Aktoj de la 3-a Nitobe-Simpozio de Internaciaj Organizaĵoj
Proceedings of the Third Nitobe Symposium of International Organisations
第三次国际组织新渡戶研讨会公报
25-26.VII.2004

Al nova internacia lingva ordo

Towards a New International Language Order

迈向国际语言新秩序

Universala Esperanto-Asocio

Al nova internacia lingva ordo

Towards a New International Language Order

迈向国际语言新秩序

Al nova internacia lingva ordo

Aktoj de la 3-a Nitobe-Simpozio de Internaciaj Organizaĵoj

pri Lingvaj Problemoj en Internaciaj Rilatoj

25-26 julio 2004, Pekino, Ĉinio

Redaktita de: LEE Chong-Yeong kaj LIU Haitao

Towards a New International Language Order

Proceedings of the Third Nitobe Symposium of International

Organisations on Language Problems in International Relations

25-26 July 2004, Beijing, China

Edited by: LEE Chong-Yeong and LIU Haitao

迈向国际语言新秩序

国际关系中的语言问题

第三次国际组织新渡戶研讨会公报

2004年7月25－26日，中国北京

李種永 刘海涛 主编

Universala Esperanto-Asocio
Universal Esperanto Association
国际世界语协会
Rotterdam 2004

Copyright © 2004 Universal Esperanto Association
Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, The Netherlands

Cover design by Francisco L. Veuthey
Printed by Skonpres, Bydgoszcz, Poland

Library of Congress Cataloguing-in-Publication Data
Towards a New International Language Order /
edited by LEE Chong-Yeong and LIU Haitao
Papers and resolutions from the Nitobe Symposium on Language Problems in International Relations, 25-26 July, 2004. In English, Chinese and Esperanto.
1. Language policy. 2. Communication, international. 3. Language and Education.
4. Language and languages – political aspects. I. Lee, Chong-Yeong. II. Liu, Haitao.

ISBN 92 9017 085 9

Enhavtabelo • Table of Contents • 目录

Antaŭparolo 7
Foreword 8
前言 9
Tagordo de la Simpozio 10
Agenda of the Symposium 11
研讨会议程 12

Message du UNESCO Sous-Directeur Général 13
Message of UNESCO Assistant Director-General 15
Mesaĝo de la Asista Ĝenerala Direktoro de Unesko 17
联合国教科文组织教育副总干事的贺信 19
Rezolucio 21
Resolution 22
决议 23
Pekina Deklaro 24
Beijing Declaration 25
北京宣言 27

Malfermaj komentoj 28
Lingva egaleco en internaciaj rilatoj 31
La lingva Problemo en Ligo de Nacioj kaj NITOBE Inazô (1862-1933) 40
La celo kaj stato de la homa civilizacio 43
Principoj por komunikado ene de multlingva komunumo 49
Lingva egaleco sur la fono de lingva diverseco 55
Tradukservo ĉe Eŭropa Unio 66
Lingva egaleco en internaciaj rilatoj: la rolo de Ĉinio 68
Kunligu Esperanton al Monda Federalista Movado 76
La bahaa vidpunkto pri mondaj lingvaj problemoj 79
Al nova internacia lingva ordo 85

Opening Comments 92
Language Equality in International Relations 96
Nitobe Inazô (1862-1933) and the Language Problem in the League of Nations 106
The Aim and State of Human Civilization 109
Principles for Communication within a Multilingual Community 115
International Language Equality and Language Diversity 121
Translation Services at EU 133
Language Equality in International Relations: The Role of China 139
Esperanto and the World Federalist Movement 147
The Bahá'í View on World Language Problems 151
Towards a New International Language Order 159

开幕词 166
国际关系中的语言平等 168
国际联盟语言问题和新渡户稻造（1862-1933） 174
人类文明的目标与状态：语言文化的平等与多样化 176
欧盟多语种共同体的交往原则 180
论语言多样性背景下国际间的语言平等 184
有关欧盟的翻译工作情况 194
国际关系中的语言平等: 中国的作用 196
把世界语与世界联邦主义者运动联系在一起 205
巴哈论世界语言问题 208
为国际语言新秩序而努力 213

Kontribuintoj 218
Contributors 221
作者简历 224

Aneksaĵo – Annex – 附件

"Language Options in the European Union" 226

Antaŭparolo

LEE Chong-Yeong

Kunordiganto de la Nitobe-Simpozio

En 1921, antaŭ 83 jaroj de nun, D-ro NITOBE Inazô, Asista Ĝenerala Sekretario de Ligo de Nacioj, partoprenis la 13-an Universalan Kongreson de Esperanto en Prago, Ĉeĥio, kiel oficiala reprezentanto de la Ligo, la tiama plej altnivela interregistara monda organizaĵo. Poste, li submetis raporton al la Ĝenerala Sekretario de la Ligo, titolitan "Esperanto kaj la lingva demando ĉe Ligo de Nacioj". Li konkludis sian raporton dirante, ke "La aserto, ke la monda evoluo estas malhelpata de lingvaj baroj, ne estas simpla banalaĵo. Ĝi estas severa minaco al la paco… Ligo de Nacioj devus demandi: Ĉu internacia helplingvo eblas? Se ĝi eblas, kiom praktika ĝi estas? Se ĝi estas sufiĉe praktika, ĉu ĝi estas subteninda? Se jes, kion Ligo de Nacioj devas fari?"

Ligo de Nacioj, post longa kaj arda diskuto, ne akceptis lian raporton, kaj post du jaroj la Ligo decidis ne plu okupiĝi pri la demando de internacia lingvo. Sed 83 jarojn post lia raporto, la lingvaj politikoj kaj praktikoj de interŝtataj organizaĵoj fariĝis eĉ malpli bonaj kaj ankoraŭ devas respondi al ekzakte la samaj demandoj levitaj de li en lia raporto.

Memore al la klarvidaj demandoj levitaj de D-ro Nitobe, Universala Esperanto-Asocio okazigis specialan simpozion, "La Nitobe-Simpozio de la Lingvaj Problemoj de Internaciaj Organizaĵoj", 20-23 julio 1996, kadre de la 81-a Universala Kongreso de Esperanto en Prago, kun reprezentantoj de UN, Unesko, Eŭropa Parlamento kaj internaciaj neregistaraj organizaĵoj.

Ĉijare, profitante la 89-an Universalan Kongreson de Esperanto, kiu havis lokon en Pekino, Ĉinio, ni ankoraŭfoje okazigis specialan simpozion: "Nitobe-Simpozio pri la Lingvaj Problemoj en Internaciaj Rilatoj", 25-26 julio 2004, kun la mesaĝo de la Asista Ĝenerala Direktoro de Unesko, kaj partoprenoj kaj prelegoj de la reprezentantoj de Eŭropa Unio, Lingva Komisiono de la Ĉina Registaro, Bahaa Internacia Komunumo, Monda Federalisma Movado, kaj fakuloj pri lingvistiko. La prelegoj kaj diskutoj dum la simpozio estis en Esperanto, la angla kaj la ĉina, kun samtempa interpretado. Kvankam la partoprenantaj ne havis sufiĉan tempon por diskutado, la simpozio sukcesis adopti rezolucion por prezenti al UN, Unesko, EU kaj la ĉina registaro. Jen la raporto de la simpozio.

Mi dankas al ĉiuj prelegintoj, kiuj bone kontribuis al la simpozio. Specialan dankon al S-ro MIYOSHI Etsuo, prezidanto de Swany-Kompanio, Japanio, kiu finance subtenis la simpozion. Prof. Liu Haitao profesie kompilis la raporton.

Mi esperas, ke ĉi tiu raporto, kune kun tiu de la Nitobe-Simpozio 1996, fariĝos utila referencaĵo por tiuj kiuj serioze pensas pri la lingvaj problemoj en internaciaj rilatoj.

Foreword

LEE Chong-Yeong

Coordinator of the Nitobe Symposium

In 1921, Dr. Inazo Nitobe, Under-Secretary General of the League of Nations, participated in the 13th World Esperanto Congress in Prague, Czechoslovakia, as official representative of the League of Nations, then the highest world intergovernmental organization. Later he submitted a report to the Secretary General of the League, titled "Esperanto and the Language Question at the League of Nations". He concluded his report saying: "That the world's progress is impeded by linguistic barriers is a statement no longer despised as a platitude. It embodies a serious menace to the cause of peace.… The League may ask: Is an international auxiliary language possible? If possible, how far is it practicable? If sufficiently practicable, is it advisable to encourage it? If so, what should the League do?"

The League of Nations, after long and heated discussions, did not accept his report, and after two years, the League decided not to concern itself further with the question of international language. However, 83 years after his report, the language policies and practices of international organizations have become even worse and still have to answer the exact same questions raised by him in his report.

In memory of the clearly foreseen questions raised by Dr. Nitobe, the Universal Esperanto Association organized a special Nitobe Symposium on Language Problems in International Organizations, on 20-23 July 1996, during the 81th World Esperanto Congress in Prague, with representatives of UN, UNESCO, the European Parliament, and various international non-governmental organizations.

This year, taking advantage of the 89th World Esperanto Congress which took place in Beijing, China, we again organized a Nitobe Symposium on Language Problems in International Relations, on 25-26 July 2004, with a message from the Assistant Director General of the UNESCO, and participation and written presentations of representatives of the European Union, the Language Commission of the Government of China, the Bahá'í International Community, the World Federalist Movement, and linguistic experts.

Presentation and discussion during the symposium were in Esperanto, English and Chinese, with simultaneous interpretation. Although the participants did not have enough time for discussion, the Symposium succeeded in adopting a resolution for presentation to UN, UNESCO, EU and the Government of China.

I express my sincere thanks to all the speakers who made contributions to the Symposium. A special thanks are due to Mr. Etsuo Miyoshi for his financial support. Prof. Liu Haitao has done excellent work in compiling the report.

I hope this report, along with that of 1996, will be a useful reference for those who seriously consider language problems in international relations.

前 言

李種永

新渡户研讨会协调人

1921 年，时任国际联盟副秘书长的新渡戸稲造博士，作为那时世界政府间最高级别的国际组织－国联的正式代表，参加了在布拉格举行的第 13 届国际世界语大会。会后，他向国际联盟秘书长提交了题为“世界语以及国际联盟语言问题”的报告。在报告中，他是这样说的“语言障碍不利于世界的发展，这不是一件小事。它对和平是极大的威胁... 国际联盟可能会问：国际辅助语可行吗？如果可行，它的实践情况如何？如果它确实可用，值不值得支持它？如果值得，国际联盟应该做些什么？”

在漫长和激烈的讨论后，国际联盟没有采纳他的报告。两年后，国联决定不再考虑国际语问题。但是，在 83 年后的今天，国际组织中的语言政策和状况比那时还要槽糕，人们仍然面对着与新渡户报告中提出的完全相同的问题。

为了纪念新渡户博士提出的这些问题，国际世界语协会在第 81 届世界语大会期间，于 1996 年 7 月 20－23 日在布拉格专门召开了题为“国际组织中的语言问题”的新渡户研讨会，联合国、联合国教科文组织、欧洲议会和其它国际非政府组织的代表参加了会议。

今年的第 89 届国际世界语大会在中国北京召开，借此机会我们再次于 2004 年 7 月 25－26 日召开了题为“国际关系中的语言问题”的新渡户研讨会，联合国教科文组织的教育副总干事发来了贺电，来自欧洲联盟、中国国家语言文字委员会、巴哈国际组织、世界联邦主义者运动的代表和一些语言学家参加了会议并做了报告。研讨会的工作语言是世界语、英语和汉语，并有同声传译。由于时间关系，与会者未能就某些问题进行更进一步的讨论。研讨会成功通过了给联合国、联合国教科文组织、欧洲联盟和中国政府的决议。现在呈献给您的就是本次研讨会的论文集。

我感谢每一位演讲者的精彩报告。特别感谢日本 Swany 株式会社社长三好鋭郎先生对研讨会的资助。感谢刘海涛教授所做的文集编辑工作。我希望，这本文集能和 1996 年研讨会的文集一道成为有关国际关系语言问题的重要参考资料。

Tagordo de la Simpozio

24 julio 2004 (sabato)

17:00- Enkonduko de neesperantistaj simpozianoj al la interkona vespero de la 89-a UK

25 julio 2004 (dimanĉo)

10:00-12:00 Observa partopreno de neesperantistaj simpozianoj en la solena malfermo de la 89-a UK

La Simpozia Programo

Prezidanto: Prof. **Humphrey TONKIN**

14:00-14:10 Malferma saluto (Esp)
D-ro **Renato CORSETTI**, Prezidanto de UEA

14:10-15:00 (1) Lingva egaleco en internaciaj rilatoj (Esp)
Prof. **Humphrey TONKIN**, Univ. de Hartford

15:00-15:30 (2) Lingva problemo en Ligo de Nacioj kaj NITOBE Inazô (Esp)
D-ro **KOBAYASHI Tukasa**, JEI

15:30-15:40 Paŭzo

15:40-16:20 (3) La celo kaj stato de la homa civilizacio – egaleco kaj diverseco de lingvoj kaj kulturoj (ĉina)
S-ro **YANG Guang**, Ĝenerala Direktoro, Dept. de Lingva Planado kaj Administrado. Ŝtata Lingva Komisiono, Ĉinio

16:20-17:00 (4) Principoj por komunikado ene de multlingva komunumo kiel Eŭropa Unio (Esp)
S-ro **Michael CWIK**, Ekonomiisto, Eŭropa Komisiono (EC)

17:00-17:40 (5) La lingva egaleco internacie sur la fono de lingva diverseco (ĉina)
Prof. **SU Jinzhi**, Instituto de Aplikata Lingvistiko, Ŝtata Lingva Komisiono, Ĉinio

26 julio 2004 (lundo)

Prezidanto: D-ro **Renato CORSETTI**

09:00-09:30 (6) Traduka servo en Eŭropa Unio (angla)
S-ro **Noel MUYLLE**, Direktoro de Tradukservo, Eŭropa Komisiono

09:30-10:00 (7) Lingva egaleco en internaciaj rilatoj: la rolo de Ĉinio (Esp)
Prof. **LIU Haitao**, Komunikada Universitato de Ĉinio, Pekino

10:00-10:30 (8) Kunligu Esperanton al Monda Federalista Movado (Esp)
S-ro **MIYOSHI Etsuo,** Monda Federalista Movado

10:30-10:40 Paŭzo

10:40-11:10 (9) Bahaa vidpunkto pri la monda lingva problemo (angla)
S-ino **Kimiko SCHWERIN,** Bahaa Internacia Komunumo

11:10-11:40 (10) Al nova internacia lingva ordo (Esp)
D-ro **LEE Chong-Yeong**, UEA

11:40-12:30 La rezolucio de la simpozio: diskuto de la malneto kaj akcepto (Esp)

12:30-12:35 Fermo (Esp)

Agenda of the Symposium

24 July, 2004 (Saturday)

17:00- Informal introduction of the pre-congress activities of the World Esperanto Congress to the symposium participants

25 July, 2004 (Sunday)

10:00-12:00 Observatory participation of the symposium participants in the opening of the 89th World Esperanto Congress

The Symposium Programme

Chairman: Prof. **Humphrey TONKIN**

14:00-14:10 Opening Address (Esp)
Dr. **Renato CORSETTI**, President, Universal Esperanto Asocio

14:10-15:00 (1) Language Equality in International Relations (Esp)
Prof. **Humphrey TONKIN**, University of Hartford

15:00-15:30 (2) Language Problems at the League of Nations and Dr. NITOBE Inazô
Dr. **KOBAYASHI Tukasa**, JEI

15:30-15:40 Break

15:40-16:20 (3) La Objectives and the Status of Human Civilization: Equality in Diversity of Linguistic Culture (Chinese)
Mr. **YANG Guang**, General Director, Dept. of Language Planning and Administration, State Language Commission, China

16:20-17:00 (4) Principles for Communicating Within a Multilingual Community Like the European Union (Esp)
Mr. **Michael CWIK**, Economist, European Commission (EC)

17:00-17:40 (5) Linguistic Equality in Linguistic Diversity (Chinese)
Prof. **SU Jinzhi**, Institute of Applied Linguistics, State Language Commission, China

26 July, 2004 (Monday)

Chairman: Dr. **Renato CORSETTI**

09:00-09:30 (6) Translation Services at EU (English)
Mr. **Noel MUYLLE**, Director of Translation Service, EC

09:30-10:00 (7) Language Equality in International Rilations: The Role of China (Esp)
Prof. **LIU Haitao**, Communication University of China, Beijing

10:00-10:30 (8) Esperanto and the World Federalist Movement (Esp).
Mr. **MIYOSHI Etsuo**, World Federalist Movement

10:30-10:40 Break

10:40-11:10 (9) Bahai'i Views on World Language Problems (English)
Mrs. **Kimiko SCHWERIN**, Bahá'í International Community (BIC)

11:10-11:40 (10) Action for Agenda towards a New International Language Order (Esp)
Dr. **LEE Chong-Yeong**, Vice President, UEA

11:40-12:30 The Symposium Resolution: Discussion and adoption (Esp)

12:30-12:35 Closing (Esp)

新渡戸《国际关系中的语言问题》研讨会

2004-07-24 (星期六)
17:00-　　非世界语者的报告人参加国际世界语大会的相识晚会

2004-07-25 (星期天)
10:00-12:00　非世界语者的报告人作为观察员参加盛大的第89届国际世界语大会开幕式

研讨会议程
主持人: **Humphrey TONKIN** 教授

14:00-14:10　开幕词(世界语)
　　Renato CORSETTI 博士，国际世协主席
14:10-15:00　(1) 国际关系中的语言平等(世界语)
　　Humphrey TONKIN 教授, 美国哈特福德大学
15:00-15:30　(2) 国际联盟的语言问题和新渡戸稻造博士(世界语)
　　小林司 博士, 日本世界语学会
15:30-15:40　　休息
15:40-16:20　(3) 人类文明的目标和现状：语言文化的平等和多样性（汉语）
　　杨光 先生, 中国语言文字委员会语用司司长
16:20-17:00　(4) 多语联盟中的语言交际原则(世界语)
　　Michael CWIK 先生, 经济学家, 欧洲委员会(EC)
17:00-17:40　(5) 论语言多样性背景下国际间的语言平等（汉语）
　　苏金智 教授，中国语言文字委员会语言文字应用研究所

2004-07-26 (星期一)

主持人: **Renato CORSETTI 博士**

09:00-09:30　(6) 欧洲联盟内的翻译服务(英语)
　　Noel MUYLLE 先生, 欧洲理事会翻译服务部主任
09:30-10:00　(7) 国际关系中的语言平等－中国的作用（世界语）
　　刘海涛 教授, 中国传媒大学
10:00-10:30　(8) 世界语和世界联邦运动 (世界语)
　　三好銳郎 先生, 世界联邦主义者运动
10:30-10:40　　休息
10:40-11:10　(9) 巴哈教论世界语言问题 (英语)
　　Kimiko SCHWERIN 女士, 巴哈国际联盟
11:10-11:40　(10) 迈向国际语言新秩序 (世界语)
　　李種永 博士, 国际世界语协会
11:40-12:30　　讨论并通过会议决议 (世界语)
12:30-12:35　　会议闭幕(世界语)

Message du Sous-Directeur général pour l'éducation à l'occasion du Nitobe Symposium sur "**Les problèmes de langues dans les organisations Internationales**", Pékin 25-27 juillet 2004 (dans le cadre du 89ème congrès de l'Universala Esperanto Association-Asocio du 24 au 30 juillet 2004)

Thème : Langue, l'éducation pour la paix et la compréhension internationale

Je suis heureux de vous adresser mon message à l'occasion du 89ème congrès de l'Association universelle de l'espéranto. En effet, ce n'est pas la première fois que l'UNESCO s'associe à cet événement dont le thème aujourd'hui est : "Langue, l'éducation pour la paix et la compréhension internationale".

C'est un sujet qui figure parmi nos préoccupations d'autant plus que les objectifs de nos deux organisations convergent vers le même but : la paix dans le monde.

Le symposium se penche cette année sur les langues utilisées dans les organisations internationales dont l'UNESCO fait partie, et je peux vous assurer que nous suivrons avec intérêt les conclusions des travaux.

L'humanité possède comme patrimoine immatériel cet outil merveilleux qu'est la langue pour promouvoir le dialogue et la compréhension internationale. De ce fait, l'UNESCO n'a cessé d'oeuvrer pour préserver la diversité culturelle et linguistique et développer l'éducation multilingue à travers ses programmes et projets éducatifs.

La Déclaration universelle sur la diversité culturelle adoptée à l'unanimité à la 31ème session de la Conférence générale de l'UNESCO en 2001 témoigne de la volonté de ses Etats membres de promouvoir les langues comme véhicule de dialogue, de paix et de compréhension internationale.

Par ailleurs, dans le document cadre de l'UNESCO "L'éducation dans un monde multilingue" publié en 2003 dans les six langues de travail de l'Organisation, nous donnons une position claire quant à la politique linguistique à mener en matière d'éducation. Nous invitons nos Etats membres, et membres associés, à utiliser la langue maternelle comme langue d'enseignement dans le primaire. Par ailleurs, suite à la décision de la Conférence générale de l'UNESCO de proclamer une Journée internationale de la langue maternelle à sa 30ème session en 1999, cette Journée est célébrée tous les ans le 21 février dans les Etats membres et membres associés.

Ce document cadre a été traduit en langues locales dans certains pays et en le publiant, l'UNESCO souhaite contribuer aux idéaux de la paix en encourageant le développement de l'éducation multilingue. La reconnaissance de la diversité

linguistique est à l'origine de la décision de l'UNESCO de célébrer la Journée internationale de la langue maternelle tous les ans le 21 février.

De son côté, l'Association universelle de l'espéranto oeuvre également pour une utilisation toujours plus importante de l'espéranto dans le monde. En effet de par sa nature même de langue internationale commune et neutre par rapport aux langues naturelles, elle contribue largement à rapprocher les peuples et à soutenir les initiatives envers la diversité linguistique et culturelle pour la paix dans le monde.

Nos deux organisations continueront de conjuguer leurs efforts envers la compréhension mutuelle entre les peuples.

Je vous souhaite un excellent symposium et un congrès plein de succès.

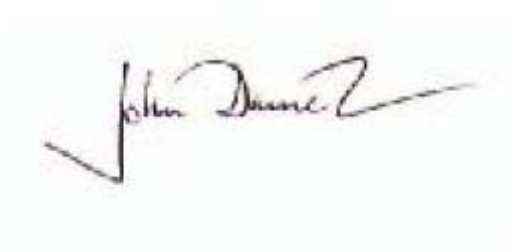

John Daniel

Message of UNESCO Assistant Director-General on the Occasion of the Nitobe Symposium on "**Language Problems in International Organizations**", Beijing, July 25-27, 2004, (as a Part of the 89th Congress of the Universala Esperanto-Asocio, July 24-30, 2004)

Theme: Language and Education for Peace and International Understanding

I am pleased to send you a message on the occasion of the 89th Congress of the Universal Esperanto Association. In fact, it is not the first time that UNESCO is associating itself with that event, the theme of which today is "Language and Education for Peace and International Understanding."

That is a subject that figures among our concerns, all the more so because the objectives of our two organizations converge toward the same goal: peace in the world.

This year the symposium studies the matter of the languages used in international organizations, including UNESCO, and I can assure you that we will be following the conclusions of its work with interest.

Humanity possesses that marvelous tool language as an intangible heritage for promotion of international dialog and understanding. Because of that UNESCO has constantly worked to preserve cultural and language diversity and develop multilingual education through its educational programs and projects.

The Universal Declaration on Cultural Diversity, adopted unanimously at the 31th session of the General Conference of UNESCO in 2001, shows the will of its member States to promote languages as a vehicle of dialog, peace and international understanding.

Moreover, in the UNESCO framework document "Education in a Multilingual World," published in 2003 in the six working languages of the Organization, we set forth a clear position as regards the language policy to be applied in education. We invite our member States and associated members to use the mother tongue as the language of instruction in primary school. Furthermore, as a result of the decision at the 30th session of the General Conference of UNESCO in 1999 to proclaim an International Mother Language Day, that Day is celebrated every year on February 21 in the member States and associated members.

That framework document has been translated into local languages in certain countries, and in publishing it, UNESCO wishes to contribute to the ideas of peace by encouraging development of multilingual education. Recognition of language

diversity is the basis of UNESCO's decision to celebrate International Mother Tongue Day every year on February 21.

For its part, the Universal Esperanto Association also works for ever greater use of Esperanto in the world. In fact, by its very nature of a common language neutral with respect to natural languages it contributes considerably to bringing peoples closer together and to supporting initiatives toward language and cultural diversity for peace in the world.

Our two organizations shall continue to unite their efforts toward mutual understanding between the peoples of the world.

I wish you an outstanding symposium and a very successful congress.

(signed)

John Daniel

Mesaĝo de la Asista Ĝenerala Direktoro de Unesko okaze de la Nitobe-Simpozio kun la temo "**Lingvaj Problemoj en Internaciaj Organizaĵoj**" en Pekino de la 25-a ĝis la 27-a de julio 2004 (kadre de la 89-a Universala Kongreso de Esperanto de la 24-a ĝis la 30-a de julio 2004)

Temo: Lingvo kaj edukado por paco kaj internacia interkompreno

Mi ĝojas adresi al vi mian mesaĝon okaze de la 89-a Universala Kongreso de Esperanto. Efektive, ĉi tio ne estas la unua fojo, ke Unesko asocias sin al ĉi tiu evento, kies hodiaŭa temo estas "Lingvo kaj edukado por paco kaj internacia interkompreno".

Tio estas temo, kiu figuras inter niaj zorgoj, tiom pli ĉar la celoj de niaj du organizaĵoj konverĝas direkte al unu sama: paco en la mondo.

Ĉi-jare la Simpozio pritraktas la temon "Lingvoj uzataj en internaciaj organizaĵoj", inkluzive Uneskon, kaj mi povas certigi al vi, ke ni atentos kun intereso la konkludojn de ĝia laboro.

La homaro posedas kiel senmaterian heredaĵon tiun mirindan ilon, kiu estas lingvo, por antaŭenigi internaciajn dialogon kaj interkomprenon. Pro tio Unesko senĉese laboras por konservado de kultura kaj lingva diverseco kaj por evoluigo de plurlingva edukado per siaj edukaj programoj kaj projektoj.

La Universala Deklaro pri Kultura Diverseco, akceptita unuanime en la 31-a sesio de la Ĝenerala Konferenco de Unesko in 2001, atestas la volon de ĝiaj membro-ŝtatoj antaŭenigi lingvojn kiel vehiklon de dialogo, paco kaj internacia interkompreno.

Cetere, en la Uneska kadra dokumento "Edukado en plurlingva mondo", publikigita en 2003 en ĝiaj ses laboraj lingvoj, ni montras klaran starpunkton koncerne la lingvan politikon aplikotan en edukado. Ni invitas niajn membro-ŝtatojn kaj asociiĝintajn membrojn uzi la gepatran lingvon kiel la lingvon de instruado en la elementa lernejo. Krome, sekve de la decido de la Uneska Ĝenerala Konferenco en sia 30-a sesio en 1999 proklami la Internacian Tagon de la Denaska Lingvo, tiu tago estas celebrata en la membro-ŝtatoj kaj asociiĝintaj membroj ĉiujare la 21-an de februaro.

Tiu kadra dokumento estas tradukita en lokajn lingvojn en iuj landoj, kaj publikigante ĝin, Unesko esperas kontribui al la ideoj de paco per instigado de evoluigo de plurlingva edukado. Rekono de lingva diverseco estas la bazo de la decido de Unesko celebrigi la Internacian Tagon de la Denaska Lingvo ĉiujare la 21-an de februaro.

Siaflanke ankaŭ Universala Esperanto-Asocio laboras por pli kaj pli vasta kaj multa uzado de Esperanto tra la mondo. Efektive, ĝuste pro sia naturo de internacia komuna lingvo, neŭtrala rilate al "naturaj" lingvoj, ĝi konsiderinde kontribuas al alproksimigo de popoloj kaj al subteno de iniciatoj por lingva kaj kultura diverseco cele al mondpaco.

Niaj du organizaĵoj daŭrige kombinos siajn klopodojn cele al interkompreno de la popoloj de la mondo.

Mi deziras al vi elstaran simpozion kaj sukcesoplenan kongreson!

(subskribo)

John Daniel

联合国教科文组织教育副总干事给新渡户“国际关系中的语言问题”研讨会（2004 年 7 月 25 日至 26 日，本研讨会是第 89 届国际世界语大会的一部分）的贺信

主题：面向和平与国际理解的语言和教育

我很高兴有机会在第 89 届国际世界语大会召开之际向你们表示祝贺。事实上，这已经不是联合国教科文组织首次参与其事了，今天的主题是“面向和平与国际理解的语言和教育”。

这是一个我们大家都关心的问题，因为我们两个组织具有同样的目标：世界和平。

你们今年研讨会的主题是包括联合国教科文组织在内的国际组织中的语言问题。因此，可以肯定我们很有兴趣了解你们研讨会的结论。

语言作为一种无形资产，是人类的奇妙工具，它可以推进国际交流和理解。因此，联合国教科文组织一直致力于通过自己的教育程序和项目来保护文化和语言的多样性，推进多语教育。

2001 年，联合国教科文组织在自己的第 31 次全会上，一致通过了“文化多样性普遍宣言”。这表明其成员国推进语言作为对话、和平和国际理解工具的意愿。

随后，联合国教科文组织在 2003 年用六种工作语言发布了“多语世界的教育”的纲领性文件。在这个文件中，我们立场鲜明地表明了在教育系统中采用的语言政策的观点。我们请求成员国和其它成员在小学使用母语作为教学语言。在 1999 年召开的第 30 次联合国教科文组织全会上，将每年的 2 月 21 日确定为成员国和相关组织的“国际母语日”。

这一纲领性文件，已被一些国家翻译成了自己的语言。联合国教科文组织希望通过鼓励发展多语教育来促进和平。对语言多样性的认识是联合国教科文组织决定确定每年的 2 月 21 日为“国际母语日”的基础。

国际世界语协会正在寻求世界语更广泛、更多样的应用领域。事实上，世界语可凭借自己中立于‘自然语言’的共同语的天性，可以让人们靠的更近，可以为语言和文化多样性，为世界和平，做出更大的贡献。

我们两个组织将继续合作，为世界人民的相互理解而努力奋斗。

祝研讨会取得丰硕成果！祝大会圆满成功！

约翰·丹尼尔

Rezolucio

de la 3-a Nitobe-Simpozio pri Lingvaj Problemoj

en Internaciaj Rilatoj, 25-26 julio 2004, Pekino

La internaciaj partoprenintoj de la Nitobe-Simpozio pri Lingvaj Problemoj en Internaciaj Rilatioj, kiu havis lokon en Pekino, Ĉinio, 25-26 julio 2004,

– **konstatante,** ke demokratia kaj egalrajta lingva komunikado en internaciaj rilatoj estas esencaj por internacia interkompreniĝado kaj paca kunvivado surbaze de la egalaj lingvaj rajtoj, kaj

– **konstatante**, ke lingvaj homaj rajtoj estas esenca faktoro de internaciaj homaj rajtoj, kaj la nuna monda lingva ordo kiu estas regata de kelkaj aŭ unu dominaj etnaj lingvoj, malhelpas demokratiajn kaj egalajn lingvajn rajtojn, kaj

– **alte taksante** la favoran sintenon de la ĉina registaro por la egalaj internaciaj lingvoj rajtoj kaj por celi unuecon en diverseco de malsamaj kulturoj,

rezolucias:

1. **ke** serioza konsidero por establi novan internacian lingvan ordon estas necesa, kaj

2. **ke** Unuiĝintaj Nacioj diskutu pri la nuntempaj lingvaj problemoj en internaciaj rilatoj dum unu el siaj kunsidoj, kaj establu Porokazan (*ad hoc*) Laborgrupon pri Lingvaj Problemoj en Internaciaj Rilatoj por esplori la nuntempajn internaciajn lingvajn problemojn kaj rekomendi kiel plibonigi la nunan internacian lingvan ordon, kaj

invitas, specife:

1. la ĉinan registaron kaj la registarojn de la membro-ŝtatoj de Eŭropa Unio rekomendi al la Ĝenerala Sekretario de UN enmeti la temon "Lingvaj problemoj en Internaciaj Rilatoj" kiel tagorderon de unu el ĝiaj venontaj kunsidoj, kaj

2. ĉiujn internaciajn organizaĵojn, registarajn kaj neregistarajn asociojn agantajn en internaciaj rilatoj, apogi la proponon studi kaj organizi lingvajn eksperimentojn pri universala helplingvo por prepari justan kaj demokratian novan internacian lingvan ordon.

Resolution

of The Third Nitobe Symposium on Language Problems

in International Relations, 25-26 July 2004, Beijing

The international participants in the Nitobe Symposium on Language Problems in International Relations, which was held in Beijing, China, on July 25-26, 2004,

recognizing that democratic and egalitarian linguistic communication in international relations is essential for international understanding and peaceful coexistence on the basis of equal language rights, and

recognizing that linguistic human rights are an essential part of international human rights, and that today's world language order, which is controlled by at most a few dominant ethnic languages, hinders democratic and equal linguistic rights, and

highly valuing the favorable attitude of the Chinese government towards the goals of equal international language rights and towards unity in the diversity of different cultures,

resolves

1. that serious consideration of the establishment of a new international language order is necessary, and

2. that the United Nations discuss today's language problems in international relations at one of its meetings, and that it establish an Ad Hoc Working Group on Language Problems in International Relations to study today's international language problems and to recommend ways of improving the existing international language order, and

specifically invites

1. the Chinese government and the governments of the member-states of the European Union to recommend that the Secretary-General of the United Nations place the topic "Language Problems in International Relations" on the agenda of one of the forthcoming meetings of the United Nations, and

2. all international organizations, governmental and non-governmental, which play a role in international relations to support the proposal to study and organize linguistic experiments involving a universal auxiliary language to prepare a just and democratic new international linguistic order.

决 议

“国际关系中的语言问题”新渡户研讨会

北京，2004 年 7 月 25－26 日

2004 年 7 月 25 日至 26 日，在中国北京召开了“国际关系中的语言问题”新渡户研讨会，来自各国的与会者，

－**认为**国际关系中的民主和平等交流是在语言关系平等的基础上的国际间相互理解与和平合作的核心；

－**认为**语言人权是国际人权的核心组成部分，当今由几种或一种民族语占支配地位的世界语言秩序侵犯了民主、平等的语言权；

－**高度评价**中国政府对平等的国际语言权和文化多样性中统一性的支持；

决议：

1. 有必要认真考虑建立国际语言新秩序的问题；

2. 联合国应该在其会议中讨论当前国际关系中的语言问题，应该建立一个有关国际关系语言问题的专门工作组研究国际语言问题的现状并对目前的国际语言秩序提出改进意见。为此，

特别请求：

1. 中国政府和欧洲联盟成员国的政府向联合国秘书长建议在未来的联合国会议中将“国际关系中的语言问题”作为一项议程；

2. 所有活动在国际关系领域里的国际组织、政府间和非政府间的协会，支持研究和组织有关通用辅助语的语言学试验的方案，以便实现一个公正、民主的国际语言新秩序。

Pekina Deklaro

La 89-a Universala Kongreso de Esperanto, okazinta en Pekino, Ĉinio, de la 24-a ĝis la 31-a de julio 2004 kun 2031 partoprenantoj el 51 landoj,

traktinte la temon "Lingva egaleco en internaciaj rilatoj",

notante, ke la jaro 2004 markas 50 jarojn da oficialaj rilatoj inter UEA kaj Unesko,

memorante, ke rezolucioj de Unesko notis la rezultojn atingitajn per Esperanto sur la kampo de internaciaj intelektaj interŝanĝoj kaj por la proksimigo de la popoloj de la mondo kaj rekonis, ke tiuj rezultoj respondas al la celoj kaj idealoj de Unesko,

notante la "Raporton pri Homa Evoluigo 2004" de la Evoluiga Programo de Unuiĝintaj Nacioj, kiu asertas, ke la libereco de esprimado kaj la uzado de lingvo estas nedisigeblaj,

alte taksante la agadon de la ĉina registaro, kiu, cele al pli justa kaj diverseca aliro al internacia interkompreniĝo, subtenas la instruadon kaj utiligon de Esperanto, konforme al la spirito de la rezolucioj de Unesko,

DEKLARAS

ke demokratia kaj egalrajta komunikado en internaciaj rilatoj estas esenca por internacia interkompreno kaj paca kunlaboro surbaze de egalaj lingvaj rilatoj,

ke estas bezonata nova internacia lingva ordo, kiu garantiu egalecon, diversecon kaj demokration en lingvaj aferoj kaj efikan komunikadon inter nacioj kaj aliaj homgrupoj lingve malsamaj, ĉar en la nuna monda lingva situacio, kun kreskanta superrego de iuj lingvoj super aliaj, ne eblas realigi tiujn principojn,

ke neŭtrala komuna lingvo estu kerna elemento en tiu ordo, por atingi unuecon en diverseco inter la diversaj lingvoj kaj kulturoj je internacia nivelo,

ke sekve la internacia lingvo Esperanto, pruvinte dum pli ol cent jaroj sian utilecon kaj praktikecon, meritas seriozan konsideron fare de internaciaj organizaĵoj, ties membro-ŝtatoj kaj ĉiuj personoj kaj organizaĵoj de bona volo, kiuj respektas kaj deziras pacon kaj pacan kompreniĝon en egaleca etoso en nia hodiaŭa mondo,

ke por krei novan internacian lingvan ordon, kiu kontribuos al internacia kompreno kaj mondpaco, necesas forte subteni la enkondukadon de Esperanto en lernejojn, konforme al la spirito de la Unesko-rezolucioj, ĉar tio faciligas lingvolernadon ĝenerale kaj antaŭenigas internaciecan aliron al la mondo.

Beijing Declaration

The 89th World Esperanto Congress, meeting in Beijing, China, from 24 to 31 July 2004 with 2031 participants from 51 countries on the theme of "Linguistic Equality in International Relations",

noting that the year 2004 marks 50 years of official relations between UEA and UNESCO,

recalling that UNESCO resolutions have noted the results achieved through Esperanto in the field of international intellectual exchanges and for the rapprochement of the peoples of the world and have recognised that those results accord with the aims and ideals of UNESCO,

noting the "Human Development Report 2004" of the United Nations Development Programme (UNDP), which maintains that freedom of expression and the use of language are inseparable,

appreciating the steps taken by the Chinese government, which, with a view to a fairer and more diversified approach to international understanding, supports the teaching and use of Esperanto, in accordance with the spirit of the UNESCO resolutions, and

DECLARES

that democratic and egalitarian communication in international relations is essential for international understanding and peaceful cooperation on the basis of equality in linguistic relations,

that there is a need for a new international language order that will guarantee equality, diversity and democracy in language matters and effective communication between nations and other groups with different languages, since the current world language situation, with the increasing predominance of certain languages over others, makes it impossible to realise those principles,

that a neutral common language must be an essential element in that order, so as to achieve unity in diversity among the various languages and cultures at international level,

that consequently the international language Esperanto, having demonstrated its usefulness and practicality for over a hundred years, deserves serious consideration

on the part of international organisations, their member states and all individuals and organisations of good will who respect and desire peace and peaceful understanding in a spirit of equality in the world of today,

that to create a new international language order that will contribute to international understanding and world peace it is necessary to give strong support to introducing Esperanto into schools, in accordance with the spirit of the UNESCO resolutions, as that will facilitate language learning in general and promote an internationalist world view.

北京宣言

第 89 届国际世界语大会于 2004 年 7 月 24 日至 31 日在中国北京召开，来自 51 个国家的 2031 位世界语者参加了大会，就大会主题“国际关系中的语言平等”进行了讨论，

大会注意到，2004 年是国际世界语协会与联合国教科文组织建立正式关系 50 周年；

忆及，联合国教科文组织的决议记录了世界语在国际学术交流和促进各国人民互相接近方面取得的成果，并肯定这些成果符合联合国教科文组织的宗旨和理想；

注意到，联合国开发计划署在其《2004 年人类发展报告》中强调的言论自由和语言的使用是不可分割的这一论点，

高度评价中国政府以争取公正和多元的国际间相互理解为目的，支持世界语的教学和使用，认为这符合联合国教科文组织决议的精神；

宣告：

— 国际关系中的民主和平等交流是在语言关系平等的基础上的国际间相互理解与和平合作的核心；

— 国际语言新秩序是必要的，它应该为语言领域的平等、多样和民主以及不同语言的民族和人群之间有效的沟通提供保证，因为，在目前某些语言相对于其他语言的强势不断增长的世界语言形势下，上述这些原则无法实现；

— 为在国际水平上达到各种语言和文化多样性中的统一性，中立的共同语应该是国际语言新秩序的核心元素；

— 国际语—世界语在 100 多年的时间里证明了其实用性和使用价值，因此值得所有尊重并渴望在当今世界平等气氛下的和平与和平理解的国际组织及其成员国以及所有怀有善良愿望的组织和个人认真考虑；

— 为了建立促进国际间相互理解和世界和平的国际语言新秩序，有必要大力支持世界语进入学校，这符合联合国教科文组织的决议精神，因为它将使语言学习变得更加容易并能够加速世界的国际化。

Malfermaj komentoj

Renato CORSETTI

Prezidanto de Universala Esperanto-Asocio

Estas por mi honoro kaj plezuro diri kelkajn vortojn je la malfermo de la Simpozio, kiu portas la nomon de Nitobe Inazô.

Unue mi sentas la devon danki ĉiujn ĉeestantojn, kiuj bonvolis honorigi Universalan Esperanto-Asocion per sia veno ĉi tien, kaj mi volas danki la ĉinajn instancojn, la Lokan Kongresan Komitaton kaj la japanajn financajn subtenantojn, kaj registarajn kaj individuajn, kiuj ebligis la okazigon de ĉi tiu simpozio en la kadro de la 89-a Universala Kongreso de Esperanto en Pekino. En ĉi tiu kunteksto mi ne povas forgesi la ĉefan organizanton de la tuto, la animon de niaj simpozioj honore al Nitobe Inazô, la vic-prezidanton kaj iaman prezidanton de Universala Esperanto-Asocio, Lee Chong-Yeong. Li, kiel iama funkciulo de internaciaj registaraj organizaĵoj de la UN-familio, evidente sentas sin tre proksima al Nitobe Inazô, same kiel li aziano kaj same kiel li laboranta en internacia organizaĵo.

Post ĉi tiuj tute enkondukaj vortoj, bonvolu permesi al mi iom daŭrigi pri la temo, pri kiu ni hodiaŭ kunvenis ĉi tie.

Ofte homoj demandas sin, kaj foje eĉ demandas parolantojn kaj favorantojn de la internacia lingvo Esperanto, kio finfine estas ĉi tiu lingvo kaj kial seriozaj kaj plenkreskaj homoj okupiĝas pri ĉi tiu ludo, pri neekzistanta lingvo?

Cetere, se la demandinto scius, ke pluraj el tiuj parolantoj de la internacia lingvo foje elspezas sian tutan tempon, energion kaj monon favore al ĝi, ke tra la historio pluraj suferis eĉ pli drastajn sekvojn kiel malliberiĝon kaj morton, tiu homo dubus eĉ pli.

Ekzistas pluraj respondoj, kompreneble, ĉar Esperanto estas lingvo kaj ĝi signifas malsamajn aferojn por malsamaj homoj, sed ekzistas unu kerna respondo: oni okupiĝas pri Esperanto, ĉar oni estas milda kaj paca okupiĝanto pri lingvoj kaj kulturoj sed kun tre forta, obstina, foje mania, sento pri justeco en internaciaj rilatoj.

Justeco kaj egaleco inter la homoj kaj la popoloj estas la rokoj, kiuj estas la bazo de nia tuta konstruaĵo.

Ne necesas, kompreneble, esti parolanto de Esperanto por favori justecon kaj egalecon. La doktoro Nitobe Inazô estis konata ekzemplo de tia homo, kaj ekzistas multaj aliaj, ekzemple la partoprenantoj en ĉi tiu simpozio.

Sed bedaŭrinde tiu mensostato ne ŝajnas esti generala en la mondo kaj ĝi eĉ ŝajnas iĝi pli kaj pli malmoda, en ĉi tiu periodo en kiu postmoderneco akiras pli kaj pli la konturojn de antaŭmoderneco, de la eŭropa Mezepoko, en kiu forto, perforto kaj fortaj regantoj havis ĉiujn rajtojn kaj la normalaj homoj rajtis nur obei. Nun, kontraste kun la Mezepoko, oni rajtas ankaŭ rigardi la televidon.

Tio, la rego de forto, estas vera je pluraj niveloj kaj ankaŭ je la internacia nivelo. Neniam kiel nun la formoj de internacia organiziĝo, kiuj komenciĝis je la tempo de Nitobe Inazô, estas malfortaj kaj intence malfortigataj de ŝtatoj, kiuj sekvas sian imperian logikon je monda nivelo.

Certe estas eble en la homa naturo provi regi aliajn kaj preni la maksimuman eblan profiton al si mem, sendepende de moralaj, etikaj, ideaj konsideroj. Sed mi kredas ke en la homa naturo estas ankaŭ samtempe aspiro al la belo, al la bono, al la justo. Hodiaŭ ni en ĉi tiu salono estas ĉi tie pro tiu aspiro. Kvankam la afero povus ŝajni al vi iom troa, nia kunveno estas nenio alia ol konkreta, eble malgranda, malgrava kaj neatentata, ero en la serio de bataloj, kiuj okazas en la mondo inter la volo aranĝi ĉion per forto kaj la klopodo aranĝi ĉion per justeco.

Tiu sama klopodo apartenas al ĉiuj internaciaj interŝtataj organizaĵoj, almenaŭ laŭ la statutoj, laŭ la solenaj fondo-deklaroj kaj laŭ la deziro de la fondintoj. Ni ne povas forgesi, ke ekzemple en Eŭropo, malantaŭ la eŭropaj interŝtataj interkonsentoj, kiuj laŭgrade portis al la nuna integriĝo, staris multaj gigantaj politikaj homoj, universale respektataj, kiuj provis krei ion, kio reagu al la dua mondmilito, en kiu perforto produktis tiajn sekvojn en maniero, pri kiu homoj hontos dum jarcentoj.

Sed bedaŭrinde dum parto de la homaro hontos pri la sovaĝeco de tio, kio okazis dum la dua mondmilito, alia parto ŝajne jam forgesis ĝin kaj iras la saman vojon. Ĉi-foje la scenejo estas eĉ pli ol tiam vere la tuta mondo.

La parolantoj de la internacia lingvo Esperanto dum la tuta pasinta jarcento agis en la mezo de militoj kaj internaciaj streĉaj rilatoj per klopodo revenigi la homaron al sentoj de toleremo, de rekono de malsameco, de provo interkompreniĝi kaj kompreni la motivojn de la alia flanko.

Tia estas nia historio kaj pri ĝi ni fieras.

Armitaj per tiu fiero, ni kuraĝas ankaŭ en la nunaj malfacilaj kondiĉoj eniri la mondon kaj diri ke ni ne ŝatas la manieron postmodernan aŭ prefere prahistorian laŭ kiu oni provas aranĝi la internaciajn rilatojn.

Nia baza kredo estas, ke homoj naskiĝas egalaj.

Ĉu tio ne estas io, kio estas skribita en la bazaj leĝoj de multaj landoj, ankaŭ de tiuj, kiuj kredas havi la rajton deklari kiu alia lando estas bona kaj kiu "kanajla"? Ĉu tio ne estas skribita en la deklaracio de homaj rajtoj, kiu estas ĉiumomente tretata de la samaj, kiuj plej laŭte parolas pri ĝi?

Se homoj naskiĝas egalaj, ankaŭ homaj grupoj, gentoj, popoloj, nacioj estas egalaj sendepende de sia riĉeco, haŭt-koloro, kulturo aŭ lingvo. Ni estas la ĉampionoj de ĉio tia. Ni firme kredas ke en ĉiu kulturo estas almenaŭ io, kio havas universalan valoron. Ni firme kredas, ke kondamni kulturojn kaj popolojn al malapero ĉar oni opinias ilin subevoluintaj, malsuperaj, maltaŭgaj por la moderna mondo ktp, estas simpla krimo.

Estas vere, ke homoj, en la lastaj jarcentoj fakte ĉefe eŭropanoj, provis ĉiurimede "savi" malsuperajn popolojn kaj malsuperajn kulturojn tra la mondo. Sed tio ne estu preteksto por daŭrigi nun tiun eraran konduton, kiu portis kune kun iom da bono multajn suferojn.

En la kampo lingva kaj kultura, kiu estas nia kampo en ĉi tiu kunveno, okazas precize la samo, kio okazas en la pli ĝenerala kampo: oni forigas ĉion, kio ne

kongruas kun la imperia modelo, kaj oni laŭgrade forigas ĉiujn lingvojn favore al la lingvo de la monda imperio. Alivorte unu kulturo kaj unu lingvo estas la gravaj. Ĉio cetera pereu.

Kontraŭ ĉi tiu logiko la tuta movado por Esperanto agis, agas kaj agos, same kiel mi mem persone. Ne temas pri tio, ke ni estas "kontraŭ la angla" aŭ "kontraŭ Usono". Ni estis kontraŭ la franca en la tempo de Nitobe Inazô kaj ni estos kontraŭ la araba, kiam venos ĝia momento iĝi la imperia lingvo. Ni estas por egaleco de ĉiuj lingvoj kaj de ĉiuj kulturoj kaj, sekve, por la uzo de neŭtrala internacia lingvo.

Ni ne estas naivaj, kiaj ofte oni vidas nin. Ni scias ke la rilatoj kulturaj kaj lingvaj estas nur reflekto de la rilatoj ekonomiaj/politikaj/potencaj inter landoj kaj popoloj. Se Marx ne estus mortinta, li dirus ke ni bone konscias pri la relativa graveco de strukturo kaj superstrukturo.

Pro tio ni estas grandaj favorantoj de internaciaj organizaĵoj, ĉar ni pensas ke nur el tiuj povas veni kontraŭstaro al la imperia logiko de la fortuloj de la momento. Tiu sama naiveco apartenis al Nitobe Inazô, kies tuta agado, ankaŭ preter la okupiĝo pri Esperanto en Ligo de Nacioj, pivotis ĉirkaŭ la serĉo de bonaj, pacaj kaj egalecaj rilatoj inter la popoloj de la mondo.

Pro tio ni estas inter la plej fervoraj disvastigantoj de la iniciatoj de Unesko, inter la plej fervoraj subtenantoj de la unuiĝo de Eŭropo, inter la plej fervoraj subtenantoj de proponoj refortigi Unuiĝintajn Naciojn.

Ni kuraĝas pensi, ke nia propono en la kampo lingva-kultura, la uzo en internaciaj rilatoj de lingvo, kiu ne donas avantaĝon al iu ajn, estas propono atentinda ĉefe fare de internaciaj organizaĵoj, se ili volas savi sin mem de la destino, kiu atendas ilin, kaj kies komencajn antaŭsignojn oni jam povas vidi, iĝi ne organizaĵoj de popoloj liberaj kaj egalaj sed iloj por transdoni al la malfortaj ŝtatoj en jure akceptenda maniero la deziron de la fortuloj de la momento. Permesu al mi memorigi la destinon de la "Latina Ligo", la ligo de la popoloj de la regiono ĉirkaŭ Romo, en kiu mi vivas. Ĝi akceptis Romon kaj ĝi akceptis ĝian logikon. La tiamaj membroj de tiu Ligo, kiel la nunaj ŝtatoj-membroj de UN, pensis, ke ili povos vivi kiel egaluloj kun pli potenca ŝtato "dum la ĉielo kaj la tero restos en siaj respektivaj lokoj", kaj ĝuste tiun solenan formulon ili skribis en unu el la interkonsentoj. Sed malgraŭ la solena formulo, la akcepto de Romo kaj la laŭgrada agnosko, ke ĝi estas pli potenca kaj do ĝi rajtas decidi pli ol la aliaj, estis la fino de la Ligo mem kaj de la popoloj reprezentataj en la Ligo. Pri tiuj popoloj restis eĉ ne la memoro.

Pro tio des pli ni kuraĝas pensi, ke la nunaj internaciaj organizaĵoj devus esti kuraĝaj kaj rifuzi la logikon de perforto. Ni pensas, ke ili devus akcepti la fakton, ke la internacia lingvo Esperanto kaj la parolantoj de tiu lingvo estas la plej sinceraj apogantoj de ilia agado, ke la uzo almenaŭ eksperimenta de Esperanto montros, ke tiuj organizaĵoj estas sendependaj kaj pensas pri la bono de la tuta homaro.

En tiu spirito mi aparte bonvenigas la reprezentantojn de internaciaj organizaĵoj, kiuj estas hodiaŭ inter ni, kaj mi certas ke la kleraj parolantoj, kiuj parolos post mi, donos al ili kaj al ni ĉiuj multajn ideojn, kiuj povos esti bazo kaj por pliaj ideoj kaj por plua agado.

Lingva egaleco en internaciaj rilatoj

Humphrey TONKIN

Universitato de Hartford

1. Esperanto: lingvo preta por la internacia vivo

Novaj komunikrimedoj kutime havas samtempe vastigan kaj malvastigan efikon. Kiam en Eŭropo oni eltrovis la sistemon de presado per moveblaj literelementoj (presadon oni jam eltrovis en Ĉinio, sed ne havis je sia dispono alfabetan skribsistemon), la malaltiĝo de la kostoj de reproduktado de tekstoj ebligis la kreskon de lokaj metropolaj merkatoj kaj sekve la uzon de ties lingvoj (anstataŭ la latina, ĝis tiam kutime uzata por kopiitaj manuskriptoj). Samtempe, tamen, tiuj reproduktaĵoj disvastiĝis en la internojn de la koncernaj landoj, forpuŝante kaj malgravigante la pure lokajn lingvojn. Rezulte, do, tekstoj en la diversaj naciaj lingvoj multiĝis dum la influo de la unuecigita, internacia latina falis – sed la kresko de naciaj lingvoj ankaŭ alportis ŝrumpon ĉe la alia fino de la gamo, al marĝenaj lokaj lingvoj.

Kiam en la deknaŭa jarcento oni revoluciis transportajn sistemojn, industriigis la militarton, kaj kreis unue la telegrafion kaj poste la telefonion, difinita parto de la homoj prosperis, dum aliaj – la industriaj laboristoj, kaj nepre la enloĝantoj de la koloniitaj landoj – restis forŝlositaj de tiu prospero. La homoj pli multe vojaĝis kaj interkontaktiĝis, ĉu pro komerco ĉu por serĉi laboron. Ankaŭ la internacia lingva situacio profunde ŝanĝiĝis – kaj en nordorienta Eŭropo granda viziulo, Lazaro Ludoviko Zamenhof, ano de tiu burĝa klaso, kiu ekfortis en tiu periodo, fronte al la frustriĝo, kiun spertis liaj ĉiam pli vojaĝantaj samklasanoj antaŭ la lingvodiverseco, kreis la Internacian Lingvon, kiun ni hodiaŭ uzas en tiu ĉi salono.

En la 1980-aj kaj 1990-aj jaroj aperis la Interreto, la Tut-Tera Teksaĵo. Ĝia tutmondeco abolis la distancojn kaj ignoris la geografiajn lingvajn diferencojn, tiel ke la angla lingvo, jam fortiĝanta kompare kun la aliaj grandaj lingvoj, fariĝis senkonteste la plej uzata kaj plej lernata lingvo de la mondo. Tamen, samtempe la parolantoj de malgrandaj lingvoj eltrovis unu la alian, kaj pere de malmultekostaj retpaĝaroj kaj retlistoj, kreis senprecedencajn kunlaborajn ligojn. Precipe Esperanto, tiu plej internacia, sed samtempe malgranda lingvo, ĝuis kaj ankoraŭ ĝuas mirindajn avantaĝojn, pli kaj pli ekspluatatajn por disvastigo de lernmaterialoj, perfektigaj tekstoj kaj agadoj, kaj organizaj helpiloj. Kvankam tiu revolucio ne estas konstatebla en la kadro de tradicaj organizaj strukturoj kiel Universala Esperanto-Asocio, aŭ en tradicia eldonado, aŭ en lokaj enklasaj kursoj, nepre okazis granda ekspansio de la nombro de homoj, kiuj lernas Esperanton kaj ĝin uzas – precipe senpere, neorganizite, preskaŭ senspure. Unu el la grandaj defioj, kiuj kuŝas antaŭ la hodiaŭa Esperanto-movado, estas la demando, kiel plej bone utiligi la novajn rimedojn por disvastigi la lingvon kaj profili ĝin en la vido de la ekstera publiko.

La kontraŭdiroj de la ĉiam progresanta internacia komunikado havis sian efikon ĉe Esperanto tra ties tuta historio. Antaŭ preskaŭ cent jaroj, la esperantistoj okazigis sian unuan Universalan Kongreson en Bulonjo-ĉe-Maro en Francio en 1905. Ili atingis Bulonjon plejparte per trajnoj, kaj parte per vaporŝipoj – inventaĵoj de la antaŭa jarcento, kiuj tiel ebligis la kunveniĝon de la homoj en unu loko, kie ili povis utiligi la konversacian lingvon, streĉi ĝin kaj ekspansiigi ĝin. Tiu konversacia lingvo rapide fariĝis fleksebla, kaj plene internigita ĉe la plej kapablaj uzantoj, pro tio, ke ili relative facile povis renkontiĝi, eĉ trans la landlimoj kaj lingvolimoj, dank' al la moderna transportado.

Jam en la fruaj tagoj de Esperanto, la nove kreita reto de rapida internacia poŝto (la Universala Poŝta Unio estis fondita en 1875; Esperanto publikiĝis en 1887) ebligis rapidan interŝanĝon de mesaĝoj, kaj sekve rapidan starigon de lingvaj normoj ĉe Esperanto. Do, en la komenco la skriba lingvo prosperis dank' al la nova poŝto, kaj la parola lingvo antaŭeniris dank' al la faciliĝo de transportado de homoj. Sen tiuj faciligoj, estas apenaŭ kredeble, ke la lingvo tiel rapide kaj efike stabiliĝus strukture kaj vastiĝus leksike kaj alimaniere.

2. Preta, sed ankoraŭ ne disvastiĝinta

Sed la fakto, ke tiu neŭtrala lingvo, kiu rolis kiel ponto inter la homoj de diversaj lingvaj originoj, maturiĝis tiel rapide *kiel lingvo* neniel signifis, ke ĝi ankaŭ maturiĝus kiel movado. Aŭ, pli precize, la fakto, ke ĝi plene realigis la revon de sia kreinto kiel instrumento de komunikado, ne aŭtomate kaŭzis ĝian disvastiĝon. Ĝi montriĝis lingve plene fleksebla kaj funkcikapabla; kaj ĝi starigis novan egalecon inter la parolantoj de malsamaj gepatraj lingvoj, tiel ke, uzante Esperanton, unu partio ne dominis la alian, nek submetiĝis al la lingva prefero de la alia. Unuflanke, la lingvo jam staris preta por vasta internacia aplikiĝo; aliflanke, la nombro de uzantoj restis relative malalta. Kvankam la movado por Esperanto tuŝis plurajn gravajn intelektajn fluojn de la dudeka jarcento (de strukturismo ĝis la movado por alfabetigi la ĉinan lingvon), ĝi ne sukcesis havigi al si multan internacian influon. Pedagogoj donis al ĝi malmultan atenton, registaroj ne interesiĝis pri ĝia disvastigo, doktaj akademianoj ne proponis ĝian tujan aplikon: la fakto, ke ĝi estis bazita sur principoj de lingva egaleco, malmulton diris por ekzemple persvadi la registarojn ĝin utiligi. Kiam oni proponis ĝian uzon en Ligo de Nacioj, venis tre favora raporto de la japana Asista Ĝenerala Sekretario Nitobe Inazô, sed la ŝtatoj-membroj, ĉefe sub influo de Francio, ne donis al ĝi sufiĉan apogon, kaj la franca kaj angla restis la oficialaj laborlingvoj de la Ligo. Verdire, la diplomatoj en Ĝenevo plejparte kapablis paroli unu el tiuj du lingvoj: ili ja estis elektitaj de siaj registaroj sur tiu bazo. Kvankam evidente tiuj lingvoj avantaĝis siajn denaskajn parolantojn, tiu malegaleco estis malpli peza ol la supozata peza tasko lerni tute novan lingvon, nome Esperanton, nur por havi egalecon.

Se temis pri la francoj, ili sen granda entuziasmo submetiĝis eĉ al utiligo de la angla lingvo en Ĝenevo. Ĝis antaŭ la packonferenco en Versajlo en 1919, la franca estis vaste rekonata kiel la lingvo de la diplomatio: ĝi estis normale uzata en la rilatoj inter ŝtatoj. Jam ĝis la komenco de la jarcento, ĝi perdadis iom post iom sian influon

sur aliaj terenoj, precipe la komerco, kie la angla lingvo daŭre vastigis sian uzon, parte pro la elstara forteco de la brita ekonomio kaj parte pro la kreskanta potenco de Usono. En Versajlo, du ĉefaj rolantoj ne parolis la francan – la brito Lloyd George, kiu troige emfazis sian originon kiel homo de la popolo sen aparte bona eduko, kaj la usonano Woodrow Wilson, kiu ŝajne malmulte lernis la francan en la lernejo. Pro ilia insisto, ankaŭ la angla estis uzata, apud la franca – kaj tiu nova gajno de la angla transportiĝis al la lingva reĝimo de Ligo de Nacioj, kie oni decidis uzi t.n. sinsekvan interpretadon ambaŭdirekte inter la angla kaj la franca. La francoj evidente supozis sian lingvon sufiĉe forta por rezisti pliajn forfrotojn de ĝia pozicio, sed ilia rifuzo kompromisi, ekzemple per almenaŭ konsidero de la meritoj de Esperanto, esence lasis la anglan libera plivastigi sian influon.

Kiam post la Dua Mondmilito fondiĝis la organizaĵo Unuiĝintaj Nacioj, ekzistis denove, laŭ ies opinioj, reala eblo, ke UN elektu neŭtralan lingvon, sed la teknologia progreso diktis alimaniere: la elkreo de nova sistemo de samtempa interpretado, per interpretistaj ĉeloj, drataj kontaktoj, kaj kapaŭdiloj, ebligis akcepton eĉ de kvin-ses diversaj lingvoj, tiel ke la lingvoj de la venkintoj en la Mondmilito – la angla, ĉina, franca, rusa, kaj ankaŭ la hispana – fariĝis egalrajtaj en la Ĝenerala Asembleo. Denove temas pri teknologia eltrovo, kiu samtempe faciligis diversiĝon kaj fortigis la plej fortajn. Parte pro tio, ke la grandaj potencoj estis kontentigitaj de la nova reĝimo, jam en la unuaj jaroj de UN Universala Esperanto-Asocio, malgraŭ siaj klopodoj, ne sukcesis kapti la atenton de tiu organizaĵo per sia pli malmultekosta kaj pli efika lingva rimedo. UN je frua stadio transdonis la demandon pri Esperanto al la nove fondita organo pri edukado, scienco kaj kulturo, Unesko, tiel liberigante sin de problemo, kiun ĝi preferis ne trakti.

En 1954, antaŭ precize kvindek jaroj, Unesko rezoluciis favore al Esperanto – kiel lerninda objekto kaj kiel movado apoga al la celoj kaj idealoj de Unesko mem, sed nepre ne kiel lingvo uzinda kiel komunikilo en internaciaj organizaĵoj: pri tiu alta celo la esperantistoj eĉ ne pledis kaj Unesko restis silenta. La rezolucio de Unesko en la Ĝenerala Konferenco en Montevideo en 1954 malfermis vojon al formalaj kontaktoj inter UEA unuflanke kaj Unesko kaj poste Unuiĝintaj Nacioj aliflanke, sed neniel temis pri konkreta decido utiligi Esperanton en la laboro.[1] Regis ĉe ambaŭ organizaĵoj hegemonio de la grandaj lingvoj – sed hegemonio akceptebla, eĉ se ne tre konvena, al la denaskaj parolantoj de aliaj lingvoj. La esperantistoj, malgraŭ siaj insistaj klopodoj, ne sukcesis konvinki la gvidantojn de tiuj organizaĵoj eĉ elprovi la lingvon, malgraŭ tio, ke ĝi esence pretis por elprovo, ke longperspektive ĝi estus nepre malpli kosta (kaj verŝajne pli efika) ol la solvo per ses diversaj lingvoj,[2] inter kiuj necesis interpreti kaj traduki, kaj ankaŭ, ke utiligo de unusola, sed neŭtrala lingvo draste faciligus la interhomajn rilatojn.

La problemo kuŝas en tio, ke lingva egaleco ŝajnas al multaj homoj logika kontraŭdiro. Lingvoj, laŭ tiuj homoj, estas armiloj en konkurenco inter la nacioj: pro

---

[1] Pri la signifo de la rekono de Esperanto flanke de Unesko, vidu mian analizon: Humphrey Tonkin, "De Montevideo al Sofio: Esperanto antaŭ Unesko kaj Unesko antaŭ Esperanto" en Lee Chong-Yeong, red., *Esperanto en la 21-a jarcento.* (Seoul: Korea Esperanto-Asocio, 2001): 277-301.

[2] La araba estis aldonita kiel lingvo de la Ĝenerala Asembleo en 1973.

tio, ke ili estas ligitaj al difinitaj geografiaj regionoj, difinitaj ŝtatoj, kaj parolataj de difinitaj homoj en difinitaj medioj, ili estas esprimiĝoj de tiuj homoj, neniel kapablaj (laŭ tiuj skeptikuloj) krei egalecon inter homoj – kiuj ja esprimas sin diversmaniere.… Kaj se oni difinas la fenomenon lingvo laŭ difinoj geografiaj kaj politikaj, tiam lingvo sen geografia bazo, sen politika identiĝo, estas simple neebla. Sekve, Esperanto ne ekzistas. Kaj sekve (por eldiri la absurdan version de tia argumento) la esperantistoj eltrovis manieron lingve komunikiĝi sen uzi lingvon!

3. Ekstrema lingva diverseco kiel malhelpo al egaleca solvo

La decido de Francio en la 1920-aj jaroj apogi la propran lingvon kaj malhelpi ĉiun ajn diskuton pri Esperanto, kvankam ĝi estis esprimita surbaze de kulturaj argumentoj (ke Esperanto, farita arte anstataŭ "nature" – kion ajn tio signifu – ne estas "vera" lingvo), estis pure politika. Se oni deiras de la premiso, ke la solaj veraj lingvoj en la mondo estas tiuj ligitaj al ŝtatoj, oni neeviteble malfermas sin al situacio, en kiu la diversaj naciaj lingvoj interkubutumas por amasigi al si influon. La ekonomie plej forta (ne la kulture plej forta: la francoj ĉiam misgvidis sin mem pri tiu punkto) havas pli grandan ŝancon de sukceso – kaj ju pli dividita la opozicio al tiu hegemonio, des pli facile ĝi antaŭeniras.

Tio estis precize la situacio de la angla lingvo, kiu malrapide sed insiste gajnis kontraŭ la franca. Kvankam post la Dua Mondmilito la franca imperio ankoraŭ restis, kaj kvankam Francio venkis kontraŭ la germanoj, ĝia ekonomio apenaŭ povis konkurenci kun tiuj de Usono kaj eĉ, en la frua periodo, Britio. Post la Unua Mondmilito, la francoj devis akcepti utiligon de la angla; post la Dua ili devis akcepti la utiligon en la Ĝenerala Asembleo eĉ de kvar kaj poste kvin aliaj lingvoj. La franca tenis sian pozicion en la sekretariato de UN, kie ĝi estas unu el du laborlingvoj, sed ankaŭ tie oni vidas daŭran falon de ĝia influo kaj kreskon de la influo de la angla, interalie pro la granda nombro de novaj kaj malnovaj ŝtatoj-membroj, kiuj uzas la anglan kiel oficialan registaran lingvon. En la jaro 2000, nur kvar lingvoj estis uzataj de pli ol 10 membroj: la angla, la franca, la araba kaj la hispana. El tiuj, 74 uzis la anglan, pli ol por ĉiuj tri aliaj lingvoj kune – nome 25 la francan, 19 la araban, kaj 18 la hispanan.[1] La nombro de la dokumentoj ĉe UN kaj Unesko (kaj en Eŭropa Unio) verkitaj originale en la angla (kontraste al aliaj lingvoj) daŭre kreskas.

Dum restis du ĉefaj lingvoj en la internaciaj rilatoj – la franca kaj la angla, almenaŭ la du rivaloj estis klare markitaj. Kiam post la Dua Mondmilito venis kvar aliaj lingvoj al pozicio de relativa potenco en UN, la disdivido de la lingva reĝimo lasis la anglan pli libera fortigi sian pozicion: ju pli dividita la cetero, des pli forta la plej forta lingvo, kaj des pli libera antaŭenigi sian influon. La malpli fortaj "grandaj" lingvoj – la franca, la rusa, la ĉina, la hispana, la araba – tiel diligente laboris por konservi sian propran pozicion kontraŭ la ankoraŭ malpli fortaj, ne rekonitaj lingvoj, ke ili forgesis komune bridi la plej fortan. Tiel, dum la aliaj konkurencis inter si, la

[1] Tove Skutnabb-Kangas, *Linguistic Genocide in Education – Or Worldwide Diversity and Human Rights?* Mahwah, NJ: Erlbaum, 2000: 300. En kelkaj kazoj (ekzemple Kanado) pli ol unu el tiuj lingvoj estas uzataj de difinita registaro.

angla daŭrigis sian kreskon, ĉefe en la neformalaj interagoj, kie ne regis la formalaj reguloj.

Tiu disvastiĝo de la angla estas rekonebla sur ĉiuj aliaj terenoj. Kvankam la ĉina estas la monda lingvo plej uzata kiel gepatra lingvo (ĉirkaŭ 1,2 miliardoj – sed kun granda diverseco de uzo[1]), kaj kvankam nur unu triono de tiu nombro parolas la anglan kiel gepatran, ekzistas granda nombro de uzantoj de la angla kiel unu el la lingvoj en ilia repertuaro (do, kun relativa flueco), kaj eĉ pli granda nombro (eble ĝis miliardo) de homoj, kiuj uzas aŭ lernas ĝin kiel fremdan lingvon. Eĉ se oni akceptas la fakton (jam bone konatan al esperantistoj), ke tiaj statistikoj estas profunde nefidindaj, oni ne povas eskapi la realon, ke la angla lingvo kaptis dominan pozicion en la internacia lingva uzado. La franca ankoraŭ havas grandan nombron de homoj, kiuj uzas ĝin kiel duan lingvon (en tiu senco ĝi similas la anglan, kaj iagrade la rusan), sed tiu nombro, ekzemple en Afriko, estas malgranda kompare kun la angla.[2]

Nun venis plia elemento: la Tut-Tera Teksaĵo, aŭ TTT. Ĝi nepre rapidigas la internacian uzon de la angla, kaj la procezoj de internaciiĝo, de tutmondiĝo, emas esprimiĝi per la angla. Hodiaŭ, ŝajne plimulto de la regulaj uzantoj de la angla lingvo ne estas denaskaj parolantoj: ili uzas ĝin por ĉiuj celoj, eĉ por organizi sin kontraŭ la t.n. usona hegemonio kaj kontraŭ la imperiismo.

Dume, la denaskaj parolantoj de la angla lingvo tenas kaj fortigas sian influon. Lastatempe Universala Esperanto-Asocio protestis kontraŭ tio, ke granda nombro de postenoj ene de Eŭropa Unio postulas "denaskan scion de la angla," tiel diskriminaciante kontraŭ la nedenaskaj parolantoj. Tiuj denaskaj parolantoj de la angla ĝuas grandegan avantaĝon en internacia negocado, en debatado, en kontaktoj kun la gazetaro, kaj ĝenerale en la influado de la monda publika opinio. Jes, oni povas ellerni tiun komplikan anglan lingvon, eĉ preskaŭ egaligi sian scion al tiu de denaska parolanto – sed tio postulas grandan investon de tempo kaj aliaj rimedoj. Ke tutaj nacioj klopodas atingi tiun nivelon de egaleco, kaj elspezas grandan parton de sia nacia produktado tiucele, estas ne nur nejuste, sed ankaŭ grandparte utopie – nenie pli evidente ol en Ĉinio. Kaj ĉu, se iam en la estonteco oni povus atingi tiun rezulton, kio okazus al la propra kulturo, al la propraj valoroj? Ĉu ankaŭ ili forvaporiĝus pro senutilo? La angla lingvo ja estas pli ol simple lingvo (ĉiuj lingvoj estas ja pli ol lingvoj…): ĝi estas perilo de kulturaj valoroj, softvaro tiel monopola kiel Vindozo.[3] En la nuna historia momento, havas sencon lerni tiun lingvon, sed ne ekskluzive de aliaj manieroj partopreni la tutmondan vivon.

---

[1] Vere temas ĉi tie ne pri denaskaj parolantoj de la "ĉina" sed pri denaskaj parolantoj de pluraj lingvaj variantoj, kiuj, kiam ili lernas legi, kapablas legi la saman ĉinan skribon.

[2] William F. Mackey, en sia eseo "Forecasting the fate of languages" (en Jacques Maurais kaj Michael A. Morris, red. *Languages in a Globalising World*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003: 64-66), insistas pri tio, ke la nombro de afrikaj parolantoj de la franca kreskas pro simpla demografia kresko kaj pro pliboniĝo de edukaj servoj, sed lia optimismo estas miaopinie tro granda.

[3] Pri la subtila rilato inter lingvo kaj potenco vidu Pierre Bourdieu, *Ce que parler veut dire* (Paris: Fayard, 1982), tradukita kiel *Language and Symbolic Power* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991).

4. La malavantaĝoj de disdivido

Se oni ĵetas rigardon al la nacia investo pri lingvolernado (la kvanto de rimedoj elspezata en la eduka sistemo por klerigi lernantojn pri fremdaj lingvoj, la rimedoj uzataj similcele de la komercaj k.a. entreprenoj, la kosto de tradukado de libroj kaj aliaj dokumentoj en la propran lingvon, la kosto ligita al komunikproblemoj pro lingva diverseco), oni vidas, ke la plej grandaj procentaj kostoj kuŝas ĉe tiuj, kiuj ne uzas unu el la grandaj mondaj lingvoj; en la mezo sidas la ŝtatoj, kiuj uzas unu el la ĉefaj lingvoj (sed ne la anglan); tute ĉe la subo, kun la plej malgranda investo je lernado de fremdaj lingvoj, sidas la angleparolantaj landoj – Usono, Britio, Kanado, Aŭstralio, Novzelando.

La avantaĝoj ĝuataj de tiuj landoj ne estas nur tio, ke ili ne devas elspezi tiom da mono por lernado de fremdaj lingvoj: pro tio, ke ilia lingvo estas vaste uzata, ili ĝuas avantaĝojn multflankajn. Eksterlandaj studentoj are amasiĝas en iliaj universitatoj, portante kun si monon kaj intelektan kapablon; turistoj venas al iliaj urboj; ili havas fortan eldonan industrion; ili eksportas kulturajn produktojn diversajn, kaj iliaj kulturaj normoj pli kaj pli dominas la internacian medion. Sed jen la dilemo: ju pli la cetero de la mondo adaptiĝas al tiuj normoj, kaj do klopodas dividi kun la angleparolantaj landoj iliajn avantaĝojn, des pli neniige ili perdas la propran identecon.

En sia lastatempa libro pri la lingva situacio en Eŭropa Unio[1], la lingvisto Robert Phillipson atentigas, ke la nekapablo de la diversaj ŝtatoj-membroj starigi funkcikapablan lingvopolitikon malfermas EU al la intertempa dominado de la plej forta lingvo, nome la angla, kune kun ĝiaj kulturaj produktoj. Kiel ni jam rimarkis, ju pli diversa la oficiala lingvaro, des pli libere la ĉefa lingvo povas etendi sian influon. Manko de politiko, kiel prave asertas Phillipson, estas en si mem politiko. En tiu senpolitika politiko la plej forta lingvo, nome la angla, gajnas influon je la kosto de ĉiuj aliaj lingvoj, dividitaj kaj konkurencaj inter si kaj pro tio senpovaj.

Ĝuste tiun situacion oni vidis kiam en 1996 Sudafriko starigis sian novan lingvopolitikon. Sub la rasapartiga reĝimo, du lingvoj, la afrikansa kaj la angla, estis la solaj oficialaj registaraj lingvoj. Sed la Konstitucio de 1996 rekonis 11 lingvojn kiel oficialajn lingvojn: la du "blankulajn lingvojn" plus naŭ afrikajn lingvojn. Laŭ la popolnombrado de 1991, 21,9% parolas denaske la zuluan, 17% la ksosan, 15% la afrikansan, 9,6% la nord-sotan, kaj 9% la anglan. Sed la simpla deklaro, ke ĉiuj 11 lingvoj estas egalaj, ne igas ilin tiaj: la angla kaj afrikansa restis la plej prestiĝaj lingvoj, kaj precipe la angla fariĝis ŝlosila lingvo por la edukado, por ekonomia prospero, kaj por internaciaj kontaktoj. Tiu, kiu volas prosperi en Sudafriko, lernas kaj uzas la anglan. La sudafrika registaro, eĉ se ĝi volus ŝanĝi tiun situacion, vere ne havas la rimedojn por egaligi ĉiujn 11 lingvojn ne nur teorie sed ankaŭ laŭfakte. Per multigo de la nombro de oficialaj lingvoj, ĝi malfermis la vojon al fortiĝo de la angla – manke de aliaj solvoj.[2]

---

[1] Robert Phillipson, *Ĉu nur-angla Eŭropo? Defio al lingva politiko* (Roterdamo: Universala Esperanto-Asocio, 2004).

[2] Vidu ekzemple Jan Bernsten, "English in South Africa: Expansion and nativization in concert,"

Manke de aliaj solvoj, en EU la influo de la angla kreskas kaj tiu de la aliaj lingvoj, interalie la franca, falas. Tiu evoluo verŝajne impete antaŭeniros pro la lastatempa aldono de novaj ŝtatoj-membroj, kiuj jam aliĝis por sia internacia agado (ili plejparte uzas lingvojn sen granda internacia influo) al la angla lingvo. Tiel, same kiel en Sudafriko, cedante al teoria multlingvismo (kaj mildigante tiel la opozicion), la gvidantoj malfermas la vojon al la angla.

La granda franca predikisto Lacordaire (1802-1861) iam diris, ke "Inter la fortaj kaj la malfortaj, la subpremanto estas libereco." En plene libera ludejo, la forta teamo verkas la regularon se entute reguloj ekzistas. Pro tio, difinitaj okcidentaj ŝtatoj en forta ekonomia pozicio argumentas favore al komplete libera fluo de informoj, komplete malfermaj kaj liberaj merkatoj, ktp. Kompare al la alternativoj (senbridaj diktaturo, cenzurado), tiuj argumentoj havas siajn meritojn, sed sen nuancoj ili kondukas al plifortiĝo de la fortaj kaj malfortiĝo de la malfortaj. Necesas ne nur malfermiteco sed ankaŭ ekvilibrigaj reguloj por protekti kaj ŝirmi la malfortajn ludantojn kontraŭ la inundo de la fortaj. Malfacilas trovi la ĝustan ekvilibron inter protektismo kaj ia liberecismo, sed sen tiuj ŝirmoj la sistemo ne funkcias. Ni riskas similan situacion en la libera merkato de lingvoj.

5. La monda lingva sistemo kaj la rolo de Esperanto

La nederlanda sociologo Abram de Swaan persvade argumentas, ke tia tutmonda lingva merkato ja ekzistas.[1] Laŭ lia koncepto, ekzistas tutmonda sistemo de lingvoj, en kiu okazas konstanta konkurenco por influo: unu lingvo gajnas, alia perdas; unu lingvo etendas sian influon, alia lingvo retiriĝas kaj perdas potencon. La sistemo estas hierarkia kaj interaganta, kun amaso da malfortaj lingvoj, kiuj orbitas ĉirkaŭ fortaj regionaj lingvoj, kiuj siavice orbitas ĉirkaŭ la grandaj mondaj lingvoj (ĉefe la angla). Tiu procedo de konkurenco ekzistas jam de la komenco de la homa socio – sed la fakto, ke ĝi ĉiam ekzistas, ne estas en si mem kialo por lasi ĝin libere antaŭeniri. Necesas klara internacia lingva politiko, en kiu la uzantoj de la grandaj internaciaj lingvoj – tiuj de UN ekzemple, escepte de la angla – unueciĝu kontraŭ la kreskanta influo de la angla, ne en spirito de detruo, sed por kontraŭpezi tiun influon per komunaj elpaŝoj.

Unue, kompreneble, necesas akcepti la principon, ke lingva diverseco estas en si mem bona afero. Ekstrema diverseco ja havas siajn limigojn en moderna mondo kie la homoj konstante interagadas, konstante interkomunikiĝas, sed la supozo, ke la sola alternativo estas uzado de la angla lingvo por internacia komunikado kaj la propra lingvo en aliaj cirkonstancoj (eventuale kun regiona lingvo kiel tria perilo), estas erara.

Pro tio, ke ĝi estis konstruita por roli kiel internacia interlingvo, Esperanto ne similas aliajn lingvojn. Malantaŭ ĝi sidas relative malforta movado, sed principe ĝi

---

Language Problems and Language Planning, 25 (2001): 219-235, kaj la artikolojn en baldaŭ aperonta speciala numero de tiu sama periodaĵo (jarkolekto 28 [2004], numero 2) sub redakto de Nkonko Kamwangamalu kaj Timothy Reagan.

[1] Abram de Swaan, *Words of the World* (Cambridge: Polity, 2001).

estas neŭtrala, sen ligo al la grandaj potencoblokoj. Eĉ por neeŭropanoj ĝi estas nepre pli facile lernebla ol la aliaj eŭropaj lingvoj, interalie la angla. Se ĝi estus ĝenerale uzata eĉ en relative limigitaj medioj, ĝi ŝparigus al la registaroj grandan investon je fremdlingva lernado. Pli grave, simila investo je Esperanto kiel nun ekzistas je la angla, kondukus al multe pli profunda kono de Esperanto ol nun okazas ĉe la angla, kaj sekve pli riĉa kaj profunda interrilato kun aliaj lernintoj de Esperanto en aliaj landoj. Mi ne sugestas, ke landoj kiel Ĉinio ĉesu instrui la anglan lingvon kaj tuj ekinstruu ekskluzive Esperanton – sed ke internacia interkonsento uzi Esperanton en internaciaj organizaĵoj, ekzemple, povus revolucii la potencoekvilibron en tiuj organizaĵoj, aŭ ke decido instrui la lingvon en la lernejoj de kvin-ses ŝtatoj povus konduki al nivelo de interkompreniĝo inter tiuj ŝtatoj, kiu kondukus al nova kultura kaj ekonomia potenco.

Lastatempe, en cirkonstancoj rememorigaj pri la decidoj en Ligo de Nacioj, EU rifuzis eĉ konsideri la potencialon de Esperanto kiel alternativon al la nuna oficiala lingva kaoso en la organoj de EU. Ŝajne pro sia konvinko, ke nur la angla taŭgas, aŭ ke nur la nuna influo de la franca aŭ la germana aŭ la itala devus nepre esti protektata, la funkciuloj rifuzis fari tiun sciencan studon pri kostoj kaj avantaĝoj, kiun ĉiu serioza aliro al lingvoplanado devus fari.[1] La tekniko por tiaj studoj estas tute bona konata, interalie pro apliko de tiuj principoj en la formado de lingvopolitiko en landoj kiel ekzemple Kanado. Sed ŝajne nur tre kuraĝa registaro pretus elpaŝi ekster la nunajn normojn por provi profunde reformi la nunan internacian lingvan reĝimon.

Eble ĝuste Ĉinio estas tiu lando. Posedanto de la plej denaske uzata lingvo de la mondo, sed lingvo kies potencialo kiel tutmonda lingvo estas tre limigita kaj tre neprobabla, posedanto ankaŭ de unu el la plej rapide kreskantaj ekonomioj de la mondo, sed kiu agadas en internacia medio esence formita de la landoj de Eŭropo kaj Nordameriko, Ĉinio estas la ĝusta lando por labori por nova internacia lingva egaleco, kiu helpus ebenigi la konkurencon inter la landoj kaj eble eĉ krei novan nivelon de internacia kunlaborado. Ĝi jam tra multaj jaroj simpatie rilatis al Esperanto, per sia subteno de radio-programoj en la lingvo, sia eldonado de grandaj ĉinaj verkoj en Esperanto, sia disvastigo de Esperanto per Ĉina Esperanto-Ligo kaj alimaniere. Kiel lando ne identigita kun la eŭropa tradicio, sed klopodanta trovi alternativan vojon, ĝi nature trovas en Esperanto ideon kun similaj celoj. En lastatempa artikolo en bangladeŝa ĵurnalo, s-ro A.F.G. Mohiuddin etikedis Esperanton kiel lingvon "por signifohava tutmondiĝo."[2] Tian "signifohavan tutmondiĝon" celas la novaj-malnovaj landoj de suda kaj orienta Azio, landoj de antikvaj civilizoj, kiuj nun ligas tiujn civilizojn kun la moderna mondo.

La kongresa temo de la nuna kongreso estas "lingva egaleco en internaciaj rilatoj." Mi esperas, ke ni esploros tiun temon kaj teorie kaj praktike, respondante la

---

[1] Vidu ekzemple Mark Fettes, "Interlingualism: A world-centric approach to language policy and planning" en Humphrey Tonkin kaj Timothy Reagan, red., *Language in the 21st Century* (Amsterdam: Benjamins, 2003): 47-58.

[2] A.F.G. Mohiuddin, "Towards a just world: Esperanto for meaningful globalisation," *The Independent (Bangladesh),* 10 julio 2003.

demandojn "Kio estas lingva egaleco?" kaj "Kiel praktike ni starigu tiun egalecon internacie?" Mi ne povas imagi pli taŭgan landon kie trakti tiun temon ol Ĉinio.

La temo havas diversajn aspektojn. Unue, oni povas demandi sin, kio estas internaciaj rilatoj – en kio konsistas la dezirinda internacia vivo? La diversaj landoj konsistigas faskojn de kulturaj normoj, kiuj interagas inter si, kaj siavice interagas kun aliaj tiaj faskoj tra la mondo. Iam, la internacia vivo estis grandparte limigita al la intertrakto de ŝtatoj, aŭ al agado strikte kontrolata de ŝtatoj, sed hodiaŭ ĝi fariĝis bunta kaj diversflanka. La naciaj normoj ne plu aplikiĝas tiel abunde kiel antaŭe, kaj la internaciaj kulturaj ligoj estas pli diversaj.

Ĉu eblus krei egalecon en tiuj komplikaj interagoj inter la homoj? En kio konsistas tiu egaleco, kaj en kiu senco la nuna internacia agado estas efektive malegaleca? Ĉu temas simple pri lingva malegaleco? Se jes, ĉu Esperanto, kreita por egaligi la internaciajn rilatojn, povus forigi tiun malegalecon? Ĉu ĝiaj pretendoj kiel instrumento de egaleco estas pravaj? Kaj se ne temas nur pri lingvaj malegalecoj, kiun rolon povas ludi Esperanto aŭ aliaj alternativaj solvoj en la konstruado de pli egaleca mondo?

Fine, kaj ne malplej grave, kiel deiri de la nuna hegemonia situacio por aliri malpli hegemonian? Kiel konvinki tiujn, kiuj nun regas la internaciajn rilatojn, sekvi alian vojon? Persone, mi estas konvinkita, ke la sola maniero estas forĝi aliancon inter tiuj, kies lingvoj estas diskriminaciataj – eĉ se ili havas oficialan statuson en internaciaj medioj – por insisti pri nova, revolucie simpla solvo, nome la internacia lingvo Esperanto. Sed ne sufiĉas nur glori la avantaĝojn de Esperanto: necesas realisme fronti la nunan situacion kaj science, intence ŝanĝi ĝin. Dum epokoj la esperantistoj prave gloris sian lingvon: nun venis la tempo ekagi el la modesta politika bazo je ilia dispono, per realisma persvadado pri la preteco de Esperanto ludi novan internacian rolon.

La lingva Problemo en Ligo de Nacioj kaj NITOBE Inazô (1862-1933)

KOBAYASHI Tsukasa

JEI, Tokio

La Asista Ĝenerala Sekretario de Ligo de Nacioj, d-ro NITOBE Inazô, naskiĝis en la urbo Morioka, kiu kuŝas en norda distrikto de Japanio, en 1862, tri jarojn post la naskiĝo de d-ro Lazaro Ludoviko Zamenhof, la kreinto de la internacia komuna lingvo Esperanto. Ambaŭ havis tre similan opinion pri la internacia komuna helplingvo.

D-ro Nitobe studis agrikultur-politikon, kaj poste fariĝis profesoro de Tokia Universitato (la plej famekonata universitato en Japanio), kaj Rektoro de Tokio Virina Kolegio, kiun li fondis.

Li klopodis en la Ligo por internacia amikiĝo kaj mondpaco. Kiam Ligo de Nacioj estis fondita en 1920, li estis invitita kiel la Asista Ĝenerala Sekretario de la Ligo. La Ligo celis gardi la mondpacon, sed Usono ne aliĝis, kio limigis la agadon de la Ligo. Sume 56 ŝtatoj aliĝis al la Ligo, kiu havis pli ol 500 oficistojn en la oficejo en Ĝenevo.

En decembro 1920, en la unua kunveno de la Ligo, jena propono de rezolucio estis laŭtlegita:

"Ligo de Nacioj, konstatante la lingvajn malfacilaĵojn, kiuj malhelpas rektajn rilatojn inter la popoloj, kaj la urĝan necesecon forigi tiun baron por helpi al bona kompreniĝado inter nacioj, sekvas kun intereso la provojn je oficiala instruado de la internacia lingvo Esperanto en la publikaj lernejoj de kelkaj regnoj, anoj de Ligo de Nacioj esperas, ke tiu instruado ĝeneraliĝos en la tuta mondo, por ke la ĉiulandaj geknaboj sciu de nun almenaŭ du lingvojn, sian gepatran kaj facilan rimedon por internacia komunikado, kaj petas la ĝeneralan sekretariaron prepari, por la venonta kunsido, detalan raporton pri la rezultatoj atingitaj en tiu fako."

La franca delegito Gabriel Hanoutaux kontraŭbatalis kontraŭ la propono, dirante ke la franca lingvo kaj ĝia literaturo "jam estas universala en la tuta mondo de l' penso".

La prezidanto deklaris prokrasti la decidon pri la propono per voĉdono.

En 1921, la 13-a Universala Kongreso de Esperanto oficiale invitis reprezentanton de la Ligo kiel observanton por rigardi la kongreson en Praha, Ĉeĥoslovakio, kie 2561 geesperantistoj ĉeestis. La Ligo sendis d-ron Nitobe al la 13-a UK.

Tie d-ro Nitobe salutis jene: "La Ligo havas intereson pri la problemoj de gravaj aferoj internaciaj, kaj serĉado de la lingvo por internacia komunikado estas unu el la plej gravaj temoj de la Ligo. La plej grava celo de la Ligo estu forestigo de la milito,

Esperanto helpos tion.… Iam Esperanto fariĝos realaĵo, funkcianta kiel la oficiala lingvo de la Ligo. Tio estos problemo de tempo. Kvankam tio sekvanta ne estas oficiala parolo, mi certe kredas ke la homaro iam unuiĝos, tiam Esperanto kontribuos grave. Ĉe Esperanto, kompreni nur la lingvon ne estus sufiĉe, tamen kompreni la internan ideon de Esperanto estus necese por kompleta kompreno. Mi estis allogita tre forte de la interna ideo." La interna ideo signifas "la fratecon kaj justecon inter la gentoj" laŭ d-ro Zamenhof. Kompreneble lingvo mem ne posedas ideon, sed la disvastigantoj de Esperanto havas tian ideon. Tial la atmosfero de la UK ŝajnis tre harmonia, kio kortuŝis d-ron Nitobe.

Li atestis tion ankoraŭfoje en sia esearo "Kontakto de la Oriento kun Okcidento" (1929). "La kialo de mia intereso pri Esperanto estas la idealo de d-ro L.L. Zamenhof, kreinto de Esperanto. Li intencis feliĉigon de la popoloj tra reciproka komunikebleco per internacia komuna lingvo."

D-ro Nitobe prezentis tre favoran detalan raporton pri Esperanto al la Ligo.

En la 15-a de septembro 1921, "Propono pri instruado de Esperanto" estis legita de la prezidanto ĉe la ĝenerala kunveno de la Ligo, jene: "La delegitoj proponas la enkondukon de la internacia helplingvo Esperanto en la publikajn lernejojn por faciligi rektan interkompreniĝon de ĉiuj popoloj en la mondo." Tiam la raporto "Esperanto and the Language Question at the League of Nations " (30p.), verkita de d-ro Nitobe, estis disdonita al ĉiuj ĉeestantoj, tamen ĝi estis nur la kopio de la tria parto de lia raporto. Tiu ĉi propono estis akceptita ĉe la ĝenerala kunsido de la Ligo, sen kontraŭstaro. En aprilo 1922, "Internacia Konferenco pri Edukado de Esperanto" estis okazigita en la Palaco de la Ligo en Ĝenevo. Post tio, la favora raporto pri Esperanto estis disdonita ĉe la ĝenerala kunsido de la Ligo. Tamen, franca delegito, senator Raynald, kiu estis private simpatia al Esperanto, devis kontraŭstari laŭ la ordono de la ministro de publika instruado de Francio, Léon Bérard. La reprezentanto de Svedio kaj Norvegio subtenis la anglan lingvon kiel la plej bonan lingvon. La brazila ministro Rio Branco atakis Esperanton kiel "lingvon de mizeruloj kaj komunistoj". Tiam oni timis utiligon de Esperanto por klasbatalo.

Malgraŭ akcepto de Finnlando, Persio, Ĉinio, Japanio kaj Bulgario, tiu ĉi propono estis transdonita senkonklude al la "Intelekta Kunlabora Komisiono" de la Ligo, pro timo al la grandaj potencoj.

Ĉe la Komisiono, la friburga poeto Gonzague de Reynold atakante Esperanton subtenis la latinan lingvon. La franca instruinspektoro Luchaire kontraŭstaris Esperanton. La prezidanto, la franca filozofo Bergson, deziris neakcepton de Esperanto. D-ro Nitobe admonis lin ke neakcepto estos malestimata post 20 jaroj. Tamen la Komisiono rifuzis Esperanton, ĉar ĝi deziris subteni la francan aŭ anglan lingvon.

En 1924, la Ligo akceptis Esperanton kiel "lingvon klaran" en la telegrafaj komunikoj. Tamen propono pri instruado de Esperanto en lernejo estis lasata nedecidita.

Trarigardante tiun ĉi historion pri la lingvoproblemo en la Ligo, oni komprenus kiel egoisma estis granda potenco kiel Francio. Ili nur konsideris gardi la rajton de sia lingvo, tute ne zorgante aliajn nacianojn. Ili opiniis ke nur lernado de la franca aŭ

angla lingvo kreskigus kulturon en la tuta mondo. Nuntempe, la historio de la mondo atestas kia estas la situacio de la franca lingvo. Baldaŭ la sorto de la angla lingvo sekvos tiun de la franca.

Certe, la ideo de d-ro Nitobe, kiu estis favora al Esperanto, kuris iom antaŭ la ĝenerala opinio, tamen la mondo ŝanĝiĝis nun. Ĉu oni preferus la malnovan vojon kiun Francio aŭ Britio marŝis en la Ligo antaŭ 82 jaroj? Aŭ ĉu oni preferus la vojon montritan de d-ro Nitobe?

La celo kaj stato de la homa civilizacio: egaleco kaj diverseco de lingvoj kaj kulturoj

YANG Guang[1]

Ŝtata Lingva Komisiono de Ĉinio

Lingvo estas la plej grava homa komunikilo kaj ĉefa portanto de la kulturo en ĝia heredado kaj disvolvado. Lingvo estas ankaŭ kultura fenomeno. En la produktado kaj vivo de la homaro la lingvoj parola kaj skriba havas neanstataŭigeblan bazan rolon. En la informa epoko, kiam sciencoj kaj teknologioj senĉese disvolviĝas, la lingvaj problemoj estas pli kaj pli multe atentataj.

1. Por diverseco de la lingvo kaj kulturo en la kondiĉoj de la ekonomia tutmondiĝo

Nun en la mondo la translanda aktivado de materia produktado, ekonomia komercado, financa investado kaj aliaj ekonomiaj aktivadoj pli kaj pli oftiĝas, kaj pli kaj pli evidentiĝas la reciproka influo kaj karambolo en konceptoj de ideologio, kulturo kaj valoro. Malgraŭ ke la voĉo kontraŭ tutmondiĝo daŭre bruadis kaj la tergloba vilaĝo neniel portis feliĉon al siaj loĝantoj, la ekonomia tutmondiĝo tamen fariĝis reala tendenco.

La tiel nomata tutmondiĝo estas gvidata de la superpotenco kaj fortaj okcidentaj landoj, kaj oni dividas la interesojn kaj parolrajton surbaze de la fortoj. Nun 80% de la internacie influhavaj komunikiloj kaj Interreto uzas unu lingvon kaj komunikas unu kulturan koncepton de valoro. La angla lingvo okupas potencan lokon en la monda komunika sistemo, tial la agadspaco de aliaj lingvoj estas tre limigita kaj iuj malfortaj lingvoj kaj kulturoj estas minacataj de pereo. Ni scias, ke la lingvo kaj kulturo de ĉiuj nacioj kaj regionoj estas kreaĵo de la tieaj loĝantoj kaj faras sian kontribuon al la homa plurisma kulturo. Perdinte sian kulturon, la nacio perdos siajn proprajn trajtojn kaj spiriton, kaj perdiĝos tiam ankaŭ kultura speco en la tuta kulturo de la homaro. La egaleco de lingvo kaj kulturo estas bazo por egaleco de la ŝtatoj kaj nacioj kaj strikte rilatas kun la ŝtata suvereneco kaj nacia digno. Aliflanke lingvoj decidas la parolrajton de la komunikiloj kaj faras la unuan impreson, kiu estas pli forta, rajton de klarigado kaj akuzado. La sentoj, sinteno kaj koncepto entenataj en lingvoj formas la kulturan heredaĵon kaj spiritan hejmon. Tial hodiaŭ ĉiuj landoj kaj nacioj donas pli grandan atenton al siaj lingvaj tradicioj ol iam ajn antaŭe.

---

[1] Ĝenerala direktoro de la departemento de lingva planado kaj administrado de la Ŝtata Lingva Komisiono de Ĉinio (ĉe la Ministerio de Edukado).

Ni opinias, ke sub la kondiĉoj, kiam ĉiuj landoj pli kaj pli forte dependas unu de alia en ekonomio, la ekonomia tutmondiĝo kaj kultura diverseco devas esti akorde disvolvataj. La tezo pri unuecigo de la lingvo kaj kulturo kaj strebado al la unuflanka hegemonio de la lingvo kaj kulturo estas nereala kaj eĉ malutila. La egaleco, diverseco kaj harmonia kunekzisto de la lingvoj devas esti kultura koncepto kaj celo de valoro bazita sur la homa konscienco. Multeco de lingvoj donas pli da vidkampoj, kaj multeco de kulturoj havigas riĉan koloron, toleremon kaj interkompreniĝon. Tial ni devas fari ĉion eblan por krei novan internacian politikan kaj ekonomian ordon de demokratio, egaleco, kunekzisto kaj kuna gajno, kaj akceli la egalecon kaj diversecon de la lingvo kaj kulturo sub la kondiĉoj de la ekonomia tutmondiĝo. Statistiko montras, ke antaŭhistorie en la mondo estis 12000 lingvoj, sed hodiaŭ restas nur 6000. Kaj plie la lingvoj rapide reduktiĝas pro komplikaj kaŭzoj. Fakte la malapero de ajna lingvo estas damaĝo al la homa civilizacio. Ni alvokas, ke oni donu grandan atenton al protekto kaj savo de la pereontaj lingvoj kaj intensigu la internacian kunlaboron sur tiu kampo. Ni volas penadi kune kun ĉiuj ĉeestantoj por krei pacan, egalecan, harmonian kaj buntan mondon.

2. Por lingvaj egaleco, diverseco kaj harmonio

Ĉinio estas disvolviĝanta lando kun multaj nacioj, lingvoj kaj dialektoj. Ĝi konsistas el la Han-nacio kaj 55 nacimalplimultoj, kiuj parolas pli ol 80 lingvojn kaj havas 30 skriblingvojn. La naciaj kulturoj surbaze de la naciaj lingvoj havas longan historion. La diversnaciaj kulturoj lernas unu de alia, kune disvolviĝas, kaj tiel formiĝis la unuecaj multnaciaj kulturaj trajtoj de la ĉina nacio. Pri tio la leĝdona instanco kaj diversnivelaj registaroj de Ĉinio faris longan penadon por la lingvaj egaleco, diverseco kaj harmonio. La Konstitucio de la Ĉina Popola Respubliko klare difinas: "Ĉiuj nacioj havas la liberecon uzi kaj disvolvi siajn lingvojn parolan kaj skriban kaj la civitanoj de ĉiuj nacioj havas la rajton uzi siajn naciajn lingvojn parolan kaj skriban en la procesado. En la oficado la naci-aŭtonomaj instancoj devas uzi unu aŭ kelkajn lingvojn komune uzatajn en la loko, observante la difinon de la aŭtonoma regularo de sia nacio. Tio fundamente garantiis la uzadon kaj disvolvon de la naciaj lingvoj. "Aŭtonoma leĝo pri naciaj regionoj de la Ĉina Popola Respubliko", "Leĝo pri la komune uzataj lingvoj kaj skriblingvoj de la ŝtato", "Leĝo pri edukado", "Leĝo pri deviga edukado" kaj aliaj leĝoj kaj reguloj havas principan kaj konkretan difinojn pri uzado de la naciaj lingvoj. Tiuj leĝoj kaj reguloj estis agnoskitaj kaj observataj en diversaj regionoj. Post la komenco de la reformado kaj pordmalfermo de Ĉinio, por disvolvi la demokratian regadon, konstrui la politikan civilizacion, respekti kaj defendi la homajn rajtojn kaj prosperigi la socialisman kulturon, la ĉina registaro donis pli grandan atenton al defendo de la lingvaj diverseco, harmonio kaj unueco, daŭre persistas en politiko pri egaleco de diversnaciaj lingvoj, malpermesas ĉian lingvan diskriminacion kaj pledas por reciproka lernado de la lingvoj fare de ĉiuj nacioj por kune venki la lingvan baron. Samtempe kun tio laŭ difino de la konstitucio, Ĉinio popularigas *putonghua*, komune uzatan parolan lingvon por faciligi la komunikadon kaj interŝanĝon de diversaj nacioj. En la nuna Ĉinio la lingva egaleco

de diversaj nacioj estas grava konsistiga parto de la ŝtata nacia politiko utila al egaleco, unuiĝo kaj komuna prosperiĝo, kaj lingva egaleco jam fariĝis grava faktoro de la bazo de la nacia egaleco. Ĉiuj nacioj kredas unu al alia, lernas unu de alia, helpas unu alian kaj respektas unu alies lingvon, morojn, kutimojn kaj religian kredon kaj kune defendas la ŝtatan unuecon kaj nacian solidarecon.

En la pasintaj jaroj la ĉina registaro defendis kaj disvolvis la lingvojn parolajn kaj skribajn de diversaj nacimalplimultoj ĉefe en jenaj flankoj: Unue, senĉese perfektigi la koncernajn leĝojn kaj regulojn kaj laŭleĝe garantii la leĝan egalecon de diversaj lingvoj. Due, en la naciaj aŭtonomaj regionoj energie disvolvi la instruadon en du lingvoj, por ke la nacimalplimultaj geknaboj antaŭ ĉio posedu sian propran lingvon kaj surbaze de tio posedu la komune uzatan lingvon de Ĉinio. Trie, fari klaran difinon uzi la naciajn lingvojn parolan kaj skriban en la naciaj aŭtonomaj regionoj dum la oficado; en civilaj, kriminalaj kaj administraj procesoj, ekzameno kaj kontrolo de tiaj kazoj kaj publikigo de leĝoj kaj dokumentoj; en registrado de entreprenaj nomoj kaj markoj, de ekonomiaj kontraktoj, arbitracio kaj identigaj kartoj de civitanoj. Kvare, subteni kaj helpi nacimalplimultojn en ordigo de la lingvoj parolaj kaj skribaj, ellaboro de regulaj normoj, intensigo de esplorado pri lingvoj kaj ilia praktikado kaj fari multe da fruktodonaj laboroj precipe por adaptiĝi al la informadiko, reta komunikado kaj aliaj. En la estonteco la supre menciitaj laboroj estos daŭre farataj.

Aliflanke, la Han-nacio kun pli ol miliardo da loĝantoj mem estis formita en kunfandiĝo de pluraj etnoj en la historio de sia evoluo. Pro diverseco de la terenoj kaj limigo de ekonomiaj kaj sociaj kondiĉoj ankaŭ la Han-nacio havas diversajn dialektojn, kiel la Guangdong-a, Fujian-a, Jiangsu-a, Hunan-a, Jianĝi-a, Kejia-a, norda kaj sudokcidenta, kaj ankaŭ diversajn subdialektojn kaj indiĝenajn dialektojn, kiuj malfacile interkomunikiĝas inter si mem kaj estigas gravan lingvan baron. Tio estas malutila al la ekonomia disvolviĝo kaj moderniga konstruado de Ĉinio, tial ankaŭ en la lokoj koncentre loĝataj de hanoj estas necese energie popularigi *putonghua*, la komune uzatan parolan lingvon en Ĉinio. Sed dialektoj estas la bazo de loka kulturo. En Ĉinio estas centoj da lokaj operoj kaj kant-rakontaj formoj uzantaj sian dialekton kaj ankaŭ la dialektoj mem estas kultura fenomeno kaj korinklino de lokanoj, tial popularigi *putonghua* ne signifas ekstermi dialektojn, sed celas tion, ke la civitanoj ellernu la komunan lingvon de la lando, kiam ili uzas sian dialekton, realigante harmonion de la unueco kaj varieco de la lingvoj en la socia praktikado. Estas necese mencii, ke la Han-lingvo havas multe da dialektoj, kiuj tamen uzas la saman skriblingvon kaj apartenas al unu sama lingvo. La sud-fujian-a dialekto, vaste uzata en Taiwan-provinco, ja estas unu el la dialektoj de Ĉinio. Kelkaj personoj diris, ke la sud-fujiang-a dialekto ne apartenas al la Han-lingvo, sed estas Taiwan-a lingvo, tio estas kontraŭscienca kaj montras ilian kaŝitan motivon.

Jam en 1989 Unesko aprobis "Projekton por protekti folkloran kreon", kiu difinas, ke la lingvoj estas grava heredaĵo el la buŝaj kaj nemateriaj kulturaj heredaĵoj. Ĉinio estas subskribinto de la Konvencio de UN pri nemateriaj heredaĵoj de la homaro kaj ankaŭ antikva lando kun brila civilizacio kaj kulturo de 5000 jaroj. Ĉinio estas tre grava por protekti la diversecon de la homaj kulturoj kaj lingvoj. Dum multaj jaroj la ĉinaj registaro kaj popolo faris grandan klopodon por protekti

kulturon, historiajn restaĵojn kaj lingvojn kaj akiris rimarkindajn sukcesojn, tamen ankoraŭ estas iuj urĝe solvendaj problemoj, precipe en konscio, sistemo, mekanismo kaj mon-asigno. Antaŭ nelonge la ĉina registaro jam konsideris protekton de naciaj kaj popolaj kulturoj, inkl. de la lingvoj, en sia financa budĝeto kaj decidis ĉiujare asigni sufiĉe grandan sumon da mono por fari tiun laboron. Ni kredas, ke en Ĉinio la lingva diverseco estos defendata kaj respektata, kaj la harmonio kaj unueco de diversaj lingvoj kaj ilia regula disvolviĝo estos daŭre subtenataj.

3. Por populariĝo, normiĝo kaj internaciiĝo de la ĉina lingvo

Ĉi tie la ĉina lingvo temas ne pri ĉiuj lingvoj uzataj en Ĉinio, sed pri la komune uzataj lingvoj parola kaj skriba, tio estas *putonghua* kaj la Han-lingvaj ideogramoj. Kiel baza instrumento por reguligi la homan produktadon kaj vivon, lingvoj nepre devas konformiĝi al la bezono de la ekonomia kaj socia disvolviĝo. La ĉina starpunkto por reguligi la lingvon ja ĝuste troviĝas ĉi tie. Postulate de la nuna disvolviĝo de Ĉinio, la lingvaj populariĝo, normiĝo kaj internaciiĝo estas identaj al la ĝenerala celado de Ĉinio pri sia konstruo de bonhava socio, ĝenerale kaj specife pri sia modernigo.

Antaŭ ĉio la lingva populariĝo estas objektive bezonata de la nacia industriigo kaj modernigo. Por realigi la merkat-ekonomian sistemon kaj konstrui grandan unuigitan merkaton tra la tuta lando, redukti la diferencojn inter la urboj kaj kamparo kaj tiujn inter diversaj lokoj, akceli la plenampleksan kaj harmonian disvolviĝon de la ekonomio kaj socio, oni devas elimini la lingvan baron kaj lingvan malakordon kaj laŭleĝe disvastigi la komune uzatan lingvon *putonghua.* En tio oni jam akiris grandan progreson, tamen en iuj malproksimaj landlimaj regionoj kaj nacimalplimultaj regionoj popularigi *putonghua* restas peza tasko. Ni devas, sub la premiso de defendo kaj disvolvo de diversaj nacimalplimultaj lingvoj kaj bona traktado de diversaj dialektoj de la Han-lingvo, alpreni efikajn rimedojn kaj fari ĉion eblan por fundamente popularigi *putonghua,* por ke ĝi fariĝu versence komune uzata parola lingvo en Ĉinio en la daŭro de 10-20 jaroj.

Due, la reguligo kaj normaligo de la lingvoj parola kaj skriba estas nepra postulo de la informadiko ekonomia kaj socia. En la nuna epoko estas bezonataj interkomunikado kaj interŝanĝo ne nur inter la homoj, sed ankaŭ inter la homoj kaj maŝinoj kaj inter la maŝinoj. Parolosintezado, parolorekonado, maŝina indeksado, maŝin-tradukado kaj aliaj teknikoj disvolviĝas rapide, kio kaŭzos revolucion al la homa komunikado kaj inform-cirkulado kaj profunde influos la homan produktadon kaj vivmanieron, kaj diĝitigo kaj inteligentizo de la homa vivo ne estas imagaĵo de la fora estonteco. Lingvoj parolaj kaj skribaj estas la ĉefa portanto de informoj kaj unu el la ĉefaj objektoj de maŝin-traktado. Sub la novaj kondiĉoj de scienco kaj teknologio, la informadikigo de lingvoj postulas kompare altan reguligon kaj normigon de la lingvoj parolaj kaj skribaj, tial ni devas intensigi la sciencan esploradon kaj konstruadon de la baza lingva inĝenierio, iom post iom perfektigi la normojn por reguligi la lingvojn parolajn kaj skribajn, kombini la modernajn informadikajn teknologiojn kun la ĉina skriblingvo kaj en la tuta socio propagandi por levi la

nivelon de konscio de la publiko pri la bezono normigi la parolajn kaj skribajn lingvojn, kaj levi la informadikajn teknologiojn kaj la nivelon de norma uzado de la lingvo en la tuta socio, por konformiĝi al la bezono de la informa epoko. Aliflanke ni devas atente konsideri kaj ĝuste kompreni la rilatojn inter la lingvaj normigo kaj disvolviĝo, starigi kaj realigi la ĝustan koncepton pri normigo kaj sciencan koncepton pri disvolviĝo, akceli la normigon, riĉiĝon kaj disvolviĝon de la lingvoj parolaj kaj skribaj.

Trie, internaciiĝo de la ĉina lingvo estas bezonata de plua pordmalfermo, intensigo de la rilatoj kaj interŝanĝo kun aliaj landoj kaj ankaŭ signo kaj simbolo de la reprosperiĝo kaj paca disvolviĝo de la ĉina popolo. Por lerni de la sperto kaj asimili ĉiujn fruktojn de la homa civilizacio, ni instigas la tutan loĝantaron, precipe la infanojn kaj gejunulojn lerni kaj uzi fremdajn lingvojn. Nun fremdaj lingvoj okupas gravan lokon en la instruado de diversaj lokoj en Ĉinio, kaj en la tuta socio furoras lernado de fremdaj lingvoj. Aliflanke ni konscias, ke unusoligo kaj homogenigo de lingvo povos kaŭzi negativan influon, kaj ni pledas, ke infanoj kaj gejunuloj antaŭ ĉio bone posedu sian propran lingvon, por levi kaj kultivi la spiriton de la ĉina popolo. Ni opinias, ke eblas bone ordigi la rilaton inter tutmondeco kaj nacieco kaj ke ankaŭ eblas senkontraŭdire samtempe prioritatigi la gepatran lingvon kaj ankaŭ bone lerni fremdajn lingvojn. Sed kun la profundiĝo de reformado kaj pordmalfermo kaj leviĝo de la internaciiĝo de Ĉinio, fremdaj lingvoj kaj precipe la angla lingvo estas pli kaj pli multe uzataj en diversaj kampoj de la socio, kaj en la ĉina lingvo pli kaj pli multe miksiĝas vortoj kaj mallongigoj skribitaj per literoj de fremdaj lingvoj. Iuj fakuloj kaj sociaj personuloj maltrankvilas, ke tio malbone influas la harmonion kaj sanan disvolviĝon de la Han-lingvo. Ni devas aktive adopti kaj instigi ĉinigon de fremdaj vortoj. Ni ankaŭ devas plifortigi la esploron pri malĝusta uzado de fremdaj lingvoj, kaj ĝustatempe kaj efike reguligi kaj korekti ĝin. Ni opinias, ke fari minimuman, leĝan kaj administran limigon al uzado kaj normaligo de lingvoj parolaj kaj skribaj estas racie kaj praktikeble. Aliflanke, kun la vigla disvolviĝo de Ĉinio pli kaj pli multe da homoj en la mondo lernas kaj uzas la ĉinan lingvon. Nun en la mondo 3000 universitatoj havas fakon de la ĉina lingvo kaj 25 milionoj da eksterlandanoj lernas la Han-lingvon. Nemalmultaj landoj prenas la ĉinan lingvon kiel unu el la studobjektoj de la lernantoj kaj metas ĝin en la edukan sistemon de sia nacio. La ĉina registaro intensigas sian laboron popularigi la Han-lingvon en la mondo, en planado, sistemigo kaj kulturado de instruistoj, kompilo de instruaj materialoj, ekzameno kaj aranĝo de sociaj aktivadoj. La iom-post-ioma internaciiĝo de la ĉina lingvo estos ĉiam pli profundiĝanta procedo en la 21-a jarcento, kies celo ne estas eksporti la ĉinan lingvon kaj ĉinan kulturon, sed konstrui duoblan ponton, ke ĉinoj lernas fremdan lingvon kaj eksterlandanoj lernas la ĉinan lingvon, intensigi la komunikadon, interŝanĝon, interkomprenon kaj kunlaboron kun aliaj landoj por defendi la egalecon kaj diversecon de la kulturoj de la tuta mondo en la situacio de la ekonomia tutmondiĝo kaj konstrui racian kulturan ekologion de la tuta mondo, fari siajn kontribuojn al la nobla celo de la homa civilizacio, progreso kaj paca disvolviĝo. Ĝuste por tio ni volontas fari duflankan kaj plurflankan kontakton, interŝanĝon kaj

kunlaboron kun lingvaj establoj, koncernaj organizaĵoj kaj oficistoj kaj fakuloj de aliaj landoj.

(Traduko el la ĉina de Liu Caisheng, Lu Binsheng, Tan Xiuzhu)

Principoj por komunikado ene de multlingva komunumo kiel Eŭropa Unio

Konkludoj de simpozio en la Eŭropa Parlamento (EP), 6 majo 2003

Michael CWIK

Eŭropa Komisiono (EC)

Celante la diskutadon pri Eŭropa Konstitucio ellaborita de la Konvencio de Eŭropa Unio dum la jaro 2003, unutaga simpozio estis organizita de diversaj neregistaraj organizaĵoj[1]) en EP en Brussel/Brŭelles kunlabore kun parlamentanoj de malsamaj politikaj grupoj (EP-parlamentanoj kiel Richard Corbett, Willy De Clercq, Jean-Maurice Dehousse, Michael Gahler), sub la titolo: "Kiaj lingvopolitikoj por multlingva Eŭropa Unio?"

Sub la prezido de la EP-parlamentano Michael Gahler, la partoprenantoj adoptis kelkajn principojn rilate, specife, al la demando: "Kiajn komunikad-rajtojn kaj devigojn oni devus enskribi en la Konstitucion de multlingva komunumo kiel Eŭropa Unio?"

Kontraŭe al la nuna formulado en la konstitucia projekto proponita de la Konvencio, en kiu nur la rajtoj de la EU-civitaneco estas menciitaj (Artikolo 8), la principoj adoptitaj en la kampo de komunikado dum la simpozio inkludas ankaŭ "devigojn", kiujn ĉiu civitano devus koni en siaj kontaktoj kun publikaj instancoj kiam li aŭ ŝi vojaĝas, laboras aŭ instaliĝas en alia membro-ŝtato de la Unio.

Entute, ok ĉefaj principoj por komunikado inter popoloj en multlingva komunumo estis detektitaj kaj formulitaj; ili devus esti enskribitaj en la konstitucian projekton por montri la limojn de ĉies konstituciaj rajtoj, specife, rilate al ĉies "devigoj" en la lingvaj kontaktoj kun publikaj instancoj je ĉiu politika decidnivelo en tiu multlingva Eŭropa Unio (loka, regiona, nacia, eŭropa).

1. Ĉiu estas libera en la elekto de la lingvo por komuniki kun aliuloj, **sed,** en la komunikado kun publikaj servoj kaj aŭtoritatoj, ĉiu devas konformiĝi kun la juraj kaj lingvaj preskriboj kiuj regas en la koncerna ejo. (**teritoria principo**)
2. En privata ĉirkaŭaĵo, ĉiu havas la rajton komuniki en la lingvo de sia propra elekto, **sed**, ĉiu kiu decidas kandidatiĝi por publika kaj/aŭ politika postenoj, devus majstri komunikadon en la loka(j) lingvo(j) kaj rekoni la jurajn kaj lingvajn preskribojn kiuj regas en la koncerna ejo. (**integrada principo)**

[1] www.europe-citizen.net/symposium.htm

3. En la kampo de privataj aktivecoj, ĉiu povas organizi sian komunikadon en la lingvo de sia propra prioritato, **sed**, en la rilatoj kun la publikaj instancoj, ĉies lingvouzado (komunikado) devas konformiĝi kun la juraj kaj lingvaj preskriboj aplikitaj en la koncerna ejo. (**principo de loka memstara administracio**)
4. En la interna organizado de sia propra komerca aktiveco, ĉiu estas libera elekti la lingvon de komunikado, **sed**, en la profesia kandidatiĝo, ĉiu devas plenumi la profesiajn kondiĉojn inkluzive la necesan lingvan kvalifikon por la koncerna aktivado de dunganta firmao, asocio aŭ institucio (**principo de profesia kvalifiko**)
5. Komunikado kun publikaj servoj kaj administracioj en la membro-ŝtatoj dependas de la jura kaj konstitucia kadro de la koncerna lando. (**principo de subsidiareco**)
6. Komunikado rilate al la institucioj de Eŭropa Unio devus esti nediskriminacia, racia kaj efika; tial, kiel ĝeneralan gvidlinion oni povas diri ke ekstera komunikado kun la civitano kaj komunikado en la kadro de politika mandato devas kovri ĉiujn oficialajn lingvojn de la Unio, **sed** interna kaj profesia komunikado bezonas komunan komunikilon; tiel longe kiel tia laborlingvo estas nacia lingvo, diskriminacio en komunikado daŭras. (**distingado inter ekstera civitana komunikado kaj interna profesia komunikado)**
7. Tiel longe kiel diskriminacio ekzistas en la interna komunikado de la institucioj de la Unio, la kompetentaj aŭtoritatoj sur la eŭropa nivelo kaj la edukadaj aŭtoritatoj en la membro-ŝtatoj devus enterpreni serĉadon en la kampo de nediskriminacia sistemo tiel kiel universala lingvomodelo (planitaj lingvoj), ĝiaj kondiĉoj, kapabloj kaj limoj, subteni studojn pri ebligado kaj faciligi lingvajn eksperimentojn kun la celo solvi finfine la restan diskriminacion en la interna kaj interetna komunikado. (**principo de egaleco kaj nediskriminacio**)
8. Finfine, apartenas al la respondeco de la kompetentaj aŭtoritatoj de la membro-ŝtatoj kaj de la kompetentaj instancoj je la eŭropa nivelo kunordigi la plej bonajn praktikojn en tiu kampo, organizi la necesan lingvoinstruadon en la lernejoj, oferi kaj garantii la diversecon en lingvolernado, kaj konservi la kulturajn kaj lingvajn identecojn en tiu multlingva Unio. (**principo de diverseco en unueco**)

Por la unua fojo, principoj pri komunikado ene de multlingva komunumo kiel Eŭropa Unio estis diskutitaj inter neregistaraj organizaĵoj kaj parlamentanoj de Eŭropa Parlamento.

La konkludoj estas diversaj:

A. La partoprenantoj de la simpozio deziris:

informi la EU-civitanon pri liaj rajtoj kaj devigoj en komunikado en tiu multlingva Unio kaj
rememorigi la membrojn de la Konvencio pri ĉefaj principoj kiuj devus esti enskribita en la Eŭropan Konstitucion.

B. Ĉiu politikisto kaj la kompetentaj aŭtoritatoj en la membro-ŝtatoj estis invititaj:

serĉi koncepton pri 'neŭtrala multlingvismo',
instigi studojn pri ebligado en la kampo de komuna nediskriminacia komunikadlingvo,
subteni lingvoeksperimentojn, specife en lernejoj, celante lernigi la unuan fremdan lingvon pli bone kaj pli rapide, kaj
krei observadejon por superrigardi la evoluon de la lingvouzado (komunikado) en Eŭropa Unio kaj por protekti kaj konservi kulturajn kaj lingvajn identecojn en la membro-ŝtatoj.

Eble valorus ne nur esplori tiujn rezultojn en lingvistaj cirkloj, aŭ, eventuale, en la konkludoj de ĉi tiu simpozio, sed ankaŭ distribui ĉiujn ĉi principojn por komunikado inter la popoloj ene de multlingvaj komunumoj kaj multkulturaj federacioj al politikistoj kaj sociaj grupoj kiuj ĉiutage estas konfrontataj kun la fenomeno de lingvodiskriminacio en eŭropaj kaj internaciaj organizaĵoj.

Notoj de Michael Cwik

Kunveninte la 25-an kaj 26-an de julio 2004 en la kadro de la 89-a Universala Kongreso de Esperanto en Pekino, la 3-a Nitobe-Simpozio, ebligante al spertuloj de interlingvistiko kaj ne-esperantistaj spertuloj pri komunikado kaj lingvoj interŝanĝi ideojn, komunajn interesojn kaj spertojn, diskutis la temon "Lingvaj problemoj en internaciaj rilatoj".

Pro la fakto ke internaciaj rilatoj kovras grandegan kampon de privataj, ekonomiaj, sociaj, politikaj, instituciaj kaj organizaj aspektoj, la ĉefaj konkludoj elĉerpitaj de la skribaj kaj buŝaj kontribuaĵoj de la partoprenintoj nur devus resumi la problemojn de la nuna situacio (faktoj), klopodi trovi kelkajn gvidliniojn (principoj) kaj celi la formuladon de kelkaj agadoj realigeblaj (strategio).

La "faktoj":

1. En internaciaj rilatoj komunikado, aŭ en aliaj vortoj la uzado de lingvoj, ludas gravan rolon por la personoj koncernataj.
2. Komunikado aŭ la uzado de lingvo komune komprenebla necesas specife por internaciaj organizaĵoj kaj kunvenoj, federaliĝintaj kaj konfederaciaj ŝtatoj, tiel kiel multlingvaj komunumoj kaj unioj.
3. De la vidpunkto de egaleco kaj ne-diskriminacio, komunikado en internaciaj rilatoj pli kaj pli estas miskondukita pere de la kreskanta uzado de kelkaj superregemaj lingvoj aŭ eĉ de unu nacia lingvo (kiel labora(j) aŭ referenca(j) lingvo(j)), kiu(j) estas la gepatra lingvo de iu lingva komununo kaj kiu(j) donas en negociadoj senmeritajn avantaĝojn al specifa grupo de personoj.
4. Tial, pli kaj pli, kritikoj rilate al lingvo-diskriminacio estas registrataj en la kampo de internaciaj rilatoj, kaj specife en la kampo de lingvouzado (komunikado) kun kaj ene de internaciaj kaj eŭropaj organizaĵoj kaj institucioj.
5. Pro la fakto ke la privilegiitaj lingvoparolantoj kaj iliaj estraroj ne estas pretaj aŭ ne deziras forlasi siajn poziciojn favorajn en internacia komunikado, la nuna situacio de diskriminacio en internacia komunikado havas la tendencon pli kaj pli uzi unu specifan nacian lingvon, kiu apartenas al la angle parolanta komunumo.
6. Ekzistas kreskanta deziro ŝanĝi tiun situacion de lingvodiskriminacio kaj organizi novan ordon en internacia komunikado.

La "principoj":

1. Internaciaj rilatoj devas esti bazitaj sur universalaj kaj nediskriminaciaj principoj. (**principo de egaleco kaj nediskriminacio**)

2. Jure ligitaj decidoj kaj tekstoj por la civitanoj devas esti komunikitaj en la propra lingvo. (**teritoria principo**)
3. Komunikado de internaciaj kaj supernaciaj organizaĵoj, institucioj kaj asocioj devus esti nediskriminaciaj, raciaj kaj efikaj; kiel ĝenerala gvidlinio, oficiala ekstera komunikado rilate al la civitano aŭ komunikado en la kadro de politika mandato devas kovri ĉiujn oficialajn lingvojn de la membroj de la koncerna internacia aŭ supernacia organizaĵo, institucio aŭ asocio, kvankam interna komunikado necesigas komunan efikan ilon por interkompreniĝi; tiel longe kiel tia(j) laborlingvo(j) estas nacia(j) lingvo(j), diskriminacio daŭros en komunikado. (**distingo inter ekstera komunikado laŭ "homaj rajtoj" kaj interna profesia komunikado**)
4. Ĉiu kiu ŝatas labori en la kampo de internaciaj kaj supernaciaj rilatoj, devas havi la profesiajn konojn inkluzive de la necesaj lingvaj kvalifikoj de komunikado por la aktivecoj postulataj de la firmao, asocio, organizaĵo aŭ institucio koncerna. (**principo de profesia kvalifiko**)
5. Tiel longe kiel la gepatra lingvo de specifa grupo aŭ komunumo estas uzata en internacia komunikado, lingvodiskriminacio ekzistas. (**principo de egalaj kondiĉoj**)
6. El vidpunkto de mezaj kaj longtempaj aspektoj, lingva diverseco kaj nediskriminacio en la kampo de komunikado (lingvouzado) povas esti garantiitaj nur per la akcepto de la principo lerni du lingvojn krom la gepatra lingvo: unu universalan helplingvon aŭ lingvan modelon por internacia, transnacia kaj interetna komunikado kaj unu alia lingvon (regionan aŭ nacian) laŭ la privata aŭ profesia prefero de la parolanto. (**principo de diverseco ene de unueco**)
7. La nuna jura situacio de la lingvouzado en internaciaj kaj transnaciaj institucioj verŝajne ne povas esti ŝanĝota, ĉar en preskaŭ ĉiuj kazoj unuanimeco estas postulata por iu ajn modifo. (**principo de nacia suvereneco**)

La "strategio":

1. La nuna jura situacio rilate al komunikado (lingvouzo) en internaciaj organizaĵoj kaj ene de la eŭropaj institucioj tial devus esti startpunkto de la pripensado por organizi novan ordon en internacia kaj supernacia komunikado.
2. Rilate al la laborlingvo(j) en tiuj organizaĵoj kaj institucioj, al ĉiuj kiuj ne povas skribi kaj paroli en sia gepatra lingvo devus esti prezentita la opcio uzi neŭtralan universalan helplingvon kiel aldonan laborlingvon.
3. Studoj pri ebligo, kapabloj kaj limoj de universalaj lingvomodeloj aŭ planitaj lingvoj devus esti faritaj pere de la kompetentaj instancoj de la koncerna organizaĵo, institucio aŭ asocio en efika kunlaboro kun siaj membroj.

4. Tiu procezo lerni universalan helplingvon devas esti organizita sur bazo de libera elekto.
5. Post science kontrolitaj kaj sukcesplene faritaj lingvoeksperimentoj, unu universala helplingvo devus esti aldonita al la ekzistanta(j) laborlingvo(j) en la internaciaj organizaĵoj, multlingvaj ŝtatoj, unioj kaj komunumoj.
6. Observejo pri lingvouzado kaj komunikadproblemoj en internaciaj rilatoj devus esti komune konceptita de UN, UNESKO kaj EU.
7. La tuta proceso selekti "mondan helplingvon" devus esti farita sub scienca kaj demokrata kontrolo. (**publika malfermo kaj trarigardo**)

Lingva egaleco sur la fono de lingva diverseco

SU Jinzhi

Instituto de Aplikata Lingvistiko ĉe la Ministerio de Edukado, Ĉinio

1. Lingva egaleco strikte rilatas al la ŝtata suvereneco kaj la lingva rajto de la homaro

La lingva egaleco estas bazo de la socia egaleco. Sen lingva egaleco ne ekzistas la egalecoj politika, ekonomia kaj kultura, por ne paroli pri la nacia egaleco kaj respekto de la homaj rajtoj. Alivorte, la lingva egaleco havas striktan rilaton kun la ŝtata suvereneco kaj la lingva rajto de la homaro. En la lasta tempo la internacia socio esploris pri la lingva problemo el la starpunkto pri la homaj rajtoj kaj konkludis, ke la lingva rajto estas fundamenta homa rajto. Tiu tezo iagrade influis la socion. La lingva egaleco estas grava enhavo de la lingva rajto. Kie ne estas lingva egaleco, tie ne estas garantio por la lingva rajto kaj tie estos komplikaĵo de la homaj rajtoj. En internacia kontakto, lingvoj estas la plej grava komunikilo. Kiu lingvo estas taŭga por garantii la egalan pozicion de la rilataj landoj en la internacia komunikado kaj por ne malhelpi ilian suverenecon, tio estas malfacila problemo implikanta la internacian socion. Iuj havas difinon pri sia nacia lingvo en sia konstitucio, same grava kiel la naciaj flago, blazono kaj himno kaj prenas la lingvon kiel simbolon de sia nacio. En internacia kontakto respekti lingvon de aliaj landoj estas fundamenta kvalito posedenda por ĉiuj personoj. Kompreneble la lingvoj funkcias ĉefe en komunikado. Ni ne devas egaligi la problemon pri lingvouzado kun suvereneco kaj homaj rajtoj, alie ni komplikos la simplajn aferojn kaj malhelpos la normalan lingvouzadon. Unuvorte, solvi la problemon pri lingva neegaleco estas ne nur teoria problemo de la lingvaj projektantoj, sed ankaŭ leĝa problemo solvenda en la tuta socio.

2. La internacia socio longe atentis la problemon de lingva egaleco.

Jam antaŭ longe la internacia socio donis grandan atenton al la problemo de lingva egaleco. Multaj leĝoj kaj reguloj havas artikolon pri lingva egaleco. Ili celas ĉefe protekti la lingvojn por ne kaŭzi neegalecon pro la lingva diverseco. Tiuj leĝoj kaj reguloj povas dividiĝi en tri kategoriojn: unue, internaciaj dokumentoj, kiel la dokumentoj de UN: "Universala deklaracio de homaj rajtoj" (1948), "Konvencio de Unesko kontraŭ diskriminacio en edukado" (1960) kaj "Internacia konvencio pri civilaj kaj politikaj rajtoj" (1966); due, regionaj dokumentoj, kiel "Ĉarto de Parizo pri nova Eŭropo" (1990), "Amerika konvencio pri homaj rajtoj" (1969) kaj "Afrika Ĉarto pri homaj kaj popolaj rajtoj" (1986), kiuj ĉiuj havas klaran difinon kontraŭ neegala traktado kaj diskriminacio pro diferenco de la parolataj lingvoj; trie, la konstitucioj de diversaj landoj. Ni esploris la konstituciojn de 186 landoj kaj regionoj. Tiuj de 26 landoj ne tuŝis lingvojn: Angolo (1992), Aŭstralio (1900), Butano (1998), Ĉilio (1980),

Ĉeĥio (1992), Danlando (1953), Dominika Respubliko (1994), Gambio (1970), Ganao (1992), Gvineo-Bisaŭo (1996), Islando (1991), Israelo (1994), Japanio (1946), Birmo (1974), Nederlando (1983), Korea Respubliko (1948), San-Marino (1926), Siera-Leono (1991), Svazilando (1968), Tanzanio (1984), Tongo (1988), Trinidado kaj Tobago (1980), Santomeo kaj Principo (1998), Britio (1998), Urugvajo (1997), kaj Usono (1992). En la konstitucio de tiuj landoj mankas artikolo pri lingvoj, tamen aliaj leĝoj de iuj el ili havas tian artikolon. Ekz. iuj ŝtatoj de Usono difinis sian oficialan lingvon kaj ĝia parlamento aprobis "Leĝon pri indiĝenaj lingvoj", por protekti la indiĝenan lingvon. La konstitucioj de 160 landoj kaj regionoj havas artikolon pri lingvoj, kaj el ili 68 landoj difinis la enhavon de la lingvoj simila al tiu de UN en sia konstitucio, dum aliaj landoj kaj regionoj, kvankam ili ne havas klaran artikolon en la konstitucio, tamen havas similan enhavon, ekzemple, la Konstitucio de la Ĉina Popola Respubliko ne havas similan artikolon kiel tiu de UN, tamen la kvara artikolo de la ĝenerala programo de la konstitucio difinis, ke "ĉiuj nacioj estas egalaj" kaj "ĉiuj nacioj havas liberecon uzi kaj disvolvi siajn lingvojn parolan kaj skriban". Ankaŭ la "Leĝo pri naci-regiona aŭtonomeco de la Ĉina Popola Respubliko", la "Leĝo pri komunaj lingvoj parola kaj skriba de la Ĉina Popola Respubliko" kaj aliaj leĝoj portas similan enhavon. La detaloj de la koncernaj artikoloj pri lingvoj en la konstitucio de diversaj landoj legiĝas en la tabelo ĉe la fino de ĉi tiu prelego.

En la dokumentoj de UN kaj konstitucio de multaj landoj ni rimarkis, kiel la internacia socio alte taksas la lingvan egalecon. Malgraŭ tio, ni opinias, ke la lingva egaleco vere realiĝos nur post longa tempo. Portempe estas ne stranga la lingva neegaleco antaŭ la naskiĝo de internacia komuna lingvo en la internacia kontaktado. Ekz. la laborlingvoj de UN estas la angla, franca, ĉina, rusa, hispana kaj araba, tamen la dokumentoj de UN plejparte estas skribitaj en la angla lingvo, dum la aliaj lingvoj estas uzataj malpli multe ol la angla. Se oni ne komprenas la anglan lingvon, oni ne komprenas la dokumentojn, kaj sen la koncernaj versioj oni ne povas akiri la gravajn internaciajn informojn, tial la lingva rajto ne povas esti sufiĉe garantiata kaj estas malfacile por tiuj ĝui la efektivan lingvan egalecon.

3. La principo pri lingva diverseco estas grava kaj efika rimedo por solvi la problemon de la lingva neegaleco en la internaciaj rilatoj.

(1) Rimedoj por solvi la lingvan neegalecon

Estas du rimedoj por solvi la problemon pri lingva neegaleco internacie. La unua estas serĉi aŭ krei internacian komunan lingvon. La dua estas firme teni la principon pri lingva diverseco. Tiuj du rimedoj ne estas perfektaj. Se oni elektas iun el la naturaj lingvoj kiel la internacian komunan lingvon, tio, kvankam utila por la ekonomia kaj informada tutmondiĝo, tamen malutilas al la principo pri lingva kaj kultura diverseco kaj eĉ kaŭzos velkiĝon kaj eĉ pereon de multaj lingvoj kaj kulturoj kaj detruos la mondan kulturan plurismon. Laŭ nekompleta statistiko, nun en la mondo estas 6700 lingvoj. Iuj lingvistoj taksis, ke en la 21-a jarcento 90% el ili malaperos, kaj aliaj opinias, ke pereos eble 80% sed minimume 70%. Alivorte, en la 21-a jarcento malaperos 4700 lingvoj. Malapero de multaj malfortaj lingvoj certe kaŭzos

unuformecon lingvan kaj kulturan, eĉ kaŭzos monotonecon de la homa pensmaniero. Ni kompreneble ne volas tion vidi. Unesko okazigis fakulan simpozion pri pereontaj lingvoj marte 2003 en Parizo, kie oni diskutis, kiun rolon devas ludi Unesko en tiu problemo kaj kiel ĝi devas kunordiĝi kun la registaraj, neregistaraj kaj esploraj institucioj; taksis la protekton de la pereontaj lingvoj; diskutis pri la sistemo por protekti la pereontajn lingvojn kaj disvolvi la internacian kunlaboron; kaj ellaboris agadplanon de Unesko por 2004-2005 cele al protektado de la pereontaj lingvoj. Malgraŭ tio, pro plirapidiĝo de la ekonomia integriĝo la angla lingvo fariĝas pli kaj pli influa kaj jam vidiĝas la tendenco, ke la malfortaj lingvoj pli debiliĝos kaj pereos. La principo pri lingva diverseco utilas al diverseco kaj lingva kaj kultura, sed ne utilas al la ekonomia kaj informada tutmondiĝo, nek al la libera socia interŝanĝo. UN devas elspezi multe por tradukado en siaj ses laborlingvoj. Antaŭe Eŭropa Unio konsistis el 15 landoj kaj havis 11 oficialajn lingvojn, sed nun ĝi havas 25 membrojn kaj 9 pliajn oficialajn lingvojn, tial ĝi havas 20 oficialajn lingvojn entute kaj ĉiujare ĝi devas elspezi miliardon da eŭroj sole por tradukado. Nun la situacio pri uzado de lingvoj estas komplika, kaj estas neimageble uzi nur unu rimedon. Oni devas kombini tiujn du rimedojn en la praktikado; nur tiamaniere oni povos solvi la problemon pri lingva neegaleco kaj komplete realigi la lingvan egalecon en la internacia socio. La internacia komuna lingvo estas grava rimedo por radikale solvi la problemon, sed ne la sola rimedo, nek la plej grava rimedo. La principo pri lingva diverseco estas ne nur la ĉefa rimedo por solvi la lingvan neegalecon en la internacia socio, sed ankaŭ grava principo observenda post fina solvo pere de internacia komuna lingvo; tial ĝi estas la plej grava rimedo por solvi la problemon pri lingva neegaleco kaj ankaŭ la plej efika rimedo por solvi tiun problemon en la internaciaj rilatoj.

(2) Kio estas la principo pri lingva diverseco?

Tiu principo signifas, ke en la mondo la lingvoj estas multaj kaj ĉiu el ili havas sian valoron por ekzisti kaj devas havi la rajton egalan. La diferenco estas nur en iliaj funkcioj. La diversfunkciaj lingvoj povas ludi sian rolon sur malsamaj kampoj de la socia vivo. Ekzemple pri la homa egaleco, post naskiĝo ĉiuj homoj estas egalaj, kaj la diferenco kuŝas nur en tio, ke ili ludas malsaman rolon en malsama socia vivo kaj sur malsama kampo, kaj ili ne devas esti traktataj malsame pro sia malsama funkcio. Tiel statas ankaŭ la lingvoj. La lingvouzantoj ne devas esti traktataj malsame pro la malsama funkcio de iliaj lingvoj. La principo pri lingva diverseco ne ekskluzivigas la internacian komunan lingvon, sed male, laŭ tiu principo oni devas uzi la internacian komunan lingvon kaj samtempe ne rifuzi la nekomunajn lingvojn, sed devas formi plurisman lingvan dispozicion, en kiu oni devas preni la internacian komunan lingvon kiel la ĉefan, dum ekzistas pluraj lingvoj. Nuntempe en la mondo la ĉefa fluo koncerne la lingvouzadon estas lingva diverseco, kaj en la tempo, kiam ankoraŭ ne formiĝis la internacia komuna lingvo, oni devas persisti en la principo pri lingva diverseco, ĉar nur tiamaniere oni povos realigi la lingvan egalecon.

La lingva egaleco bezonas internacian komunan lingvon. Post la naskiĝo de la internacia komuna lingvo oni devas egale trakti aliajn nekomunajn lingvojn. Jen kial

en nia socio oni malfacile traktas la problemon pri lingva egaleco. Pro diferenco de la homoj kaj lokoj la lingvoj havas malsamajn funkciojn. Iuj el ili havas funkcion de komuna lingvo, dum la aliaj ne. Ankaŭ la komunaj lingvoj estas malsamaj: komune uzata internacie, en kelkaj landoj aŭ en iuj regionoj. Ĝenerale dirite, estas nur unu aŭ kelkaj komunaj lingvoj, sed ekzistas samtempe la nekomunaj lingvoj, iuj el ili estas gepatraj lingvoj de siaj uzantoj. Uzante la komunan lingvon, oni ne devas forlasi sian gepatran lingvon, kiu entenas la kulturon kaj pensmanieron akumulitajn dum longa tempo de lia nacio. Protekti la gepatrajn lingvojn kaj trakti ilin same kiel la komunan lingvon estas problemo zorgenda internacie.

(3) La hegemonio de la angla lingvo maltrankviligas la internacian socion.

La hegemonio de la angla lingvo damaĝas la principon pri lingva diverseco kaj kaŭzas la lingvan neegalecon en la internaciaj rilatoj. Ĉar la angla lingvo estas multe uzata internacie, ĝi do estas rigardata de iuj kiel la efektiva internacia komuna lingvo. Tio altiras la atenton de la internacia socio. La fakuloj sin okupantaj pri lingva egaleco opinias, ke tio estas malutila al la lingva egaleco. El la 186 landoj kaj regionoj, kiujn ni enketis, 112 havas klaran difinon pri la nacia lingvo aŭ oficiala lingvo de sia lando. La nacia kaj oficiala lingvoj ĝenerale estas propralanda lingvo. La suba tabelo montras, ke 78 landoj prenis sian propran lingvon kiel la oficialan. Jenaj landoj prenis alilandan lingvon kiel oficialan lingvon: 15 prenis la anglan lingvon, 20 – la francan, 12 – la hispanan, 5 – la araban, 3 – la portugalan, 3 – la germanan, 2 – la turkan, 1 – la italan kaj 1 – la grekan. Kvankam la angla lingvo estas pli multe uzata internacie, tamen kiel la oficiala lingvo ĝi ne estas uzata en tiel multe da landoj, kiel la franca. Videblas, ke internacie estas tendenco kontraŭ la angla lingvo. Eĉ en la konstitucioj de Usono, Britio kaj Aŭstralio, kie la angla lingvo estas plej multe uzata, ankoraŭ mankas difino, ke la angla lingvo estas oficiala lingvo. La usona registaro ne difinis, ke la angla lingvo estas oficiala lingvo, ĉar en Usono estas malsamaj opinioj, tial ĝi ne povas fari tiun difinon. Ĝis la fino de 2000 en Usono 20 ŝtatoj difinis, ke la angla estas ilia oficiala lingvo, dum en 12 ŝtatoj tiu propono ne estis aprobita. En 1988 la ŝtato Arizono per 51% de la balotiloj sankciis "Leĝon pri la oficiala lingvo", en kiu la angla lingvo estas difinita kiel la oficiala. Tamen en 1998 la supera kortumo de Arizono konkludis, ke tiu leĝo malobservas la artikolon pri garantio de la libereco de parolo laŭ la unua amendo de la konstitucio kaj tiun pri egaleco laŭ la 14-a amendo de la konstitucio. La lingva leĝodonado de Francio kaj Kanado ja estas kontraŭstara al hegemonio de la angla lingvo. La Dominika Respubliko, Grenado kaj Malavio difinis en sia konstitucio, ke la parlamentanoj devas posedi la anglan lingvon, dum Mikronezio, kvankam ĝi difinis en sia konstitucio, ke la angla estas laborlingvo de la parlamento, tamen ne difinis, kiun nivelon devas havi la parlamentanoj; anstataŭ tio legiĝas tie la teksto, ke se la parlamentanoj ne povas flue paroli en la angla lingvo, ili povas uzi sianacian lingvon, dum la parlamento devas fari tradukadon por ili. Multaj landoj difinis sian lingvon kiel nacian aŭ oficialan lingvon, protektas la gepatran lingvon kaj la lingvon de minoritatoj. Tio celas preventi entrudiĝon de la potencaj lingvoj, protekti la ŝtatan suverenecon kaj la lingvan rajton de la civitanoj.

(4) Persisti en la principo de la lingva diverseco kaj venki la hegemonion de la angla lingvo

La ses laborlingvoj de UN devas esti gravaj lingvoj en la internacia komunikado kaj plene ludi sian rolon. La hegemonio de la angla lingvo en la internacia komunikado devas esti forigita. La ĉina lingvo estas la lingvo uzata de plejmulto de la homoj en la mondo. Ĝi havas longan historion kaj brilan kulturon. La moderna ĉina lingvo asimilis ne nur dialektojn de multaj lokoj de Ĉinio kaj raciajn elementojn de la nacimalplimultaj lingvoj de Ĉinio, sed ankaŭ utilajn elementojn de la ĉina lingvo uzata alilande kaj iujn utilajn elementojn de alilandaj lingvoj de la mondo. Normaligo kaj reguligo de la ĉina lingvo leviĝas iom post iom kaj leviĝas ankaŭ ĝia efiko en reala komunikado. Internacie pli kaj pli multe da homoj nun lernas ĝin, tial ĝi havas plenan eblecon fariĝi unu el la internaciaj komunaj lingvoj. En la internacia komunikado eksterlandanoj respektas, uzas kaj disvastigas la ĉinan lingvon. Kompreneble ankaŭ ni respektas iliajn lingvojn kaj pro bezono lernas kaj aplikas ilin. En la internacia komunikado la reciproka lernado de malsamaj lingvoj utilas al formiĝo de plurisma dispozicio de la mondaj lingvoj kaj realiĝo de lingva egaleco en la internaciaj rilatoj.

(5) Preni Esperanton kiel internacian komunan lingvon utilas al la principo pri lingva diverseco.

Esperanto estas la plej bona elekto kiel internacia komuna lingvo, ĉar ĝi ne estas lingvo nacia, nek ŝtata. Ĝi estas kreita de amanto de mondpaco kaj demokratio. Ĝi estas artefarita kaj kompare facile lernebla lingvo kun klaraj komunikilaj trajtoj. Lerni ĝin malutilas al neniu lingvo, t.e. ne povas kaŭzi malaperon de alia lingvo ŝarĝita de iu kulturo, kaj – pli grave – ĝi ne damaĝas la ŝtatan suverenecon, sed utilas al realiĝo de lingva egaleco; tamen nuntempe ĝia uzado ankoraŭ ne atingis la gradon, kiun devas atingi la internacia komuna lingvo kaj ne povas solvi la problemon pri lingva egaleco. Esperanto naskiĝis antaŭ pli ol 100 jaroj kaj en tiu periodo ĝi multe evoluis kaj disvastiĝis. En tiu periodo multaj fervoruloj energie lernis kaj disvastigis ĝin. Esperanto multe influis la intelektulajn rondojn kaj nun la nombro de la homoj posedantaj Esperanton jam superis dek milionojn. Tiu nombro ja estas neniom pli malgranda ol tiu de iuj kolektivoj, kiuj parolas minoritatan lingvon, tamen dek milionoj estas nur malgranda procento de la tuta loĝantaro de la mondo, alivorte estas ankoraŭ granda distanco por esti reala internacia komuna lingvo. Bedaŭrinde, mi ne havis ŝancon lerni Esperanton. Eble ankaŭ tio estas la kaŭzo kial Esperanto ne estas rigardata kiel la reala internacia komuna lingvo. Por ke Esperanto fariĝu centprocenta internacia komuna lingvo, ĝi devas fariĝi laborlingvo de UN, lingvo uzata en la oficiala internacia komunikado kaj precipe en diplomatiaj aktivadoj. Por tio oni devas disvastigi ĝin antaŭ ĉio en lernejoj. Se ĝi ne povas fariĝi lingvo de edukado, almenaŭ ĝi devas fariĝi deviga lernobjekto. Se ĉiuj diplomitoj de mezlernejo povos aŭskulti, paroli, legi kaj skribi en Esperanto, la nombro de Esperanto-uzantoj multe grandiĝos en la mondo, kaj tiam la lingvo havos firman bazon en la internacia komunikado. Tio ja bezonas subtenon de registaro kaj precipe de ĝiaj edukaj departementoj kaj ilian financan subtenon. La lernado de lingvoj havas siajn proprajn regulojn kaj oni devas progresi iom post iom. Por ke plejparto de la

loĝantoj de la mondo posedu Esperanton, oni devas atendi ankoraŭ longan tempon. Sed kiom longa tiu tempo? Eble neniu scias hodiaŭ.

Esperanto devas fariĝi gvida lingvo en la internacia komunikado. Mi kredas, ke pli kaj pli multe da homoj lernos Esperanton kaj disvastigos ĝin. Esperanto fariĝos vera lingvo de la tutmonda popolo; tio ja ne estas revo, sed pli kaj pli klara realo. La ĉina popolo batalis jam longan tempon por la lingva egaleco en la internaciaj rilatoj. Multaj famuloj de Ĉinio, kiel Lusin kaj Bakin, aktive subtenis la Esperanto-movadon. Multaj intelektuloj, kiel Cai Yuanpei, Hujucz kaj Chen Yuan, faris siajn kontribuojn por disvastigi Esperanton en Ĉinio. Tio bone montris, kiel forte la ĉina popolo amas Esperanton, kiel ĝi fervore aspiras al la lingva egaleco. Mi kredas, ke dank' al senlaca penado de la personoj pacamaj, demokratiaj kaj pledantaj por egaleco, la perspektivo de Esperanto certe estos pli kaj pli brila, kaj Esperanto finfine fariĝos gvida lingvo por realigi la lingvan egalecon en la tuta mondo.

La artikoloj pri lingvoj en la konstitucio de diversaj landoj

Lando (dato de publikigo aŭ revizio de la konstitucio)	**Ĉefa enhavo de la artikolo pri lingvoj en la konstitucio**	**Jes/Ne**[1]
Afganio (1987-11-30）	Difino pri la lingvoj uzataj en eduko, eldono kaj justico	Ne
Albanio（1998-08-04）	La albana estas oficiala lingvo	Jes
Alĝerio（1976-11-19）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Andoro（1976-04-28）	La kataluna estas oficiala lingvo	Ne
Antigvo kaj Barbudo（1981-11-01）	Difino pri justica lingvo kaj la nivelo de la angla lingvo de la parlamentanoj	Ne
Argentino（konstitucio en 1853，amendo en 1998）	Politiko pri dulingva edukado	Ne
Armenio（1995-07-05）	La armena estas oficiala lingvo	Jes
Aŭstrio（1929）	La germana estas oficiala lingvo	Jes
Azerbajĝano（1995-11-12）	La azera estas nacia lingvo	Jes
Bahamoj（1973-07-10）	Difino pri justica lingvo	Ne
Bangladeŝo（1972-11-04）	La bengala estas nacia lingvo	Ne
Barbadoso（1966-11-30）	Difino pri justica lingvo	Ne
Barejno（1973-05-26）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Belgio (konstitucio en 1831, amendo en 1994-02-17）	Detale pri plurlingva politiko	Ne
Belizo（1981-09-21）	Difino pri justica lingvo	Ne
Belorusio（1994-03-15）	La belorusa estas oficiala lingvo	Jes
Benino（1990-12-11）	Pri lingva rajto	Ne
Bocvano（1966-09-30）	Difino pri justica lingvo kaj la nivelo de la angla lingvo de la parlamentanoj	Ne

[1] Ĉu estas klara difino pri la lingva egaleco en la koncerna artikolo de la konstitucio? (jes aŭ ne)

Bolivio(konstitucio en 1962-02-02, amendo en 1994-04-01)	Difino pri justica lingvo kaj lingva egaleco	Jes
Brazilo（1988-10-05）	La portugala estas oficiala lingvo; protekto de la gepatra lingvo de indianoj	Ne
Brunejo（1959-09-29）	La malaja kaj angla estas oficialaj lingvoj kaj cirkonstacoj de ilia uzado	Ne
Bulgario（1991-07-12）	La bulgara estas oficiala lingvo; lingvaj rajtoj de la civitanoj	Ne
Burkina-Faso（1977-11-27）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Burundio（1992-03-13）	La kirunda estas nacia kaj oficiala lingvo	Ne
Centrafrika Respubliko(1995-01-14)	La sangoa kaj franca estas oficialaj lingvoj	Ne
Cipro（1960-04-06）	La greka kaj turka estas oficialaj lingvoj	Ne
Ĉina Popola Respubliko （konstitucio en 1982-12-04，amendo en 2004-03-14）	Ĉiuj nacioj havas liberon disvolvi sian nacian lingvon. La ŝtato disvastigas komunan parolan lingvon kaj justican lingvon, kaj oni rajtas uzi la naciajn lingvojn en naci-aŭtonomaj regionoj	Ne
Demokratia Respubliko de Kongo-lando（1998-11-14）	La franca kaj angla estas oficialaj lingvoj kaj kvar lokaj lingvoj – naciaj lingvoj	Jes
Dominika Respubliko（1978-11-03）	Difino pri justica lingvo; la parlamentanoj devas esti kapablaj legi kaj paroli en la angla	Ne
Egiptio（1971-09-11）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Ekvadoro（1998-06-05）	La hispana estas oficiala lingvo	Jes
Ekvatora Gvineo（1988-09-01）	La hispana estas oficiala lingvo	Jes
Eritreo（1996-07）	Difino pri lingva egaleco kaj justica lingvo	Jes
Estonio（1992-06-28）	La estona estas oficiala lingvo	Jes
Etiopio（1994-12-08）	La amhara estas laborlingvo	Jes
Fiĝioj（1997-07-25）	La angla, fiĝia kaj hindustana estas egalrajtaj. Difino pri justica lingvo	Jes
Filipinoj（1987-02-02）	La filipina estas nacia kaj oficiala lingvo	Ne
Finnlando (nova konstitucio en 1999-06-11）	La finna kaj sveda estas naciaj lingvoj	Jes
Francio（konstitucio en 1958-10-04，amendo en 1992-06-25）	La franca estas nacia lingvo	Ne
Gabono（1991-03-26）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Germanio (konstitucio en 1949-05-23, amendo en 1995）	Difino pri lingva egaleco	Jes
Grekio（1975-06-11）	Difino pri biblia lingvo	Jes
Grenado（1973-12-19）	Difino pri justica lingvo kaj pri tio, ke parlamentanoj devas esti kapablaj paroli kaj legi en la angla	Ne
Gvatemalo (konstitucio en 1985-05-31, amendo en 1993）	La hispana estas oficiala lingvo kaj difino pri dulingva politiko	Ne
Gvineo（amendo en 1990-12-23）	La franca estas oficiala lingvo	Jes

Ĝibutio（1992-09-04）	La franca kaj araba estas oficialaj lingvoj	Jes
Haitio（1987-03-10）	La kreola kaj franca estas oficialaj lingvoj	Ne
Hindio (konstitucio en 1949-11-26，amendo en 1996)	La hindia estas oficiala lingvo	Jes
Hispanio（1993-12-12）	La kastilia estas oficiala lingvo	Ne
Honduraso （1982-01-20）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne
Hungario (konstitucio en 1949-08-2，amendo en 1996）	Difino pri protekto de la gepatra lingvo	Jes
Indonezio（1945-08）	La indonezia estas oficiala lingvo	Ne
Irako（1970-07-16）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Irano（1979-10-24）	La persa estas oficiala lingvo	Jes
Irlando（1937-07-01）	La irlanda estas la unua oficiala lingvo, kaj la angla – la dua	Ne
Italio（1947-12-22）	Difino pri protekto de nacimalplimultaj lingvoj kaj lingva egaleco	Jes
Jamaiko（1962-07-24）	Difino pri justica lingvo	Ne
Jemeno（1994-09-29）	La araba estas nacia lingvo	Ne
Jordanio（1952-01-01）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Serbio kaj Montenegro（1992-04-27）	La serba estas oficiala lingvo	Jes
Kamboĝo（1993-09-21）	La kmera estas oficiala lingvo	Jes
Kamerunio（konstitucio en 1972-06-02，amendo en 1996-01-18）	La angla kaj franca estas oficialaj lingvoj	Ne
Kanado (konstitucio en 1867-03-29, amendo en 1982-04-17）	La angla kaj franca estas egalrajtaj oficialaj lingvoj	Ne
Kartvelio（1995-08-24）	La kartvela estas nacia lingvo	Jes
Kataro（1970-04-02）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Kazaĥio（1995-08-30）	La kazaĥa estas oficiala lingvo	Jes
Kenjo（1963-12-12）	La svahila kaj angla estas oficialaj lingvoj	Ne
Kirgizio（1993-05-05）	La kirgiza estas oficiala lingvo	Jes
Kiribatio（1979-07-12）	Difino pri justica lingvo	Ne
Kolombio（1991-07-05）	La kastilia estas oficiala lingvo	Jes
Komoroj（1996-10-20）	La komora estas oficiala lingvo, la franca kaj araba – naciaj lingvoj	Ne
Kongolando（1992-03-15）	La franca estas oficiala lingvo, du lokaj lingvoj – naciaj lingvoj	Jes
Korea Popol-demokratia Respub-liko (amendo en 1992-04-09）	Difino pri protekto de nacia lingvo	Ne
Kostariko (konstitucio en 1949-11-09, amendo en 1997）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne
Kotdivuaro（1960-11-03）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Kroatio（1990-12-22）	La kroata kaj latina estas oficialaj lingvoj	Jes
Kubo (konstitucio en 1976-02-24, amendo en 1992-07）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne

Kuvajtio（1962-11-11）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Laoso（1994-08-15）	La laosa estas oficiala lingvo	Ne
Libano（1926-05-23）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Liberio（1986-01-06）	Difino pri la lingvo de leĝodonaj institucioj	Ne
Libio（1969-12-11）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Liĥtenŝtejno（1921-10-06）	La germana estas oficiala lingvo	Ne
Litovio（1992-10-25）	La litova estas oficiala lingvo	Jes
Luksemburgio（1968-10-17）	La leĝo decidas justican lingvon	Ne
Madagaskaro（1992-08-19）	La malagasa estas oficiala lingvo	Ne
Makedonio（1991-11-17）	La makedona estas oficiala lingvo	Jes
Malajzio（1957-08-31）	La malaja estas oficiala lingvo	Ne
Malavio（1994-05-16）	Difino pri justica lingvo. La parlamentanoj, ministroj kaj vicministroj devas esti kapablaj legi kaj skribi en la angla lingvo	Jes
Maldivoj（1997-11-27）	La diveha estas oficiala lingvo	Ne
Malio（1992-02-27）	La franca estas oficiala lingvo	Jes
Malto（1964）	La malta estas nacia lingvo	Ne
Maroko（konstitucio en 1972-03-10, amendo en 1992-09-04）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Marŝalaj Insuloj（1979-03-01）	Difino pri lingva egaleco	Jes
Maŭricio（1968-03-12）	La angla estas oficiala lingvo de la parlamento	Ne
Maŭritanio（1991-07-12）	La araba, poulara, soninka kaj ŭolofa estas naciaj lingvoj; la araba estas oficiala lingvo	Ne
Meksiko（konstitucio en 1917，amendo en 1992）	Difino pri protekto de la lokaj lingvoj	Ne
Mikronezio（1978-07-12）	La nivelo de la angla lingvo ne estas necesa kondiĉo por parlamentaniĝo	Jes
Moldavio（1994-07-29）	La moldava estas nacia lingvo	Jes
Monako（1992-12-24）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Mongolio（1992-01-13）	La mongola estas oficiala lingvo	Jes
Mozambiko（1990-11）	La portugala estas oficiala lingvo	Ne
Namibio（1990-02）	La angla estas oficiala lingvo	Jes
Naŭro（1968-01-29）	Difino pri la justica lingvo	Ne
Nepalo（1990-11-09）	La nepala estas oficiala lingvo	Jes
Niĝerio（amendo en 1979-10-01）	Difino pri la justica kaj parlamenta lingvoj	Ne
Niĝerlando（1996-04-20）	La franca estas oficiala lingvo	Jes
Nikaragvo（1987-01-09）	La hispana estas oficiala lingvo	Jes
Norvegio（1814-05-17）	La ŝtatoficistoj devas esti kapablaj paroli en la nacia lingvo	Ne
Nov-Zelando（1990）	Difino pri protekto de nacimalplimultaj lingvoj kaj justica lingvo	Ne
Omano（1996-11-06）	La araba estas oficiala lingvo	Jes
Orienta Timoro（2002-03-22）	La portugala estas oficiala lingvo	Jes

Pakistano（1973-04-10）	La urdua estas nacia lingvo	Ne
Palaŭo（1980-07-09）	La palaŭa estas nacia lingvo, la palaŭa kaj angla estas oficialaj lingvoj	Jes
Panamo（1972-10-11）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne
Papuo-Novgvineo（1975-09-16）	Difino pri justica lingvo	Ne
Paragvajo（1992-06）	La hispana kaj gvarana estas oficialaj lingvoj	Ne
Peruo（1993-12-29）	La kastilia estas oficiala lingvo; la lingvoj keĉua kaj ajmara kaj aliaj lokaj lingvoj estas naciaj lingvoj	Jes
Pollando（1997-04-02）	La pola estas oficiala lingvo	Jes
Portugalio（1976-04-02）	Difino pri la pozicio de la portugala lingvo	Jes
Ruando（1991-05-30）	La ruanda estas nacia kaj oficiala lingvo，ankaŭ la franca estas oficiala lingvo	Ne
Rumanio（1970-04-02）	La rumana estas oficiala lingvo	Jes
Rusio（1993-12-12）	La rusa estas nacia lingvo	Jes
Salomonoj（1978-07-07）	Difino pri justica lingvo	Ne
Salvadoro（1983-12-20）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne
Samoo	Difino pri justica lingvo kaj lingva egaleco	Jes
Sankta Kito kaj Neviso（1983-09-19）	Difino pri justica lingvo	Ne
Sankta Lucio（1979-02-22）	La parlamentanoj devas posedi la anglan lingvon	Ne
Sankta Vincento kaj Grenadinoj（1979-10-27）	Difino pri justica lingvo kaj la parlamentanoj devas posedi la anglan lingvon	Ne
Saŭd-Arabio（1992-03）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Sejĉeloj（1993-06-08）	La angla, kreola kaj franca estas naciaj lingvoj	Ne
Senegalio（1992-03-03）	La franca estas oficiala lingvo; kvar lokaj lingvoj estas naciaj lingvoj	Ne
Singapuro（1963-09-16）	La parlamentanoj devas posedi almenaŭ unu el la jenaj kvar lingvoj: la angla, malaja, ĉina kaj tamila, kiuj estas ankaŭ uzataj en la parlamentaj aktivadoj	Ne
Sirio（1973-03-12）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Slovakio（1992-09-03）	La slovaka estas oficiala lingvo	Jes
Slovenio（1991-12-23）	La slovenia estas oficiala lingvo	Jes
Somalio（1979-09-23）	La somala kaj araba estas oficialaj lingvoj	Jes
Srilanko（1978-08-31）	La sinhala kaj tamila estas naciaj kaj oficialaj lingvoj	Ne
Sud-Afriko（1996-05-08）	La oficialaj lingvoj estas spedia, sesotoa, setsvana, svata, tŝivenda, sitsonga, afrikansa, angla, debela, ksosa kaj zulua	Jes
Sudano（1998-06）	La araba estas oficiala lingvo	Ne
Surinamo（1987-10-30）	Difino pri lingva egaleco	Jes

Svedio（1975-01-01）	Difino pri protekto de la lingvo de malfortaj kolektivoj	Ne
Svisio（1874-05-29）	La germana, franca, itala kaj reti-romanĉa estas naciaj kaj oficialaj lingvoj	Ne
Taĝikio（1994-11-06）	La taĝika estas nacia lingvo	Jes
Tajlando（1997-09-27）	Difino pri lingva egaleco	Jes
Togolando（1992-09-27）	La franca estas oficiala lingvo	Ne
Tunizio（1959-06-01）	La araba estas nacia lingvo	Ne
Turkio（1982-11-09）	La turka estas nacia lingvo	Jes
Turkmenio (1992-05-18)	La turkmena estas nacia lingvo	Jes
Tuvalo（1986-09-15）	Difino pri justica lingvo	Ne
Ugando（1962-01-01）	La angla estas oficiala lingvo	Ne
Ukrainio（1996-06-28）	La ukraina estas nacia lingvo	Ne
Unuiĝintaj Arabaj Emirlandoj（1971-12-02）	La araba estas nacia lingvo	Ne
Uzbekio（1992-12-08）	La uzbeka estas nacia lingvo	Jes
Vanuatuo（1961-01-23）	La bislama estas nacia lingvo; la bislama, angla kaj franca estas oficialaj lingvoj	Jes
Venezuelo（1961-01-23）	La hispana estas oficiala lingvo	Ne
Verda Kabo（1992-09-25）	Specialaj kaj amikaj rilatoj kun portugallingvaj landoj	Jes
Vjetnamio（konstitucio en 1992-04-15，amendo en 2001-12-25）	Difino pri la pozicio de ĉiuj naciaj lingvoj kaj pri justica lingvo	Ne
Zambio（1991-08-24）	La angla estas oficiala lingvo	Ne
Zimbabvo（1979-12-21）	Difino pri justica lingvo	Ne

(Traduko el la ĉina de Liu Caisheng, Lu Binsheng, Zhu Mingyi)

Tradukservo ĉe Eŭropa Unio

(resumo)

Noel MUYLLE

Direktoro de Tradukservo, Eŭropa Konsilio

1. Lingvo estas la esprimo de homa identeco kaj la rimedo, kiun oni uzas kiam oni partoprenas en debatoj. Lingvo estas elemento de la valoro aldonita, kun konsiderinde gravaj faktoroj ekonomia, komerca, politika kaj belarta.

2. Per kreskigo kaj edukado, oni eksponiĝas al kulturoj de aliaj, kaj al fremdaj lingvoj. Sed oni ne bezonas scion por profesie reguligi ĝin same kiel lingvisto.

3. Krom se li estas perfekte du-lingva aŭ tri-lingva, tre rara kazo, estas por la plejbono de la partoprenanto de iu diskuto, ke li uzu sian plej potencan sed pacan armilon: la lingvon kiun li regas plej bone kaj en kiu li povas esprimi sin plej precize, ordinare sian gepatran lingvon.

4. Kvankam en la mondo estas miloj da lingvoj, nur malgranda nombro el ili estas uzataj pli vaste ol aliaj kiam oni volas esti komprenata de aliaj. Tia estas la mondo. Simple dirite, certe ne utilas paroli la grekan lingvon en Ĉinio, se vi volas esti komprenata aŭ volas komerci. Sed kiel vi bone scias, la organizado de edukado kaj de lingvolernado ankoraŭ apartenas al la membro-ŝtatoj de Eŭropa Unio, ne al la Eŭropa Komisiono.

5. Estas vere, ke la valoro aldonita fare de spertaj lingvaj profesiuloj, kiujn mi nomas "multlingvaj komunikantoj", estas granda en la politika, ekonomia aŭ komerca decidprocezo.

6. Kiel pasinta sperto kaj la praktiko en la nunaj membro-ŝtatoj de EU montris, estas necese koncentri trejnejojn por tradukistoj en kelkaj bonaj centroj, ne dise multajn trejnejojn en multaj landoj.

7. La praktika tradukado kaj interpretado ne estas nun kia ĝi estis antaŭe. Frazo-post-fraza sinsekva interpretado ne plu estas uzata en niaj organizaĵoj, sed multe da traduko estas en samtempa modo kaj bedaŭrinde legado de jam skribitaj tekstoj rapide kreskas. Ĉefe dum oficialaj kunsidoj oni diskutas pri ekonomiaj, sciencaj kaj financaj fakaj aferoj, kaj la finaj politikaj diskutoj aŭ intertraktado okazas dum lunĉo aŭ vespermanĝo aŭ en elektiktaj malgrandaj grupoj.

8. La enkonduko de novaj komputilaj kaj informado-teknologio ne nur revoluciis la instruadon de lingvaj fakuloj sed ankaŭ iliajn labormanierojn.

9. Ne same kiel ordinare konate, la solvo per unu lingvo ne estas la mirakla respondo. Al tiuj kiuj kredas, ke unu komuna lingvo konata tra la mondo solvus nian problemon de komprenigzo, mi demandu:

- Kiu lingvo?
- Kiel ĝi estas lernebla?
- Kiel kompetenta oni devas esti?
- Ĉu ĝi estas komprenebla por ĉiuj aliaj?

10. Malbonaj interpretadoj kaj tradukadoj ofte kaŭzis grandajn diplomatiajn incidentojn kaj leĝajn stagnojn solveblajn nur fare de juĝistoj. Ni vidas tiajn eventojn ĉiutage. Pro tio, troviĝas laborŝancoj por junaj komencantoj. Ili estos alvokataj en venontaj jaroj por anstataŭi spertajn tradukistojn kaj interpretistojn kiam ili emeritiĝos.

Tiel estas en ĉiuj internaciaj organizaĵoj. Mi ofte aŭdas, ke grave mankas interpretistoj al la angla lingvo el la rusa, ĉina, araba kaj japana lingvoj.

(Traduko el la angla de LEE Chong-Yeong)

Lingva egaleco en internaciaj rilatoj: la rolo de Ĉinio[1]

LIU Haitao

Komunikada Universitato de Ĉinio, Pekino

Laŭvorta kompreno de 'internaciaj rilatoj' estas rilatoj inter nacioj. En la dokumentoj pri internaciaj rilatoj oni ofte konsideras la rilatojn inter ŝtatoj, sed la diskutataj rilatoj validas ne nur inter nacioj aŭ ŝtatoj, sed ankaŭ inter laŭleĝaj civitanoj, firmaoj kaj organizaĵoj. Tiuj ĉi rilatoj kovras la rilatojn pri politiko, ekonomio, kulturo kaj scienco. Evidente, lingvo ludas gravan rolon en la realigo de tiuj ĉi rilatoj. Lingvo ekzistas ne nur objektive inter la subjektoj: ĝi ankaŭ estas la ilo kaj rimedo por realigi aliajn rilatojn. Tial oni ne devas malatenti la lingvan faktoron en internaciaj rilatoj. Same, oni ankau devas esplori la lingvan problemon kadre de bazaj principoj de internaciaj rilatoj.

La 28-an de Majo 2003, la ĉina prezidento Hu Jintao prelegis en la Moskva Instituto pri Internaciaj Rilatoj. Laŭ li, por konstrui novan internacian ordon pri politiko kaj ekonomio, oni devas:

- promocii demokration en internaciaj rilatoj;
- gardi kaj respekti la diversecon de la mondo;
- establi novan koncepton pri sekureco kun reciprokaj fido kaj utilo, egaleco kaj kunlaboro;
- akceli ekvilibran evoluadon de la tutmonda ekonomio;
- estimi kaj disvolvi la gravan rolon de Unuiĝintaj Nacioj kaj aparte de ĝia Konsilio pri Sekureco.

Ni nomas tiujn ĉi principojn "egaleco, diverseco kaj ekvilibro de internaciaj rilatoj". Fakte ili ankaŭ estas bazaj principoj, kiujn la ĉina registaro multfoje kaj multloke emfazas. En tiu ĉi prelego la menciitaj principoj gvidos la analizon de la nuna stato de la lingvouzado en internaciaj rilatoj kaj la konstruon de nova internacia lingva ordo.

En verkoj pri internaciaj rilatoj oni bedaŭrinde nur nesufiĉe diskutas la lingvan problemon. Ni ĝojas trovi ion en la verko de Henderson, kiu enhavas ĉapitreton kun la titolo 'La angla kiel tutmonda lingvo'. Laŭ li "la efikeco de tutmonda komunikado parte dependas de la angla. La angla jam fariĝis la *lingua franca* de la tuta mondo, t.e. universala lingvo de la popoloj de diversaj lingvoj kaj kulturoj. Kvinono de la homaro sur la terglobo povas paroli angle, multaj politikistoj kaj sciencistoj kapablas flue interkomuniki per ĝi. Ĝi iom post iom fariĝas la unua kandidato de fremdlingvo de la tuta mondo. La angla ankaŭ estas komuna lingvo

[1] Mi dankas al Detlev Blanke kaj Miĥaelo Sedgley, kiuj lingve glatigis mian tekston.

de mondaj civitanoj"[1]. Ĉu tio estas vera? Jes, la realo eble estas tiom serioza.

Resume, (lingva) neegaleco en internaciaj rilatoj ĉie facile troveblas. Kofi Annan lastatempe diris "la malgaja vero estas ke la hodiaŭa mondo estas pli malegala loko ol ĝi estis antaŭ 40 jaroj"[2]. Sendube li pravas. La nunan internacian lingvan ordon karakterizas neegaleco kaj malekvilibro. Lingvo estas la plej grava komunikilo de la homaro, ĝi ludas neanstataŭigeblan rolon en la nacia ekonomia vivo kaj en la formiĝo de nacia ekonomia sistemo. Anglalingvaj landoj, kiuj simple uzas siajn lokajn lingvajn avantaĝojn (*location rent*), povas akiri grandegajn profitojn kulturajn kaj ekonomiajn. Tiu ĉi nesimetrieco de lingva evoluado ege malhelpas la longdaŭran progreson de la mondo. Lingvo ne nur estas ilo. La historio de disvastigo de lingvoj estas historio de perforta politiko. Se lingvo nur estus ilo, en la mondo malestus multaj konfliktoj kaŭzitaj de lingva malsameco. Se lingvo nur estus ilo, la enmigrintoj en Norda Ameriko antaŭ la fondo de Usono ne estus pene detruintaj la indianajn lingvojn[3]. Lingvo ankaŭ estas ilo por disvastigi kulturon. Ĝi ankaŭ estas ilo profitdona; se ne, oni ne dirus: "La vera nigra oro de Britio ne estas la oleo de la Norda Maro, sed la angla lingvo"[4]. Tiu fakto evidentigas, ke la lingva ordo, bazita sur la angla, malobservas la principojn de egaleco, diverseco kaj ekvilibro en internaciaj rilatoj. Tial fariĝas urĝa tasko de politikistoj, lingvistoj kaj diversdisciplinaj sciencistoj esplori, kiel konstrui novan internacian lingvan ordon surbaze de egaleco kaj aliaj bazaj principoj.

La lingva malegaleco en internaciaj rilatoj ankaŭ faras malegalecojn de aliaj rilatoj, el kiuj atentindas la malegaleco en kultura interŝanĝo. Laŭ statistiko[5] en la jaro 2002, Ĉinio importis la kopirajtojn de 8782 eldonaĵoj el aliaj landoj, el kiuj 4544 estis el Usono, 1821 el Britio. En la sama jaro Ĉinio eksportis nur 190 kopirajtojn al aliaj landoj, el kiuj 9 estis al Usono kaj 6 al Britio. La fakto montras ke tiuj du landoj ne tre interesiĝas pri ĉinaj atingoj. Ega malekvilibro kuŝas en la kultura interŝanĝo inter Ĉinio kaj landoj, kiuj parolas la anglan. Maltrankviligas nin, ke la malegaleco kreskas daŭre. Laŭ statistiko[6] de la urbo Pekino, en la jaro 2002, oni importis el Usono 3536 kopirajtojn; post unu jaro la nombro atingas 4640. Mi ĵus legis novaĵon el hodiaŭa ĵurnalo[7], en kiu oni raportas ke multaj famaj verkistoj de Ĉinio alvokas savi la ĉinan. La verkisto Yu Guangzhong diras: "La angla estas nur ilo por koni la mondon, la ĉina estas nia vera radiko."[8]

Lingvo estas kolektiva komercaĵo[9]. Tio signifas ke pli multaj uzantoj kreas pli

---

[1] Henderson, Conway W. (2004) *International relations: conflict and cooperation at the turn of the 21st century.* Ĉina eldono. Haikou: Hainan eldonejo. p. 423-425.

[2] http://www.cnn.com/2004/WORLD/americas/06/12/annan.un/index.html

[3] Cai, Yongliang (2003) *Yuyan, Jiaoyu, Tonghua.* Beijing: Shehui kexue chubanshe.

[4] Phillipson, Robert (2003) *English-Only Europe? Challenging Language Policy.* London/New York: Routledge. p.150.

[5] http://www.ncac.gov.cn/servlet/servlet.info.StatiServlet?action=list&id=189&issue=2002

[6] http://www.pep.com.cn/200403/ca384486.htm

[7] 2004-05-27

[8] http://cul.sina.com.cn/t/2004-05-27/58970.html

[9] De Swaan, Abram (2001) *Words of the World. The Global Language System.* Cambridge: Polity Press.

grandajn interŝanĝvalorojn. Alidire, pli multaj parolantoj de lingvo produktas pli grandan komunikan valoron por sia individua parolanto. Plialtiĝos ankaŭ ĝia kultura valoro kiel varo. La alta valoro allogos pli multajn homojn lerni ĝin. Tiu pozitiva retrokuplo formos la fenomenon de neĝbulo.

Laŭ uza kampo kaj socia funkcio, ni povas klasifiki la lingvojn en jenajn nivelojn: etna lingvo, ŝtata komuna lingvo, regiona komuna lingvo inter ŝtatoj, internacia lingvo. La studo montras ke la lingva sistemo de la homaro estas strukturita laŭ stela formo. Sur ĉiu nivelo de la sistemo ekzistas unu lingvo, funkcianta kiel interlingvo. Jen la skiza reto:

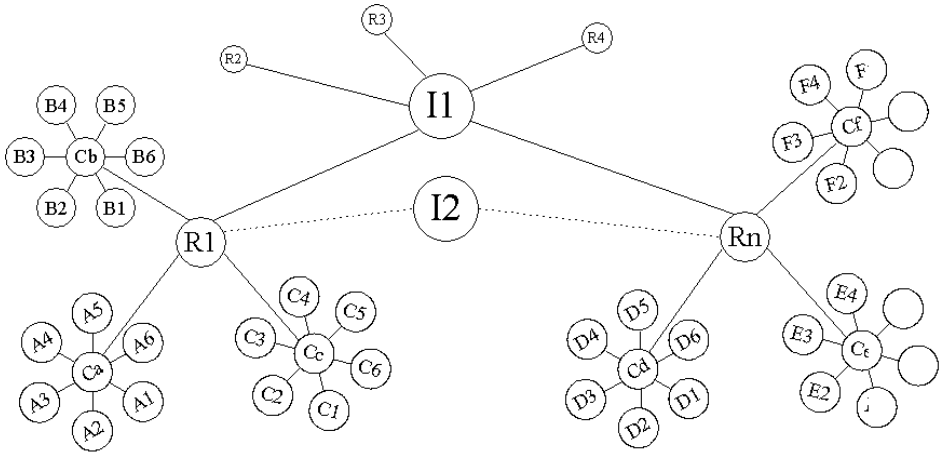

En la bildo, ĉiu cirklo estas unu lingvo.

Tiuj ĉi interlingvoj ludas la menciitajn rolojn: ŝtata komuna lingvo, regiona komuna lingvo inter ŝtatoj, kaj internacia lingvo. Teorie lingvistikaj trajtoj ne decidas pri tio, kiuj lingvoj funkcias kiel ĉefroluloj de iu nivelo, sed tion faras la ekonomiaj kaj politikaj faktoroj.

La elementoj de la lingva sistemo ne estas en egala loko. La diferenco de loko inter la lingvoj enkondukas neegalecon inter ties parolantoj. Evidente, se ĉiuj interlingvoj estus realigitaj de etnaj lingvoj, en la mondo estus homoj, kiuj ĉiunivele povus komunikiĝi nur per siaj gepatraj lingvoj. Tamen ankaŭ ekzistas homoj, kiuj devas eĉ lerni tri aliajn lingvojn por plenumi la saman taskon! Strukture, tia sistemo estas nestabila kaj facile rompebla. Por altigi la kvaliton de la sistemo, ni povas konverti la stelan strukturon en distribuitan formon. Tie ĉi temas pri tio, kiel nuligi la nivelon de la sistemo por ebligi interkomunikadon inter ĉiuj lingvoj. Sendube, tio ne estas realigebla, ĉar neniu povas regi pli ol 6000 lingvojn! Alia ebla metodo estus, kompaktigi la nivelojn de la sistemo. Tio signifas, ke ĉiu devus povi paroli du lingvojn, la gepatran lingvon kaj komunan lingvon. Tiel ni konstruus universalan dulingvan sistemon. Nun la supremenciita reto fariĝas:

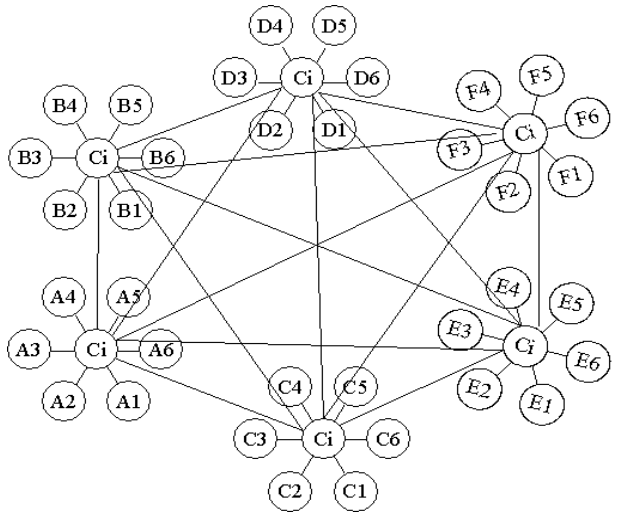

Laŭ reta teorio, la nuna strukturo multe pliboniĝas. Eĉ se ni ne povas atingi la idealan strukturon dulingvan, eblas redukti la nivelojn por plialtigi la fortikecon de la lingva sistemo.

El vidpunkto de tuta egaleco, ĉiu devus lerni alian, komunan lingvon, krom sia gepatra lingvo. Nur sub tiu kondiĉo realiĝos la tuta egaleco kaj universala dulingveco. Certe, la lingvo komuna, kiun ĉiu devus lerni, ne estus la gepatra lingvo de ajnaj homoj en la mondo. Se jes, la sistemo disrompiĝus. La lingvo postulata povas esti nur neŭtrala lingvo. En la jaro 1920 tiu ĉi ideo jam estis proponita al Ligo de Nacioj. Hodiaŭ estas tempo realigi tion.

Nun la angla ludas la rolon de ĉi tiu komuna lingvo. La sistemo eble estas efika kaj praktika, sed certe ne egaleca kaj ideala, ĉar enestas multaj problemoj ĵus menciitaj. Oni povas kontraŭi la anglan kiel komunan lingvon, ĉar ĝi ne estas neŭtrala lingvo, kaj ankaŭ pro tio, ĉar malantaŭ ĝi troviĝas fortega lando. La historio de ĉi tiu landego maltrankviligas nin; ĝi favoras procezon ankaŭ por la popoloj de la tuta mondo, kiu iam estis uzita, por asimili indianojn. Kelkaj esploristoj konsideras jene: se la fortaj lingvoj povus mone kompensi la kostojn, ke la malfortaj lingvanoj lernu la fortan lingvon, la sistemo estus akceptebla. La realaĵo diras al ni, ke la angla jam fariĝis, fariĝas kaj fariĝos la arbo, sur kiu kreskas mona frukto. En ĉi tiu situacio, ni ne rajtas revi ke ili pagos por vi la lerno-koston. Pli timige, nun preskaŭ ĉiuj popoloj de la tuta mondo aktive aliĝas al la vico por ekruli la neĝbulon. Pli kaj pli granda neĝbulo kreas grandegan breĉon de neegaleco. Se diverseco estas la fundamento de la homaro, se unueco povas vivi nur en diverseco, neniu unueco daŭros sen diverseco. Alidire, la grandega neĝbulo ankaŭ kaŝas grandegan danĝeron.

Se la angla aŭ aliaj etnaj lingvoj ne estas taŭgaj kiel tutmonda komuna lingvo, kiel oni povus solvi la kreskantan bezonon je interlingva komunikado?

La sola solvo, almenaŭ teorie senproblema, estas la adopto de neŭtrala planlingvo kiel komuna lingvo. Tiu ideo eble ne estas profitdona en la proksima estonteco, tamen ĝi estas valora kaj necesa por longdaŭra kaj stabila evoluado de la homaro. Tial ni devas traserĉi la eblojn, kiel konstrui novan interlingvan ordon, eĉ se tio ankoraŭ estas nur idealo. En tiu ĉi nova ordo diverslingvuloj povus

interkomuniki sur tute egala fundamento. Ĝi ne nur gardus la diversecon de lingvoj kaj kulturoj, kaj estimus la lingvajn homajn rajtojn de ĉiuj popoloj, ĝi ankaŭ utilus por akceli la ekvilibran evoluadon de la monda ekonomio.

Kompreneble, planlingva solvo ne estas senproblema. Tamen, nun ni scias ke la problemoj estas solveblaj, kaj la solvo estas racia, la solvo povas sufiĉi al ĉiuj kondiĉoj postulataj de la problemoj – ĉar la solvo plenumas la fundamentajn principojn de egaleco, diverseco kaj ekvilibro de internaciaj rilatoj. Alidire, ekzistas jena lingva movado:

Ĝi estas movado por demokratia komunikado; ĝi estas movado por efika lingvo-instruado; ĝi estas movado por la provizo de dulingva ŝanco; ĝi estas movado por lingvaj rajtoj; ĝi estas movado por lingva diverseco[1].

Tio ĉi estas la Esperanto-movado.

La fundamentaj principoj de internaciaj rilatoj, proponitaj de la ĉina registaro, estas taŭgaj por ilin aldoni al la konstruado de nova interlingva ordo en pli vasta nova ordo de internaciaj rilatoj. Tio kondukas al la konkludo, ke en konstruado de nova interlingva ordo, Ĉinio ludos gravan rolon.

Laŭ la ĉina nacia statistika buroo[2] en la jaro 2003 en Ĉinio estis jenaj kvantoj da studentoj: diplomitaj studentoj 651 miloj, nediplomitaj studentoj 11 milionoj kaj 86 miloj, studentoj de meza faklernejo 12 milionoj kaj 402 miloj; studentoj de supera mezlernejo 19 milionoj kaj 648 miloj, studentoj de mezlernejo 66 milionoj kaj 906 miloj, el kiu 22 milionoj kaj 201 miloj estas novaj studentoj. En la ĉina sistemo de edukado la studentoj ĝenerale komencas la lernadon de fremdlingvo en mezlernejo. Tiu fremdlingvo hodiaŭ preskaŭ ĉiam estas la angla. Jen grava indiko: ĉiujare 20 milionoj da studentoj eklernas la anglan en mezlernejo. Tio estas nur komenco de longa vojo. Ĝis la doktoriĝo la studentoj nepre lernas la anglan. Alidire, 100 milionoj da studentoj lernas ĝin en diversnivelaj lernejoj en Ĉinio. Mi konsideras ke tio estos fortega argumento por konstrui novan interlingvan ordon, sed oni devas pli racie redistribui la valoregan rimedon.

Ĉiu lingvo posedas merkatan valoron, aŭ pli precize, valoron de komunikado. Por allogi la lernantojn, la popoloj parolantaj tiun lingvon devas klopodi altigi la valoron de sia lingvo. Jen estas kalkulaj formuloj de komunika valoro (K) de la ĉina, de la angla kaj de Esperanto[3]:

Ĉina: $Kc = p_c \cdot c_c = \frac{Pc}{N} \bullet \frac{Cc}{M}$

Angla: $Ke = p_e \cdot c_e = \frac{Pe}{N} \bullet \frac{Ce}{M}$

Esperanto: $Kes = p_{es} \cdot c_{es} = \frac{Pes}{N} \bullet \frac{Ces}{M}$

Tie, p_c kaj p_e estas antaŭvaloro de la ĉina kaj la angla, ĝi prezentas la proporcion de fluaj parolantoj ĉinlingvaj kaj anglalingvaj en la tuta loĝantaro de la mondo. Atentindas, ke oni uzas la fluan parolanton kiel bazon, kaj ne la gepatran

---

[1] Universala Esperanto Asocio, "Praga Manifesto", 1996.

[2] http://www.stats.gov.cn/

[3] Mi prenas la formulojn el De Swaan (2001).

parolanton, kiam oni kalkulas P. Por klare vidi la problemon, ni povas dividi P en du partojn: P_n kaj P_f. P_n estas la nombro de denaskaj parolantoj de tiu ĉi lingvo. P_f estas la nombro de aliaj fluaj parolantoj de ĉi lingvo, t.e. fremdlingva loĝantaro. Laŭ Gradoll[1] (1999, 2004), la ĉina P_n estas 11,13 cent milionoj, la angla P_n estas 3,72 cent milionoj. Laŭ lia antaŭtakso en la jaro 2050 de 15-25-jaraj homoj, la ĉina P_n havas 1,66 cent milionojn kaj la angla nur 0,65 cent milionojn. Sed la P_f de la angla estas pli granda ol de la ĉina: en la tuta mondo la loĝantaro kun la angla kiel la dua lingvo estas 3,75 cent milionoj, fremdlingva parolantaro de la angla estas 7,50 cent milionoj. La P_f de la ĉina certe estas malpli ol 100 milionoj. C prezentas la valoron de la lingvo funkcianta kiel komuna interlingvo. Estas konate, ke multlingvuloj ligas la diverslingvan mondon en unuon, tiel C ankaŭ esprimas la ligan kapablokvanton kaj forton de la lingvo. c_c, c_e estas ligaj fortoj de du lingvoj, el kiuj Cc kaj Ce estas fremdlingvaj parolantaroj de la ĉina kaj la angla. M estas la nombro de homoj, kiuj povas paroli pli ol du lingvojn. Evidente, la C-valoro de la angla estas ege pli granda ol de la ĉina kaj de aliaj ajnaj lingvoj. Evidente la ĉinoj mem kontribuas al la forteco de la angla! Nun estas tempo kalkuli la K-valoron de Esperanto, ĉar Esperanto estas neŭtrala lingvo, ĝi ne estas gepatra lingvo de ajnaj homoj. Pardonu, mi ne mencias la kelkajn denaskulojn. Ĝi estas konscie kreata lingvo por plifaciligi la internacian komunikadon, tial ni rajtas doni al ĝia p_{es} perfektan poenton 1. Tio estas premio por la nobla idealo de Esperanto. Tamen, lingvo estas komunikilo, ankoraŭ necesas konsideri ĝian K-valoron. En simpligita formulo la K-valoro de Esperanto nur dependas de la C-valoro, t.e. la liga forto de la lingvo. Temas pri forto, kiu ligas diversajn lingvulojn. Tio ankaŭ estas la celo de la Esperanto-movado. Bedaŭrinde la valoro nun ankoraŭ estas tre malgranda. Por ke Esperanto estu la fundamento de nova interlingva ordo, oni devas klopodi pliigi ĝian p_{es}. Tio signifas, ke oni devas varbi pli multajn Esperanto-lernantojn.

Laŭ la menciita formulo ne estas malfacile trovi ke la tri lingvoj en sama sistemo estas intime rilataj. La ĉina havas grandiozan P, sed nun tiu faktoro kontribuas al la fortigo de la angla. Urĝe necesas racie ŝanĝi la situacion. Tio estas antaŭkondiĉo por ke Ĉinio povu multe kontribui al nova interlingva ordo.

Ĉinio estas bona modelo de protektado de lingvoj kaj de lingvaj homaj rajtoj de minoritatoj. En la ĉinaj konstitucio kaj aliaj leĝoj estas klare deklarite ke ĉiuj etnoj rajtas libere uzi kaj evoluigi siajn lingvojn. La administracioj de minoritataj regionoj rajtas uzi sian lingvon kiel laborlingvon. Eĉ pli gravas, ke en lernejoj kaj kursoj, ĉefe havantaj minoritatajn studentojn, la registaro stimulas uzi lernolibrojn, kiuj instruas uzante minoritatan lingvon[2].

La ĉina registaro subtenas la Esperanto-movadon, ĉar Esperanto utile kontribuas por la movado de ĉina nacia liberigo, por la movado de ĉina nova kulturo, ankaŭ por kultura komunikado inter Ĉinio kaj aliaj landoj. La ĉina lingvisto Chen Yuan diris, ke la disvastigo de Esperanto en Ĉinio estas intime ligita

---

[1] Graddol, David (1999) *The Future of English*. Beijing: Waiyu jiaoxue chubanshe. Graddol, David (2004): The Future of Language. *Science*, 303:1329-1331.

[2] Xu, Shixuan (2001): *Bingwei Yuanyan Yanjiu*. Beijing: Zhongyang Mingzu Daxue Chubanshe. p.232. Vidu ankaux la prelegojn de Su kaj Yang en ĉi tiu prelegaro.

kun la reformado de la socio en tiu ĉi lando, tio vivtenas la ĉinan Esperanto-movadon. Li pravas.

En la jaro 1963 la ĉina edukministerio proponis Esperanton kiel elekteblan duan fremdlingvon en la fremdlingva fako. La sama ministerio en la jaro 1982 redeklaris, ke Esperanto rajtas funkcii kiel la dua fremdlingvo en multaj kampoj. Sendube, se Ĉinio disvastigas tiujn bonajn spertojn al la tuta mondo, tio helpos konstrui novan interlingvan ordon.

Kompreneble, estus pli bone, se ni farus jenon:

1. En internaciaj organizaĵoj kaj rilatoj oni flegu la nunan lokon de la ĉina kaj klopodu plialtigi ĝian pozicion. Ni estimu kaj amu nian gepatran lingvon, ĉar memestimo estas antaŭkondiĉo por gajni estimon de aliuloj. Se Ĉinio kun sia tuta popolo aliĝus al la movado por ruli la neĝbulon de la angla, tiam la K-valoro de la angla fariĝos kosma nombro. En tiu situacio ajnaj novaj ordoj ne povus esti konstruataj. La mondo apartenos al la angla, sendube.
2. Necesas kreskigi la K-valoron de la ĉina, subtenante lernadon kaj instruadon de la ĉina kiel fremdlingvo en la tuta mondo. Laŭ statistiko nun estas 25 milionoj da lernantoj de la ĉina. Oni planas plialtigi la nombron ĝis 100 milionoj en la venontaj kvin jaroj. Gravas atentigi, ke la agado ne estu movado por establi alian fortegan lingvon, kiu povus formanĝi aliajn lingvojn. Ni alcelas alian metodon por stabiligi la lingvan sistemon de la mondo, se vi ankoraŭ memoras ke ni nun havas nur unu solan interlingvon sur la internacia nivelo de la lingva sistemo.
3. Kiel mi ĵus menciis, ĉijare 20 milionoj da mezlernejanoj eniras la kursojn por la angla. Tio ne nur kreskigas la K-valoron de la angla, sed ankaŭ reduktas la K-valoron de la ĉina kaj de Esperanto. Se fremdlandanoj povas bone interkomuniki angle en Ĉinio, kial ili devas lerni la ĉinan? Do, Ĉinio devas urĝe ellabori politikon pri fremdlingva instruado, por eviti nenecesan investon en lernado de la angla, por limigi la ekspansion de la angla.
4. Necesas intensigi la instruadon de aliaj fremdlingvoj, malkoncentri la lernantojn de la angla. Tio ne nur reduktas la K-valoron de la angla, sed ankaŭ kreskigas la K-valorojn de aliaj lingvoj. Tio faras la sistemon pli stabila kaj ankaŭ kontribuas al la diverseco de la lingvoj de la mondo.
5. Sur ĉiuj niveloj de la ĉina eduksistemo estus bone oficiale enkonduki Esperanton. Kelkaj studoj montras, ke la lernado de Esperanto plifaciligas al lernantoj la postan lernadon de aliaj lingvoj. Se ni instruas Esperanton por 20 milionoj da mezlernejanoj tute aŭ parte, la simpleco de Esperanto eble interesos la lernantojn. Tiam la rezulto estos pli bona ol nun. Ekde supera mezlernejo oni enkondukas aliajn fremdlingvojn, inklude la anglan, tiam la lernantoj povas libervole elekti lernotan lingvon. Ĉar la lernantoj jam havas bazajn konojn de Esperanto, tiam espereble la rezulto de la lernado de aliaj lingvoj pliboniĝos. Sur la universitata nivelo la ĉefa celo de fremdlingva

instruado estas la plifortigo de la faka angla por faciligi la legadon de faka literaturo. Estas rekomendinde atingi aktivajn regadon kaj uzadon de Esperanto, pasivajn regadon kaj uzadon de la angla. Tio reduktus la tempon de lernantoj por lerni fremdlingvon. Oni povas uzi pli multe da tempo por akiri fakajn konojn. Por plenumi tiujn taskojn oni devus fari jenon:

- Oni starigu Esperanto-fakon, kiu servu al la trejnado de instruistoj kaj sciencistoj, kiuj lernu flue regi Esperanton. Tio estas grava por realigi la proponon de Phillipson, uzi Esperanton en internaciaj organizaĵoj kiel internan lingvon kaj interlingvon de interpretado (ĉefkabineta lingvo).
- Oni devas fondi esplororganizaĵon por esperantologio kaj interlingvistiko, kiu liveru al la praktiko la teorian nutraĵon kaj forton.
- Necesas atingi, ke Esperanto havu en la eduksistemo normalan aŭ eĉ pli altan lokon kompare kun aliaj fremdlingvoj.
- Necesas subteni la eldonadon de diversaj dokumentoj kaj fakrevuoj en Esperanto.

6. Edukado estas la fundamento de ĉiu agado, estas la klavo por konstrui novan interlingvan ordon. Kiam ni havos sufiĉan stokon da Esperanto-parolantoj, kiam Esperanto havos signifan K-valoron, tiam ni konvinke proponos Esperanton kiel la lingvon de internaciaj organizaĵoj kaj rilatoj.

Per tiuj ĉi klopodoj ni kreskigos la K-valorojn de la ĉina kaj de Esperanto, samtempe reduktos la K-valoron de la angla kaj ankaŭ kreskigos la tempon de la lernantoj por faka lernado.

Antaŭ 83 jaroj, d-ro Nitobe Inazô, tiama Asista Ĝenerala Sekretario de Ligo de Nacioj, reveninte de la 13-a Universala Kongreso de Esperanto (1921, Prago), metis Esperanton sur la longan vojon al internaciaj rilatoj[1]. Antaŭ 50 jaroj Unesko rezolucie agnoskis la valoron de Esperanto por la homaro. Hodiaŭ la mondo bezonas Esperanton pli ol antaŭe, almenaŭ teorie.

La hodiaŭa Ĉinio jam plene konscias la gravecon de egaleco, diverseco kaj ekvilibro en internaciaj rilatoj. Nova interlingva ordo konstruiĝas ĝuste sur ĉi tiuj tri principoj. Tiel, ĝi povas esti konsiderata kiel integra parto de nova ordo de internaciaj rilatoj.

En ajnaj internaciaj rilatoj, se oni daŭre malatentas la lingvan problemon, tiam nin atendos la mondo de la angla. Ĉu tio vere estas nova mondo kaj nova ordo, kiujn sopiras la popoloj kaj politikistoj de la tuta terglobo?

---

[1] Fettes, Mark/Bolduc, Suzanne: *Al lingva demokratio. Towards Linguistic Democracy. Vers la démocratie linguistique*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1998. pp. 62 – 78.

Kunligu Esperanton al Monda Federalista Movado

MIYOSHI Etsuo

Monda Federalista Movado

Karaj samcelantoj:

Mi diris "samcelantoj", ĉar mi opinias ke ni ĉiuj celas mondan pacon, ĉu ne?

Antaŭ tri jaroj okazis direktora konferenco de la Monda Federalista Movado sur malgranda insulo, Ventotene, apud Napolo, Italio. Ventotene estis elektita, ĉar ĝi estas historia loko, kie antaŭ sesdek jaroj la fama politikisto Altiero Spinelli dissendis la "Ventotenan Manifeston" el malliberejo. Do, ĝi ligiĝas al la nuna EU.

La prezidanto de Monda Federalista Movado estis Peter Ustinov, la fama brita filma aktoro kaj verkisto. La "Ford-Fondaĵo", "MacArthur-Fondaĵo" kaj aliaj subtenas la Mondfederalistan Movadon, kun buĝeto de kelkmilionoj da dolaroj jare.

55 direktoroj el 26 landoj ĉeestis la konferencon.

En la lasta momento de la kunsido, mi deklaris:

"En Japanio, petoj de patentoj estas ĉirkaŭ 400 000 jare. Tio estas duoble pli ol en Usono. Tamen, en la sciencaj kampoj, inter la recevintoj de la Nobel-Premio estas 198 usonanoj, 79 angloj, 69 germanoj, kaj nur 7 japanoj. Japanio estas la 13-a lando. Tiu premio estas pro scienco, sed la plejmulto de la premiitoj estas angle-parolantoj. Dum nia lernado de la angla lingvo, angle-parolantoj povus studi avangardajn teknikojn, ĝui filmojn, literaturon, sportojn ktp. Pro tiu privilegio, ili povas kuri neimageble antaŭen. Je la nivelo de la angla lingvo kiun vi atingas, dependas viaj profesio kaj salajro, eĉ via ebleco geedziĝi. Mi bezonis 10 jarojn por lerni la anglan sufiĉe por vendi gantojn, sed tute ne atingis sufiĉe altan nivelon. Tiam min ravis la ideo de Esperanto.

Esperanto estas lingvo kiu havas nur 16 regulojn, kaj neniajn esceptojn. Ĝia ortografio estas tute fonetika. Do, ĝi estas lernebla kvinfoje pli rapide ol la angla. Dum pli ol 100 jaroj ĝi disvastiĝis tra la tuta mondo. Nun per retpoŝto ĝi atingas pli ol 100 landojn. Pli ol 10 radiaj stacioj elsendas Esperante, kaj multaj lernejoj kaj universitatoj donas Esperantajn lecionojn tra la mondo." Tiel mi klarigis al ili.

"Do, angle-parolantaj landoj riĉiĝas, kaj aliaj landoj mizeriĝas pro tia malfeliĉa 'anglismo'. Por eviti tion, bonvolu unuigi la Esperanto-movadon kaj la Mondan Federalistan Movadon." Tiel mi petis ilin.

Mi bezonis fortan kuraĝon por kontraŭi la anglan en angla-lingva konferenco. Sed, finfine ili akceptis mian alvokon "por realigo de monda federacio, ni devas unue krei Esperanto-mondon". La administracio akceptis ke en la Monda Konferenco en Londono de 2002, ni havos Esperantajn budon kaj seminarion.

Antaŭ la Ventotene-konferenco, mi petis same en la Monda Konferenco en San-Francisko, kaj en la Monda Direktora Konferenco en Japanio. Bedaŭrinde, mia alvoko estis vana. Post multaj jaroj de miaj unuaj klopodoj, finfine ili konsentis.

Do, ĉe la Monda Federalista Konferenco, kiu okazis en julio en Londono, ni havis budon kaj okazigis Esperanto-seminarion por la unua fojo. Tiun ĉi konferencon ĉeestis 250 partoprenantoj el 36 landoj. Tie, usona MFM-reprezentanto laŭte anoncis al esperantistoj ĉe la elirejo de la kongresejo: "Via movado eraras."

La Monda Federalista Movado celas "forigi landolimojn kaj unuigi la mondon". La Esperanto-movado alvokas "komunan mondlingvon por forigi lingvajn barojn". Kvankam ili havas similajn ideojn pri mondpaco, tamen la movadoj estas apartaj. Estas malmultaj la homoj kiuj, kiel mi, rilatas al ambaŭ. MFM ĉiam uzas la anglan lingvon, kaj neniu eĉ pensis, ke ekzistas lingva problemo.

Partoprenis la seminarion 15 esperantistoj kaj 45 mondfederalistoj. Unue, Prof. Glossop, de la Universitato de South Illinois, multjara aktivulo en ambaŭ movadoj, raportis: "Se ni kunligas Esperanton al la Monda Federalista Movado, breĉo fermiĝos. Se ne, estas nenia espero por la estonteco."

"Kial oni ne povas uzi Esperanton kongrese?" demandis loka esperantisto. Angla federalisto kaj iama ano de la Brita Suba Ĉambro respondis: "En ĉi tiu kunveno partoprenas nur homoj kiuj povas paroli la anglan. Mankas buĝeto por traduki en Esperanton." "Esperanto igas tradukajn elspezojn tute nenecesaj", kontraŭargumentis alia.

"Tiu ĉi kunveno estas tute regata de anglaj denaskuloj", diris norvega delegito. Japana delegito malvualis: "Partoprenis preskaŭ 40 japanoj, sed ili tediĝis, pro tio ke ili ne komprenis la anglan, do multaj el ili iris al Parizo por turismi."

La sekvantan matenon kunsidis komitato por prepari rezolucion. En la komitato estis kvar esperantistoj, kvin federalistoj kaj sep aŭ ok observantoj. Ankaŭ mi havis la honoron ĉeesti. La itala komitatano diris: "Esperanto estas kreita lingvo, pro tio maleblas", sed angla komitatano argumentis: "Ankaŭ la anglan kaj la germanan kreis prauloj, kial do Esperanto estas stranga?" Usona gravulo de la Monda Banko montris sian enradikiĝintan intereson per: "Fi, mi devus ankoraŭ studi novan lingvon!" Tiel realiĝis la disputo de la antaŭa vespero, kiu daŭris du horojn por fari kelklinian tekston.

Mi deklaris: "Se Esperanto fariĝus la komuna lingvo de la mondo, ankaŭ anglalingvanoj devas studi ĝin, kaj ebliĝus lingva egaleco. Esperanto nur bezonas unu kvinonon de la peno por lerni la anglan. En la multlingva Eŭropa Unio elspeziĝas unu triono de la tuta administracia buĝeto, enorma monsumo, por interpretado kaj tradukado. Sed se komuna lingvo disvastiĝus al la tuta homaro, ne mezureblus la ekonomia, kultura kaj interpersona avantaĝo." Fine aldoniĝis jena frazo al la rezolucio: "Federalistoj lernu la nenacian lingvon Esperanto."

Ne forgeseblas la diraĵo de juna angla esperantisto: "Mi ne povas kaŝi mian indignon vidante la arogantan sintenon de homoj dirantaj, ke la angla estas la internacia lingvo, kaj la mankon de konsidero pri la neanglaj popoloj. Profunde mi sentis la gravecon de la neŭtrala lingvo Esperanto."

Ankaŭ en Japanio troviĝas opinioj ke la angla estu la dua oficiala lingvo. Gravuloj bezonas konscii pri la profunda diskriminacio kaj ŝanĝi la lingvan politikon al nacia lingvo plus Esperanto. Se daŭros kiel nun, la tuta mondo iĝos angleparolanta. Tio certe kaŭzos fortajn politikajn problemojn inter angleparolantaj landoj kaj la ceteraj landoj.

Antaŭ kelkaj monatoj, la franca ministro de kulturo Jean J. Aillagon diris en radio-elsendo ke Esperanto ne havas kulturon, do ne estas taŭga lingvo por EU. Sed, dum pli ol 100 jaroj, naskiĝis ĉirkaŭ 1000 infanoj de internaciaj geedziĝoj inter esperantistoj, infanoj kiuj parolas Esperanton denaske. Kun sufiĉe da komunikado kaj amo naskiĝis denaskaj parolantoj, ĉu ne?

Aliloke, oficistoj de la interpretada kaj tradukada servo en EU postulis antaŭnelonge, ke iliaj laborlingvoj limiĝu al nur la angla, franca kaj germana lingvoj. Parolantoj de malgrandaj lingvoj devas esti interpretataj pere de tiuj ĉefaj lingvoj. Ili diris ke la tuta kosto estos nur 2 eŭroj por ĉiu EU-ano jare, tio estas, nur la kosto de unu taso da kafo. Ĉi tiu aserto estas granda konspiro, ĉar ĝi kaŝis gravan informon, ke ili ne kalkulis la tutan koston por 450 milionoj da EU-anoj. Ili kalkulis nur la koston de EU-administrado. EU garantiis konservon de kultura diverseco, inkluzive lingvojn, sed tia sinteno nuligis ilian fundamentan premison. Ili intence ne atentigis pri la grandega lingva malegaleco.

Mi vizitis Pollandon en majo por establi kompanion en la urbo Malbork. La lastan someron mi ricevis inviton por malkovra ceremonio de japana memorŝtono en la "Parko de la Mondo". Kiam mi estis tie, la urbestro entuziasme proponis al mi, ke mi investu tie. Ekzistas ŝiphaveno en Gdańsk, kaj ni povus importi la materialojn el Azio malaltkoste. Ni ankaŭ povus dungi parolantojn de la angla, germana kaj franca lingvoj facile, por starigi vendadan fakon. Tio ne eblus en Japanio. La salajroj estas malaltaj por produkti baston-valizojn, kaj ni ankaŭ donus laboron por multaj senlaboruloj. Grava punkto estas, ke kiam Pollando aniĝos al EU ni ne bezonos pagi imposton, kiam ni vendos al EU-landoj.

Mi vizitis multajn liverantojn por la valizaj materialoj, kun mia reprezentanto D-ro Eduardo Kozyra, aktivulo en la Esperanto-movado tie. Preskaŭ ĉiuj kiuj renkontis min admiris mian kapablon paroli Esperanton, kaj duono de ili garantiis, ke ili eklernos nian lingvon. Mi negocis pri ŝtofo, fadeno kaj plastaj aĵoj por la valizoj, kaj pri la investado kun la urbaj aŭtoritatoj, ankaŭ pri bankaj negocoj ktp, uzante nur Esperanton. Ĝi bone kaj profunde funkciis, eĉ kvankam mi ne estas spertulo pri Esperanto. Tiu estis la unua fojo ke mi uzis Esperanton komerce, kaj tio tre impresis min.

Miaj sinsekvaj spiritaj gvidantinoj de "Oomoto" instruis, ke la internacia lingvo Esperanto estas la plej konkreta maniero por atingi mondan pacon. Do, mi dediĉis mian tutan energion por atingi ĝin. Dio donis al ni etan ŝancon por efektivigi sensangan lingvan revolucion en EU nun. Se tio okazos, ĝi influos la tutan mondon. Nun, miliardoj da homoj suferas pro tio, ke ili devas lerni la anglan lingvon, kun malkontentigaj rezultoj. Ni devas helpi ilin. Se ni preterpasas tiun solan ŝancon, la angla dominados tra la mondo, kaj eksplodus tolerado de maljusto kaj malespero en neangleparolantaj landoj. Do, la mondo tragedios. Koran dankon.

La bahaa vidpunkto pri mondaj lingvaj problemoj

Kimiko SCHWERIN

Bahaa Internacia Komunumo

1. Enkonduko

La temo de ĉi tiu Simpozio resonas laŭte en la mensoj kaj koroj de ĉiuj membroj de la Bahaa Internacia Komunumo, ĉar tiu Komunumo emfazas la finan adopton de universala helplingvo, kiun lernos ĉiu civitano de nia planedo, kune kun la gepatraj lingvoj. Aldone, niaj membroj ankaŭ havas specialan rilaton al la lingvo Esperanto kaj al esperantistoj. Estas du kialoj por tio. Unue, la filo de la Fondinto de nia Komunumo, 'Abdu'l-Bahá, laŭdis la klopodojn de la esperantistoj krei universalan helplingvon kiu estus facile lernebla por preskaŭ ĉiu ajn homo sur nia planedo. Se tia lingvo estus akceptata de ĉiuj popoloj, tio solvus multajn problemojn kaj miskomprenojn kaŭzitajn ĉar diversaj homoj uzas malsimilajn lingvojn, kaj samtempe plifaciligus tutmondajn komunikadon kaj kunlaboron kiel neniam antaŭe. Sed estas ankoraŭ pli subtila kialo: la filino de D-ro Ludoviko Lazaro Zamenhof, la kreinto de Esperanto, estis mem amata ano de la Bahaa Komunumo. Do, niaj komunumanoj havas grandan respekton por la klopodoj de la esperantistoj, kaj simile havas grandegan respekton por la morala forteco kaj spirito kiun D-ro Zamenhof helpis inspiri en sian filinon, kiu dediĉis sin al la helpado de tiuj malpli bonŝancaj ol ŝi mem, eĉ dum ŝiaj lastaj du jaroj, en la neimageble teruraj kondiĉoj de la Varsovia Geto. Ĉi tio estas fundamenta temo de ĉiuj grandaj homamaj entreprenoj: oferi sin por la bono de aliaj.

2. La bahaa vidpunkto pri mondaj lingvaj problemoj

Laŭ Bahá'u'lláh, la Fondinto de la Bahaa Internacia Komunumo, "la plej granda ilo por antaŭenigi harmonion kaj civilizacion" estas la realigo de universala helplingvo. Bahá'u'lláh forte rekomendis al la gvidantoj de la mondo elekti unu lingvon por la uzo de ĉiu en la mondo, kaj adopti komunan skribon. Li ankaŭ asertas ke tiu ĉi universala helplingvo estos la kaŭzo de la homa unuiĝo, kaj unu el la signoj de la 'plenkreskiĝo' de la homaro:

"Ekde la komenco de la tempo mem, la lumo de unueco prilumis la mondon, kaj la plej granda rimedo por homara unuiĝo estas ke la popoloj de la mondo komprenu la skribon kaj lingvon de aliaj." Bahá'u'lláh forte rekomendis al la gvidantoj de la mondo, ke ili "aŭ elektu unu lingvon inter tiuj jam ekzistantaj, aŭ alian, novan lingvon. Simile, ili elektu komunan skribon. Ambaŭ estu instruataj en ĉiuj lernejoj de la mondo. Tial la mondo estos rigardata kiel unu lando kaj unu hejmo."

En la ĉi-subaj paragrafoj mi donas ĝeneralan priskibon pri lingvaj problemoj kiujn la Bahaa Komunumo spertas, kaj poste kelkajn komentojn pri la celo de

universala helplingvo. Mi prezentos nian vidpunkton pri la efiko de la elekto de tia lingvo sur la mondan civilizacion. Mi ankaŭ diskutos la demandon, kiu lingvo estu elektita, kaj kiu farus tiun decidon, kaj komentos pri la neceso havi tutmondan interpromeson akcepti universalan lingvon kaj universalan skribon. Fine, mi konkludos per kelkaj komentoj pri la urĝa bezono de tia lingvo por antaŭenigi tutmondajn pacon kaj komprenemon.

3. Lingvaj problemoj en la Bahaa Internacia Komunumo

Lingvaj problemoj kiuj alfrontas la Bahaan Internacian Komunumon praktike, intense kaj daŭre inkluzivas la jenajn:

a. Internaciaj konferencoj. La Bahaa Internacia Komunumo ofte okazigas konferencojn trans naciaj landlimoj. En tiuj konferencoj tradukado kaj interpretado en multajn lingvojn estas peza sed sincere plenumata devo.

b. Dokumentoj kaj korespondado inter la internaciaj, naciaj kaj lokaj niveloj. En la nuna tempo, la angla lingvo estas uzata kiel la plej disvastigita lingva komunikilo. Ĉi tiu kutimo, tamen, limigas komunikadon kun neanglaj popoloj kaj landoj. Estas malfacile, aldone, trovi ĝustan ekvilibron inter la angleparolantoj kaj la neangleparolantoj.

c. Internaciaj kunvenoj. Ĉiun kvinan jaron la Bahaa Komunumo kunvenigas Internacian Kunvenon por elekti la Bahaan Tutmondan Konsilantaron, kiu gvidas la Internacian Bahaan Komunumon. Proksimume mil kvincent naciaj reprezentantoj kunvenas por diskuti aferojn rilate al la Bahaa Kredo kaj por interŝanĝi diversajn spertojn. Kvankam la angla lingvo estas la ĉefa komunikilo ĉe ĉi tiuj internaciaj kunvenoj, amaso da interpretistoj kaj tradukistoj, kaj antaŭkunvena tradukado de amaso da dokumentoj en diversajn lingvojn, estas bezonataj kaj ĉe la nacia, kaj ĉe la internacia niveloj.

d. Eksterlandaj vojaĝado kaj loĝado. Bahaanoj kiuj vojaĝas al kaj loĝas en aliaj landoj por provizi spiritan gvidadon, kaj kiuj, kiel instruistoj, sciencistoj, kuracistoj kaj komercistoj provadas kontribui pozitive al la popoloj de tiuj landoj, ofte renkontas problemojn pro la nescio de la loka lingvo, kaj la bezono lerni la lingvon, aŭ la lingvojn de la landoj en kiuj ili laboras. Iliaj vivoj estos tiom pli facilaj kiam la universala helplingvo efektiviĝos.

e. La granda diverseco de la Bahaa Komunumo. La Bahaa Komunumo inkluzivas grandegan etnan kaj nacian diversecon. Pli ol du mil nacioj, etnaj grupoj kaj triboj estas membroj de la Bahaa Komunumo, kaj estas multe da lingvoj parolataj en ĝi. Ĉi tio, kompreneble, kaŭzas multajn malfacilojn, similajn al tiuj de aliaj internaciaj organizaĵoj kaj komunumoj. Multaj rimedoj estas dediĉataj al la tradukado de korespondaĵoj, libroj, raportoj, dokumentoj por eksteraj organizaĵoj, retpaĝoj kaj aliaj informmaterialoj por la ĝenerala publiko. Aldone, kiel religio kun multaj Sanktaj Skribaĵoj, la Bahaa Komunumo havas la devon traduki la Sanktajn Skribaĵojn zorgeme kaj ekzakte por respeguli la originalajn tekstojn. La bahaa administracio pritraktas tiajn aferojn kiom ĝi povas, kun la helpo de tradukistoj, plejparte

voluntuloj. Informo pri la bahaa religio kaj la Sanktaj Skribaĵoj nun estas tradukita en pli ol okcent lingvojn, sed ofte nur malgrandparte pro manko de rimedoj.

Pri la demando, ĉu la Bahaa Komunumo decidis pri precizaj agadplanoj pri la lingva problemo, mi povas raporti ke oni ĝis nun ne decidis ion mondskale. Kelkfoje kaj kelkloke, pro praktikaj problemoj, iu decidas uzi unu lingvon por internacia komunikado, kaj pro evidentaj kialoj, ĝenerale oni uzas la anglan lingvon. La du oficialaj lingvoj de la Bahaa Tutmonda Konsilantaro estas la angla kaj la persa. Ankaŭ naciaj konsilantaroj, ekzemple, devas decidi pri la uzo de unu lingvo el multaj ĉe bahaaj laborkunvenoj, kaj ofte havas liston da lingvoj kiuj uzeblas por tradukado kaj interpretado.

Do, la lingva problemo tute ne estas solvita interne de la Bahaa Komumuno, kaj verŝajne ne estos solvita dum la proksima estonteco. La Bahaa Tutmonda Konsilantaro jam deklaris: "Ke internacia komunikado estas malfacila en multlingva mondo, estas evidente al kiu ajn bahaano kiu vojaĝas eksterlanden aŭ kiu ĉeestas internaciajn konferencojn." Plue, ĝi opinias ke "elekti unu lingvon por bahaa uzado kiel internacia helplingvo en la nuna tempo kaŭzus pli grandajn malfacilaĵojn ol ĝi solvus." Tamen, ĝi konsilis al bahaanoj ke ili "memoru ke lingva unuiĝo estas unu el la plej gravaj principoj de la Kredo, kaj ke ili subtenu la ideon, kiam eble, kaj preĝu ke en la baldaŭa estonteco la registaroj de la mondo elektos unu lingvon kiu estos instruata en la lernejoj de la tuta mondo kiel helplingvo, aldone al la gepatra lingvo de la studentoj."

4. Cele al universala helplingvo

Nun mi ekzamenos kelkajn faktorojn konsiderotajn pri universala helplingvo.

4.1. La celo de universala helplingvo

Por la bahaanoj, universala helplingvo estas absolute nemalhavebla. Abdu'l-Bahá deklaris, ke "nur kiam lingva unuiĝo efektiviĝos, povos efektiviĝi kaj establiĝi la 'Plej Granda Paco' kaj la Unueco de la Homaro. Per lingvo esprimiĝas la misteroj kaj sekretoj de homaj koroj. La koro estas skatolo, kies ŝlosilo estas lingvo." Plue, la universala helplingvo estas ne nur por plirapidigi kaj plisimpligi la interŝanĝon de informado, sed por plifaciligi veran interkonsultadon, kio estas ĉe la centro de la funkciado de la Bahaa Komunumo. La 'Leĝo pri Konsultado' estas grava rimedo donita de la Fondinto por efektivigi veran unuecon inter la diversaj popoloj de la mondo. La bahaa mondo, kies membroj troviĝas en ĉiu parto de la mondo, uzas ĉi tiun metodon ĉiutage por solvi siajn problemojn, eĉ ĉe la internacia nivelo. Interkomunikado logike postulas komunan lingvon, kiun ĉiu povas kompreni kaj uzi. En la Bahaa Komunumo tre nature estiĝas multaj interrasaj kaj internaciaj geedziĝoj kaj familioj. Por ili, komuna lingvo kiun ĉiu familiano povas paroli flue, donas senton de unueco kaj bonfarto.

Parolante pri universala helplingvo, Abdu'l-Bahá diris: "Per ĝi, internacia edukado ebliĝos.… La disvastiĝo de konataj faktoj pri la homa mondo dependas je lingvo. La klarigado de la Diaj instruoj disvastiĝas per ĝi. Se la diverseco de lingvoj,

kaj la nekompreno de aliaj lingvoj daŭros, ĉi tiuj gloraj celoj ne povas esti atingitaj. Tial, la plej-unua servo al la homa mondo estas establi ĉi tian lingvon por internacia komunikado. Ĝi ebligos trankvilecon en la homa komunumo. Per ĝi, scienco kaj arto disvastiĝos inter la nacioj. Ĝi ebligos la progreson kaj disvolviĝon de ĉiuj rasoj. Ni devas klopodi kiom eble establi internacian lingvon tra la mondo."

4.2. Rezultoj de la akcepto de universala helplingvo

La instruoj de la Fondinto de la Bahaa Internacia Komunumo kondukas al koncepto de la homara estonteco kiu povas efektiviĝi, almenaŭ certagrade, per la akcepto de universala helplingvo. La sekvantaj diraĵoj plue klarigas iujn aspektojn de tiu koncepto.

"La unueco de la homaro, kiel antaŭvidita de Bahá'u'lláh, postulas la establon de Monda Komunumo en kiu ĉiuj nacioj, rasoj, kredoj kaj klasoj estos proksime kaj porĉiame unuigitaj. La Monda Komunumo havos sian propran registaron, kies membroj, kiel kuratoroj de la tuta homaro, establos tiajn leĝojn kiuj ordigos la vivon, plenumos la bezonojn kaj alĝustigos la rilatojn inter ĉiuj rasoj kaj popoloj."

"Tutmonda Registaro, subtenata de internacia soldataro, plenumos la decidojn kaj efektigos la leĝojn de la Monda Komunumo, kaj protektos la unuecon de la tuta Komunumo." En ĉi tiu monda socio, rimedo por monda interkomunikado estos ellaborita. Ĝi inkluzivos la tutan mondon, liberigita de naciaj malhelpoj kaj limigoj, kaj funkcios kun mirinda rapideco kaj perfekta reguleco. Monda lingvo, monda skribo, monda literaturo, universala sistemo pri mono, pezo kaj longo, simpligos kaj faciligos la interagadon kaj interkomprenon inter la nacioj kaj rasoj de la homaro".

"En tia monda socio, scienco kaj religio, la du plej potencaj fortoj en la homa vivo, forigos kontraŭemon, kunlaboros kaj harmonie disvastiĝos. La ekonomiaj rimedoj en la mondo estos plene utiligataj, ĝiaj merkatoj estos kunordigitaj kaj disvastigitaj, kaj la distribuado de ĝiaj produktaĵoj estos ĝuste reguligitaj."

"Konkuremo, malamo kaj intrigo inter nacioj ĉesos, kaj interrasan malamikemon kaj antaŭjuĝon anstataŭos interrasa amikeco, komprenemo kaj kunlaboro. La kaŭzoj de religia malpaco malaperos, kaj malĝustaj diferencoj inter klasoj estos nuligitaj. Povreco unuflanke, kaj troa riĉeco aliflanke, malaperos. La granda energio malŝparita pro milito, ĉu ekonomia ĉu politika, estos dediĉata al celoj kiuj plivastigos inventaĵojn kaj teknikajn novaĵojn kaj kondukos al plialtigo de la homa produktivo, al la malaperigo de malsano, al plialtigo de scienca esplorado, al la plibonigo de la sanstato de la homa korpo kaj la pliakrigo kaj plifajnigo de la homa cerbo, al la utiligo de la neuzataj kaj nuntempe nekonataj havaĵoj de la planedo, al la plilongigo de la homa vivo kaj la antaŭenigo de kiu ajn alia aganto kiu povos stimuli la intelektan, moralan kaj spiritan vivon de la tuta homaro."

La homaro nun antaŭenmarŝas al tia mondo, pere de la unuigaj fortoj de la vivo. Tia mondo certe fine realiĝos, bahaanoj firme konvinkiĝas, eĉ se nur post malfacilaj periodoj, miseksperimentoj kaj malsukcesoj. Universala helplingvo estos unu el la esencaj eroj de tiu estonteca homa socio. Ĝi ankaŭ estos unu el la plej potencaj rimedoj por efektivigi tian tuthomaran socion.

4.3. Kiu lingvo estas la plej taŭga por fariĝi la universala helplingvo?

Nun ke ni rekonas la necesecon de universala helplingvo, ni scivolemas pri tio, kiu lingvo estos la plej taŭga fariĝi nia komuna interlingvo. La jenaj komentoj, bazitaj sur Bahaaj Skribaĵoj, iom klarigos ĉi tiun aferon.

La angla: Kiel mi diris antaŭe, en la nuna tempo la angla lingvo plej ofte uzatas por komunikado en la Bahaa Internacia Komunumo. Ĉi tio, tamen, estas nur pro praktikaj kialoj, kaj oni ne povas konkludi ke la bahaanoj speciale preferus ke la angla lingvo fariĝu la universala helplingvo. Por ke la angla fariĝu la universala helplingvo, oni devos priatenti iujn el ĝiaj karakerizoj, ekzemple ke ĝia gramatiko havu simplajn regulojn, kun neniu malregula gramatikaĵo, ortografio aŭ morfologio kaj sen diversaj dialektoj, por ke ĝi estu facile lernebla por la popoloj de la mondo.

La araba kaj la persa: Bahá'u'lláh malkovris la Parolon de Dio plejparte en la araba lingvo, kaj malpli en la persa. Bahá'u'lláh neniam postulis en siaj skribaĵoj, ke liaj disciploj devus lerni tiujn aŭ kiun ajn alian lingvon. Li laŭdis la vastecon, esprimivon kaj elokventecon de la araba lingvo, kaj rimarkis ke neniu alia lingvo kompareblas pro ĝiaj vastaj eblecoj. Kompreneble, kelkaj bahaanoj studas ĉi tiujn du lingvojn por aliri rekte al la originaloj de la Sanktaj Skribaĵoj.

Esperanto: Esperanto disvastiĝis jam tra la tuta mondo, multe pli ol kiu ajn simila lingvo. Bahaanoj estas kuraĝigitaj… lerni ĝin kaj traduki bahaan informadon en ĝin. En la Bahaaj Skribaĵoj troviĝas multaj tre pozitivaj komentoj pri Esperanto, ekz. la jenaj vortoj de Abdul-Bahá: "Kaj nun, Dio estu laŭdata, Doktoro Zamenhof inventis la lingvon Esperanto. Ĝi havas la eventualan eblecon fariĝi la internacia lingvo por interkomunikado. Ni ĉiuj devas esti dankemaj al li por ĉi tiu nobla provo, ĉar tiumaniere li servis bone al la homaro. Li inventis lingvon kiu donacos Diajn benojn al ĉiuj popoloj."

Kaj ni povas trovi la jenan interesan profetan diraĵon pri Esperanto: "Ĉi tiu lingvo disvastiĝos kaj internaciiĝos iugrade, sed poste, pli kompleta lingvo, aŭ la sama lingvo kun kelkaj ŝanĝoj, estos akceptita kaj fariĝos universala."

Tamen, kiel mi diris supre, la Bahaa Komunumo ĝis nun ne konsilis, kiu lingvo estu elektita kiel la internacia helplingvo. Eĉ rilate al Esperanto, ni bahaanoj subtenas ĝin, ne pro tio ke "ni opinias ke ĝi estos elektita kiel la helplingvo, sed ĉar ni subtenas la principon pri la neceseco de tia lingvo en la estonta monda civilizacio."

Ni, kiel bahaanoj, atendas senpacience la alprenon de universala helplingvo kiom eble plej frue. Tamen, ni ne estas protagonistoj de unu lingvo aŭ alia. La pozicio de la Bahaa Komunumo estas ke "kiam unu lingvo estos elektata de la nacioj de la mondo kiel la internacia komunikilo, sendube ankaŭ ni alprenos ĝin kaj uzos ĝin. Se tiu lingvo estos Esperanto, tio tre plaĉus al ni, pro niaj longaj kaj amikaj rilatoj kun esperantistoj, kaj pro la granda kontribuo kiun ilia lingvo jam faris al la plibonigo de komprenemo inter la popoloj de la mondo."

4.4. Kiu elektos la universalan helplingvon?

Bahaanoj firme kredas ke la tempo certe venos kiam internacia lingvo estos uzata universale, sed ni ankaŭ opinias ke "ne eblas nun antaŭvidi ekzakte kiam tio okazos". "Unu lingvo povos nature formiĝi kiel la universala monda lingvo", aŭ

"supozeble eventoj devigos la registarojn, aŭ unuope aŭ kunlabore, elekti internacian helplingvon, kiu estos instruata en ĉiuj lernejoj kaj uzata en internacia komerco."

La bahaanoj esperas ke "la registaroj de la mondo, pere de siaj parlamentoj, efektivigos tiun historion decidon."

Se la registaroj de la mondo konsentus ke aŭ ekzistanta lingvo, aŭ konstruita, nova lingvo estu uzata internacie, ni tutkore subtenus tion, ĉar ni deziras ke tiu ŝtupo cele al la unuiĝo de la homaro okazu kiom eble plej frue.

5. Konkludo: tutmonda subteno al universala helplingvo kaj komuna skribo

Konklude, ni vidas la urĝan neceson krei kaj alpreni universalan helplingvon kiun ĉiuj pololoj en la mondo lernos aldone al la propra gepatra lingvo. Ni tute ne subtenas la ideon, ke tiu lingvo anstataŭu kiun ajn el la nunaj ekzistantaj lingvoj. La helplingvo estos uzata kiel internacia komunikilo, kaj por komunikado trans lingvaj baroj. Bahaanoj, kiam ili klopodas propagandi la ideojn de sia Kredo por la transformiĝo de la mondo el ĝia nuna maltrankvilo kaj malpaco al mondo paca kaj harmonia, tute nature ankaŭ subtenas la ideon de internacia helplingvo, ĉar tio estas unu el la plej bazaj principoj de nia Kredo. Krom tio, niaj ligoj al la Esperanto-movado estas tre proksimaj, preskaŭ ekde la naskiĝo de Esperanto, kaj nun estas daŭre flegataj de la Bahaa Esperanto-Ligo, kun membroj en pli ol kvindek landoj. La Bahaa Internacia Komunumo, kiel Ne-Registara Organizaĵo, kunlaboras kun esperantistoj kaj aliaj Ne-Registaraj Organizaĵoj en Novjorko por la alpreno de internacia lingvo. La Bahaa Komunumo estas preta daŭrigi sian subtenon al la ideo de internacia helplingvo.

Permesu al mi konkludi per citaĵo el dokumento eldonita de la Bahaa Internacia Komunumo okaze de la kvinkdeka datreveno de Unuiĝintaj Nacioj. Ĉi tiu dokumento enhavas plurajn sagacajn sugestojn pri la reformo, plibonigo kaj estonta disvolviĝo de Unuiĝintaj Nacioj. Unu el ĉi tiuj proponoj priatentas la lingvan problemon:

"Estus tre avantaĝe al Unuiĝintaj Nacioj, kiu nun uzas ses oficialajn lingvojn, se ĝi elektus aŭ unu ekzistantan lingvon aŭ kreus novan lingvon por uzado en ĉiuj ĝiaj forumoj. Tian paŝon jam delonge proponis multaj grupoj, kiel la esperantistoj kaj la bahaanoj. Krom malaltigo de elspezoj kaj simpligo de burokrataj procedoj, tia ago plifortigus la spiriton de unueco.

Ni proponas la establon de altnivela komitato, kun membroj el diversaj regionoj kaj el diversaj kampoj, kiel lingvistiko, ekonomiko, la sociaj sciencoj, edukado kaj la amaskomunikiloj, kiu komencos atenteman studadon pri la afero de internacia helplingvo kaj komune uzata skribo. Ni antaŭvidas ke finfine la mondo ne havos elekton: ĝi devos elekti unu universale akceptatan helplingvon kaj skribon, kiuj estos instruataj en lernejoj tutmonde, aldone al la lingvo aŭ lingvoj de ĉiu nacio. La celoj estos plifaciligo de la transiro al monda socio per pli bona komunikado inter la nacioj; malplialtigo de administraciaj elspezoj por komercaj entreprenoj, registaroj kaj aliaj instancoj en la internacia vivo; kaj ĝenerala pliboniĝo de bonkoraj rilatoj inter ĉiuj membroj de la homa familio. (Traduko el la angla de Daniel Kane)

Al nova internacia lingva ordo

LEE Chong-Yeong

Vic-Prezidanto de Universala Esperanto-Asocio

"La limo de mia lingvo estas la limo de mia mondo."
Ludwig Wittgenstein, aŭstra filozofo

1. Lingva unuiĝo

Kiam Esperanto estis kreita antaŭ unu jarcento, la ĉefa monda lingva problemo estis nekompreneblo inter diversaj nacioj pro malsamaj lingvoj. Pro tio, Zamenhof kreis Esperanton celante faciligi lingvan komunikadon inter malsamaj nacioj.

La malsameco de naciaj lingvoj ankoraŭ estas la baza lingva problemo en la mondo. Sed la nuntempa monda lingva problemo estas, aldone al la malsameco de naciaj lingvoj, la unuiĝanta tendenco de diversaj lingvoj al unu etna lingvo, t.e. la angla lingvo, aŭ pli precize dirite, la usona lingvo. Fakte, la angla lingvo fariĝis neoficiala sed efektiva internacia komuna lingvo, ne nur inter civitoj kaj en internacia komercado sed ankaŭ en interŝtataj organizaĵoj. UN oficiale uzas ses oficialajn lingvojn por oficialaj kunsidoj, sed por praktika ĉiutaga administrado, ĉefe la angla lingvo estas uzata kiel "laborlingvo".

La disvastiĝo de la angla lingvo kiel monda komuna lingvo estas kaŭzita ĉefe de la politika, ekonomia, teknologia kaj amasinformilaj fortoj de Usono. En la moderna mondo, la angla lingvo preskaŭ monopolas la mondajn amasinformilojn, precipe persatelitajn televidelsendojn, kaj regas en la komputila sfero.

La sintrudo de la angla lingvo kiel efektiva komuna lingvo alportas kun si diversajn problemojn, inkluzive kulturan. La etna lingvo enhavas en si propran kulturon kaj tendencas anstataŭigi la kulturon de la altruditaj nacioj.

Sed, la plej grava detrua problemo estas ke la etna lingvo estas lingvovora (aŭ kanibaleca). La uson-angla lingvo voras aliajn naciajn lingvojn en la terenoj de internaciaj kunvenoj, komerco, scienco, teknologio kaj turismo. Por efika internacia diskuto, efika komerca negocado, seriozaj sciencaj disertacioj, priteknologia diskuto kaj turisma ĉiĉeronado por miksitaj nacioj, oni plej ofte uzas la anglan lingvon. Eĉ enlande inter samnacianoj, oni ofte uzas la anglan lingvon por precizaj sciencaj kaj teknologiaj esprimoj. Baldaŭ nacia lingvo estos parolata nur en la hejmo kaj kafejo! Tio estas simptomo de la komenco de morto de la nacia lingvo. Eĉ la "angla" angla lingvo estas vorata de la uson-angla lingvo.

2. Lingva hegemonio

La unuiĝanta tendenco de la monda lingvouzo al unu etna lingvo, t.e. la angla, kreas problemojn de lingva hegemonio, kaj la plifortiĝanta tendenco de lingva hegemonio kaŭzas tiklajn sed seriozajn problemojn en la monda lingvopolitiko.

Lingvopolitiko fariĝas pli kaj pli malstabila faktoro de mondaj paco kaj justeco. Lingva hegemoniismo kaj lingva egoismo kaŭzas konfliktojn en multaj landoj en la mondo. Tiu ĉi situacio foje kreas prolingvajn tumultojn en diversaj landoj.

Pro la domina disvastiĝo de unu etna lingvo, fortoj kontraŭ tia lingva hegemonio en internaciaj organizaĵoj pli kaj pli kreskas.

Antaŭ kelkaj jaroj, Francio malpermis la uzon de anglaj vortoj en komercaj reklamoj. Por kolekti fortojn kontraŭ la angla lingvo, pli ol 30 franclingvaj landoj kunvenis en 1997 en Hanojo, Vietnamio, por fondi Internacian Organizaĵon de Francparolantaj Landoj (OIF), kaj S-ro Butros Butros Ghali, eksa Ĝenerala Sekretario de Unuiĝintaj Nacioj, fariĝis la Ĝenerala Sekretario de la nova franclingva internacia organizaĵo, kiu havas sian sidlokon en Parizo.

Vidinte, ke la tuta Moskvo estas kovrita de komercaj reklamoj en la angla lingvo, la tiama rusa prezidento Jelcin diris en 1997, ke li konsideras enkonduki leĝon kontraŭ la uzo de la angla en komerca reklamado.

La ĉina ministerio de eksteraj rilatoj diris en 1997, ke "Ĉinio estas granda lando, kaj la lingvo de la granda lando devas esti respektata", kaj ekkomencis uzi nur la ĉinan lingvon dum la semajna gazetara konferenco.

Unuiĝintaj Nacioj uzas oficiale ses lingvojn (angla, franca, hispana, rusa, ĉina, araba) por tradukoj kaj samtempa interpretado por ĉiuj oficialaj kunsidoj. Oni diras ke ĉirkaŭ 100 milionoj da usonaj dolaroj estas bezonataj jare por traduki unu lingvon. Do, la demando estas, kial aliaj lingve malfortaj landoj (Germanio, Japanio, Italio, Koreio ktp), kiuj ne profitas de la traduko, same devas pagi por la tradukado?

En Eŭropa Unio, la lingvoj de ĉiuj membro-ŝtatoj estas konsiderataj kiel egalaj, kaj pro tio 15 lingvoj estas uzataj por samtempa tradukado en oficialaj kunsidoj. Oni diras, ke ĉirkaŭ 1500 tradukistoj traktas ĉirkaŭ milionon da paĝoj jare.

Ironie, la vera lingva problemo en Unuiĝintaj Nacioj kaj Eŭropa Unio kuŝas ne en la manko de interkompreno inter naciaj delegacioj pro malsamaj lingvoj, sed en la efektiva komunlingviĝado de la angla lingvo. Estas fakto, ke praktike eblas havi ĉiujn kunsidojn de UN nur en la angla lingvo, ĉar preskaŭ ĉiuj landaj delegitoj al UN komprenas ĝin. En UN, nur la angla, sen tradukado, estas uzata por neoficialaj kunsidoj, kunsidoj de la stabanoj, por dialogoj inter superuloj kaj iliaj sekretarioj, aŭ por alparoli al iu nekonato en koridoro. Sed kiam temas pri oficiala rekono de la angla kiel internacia komuna lingvo, lingvopolitiko efektiviĝas kaj neangleparolantaj ŝtatoj ne povas konsenti.

Tiu lingva hegemonio malhelpas lingvan egalecon kaj tuŝas la nacian fierecon de neanglalingvaj parolantoj. Laŭ la raporto de ĵurnalo, la 4-an de septembro 1998, ĉe EU-kunsido de ministroj de eksteraj aferoj estis disputo pri kiun lingvon la ministroj uzu por la kunsido, kiu havis lokon en Finlando. Germanio, kiu bojkotis du

kunvenojn en aŭgusto samjare en Finnlando ĉar ne estis tradukanto en germanan lingvon, levis la lingvan demandon, kiam ĝia ekstera ministro Joschka Fisher parolis en la germana lingvo malgraŭ tio ke li bone regas la anglan. La hispana ministro Abel Matutes diris ke ankaŭ li insistos paroli en la hispana lingvo, se la partoprenantoj ne uzas la anglan aŭ francan lingvon, kiuj estas laborlingvoj por neformalaj kunsidoj.

Fakte, la forto kontraŭ la angla lingvo estas pli grandiĝanta, aparte en la latinlingva grupo. En seminario pri la defioj de la tutmondiĝo, kiu okazis la 19-an de marto 2001 ĉe la Universitato Sorbonne en Parizo, la franca prezidento Jacques Chirac petis la partoprenantojn: "…interligu 'lingvajn komunumojn de latina tradicio' por rezisti al la superregado de la angla lingvo". Ankaŭ, la 22-an de marto 2001, ĉe la Internacia Seminario "Universalaj Voĉoj de la Latineco", la eksa portugalia prezidento Mario Soares asertis, ke "…la landoj de latinaj lingvoj ne povas akcepti la anglan kiel internacian lingvon."

3. Homaj rajtoj

Agnosko de la esenca digno kaj de la egalaj rajtoj de ĉiuj membroj de la homara familio estas la fundamento de libereco, justeco kaj paco en la mondo. Homaj rajtoj estas nek fordoneblaj nek forpreneblaj bazaj rajtoj de ĉiuj homoj en la mondo. Unuiĝintaj Nacioj proklamis en 1948 la Universalan Deklaracion de Homaj Rajtoj. La artikolo 2 de la Deklaracio diras, ke "ĉiuj rajtoj kaj liberecoj difinitaj en tiu ĉi Deklaracio validas same por ĉiuj homoj, sen kia ajn diferencigo, ĉu laŭ raso, haŭtokoloro, sekso, lingvo, religio…"

Por protekti la homajn rajtojn, libera lingva komunikado estas unu el la esencaj kondiĉoj. Sed ni ofte vidas ke internaciaj rifuĝintoj, novaj enmigrintoj kaj lingvaj minoritatoj suferas pro lingva nekomunikebleco kaj ne kapablas protekti siajn proprajn homajn rajtojn en ekonomiaj, leĝaj kaj sociaj aferoj.

Bedaŭrinde Unuiĝintaj Nacioj, 56 jarojn post la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj, ankoraŭ ne sufiĉe agadis por protekti la homajn rajtojn neglektitajn pro lingva malsameco. La influemaj fortoj de la mondo daŭre ignoras la problemojn de lingvaj rajtoj, kaj ŝajnas ke eĉ UN hezitas agnoski problemojn de homaj rajtoj neglektitaj pro lingva malsameco. Respekto de homaj rajtoj kaj observado de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj ne estas kompletaj sen egaleco en, kaj sen observado de, lingvaj rajtoj, kaj sen rekono de la mondaj lingvaj problemoj en la internacia vivo. La Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj proklamis nur la principojn, ne menciante kiel fari por protekti la lingvajn aspektojn de homaj rajtoj. Pro tio, la lingva egoismo dominas la mondan lingvan politikon, kaj tiu ĉi situacio estas grava faktoro kiu malhelpas la klopodojn por protekti homajn rajtojn kiuj estas malobservataj pro lingvoj.

La nuntempaj mondaj lingvaj problemoj, rilate al lingvaj rajtoj kaj homaj rajtoj, havas tri aspektojn: lingva nekomunikebleco, lingva muljusteco, kaj lingva kanibaleco.

Lingva nekomunikebleco: Lingva nekomunikebleco inter malsamaj nacioj kaŭzas ekonomian, leĝan kaj socian maljustecon al lingve malfortaj homgrupoj. Minoritataj nacioj kaj enmigrintaj alilandaj laboristoj ofte suferas pro lingva nekomunikebleco. Tiuj "lingvaj handikapuloj" ne povas stari egale kun lingve normalaj homoj.

Lingva maljusteco: Lingva maljusteco malavantaĝe influas lingve malfortajn naciojn kiuj devas esprimi sin en la lingvo de dominanta nacio. La problemoj fariĝas pli seriozaj kiam la uzo de etna lingvo estas malpermesita aŭ ĝia instruado estas ekskludita de la oficiala eduka sistemo; ekzemple, la japana eduka politiko en Koreio dum la kolonia periodo.

Lingva kanibaleco: Lingva kanibaleco estas pli serioza problemo. La dominanta etna lingvo asimilas la kulturon de lingve malfortaj nacioj. Etna lingvo devenas el la etna kulturo, kaj la kulturo de lingve dominanta etno absorbas la kulturon de lingve malfortaj nacioj.

La plej grava kaj detrua problemo estas, ke la dominanta lingvo voras malfortajn lingvojn kaj rezulte la vorataj lingvoj pli malfortiĝas kaj baldaŭ malaperas por seriozaj uzoj, escepte en la hejmo aŭ kafejo.

(Tabelo 1) Lingvaj aspektoj de homaj rajtoj

Lingvaj aspektoj	Enhavo	Malobservataj Homaj Rajtoj
Lingva neko-munikebleco	Lingve nekomunikebla pro lingva malsameco	Malavantaĝoj leĝa, socia kaj ekonomia
Lingva maljusteco	Limigi instruon/uzon de iu etna lingvo	Forpreni rajtojn uzi/ instrui iun lingvon
Lingva kanibaleco	Lingvo estas vorata de alia etna lingvo	Malkresko/morto de etna lingvo

4. Bezono de nova internacia lingva ordo

La supraj analizoj klare indikas ke internacia komuna helplingvo estas bezonata por homaj rajtoj kaj lingva demokratio. Sed, estas evidente ke la angla kiel internacia komuna lingvo ne estas justa el la vidpunkto de homaj rajtoj kaj lingva demokratio, kaj internacia lingvopolitiko ne lasos la anglan oficiale fariĝi internacia komuna lingvo. Se la angla fariĝas internacia komuna lingvo, ĝi kondukos la tutan mondon al 1) lingva unuiĝo en etnan uson-anglan lingvon, 2) unueciĝo de kulturo kaj valoroj, t.e. usoniĝo, kaj 3) unuiĝo de amasinformiloj en fortaj anglalingvaj informretoj, kiel CNN de Usono kaj BBC de Britio.

Klare, la internacia komuna helplingvo devas ne esti la angla, nek iu ajn etna lingvo. Do, kiuj estas la kondiĉoj por internacia komuna helplingvo? Estas tri: ĝi devas esti etne neŭtrala, ĝi devas esti facile lernebla, kaj ĝi devas esti lingvo en kiu oni povas sufiĉe bone esprimi homajn sentojn.

(Tabelo 2) Kondiĉoj de Internacia Komuna Helplingvo

Kondiĉoj	Klarigoj
Neŭtraleco	Devas esti etne neŭtrala kaj aparteni al neniu etna grupo
Facila lernebleco	Devas esti facile lernebla kaj parolebla de ordinaraj popoloj
Lingvistika kapablo	Devas havi kapablon sufiĉe bone esprimi kompleksajn homajn sentojn

Por protekti la homajn rajtojn surbaze de egaleco kaj justeco, kaj por promocii internacian kompreniĝadon por mondpaco, estas esence ke lingva demokratio kaj lingvaj homaj rajtoj estu observataj. Por lingva egaleco kaj homaj rajtoj, *nova internacia lingva ordo* estas nepre necesa.

Estas tri kondiĉoj de la nova internacia lingvo ordo por lingva demokratio kaj homaj rajtoj. Unue, la nova internacia lingva ordo devas kontribui por protekti kaj tenadi la lingvajn kaj kulturajn diversecojn de ĉiuj nacioj. Due, la nova lingva ordo devas kontribui por protekti kaj disvastigi lingvajn aspektojn de homaj rajtoj pere de subteno al lingva edukado de lingve minoritataj grupoj. Trie, la nova lingva ordo devas garantii altnivelan lingvan komunikadon inter diversaj nacioj.

(Tabelo 3) Kondiĉoj de la nova internacia lingva ordo

Kondiĉoj	Klarigoj
1. Diverseco	Protekti kulturajn kaj lingvajn diversecojn de malsamaj nacioj
2. Lingvaj rajtoj	Protekti/disvastigi homajn rajtojn de lingve malfortaj minoritatoj
3. Altnivela komunikebleco	Facile komuniki altnivelajn homajn sentojn inter lingve malsamaj nacioj

Pro la fakto ke la angla estas jam multe disvastigita kiel neoficiala internacia lingvo, ni komparu la anglan kaj Esperanton kiel la kandidatojn por internacia komuna helplingvo. Aldone al facila lernebleco kaj neŭtraleco, ni komparas la du lingvojn surbaze de kelkaj kriterioj, t.e. la nombro de lingvoj, justeco kaj egaleco, influo al nacia lingvo, kaj influo al nacia kulturo. Kiel jena tabelo indikas, la angla lingvo certe devas ne esti la internacia komuna lingvo por la nova internacia lingva ordo.

(Tabelo 4) La angla lingvo kaj Esperanto kiel internacia komuna lingvo

Komparaj aspektoj	La angla lingvo kiel internacia iingvo	Esperanto kiel internacia lingvo
Nombro de lingvoj	Unu lingvo	Unu nacio, du lingvoj
Justeco kaj egaleco	Avantaĝo al anglalingvaj parolantoj	Egale al ĉiuj Esperanto-parolantoj
Influo al lingvoj	Malkresko/morto de naciaj lingvoj	Protekto/defendo de naciaj lingvoj
Influo al kulturo	Unuiĝo (usoniĝo) de kulturo kaj valoroj	Unueco en diverseco de kulturo kaj valoroj

Esperanto, kreita antaŭ 117 jaroj kaj parolata en pli ol 120 landoj en la mondo, sufiĉe pruvis sian taŭgecon kiel internacia komuna helplingvo. Esperanto valorigas la protekton de homaj rajtoj pere de demokratia lingva komunikado, estimas kaj defendas lingvajn rajtojn de lingve malfortaj nacioj, kaj celas al la unueco en diverseco de lingvo kaj kulturo de diversaj nacioj. La uzo de Esperano garantias lingvan egalecon inter ĝiaj parolantoj. Ĝi protektas, ne kanibalas, naciajn lingvojn, kaj ĝi ne unuigas ĉiujn naciajn lingvojn al unu etna lingvo, sed garantias "unuecon en diverseco".

5. La rolo de Ĉinio por la nova internacia lingva ordo

Ni klare vidas la bezonon de la nova internacia lingva ordo. Do, de kie ni komencu?

Unue, por politika decido ĉe la nivelo de interŝtataj organizaĵoj, ni devas instigi Unuiĝintajn Naciojn oficiale agnoski la lingvajn problemojn kaj diskuti la problemon sub unu el la tagorderoj de iu oficiala kunveno de Ekonomia kaj Socia Konsilio de UN. Se oficiala diskuto pri la lingva problemo kaj pri la neceso adopti internacian helplingvon komenciĝos, ĝi ja estos la komenco al la solvo. Ekzemple, UN povos nomumi porokazan lingvokomisionon por pristudi la problemon kaj rekomendi solvon. En la procedo, la komisiono povas studi la nuntempan staton de Esperanto, kaj prov-uzi Esperanton kiel pontlingvon de tradukado. La komisiono ankaŭ povos provinstrui Esperanton por pruvi ĝian propedeŭtikan valoron por lerni aliajn lingvojn. Surbaze de tiuj studoj, la komisiono povos rekomendi ĉu Esperanto taŭgas kiel la internacia komuna helplingvo.

Do, kiu povos influi interŝtatan organizaĵon kiel UN diskuti sian lingvan problemon? Ŝtataj reprezentantoj, speciale de politike aŭ ekonomie influaj ŝtatoj, ekzemple Ĉinio, Japanio, Germanio kaj Italio, povas bone influi UN-n diskuti lingvajn problemojn. Se la delegacio de tiuj ŝtatoj sugestas al la Ĝenerala Sekretario de UN ke "Internacia Helplingvo" estu tagordero de la UN-asembleo, tio estos ja la komenco de la kreo de la nova internacia lingva ordo.

Ĉinio estas prestiĝa konstanta membro de la preskaŭ ĉiopova Konsilio de Sekureco de UN, kaj la ĉina lingvo estas unu el la ses privilegiitaj lingvoj. Sed la ĉina estas multe pli minacata ol la kvin aliaj lingvoj pro la proliferado de la angla. Se la ĉina delegacio oficiale levos la lingvan problemon en internaciaj organizaĵoj, ĉiuj aŭskultos kaj ĉiuj landoj, inkluzive de la landoj de la kvin aliaj oficialaj lingvoj de UN, subtenos la ĉinan proponon, escepte de la anglalingvaj landoj. La propono mem jam estos la komenco de la konstruado de la nova internacia lingva ordo, kaj la ĉina registaro povos ludi gvidan rolon dum multaj venontaj jaroj en la tereno de la nova monda lingva ordo, kaj preskaŭ ĉiuj lingve malfortaj landoj subtenos ĝin. Ni anticipas ke la plej granda lando en la mondo ludos gvidan rolon por krei la novan internacian lingvan ordon, kaj ke tio estos grava faktoro por internacia amikeco kaj paco.

Konklude, la kreo de nova internacia lingva ordo estas bezonata en la 21-a jarcento, kaj neŭtrala lingvo pruvita kiel vivanta lingvo dum unu jarcento havas bonegan ŝancon kontribui al la disvolvo de la nova internacia lingva ordo.

Fine, ni kune aprezu la fundamentan ideon de Lazaro Ludoviko Zamenhof, kiu dediĉis sian tutan vivon por detrui diskriminacion inter nacioj kaj por protekti la lingvajn aspektojn de la homaj rajtoj de malfortaj homoj, pere de la konstruo de demokratia kaj justeca internacia lingva ordo:

Sur neŭtrala lingva fundamento
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.

Opening Comments

Renato CORSETTI

President, UEA

It is an honour and a pleasure for me to say a few words at the opening of the Symposium named after Nitobe Inazô.

First, I would like to thank all present, who are so kind as to honour the Universal Esperanto Association by your attendance here today. I would also like to thank the Chinese authorities, the Local Congress Committee and the Japanese financial supporters, both governmental and individual, who have made this Symposium possible as part of the 89th Universal Congress in Beijing. In particular I must mention the chief organiser, the soul of our symposia in honour of Dr Nitobe, the Vice-President and former President of the Universal Esperanto Association, Lee Chong-Yeong. He, as a former official in various international governmental organisations of the UN, obviously feels very close to Nitobe Inazô, another Asian working in an international organisation.

After these introductory comments, please allow me to continue with the subject for which we have convened here today.

People often ask themselves, and often ask speakers and proponents of the international language Esperanto, just what is this language anyway? Why do serious adults occupy themselves with this game, with a language that doesn't really exist?

If such people knew that many speakers of the international language seem to spend practically all of their time, energy and money on it, and that throughout its history many of them have suffered drastic consequences such as imprisonment and death for their involvement with Esperanto, they might be even more curious.

There are several answers, of course, because Esperanto means different things to different people. But the basic answer is: people occupy themselves with Esperanto because they are mild and peaceful folk who are interested in languages and cultures, but with a very strong, obstinate, sometimes manic sense of justice in international relations.

Justice and equality between peoples are the rocks on which our whole movement is based. You don't have to be a speaker of Esperanto, of course, to favour justice and equality. Dr. Nitobe Inazô was a well-known example of such a man. There are many others, not least the participants of this symposium. Unfortunately, such an attitude does not seem to be common in the world in general. It even seems to be losing whatever popularity it might have had. In the present era, postmodernity is acquiring more and more of the characteristics of premodernity, rather like the European Middle Ages in which force, violence and strong rulers had all the rights and the only right ordinary people had was the right to obey.

Nowadays, of course, in contrast to the Middle Ages, the modern citizen can add the right to watch television.

The reign of force is true on many levels, including the international. Never before have international organisations, which began to form at the time of Nitobe Inazô, been so weak and so intentionally weakened by states wanting to follow their own imperial logic on a global scale. Certainly it can be part of human nature to try to rule over others and to take the maximum possible profit for oneself, independent of moral, ethical, or ideological considerations. But I believe that an aspiration to beauty, to goodness, to justice is also inherently part of human nature. We are in this room today because of such aspirations. You may consider this an overstatement, but I think our meeting today, however small, unimportant and overlooked, is nonetheless a part of a series of battles going on in the world between the will to solve conflicts by force, and efforts towards resolution through justice.

That aim is shared by all international organisations, at least according to their statutes, and to the solemn founding declarations and desires of their founders. A number of international agreements have gradually brought Europe to its current state of integration. Behind this process have stood many universally respected statesmen who have striven to create integration as a reaction to the Second World War, in which violence produced consequences so grave as to be the shame of the human race for centuries to come.

While one part of humanity remembers and regrets the barbarity of the Second World War, another part has apparently already forgotten it and is again travelling along the same path. This time the stage is even bigger than before: the entire world.

Speakers of the international language Esperanto have, over the last century, acted in the middle of wars and in times of tense international relations by taking steps to bring the human race back to tolerance, to the recognition of differences, to attempts to understand the feelings and motives of others. We are proud of our history, and armed with that pride, in the current difficult international situation we are again ready to declare to the world that the 'postmodern', or rather 'prehistoric' way in which states now pursue international relations is not to our liking.

Our fundamental belief is that people are born equal. Is that not something written into the basic laws of many countries, some of which believe they have the right to declare which countries are 'good' and which are 'rogue states'? Is that not written in the Declaration of Human Rights, which is even now trampled by the same people who speak so loudly about it? If people are born equal, then human groups, ethnicities, peoples and nations are equal, independent of their wealth, skin colour, culture or language. We support all of that. We firmly believe that every culture contains at least something of universal value. We believe that to condemn certain countries or peoples to extermination because of a belief that they are somehow underdeveloped or inferior, or unsuited to the modern world, is, to put it plainly, a crime.

It is true that people during the past few centuries, mainly Europeans, have also tried all sorts of ways to 'save' what they regarded as inferior peoples and inferior cultures throughout the world. But that should be no pretext for continuing that

misguided conduct now, which brought great suffering along with whatever good it may have achieved.

In the cultural and linguistic area, which is our topic in this meeting, exactly the same thing is happening as in the wider world: everything that is not congruent with the current imperial model is replaced. Bit by bit we replace all languages in favour of the language of the world empire. In other words, there is room for only one culture and for only one language. All else can be allowed to perish.

The whole Esperanto movement has reacted, is reacting and will continue to react against this logic, as I do personally. It is not that we are 'against English' or 'against the United States'. We resisted the same assumptions about French in the time of Nitobe Inazô, and we will react against Arabic when its time comes to play the same role. We are for equality of all languages and all cultures and, as a consequence of this, for the use of a neutral international language.

We are not naive, as people often perceive us to be. We know that cultural and language relations are only a reflection of the economic/political/power relations between countries and peoples. If Marx were still alive, he would say that we are well aware of the relative importance of structure and superstructure. For that reason we are enthusiastic supporters of international organisations, because we think that only they can stand against the imperial logic of international superpowers. That same 'naivety' characterised Nitobe Inazô, whose life's work, including his support of Esperanto in the League of Nations, revolved around the striving for peaceful and egalitarian relations between the peoples of the world. For that reason we are among the most fervent campaigners for the initiatives of UNESCO, among the most fervent supporters for the unification of Europe, among the most fervent supporters of proposals to reinvigorate the United Nations.

We dare to think that our proposal in the cultural and linguistic area, the international use of an international language which gives no advantage to anyone, is a proposal that is worthy of attention, particularly by international organisations. This is of paramount importance if they want to save themselves from the destiny which awaits them, the beginnings of which we can already discern. They will become not organisations of free and equal peoples, but merely tools to impose the wishes of stronger states on weaker states in a legally binding way.

Allow me to remind you of the destiny of the "Latin League", the league of the peoples of the region around ancient Rome. The members of that League, like the current member states of the UN, thought that they would be able to live as equals with a more powerful state "as long as heaven and earth stay in their respective places", as they solemnly wrote into one of their agreements. But despite this solemn formulation, their acceptance of Rome, and the gradual realisation that Rome was more powerful and therefore had the right to decide more than others, spelled the end of the League and of the peoples it represented. There remains today not even the memory of those peoples.

For that reason, we dare to think that current international organisations should have the courage to resist the logic of violence. We think that they should accept the fact that the speakers of the international language Esperanto are among the most

sincere supporters of their actions, and that the experimental use of Esperanto would demonstrate the independence of those organisations, and their concern for the interests of all mankind.

In that spirit I especially welcome the representatives of the international organisations who are among us today, and I am sure that the erudite speakers to follow me will give us all many ideas which can serve as a basis for more ideas and for more action.

(Translated from Esperanto by Jonathan Moylan and Tim Morley)

Language Equality in International Relations

Humphrey TONKIN

University of Hartford

1. A language ready for international use

New modes of communication customarily have both a broadening and a narrowing effect. When the system of printing by movable type was discovered in Europe (printing had already been invented in China, but the Chinese did not have an alphabetic writing system at their disposal), the resultant reduction in the cost of reproducing texts enabled the growth of local markets and consequently the use of regional languages (rather than Latin, up to then normally used for manuscript copies). At the same time, however, these printed reproductions were distributed in the hinterlands of the countries concerned, driving out and marginalizing *their* local languages. Thus, texts in the various national languages proliferated as the influence of the unified, international Latin declined; but the growth in national languages also brought decline at the other end of the scale, to marginalized local languages.

When in the nineteenth century transportation systems were revolutionized, military science was industrialized, and the telegraph and later the telephone came into being, one section of the population found prosperity while others – industrial workers, and particularly the inhabitants of colonized countries – remained locked out of this prosperity. People traveled more and had more contact with one another, to do business or to find work. The international language situation also underwent profound change – and in northeastern Europe a great visionary, Lazar Ludwik Zamenhof, a member of the expanding middle class, confronted by the frustration which he and the other ever more frequent travelers in his social class felt in the face of language difference, created the International Language that we are using today for this meeting.

Then in the 1980s and 1990s came the Internet. Its global reach abolished distances and ignored language differences based on geography, with the result that the English language, already growing stronger in comparison with the other major languages, became incontestably the most used and the most studied language in the world. Yet at the same time the speakers of smaller languages discovered one another through the Internet, and, by using inexpensive web-pages and listservs, formed unprecedented cooperative contacts. Particularly Esperanto, that most international of languages, but also a small language, enjoyed and continues to enjoy amazing advantages, which are increasingly exploited for the purpose of distributing learning materials, texts and activities designed to enhance knowledge of the language, and organizational aids. Although this revolution is not much in evidence in traditional organizational structures like the Universal Esperanto Association, or

in traditional publishing, or in local classroom courses, clearly a major expansion has occurred in the number of people learning and using Esperanto – mostly directly, unorganized, in fact almost without external trace. Among the great challenges confronting today's Esperanto movement is the question of how to make the best use of the new means of communication to disseminate the language and raise its profile in the eyes of the external public.

The contradictions of the steady progress in international communication have had their effect on Esperanto throughout its history. Almost a hundred years ago, the Esperantists held their first World Congress, in France, in Boulogne-sur-Mer, in 1905. They arrived in Boulogne mostly by train, partly by steamer – inventions of the previous century that enabled this congregation of people in a single place, where they could use spoken Esperanto, and develop and expand it. This conversational language rapidly became flexible and fully internalized among the more competent users, precisely because they could now meet relatively easily, even across political and linguistic borders, thanks to modern transportation.

As early as the first days of Esperanto, the newly created network of rapid international mail service (the Universal Postal Union was founded in 1875; Esperanto appeared in 1887) had made the speedy exchange of messages possible, and consequently also the rapid establishment of linguistic norms in Esperanto. Thus the beginnings of written Esperanto prospered thanks to the new mail service, and the spoken language advanced thanks to the ease of human transportation. Without these facilities, it is hardly possible that the language could have achieved structural stability and expanded its lexicon and other features so rapidly and effectively.

2. Ready, but still not widely distributed

But the fact that this neutral language, serving as a bridge among people of various linguistic origins, matured so rapidly *as a language* in no sense meant that it would also mature as a movement. Or – more precisely – the fact that it fully realized the dream of its creator as an instrument of communication did not automatically cause its wide distribution. It did indeed prove fully flexible and functional; and it established a new equality among the native speakers of different languages, so that, by using Esperanto, one party did not dominate the other, nor submitted to the language preferences of the other. On the one hand the language stood ready for wide international application; on the other, the number of users remained relatively low. Although the movement for Esperanto touched several important twentieth-century intellectual currents (from structuralism to the movement to romanize Chinese) it was largely unsuccessful in gathering much international influence. Educators gave it little attention, governments were uninterested in its dissemination, learned academicians did not propose its immediate application. The fact that it was based on principles of linguistic equality said little, for example, to persuade governments to use it. When its use in the League of Nations was proposed, a very favorable report was filed by the Deputy Secretary-General, the Japanese Nitobe Inazô, but the member-states, primarily under the influence of France, did not

give it sufficient support, and French and English remained the official working languages of the League. In truth, the diplomats in Geneva were for the most part competent in one of these two languages: they were, after all, chosen by their governments on this basis. Although these languages clearly gave an advantage to their native speakers, this inequality was less burdensome than the supposedly heavy task of learning a whole new language, namely Esperanto, simply in order to have equality.

As for the French, they submitted, without any great enthusiasm, to the use of English in Geneva. Up until the Versailles Peace Conference in 1919, French was widely recognized as the language of diplomacy: it was normally used in the relations between states. But already by the end of the previous century its influence was declining in other domains, particularly business, where the use of English was steadily expanding, in part because of the outstanding strength of the British economy and in part because of the growing might of the United States. At Versailles, two of the principals did not speak French: Lloyd George, of Britain, who emphasized to excess his roots as a man of the people with no great education, and Woodrow Wilson, of the United States, who had apparently not learned much French at school. Because of their insistence, English was used in addition to French – and this gain for English was carried over to the language regime of the League of Nations, where it was decided to use consecutive interpretation in both directions between English and French. The French evidently considered their language strong enough to resist further erosion of its position, but their refusal to compromise, for example by at least considering the merits of Esperanto, essentially left English free to expand its influence.

When, following World War II, the United Nations Organization was founded, there was a real possibility, or so some people felt, that the UN might choose a neutral language, but technological progress dictated a different course: the invention of a new system for simultaneous interpretation, based on interpreters' booths, wired connections, and headsets, allowed for the acceptance of as many as five or six different languages, so that the languages of the victors of the World War – Chinese, English, French, Russian, and also Spanish – became equal in status in the General Assembly. Once again this was a technological innovation which at one and the same time facilitated diversity and strengthened the strongest. Partly because the great powers were satisfied with this new regime, in the very early years of the UN the Universal Esperanto Association, in spite of its efforts, was unsuccessful in catching the attention of the organization with its less costly and more effective linguistic medium. At an early stage, the UN transferred the question of Esperanto to UNESCO, the newly founded agency for education, science and culture, thereby escaping a problem it preferred not to address.

In 1954, exactly fifty years ago, UNESCO passed a resolution favorable to Esperanto – as a language worth learning and as a movement supporting the aims and ideals of UNESCO itself, but not at all as a language worth using as a means of communication in international organizations: the Esperantists did not even argue for such a lofty goal, and UNESCO was silent on the matter. The resolution accepted

by UNESCO at the General Conference in Montevideo in 1954 opened the way for formal contacts between UEA on the one hand and UNESCO and later the United Nations on the other, but in no way did it imply any concrete decision to use Esperanto as a working language.[1] Both organizations were ruled by a hegemony of the major languages – but a hegemony acceptable, even if somewhat inconvenient, to the native speakers of other languages. The Esperantists, despite their insistent efforts, failed to convince the leaders of these organizations even to try the language out, despite the fact that it was essentially ready for such a test and in the long run would undoubtedly prove less expensive (and probably more effective) than the solution of six different languages,[2] among which interpretation and translation were required – and despite the fact that use of a single but neutral language would drastically facilitate interpersonal relations.

The problem lies in the fact that to many people language equality seems a contradiction in terms. Languages, according to such skeptics, are weapons in the competition among nations: because they are linked with specific geographical regions, specific states, and spoken by specific people in specific circumstances, they are expressions of these people, in no sense (according to these skeptics) capable of creating equality among people in general, who express themselves in different ways.… And if one defines the phenomenon of language according to political and geographical definitions, then a language without geographic base, without a political identity, is simply impossible. Therefore, Esperanto does not exist. And therefore (to take the argument to an absurd conclusion), the Esperantists have found a way of communicating linguistically without using a language!

3. Extreme linguistic diversity as an obstacle to an equitable solution

France's decision in the 1920s to support its own language and prevent any discussion of Esperanto at all, although it was expressed through cultural arguments (that Esperanto, created by "art" rather than "nature" – whatever that may mean – was not a "real" language) was purely political. If one proceeds from the premise that the only "real" languages in the world are those linked to states, one inevitably opens oneself up to a situation in which the various national languages jostle one another to accumulate influence. The economically strongest (not the culturally strongest: the French have always deceived themselves on this point) have a greater chance of success – and the more divided the opposition, the easier the progress.

This was precisely the situation of the English language, which slowly but insistently gained against French. Although the French empire was still very much in existence after the Second World War, and although France beat the Germans, the French economy could hardly compete with that of the United States or even, in the

---

[1] On the significance of the recognition of Esperanto on the part of UNESCO, see my analysis: Humphrey Tonkin, "De Montevideo al Sofio: Esperanto antaŭ Unesko kaj Unesko antaŭ Esperanto" in Lee Chong-Yeong, ed., *Esperanto en la 21-a jarcento.* (Seoul: Korea Esperanto-Asocio, 2001): 277-301.

[2] Arabic was added as a language of the General Assembly in 1973.

early stages, of Britain. After the first World War, the French were obliged to accept the use of English; after the second, they had to accept the use in the General Assembly of four, and later five, other languages. French retained its position in the UN Secretariat, where it was one of two working languages, but even there we have witnessed a steady drop-off in its influence and a rise in the influence of English, among other things because of the large number of new and old member-states using English as an official language of government. In the year 2000, only four languages were used by more than ten members: English, French, Arabic, and Spanish. Of these, 74 used English – more than all the other three combined, namely 25 for French, 19 for Arabic, and 18 for Spanish.[1] The number of documents at the UN and UNESCO (and also in the European Union) written originally in English, as opposed to other languages, continues to increase.

As long as there were only two major languages in international relations – French and English – at least there was a clear rivalry. After World War II, with the addition of four other languages to a position of relative strength in the UN, the fragmentation of the linguistic regime left English freer to advance its influence. The weaker "major" languages – French, Russian, Chinese, Spanish, Arabic – were so busy working to preserve their own positions against the still weaker, unrecognized languages, that they forgot to rein in the strongest. Thus, while they competed among themselves, English continued its growth, primarily in informal interactions where no rules applied.

This growth of English was apparent in all other domains. Although Chinese is the world language most used as a native language (around 1.2 billion, though with great diversity of usage[2]), and although only a third of that figure speaks English as a native language, there are large numbers of users of English as an additional language in their repertoire (i.e. users with relative fluency), and even larger numbers (perhaps as many as a billion) using and learning it as a foreign language. Even if we accept the fact (already well known to Esperantists) that such statistics are deeply unreliable, we cannot escape the reality that the English language has captured a dominant position in international linguistic usage. French still has a large number of people who use it as a second language (in this sense it resembles English, and to some degree Russian), but this number, for example in Africa, is small compared to English.[3]

---

[1] Tove Skutnabb-Kangas, *Linguistic Genocide in Education – Or Worldwide Diversity and Human Rights?* Mahwah, NJ: Erlbaum, 2000: 300. In some cases, for example Canada, more than one of these languages is used by a given government.

[2] We are really dealing here not with native speakers of "Chinese" but with native speakers of several language varieties, who, when they learn to read, are capable of reading the same Chinese text.

[3] William F. Mackey, in his essay "Forecasting the fate of languages" (in Jacques Maurais & Michael A. Morris, ed. *Languages in a Globalising World*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003: 64-66), insists on the fact that the number of African speakers of French is growing because of simple population growth and the improvement of educational services, but in my opinion he is too optimistic.

Now comes a further factor – the Internet. The Internet has undoubtedly accelerated the international use of English, and the processes of internationalization, of globalization, tend to be expressed through English. Today, it seems likely that a majority of the regular users of English are not native speakers: they use the language for all purposes, even to organize themselves against the so-called hegemony of the United States and against imperialism.

Meanwhile, the native speakers of English maintain and strengthen their influence. Recently the Universal Esperanto Association lodged a protest concerning the large numbers of positions within the European Union that required "a native knowledge of English," thereby discriminating against non-native speakers. Such native speakers of English enjoy a major advantage in international negotiation, in debate, in contacts with the press, and generally in the influencing of world public opinion. Yes, one can fully learn this complicated English language, even to the extent of virtual equality with a native speaker – but it requires a large investment of time and other resources. That entire nations seek to achieve such a level of equality, and expend a large part of their national product doing so, is not only unjust, but also for the most part utopian – and nowhere more evidently than in China. And if, at some point in the future, such a result were attainable, what would happen to their own cultures, their own values? Would they also grow redundant and disappear? English is indeed much more than simply a language (all languages are more than languages…): it is a transmitter of cultural values, a software system as monopolistic as Windows.[1] In the present historical moment it certainly makes sense to learn the language, but not at the expense of other ways of participating in the international life.

4. The disadvantages of division

If we cast an eye over the national investment in language-learning (the quantity of resources expended by the educational system to educate pupils about foreign languages, the resources used for similar purposes in commercial and other enterprises, the cost of translating books and other documents into the local language, costs associated with communication problems because of language difference), we see that the highest percentage of costs lies with those who do not use one of the major world languages; in the middle reside those states that do use one of the major languages (other than English); right at the bottom, with the lowest investment in the learning of foreign languages, sit the English-speaking countries – the United States, Britain, Canada, Australia, New Zealand.

The advantages enjoyed by these countries are not simply that they avoid having to spend so much money in learning foreign languages: because their language is widely used, they enjoy numerous other advantages. Foreign students flock to their universities, bringing with them money and intellectual capability;

[1] On the subtle relationship between language and power, see Pierre Bourdieu, *Ce que parler veut dire* (Paris: Fayard, 1982), translated as *Language and Symbolic Power* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991).

tourists visit their cities; they have strong publishing industries; they export various cultural products, and their cultural norms dominate the international sphere more and more. But here lies the dilemma: the more the rest of the world adapts itself to these norms, and thereby attempts to share the advantages with the English-speaking countries, the more their own cultural identity is obliterated.

In his recent book on the language situation in the European Union[1], the linguist Robert Phillipson points out that the incapability of the various member-states to establish a functional language policy is in the meantime opening the EU to domination by the strongest language, namely English, along with its cultural products. As we have already remarked, the more diverse the official languages, the freer the major language is to expand its influence. A lack of policy, as Phillipson rightly asserts, is in itself a policy. In this non-policy policy environment the strongest language, namely English, is gaining influence at the cost of all other languages, which are divided from, and competitive with, one another and accordingly powerless.

Precisely such a situation prevailed in South Africa when in 1966 that country established its new language policy. Under the apartheid regime two languages, Afrikaans and English, were the only official government languages. But the Constitution of 1996 recognized eleven languages as official languages: the two "white" languages and nine African languages. According to the 1991 census, 21.9% speak Zulu as their native language, 17% speak Xhosa, 15% Afrikaans, 9.6% Northern Sotho, and 9% English. But the simple declaration that all eleven languages are equal does not make them so: English and Afrikaans remain the most prestigious languages, and English, particularly, has become the key language for education, for economic prosperity, and for international contacts. Those who seek prosperity in South Africa learn and use English. The South African government, even if it wanted to change this situation, really does not have the resources to make all eleven languages equal in practice as well as in theory. By increasing the number of official languages, the government opened the way to strengthening English, in the absence of other solutions.[2]

The great French preacher Lacordaire (1802-1861) once said that "Between the strong and the weak, liberty is the oppressor." Where the game is fully free, the strong team writes the rules, if rules exist at all. For this reason, various western countries occupying a strong economic position argue in favor of the completely free flow of information, completely open and free markets, and so on. Compared to the alternatives (unlimited dictatorship, censorship), these arguments have their merits, but, unless nuanced, they lead to the reinforcement of the strong and the

---

[1] Robert Phillipson, *Ĉu nur-angla Eŭropo? Defio al lingva politiko* (Roterdamo: Universala Esperanto-Asocio, 2004), translation of *English-only Europe? Challenging Language Policy* (London & New York: Routlege, 2003).

[2] See for example Jan Bernsten, "English in South Africa: Expansion and nativization in concert," *Language Problems and Language Planning,* 25 (2001): 219-235, and the articles in the soon-to-be-published special issue of this same journal (vol. 28 [2004], number 2) under the editorship of Nkonko Kamwangamalu and Timothy Reagan.

enfeeblement of the weak. Openness must be accompanied by rules acting as balances to protect and defend the weaker players to prevent their being engulfed by the strong. It is hard to find the right balance between protectionism and libertarianism, but without such shields the system does not work. We risk a similar situation with respect to the free market in languages.

5. The world language system and the role of Esperanto

The Dutch sociologist Abram de Swaan argues persuasively that such a world market in languages does indeed exist.[1] According to his way of thinking, there exists a world language system, characterized by constant competition for influence: one language gains as another loses; one language extends its reach while another retreats and loses power. The system is hierarchical and interactive, with numerous weak languages, which orbit around strong regional languages – which in turn orbit around the great world languages (primarily English). This competitive process has been in existence since human society began – but the fact that it has always existed is not in itself a reason for giving it free passage. Needed is a clear international policy on language, in which the users of the great international languages – those of the UN for example, except for English – band together against the growing influence of English, not in a spirit of destruction, but to counteract that influence by joint action.

First, of course, we have to accept the principle that linguistic diversity is in itself a good thing. Extreme diversity does indeed have its limitations in a modern world where people are in constant interaction, constant communication; but the assumption that the only alternative is the use of English for international communication and the use of one's own language in other circumstances (perhaps with a regional language as a third medium) is erroneous.

Because it was constructed to serve as an international bridge-language, Esperanto is different from other languages. Behind it sits a relatively weak promotional movement: in principle it is neutral, without connections with the major power blocs. Even for non-Europeans it is definitely more easily learned than the other European languages, among them English. If it were generally used, even in quite limited contexts, it would save governments a significant investment in foreign-language learning. More importantly, an investment in Esperanto similar to that now expended for English would lead to a much deeper knowledge of Esperanto than of English, and consequently to a richer and deeper relationship with those in other countries who have learned Esperanto. I am not suggesting that countries like China suddenly stop teaching English and immediately start teaching Esperanto exclusively – but that an international agreement to employ Esperanto in international organizations, for example, could revolutionize the balance of power in these organizations, or that a decision to teach the language in the schools of five or

[1] Abram de Swaan, *Words of the World* (Cambridge: Polity, 2001).

six countries could result in a level of understanding among those countries that would lead to new cultural and economic power.

Recently, in circumstances reminiscent of the decisions in the League of Nations, the EU has refused even to consider the potential of Esperanto as an alternative to the present official language chaos in the EU institutions. Apparently because of their belief that only English will work, or that only the present influence of French, German or Italian must be protected, EU functionaries have refused to carry out the scientific study of costs and benefits that any serious approach to language planning must complete.[1] The technique for such studies is well established, among other things because of the application of these principles in the formation of language policy in countries such as Canada. But it seems that only a really courageous government would be prepared to step outside current norms to try for a deeper reform of the present international linguistic regime.

Perhaps China is that country, that government. China possesses the language most widely used as a native language in the world, but a language whose potential as a global language is very limited and unlikely; China possesses one of the world's most rapidly growing economies, but functions in an international environment largely determined by the countries of Europe and North America. China is the right country to work for a new international language equality that would help level out the competition among the various countries and perhaps even create a new intensity of international co-operation. For many years China has related to Esperanto with sympathy, with its support for Esperanto radio programs, its publication of major Chinese literary works in Esperanto, its dissemination of Esperanto through the Chinese Esperanto League, and in other ways. As a country unidentified with the European tradition but seeking an alternative path, it naturally finds in Esperanto an idea with similar goals. In a recent article in a Bangladeshi newspaper, A.F.G. Mohiuddin labeled Esperanto a language for "meaningful globalization."[2] Such "meaningful globalization" is the aim of the new-old countries of South and East Asia – lands of ancient civilizations, now seeking to link those civilizations with the modern world.

The topic of the present congress is "Language equality in international relations." I hope that we will explore the topic from both theoretical and practical points of view, answering the questions, "What is language equality?" and "How, from a practical standpoint, should we establish such equality internationally?" I cannot imagine a more suitable location in which to explore this topic than China.

The topic has various aspects. First, we might ask what we mean by international relations – what constitutes a desirable international way of life? The various countries of the world constitute bundles of cultural norms, which interact within themselves and in turn interact with cultural bundles across the world. Once

---

[1] See for example Mark Fettes, "Interlingualism: A world-centric approach to language policy and planning" in Humphrey Tonkin & Timothy Reagan, ed., *Language in the 21st Century* (Amsterdam: Benjamins, 2003): 47-58.

[2] A.F.G. Mohiuddin, "Towards a just world: Esperanto for meaningful globalisation," *The Independent (Bangladesh),* 10 July 2003.

upon a time, the international life was largely limited to the interrelationships of states, or to activities strictly monitored by states, but today it has taken on many colors and many aspects. National norms no longer apply as fully as they once did, and international cultural connections are more diverse.

Could we in fact create equality in these complex human interactions? What does such equality consist of, and in what sense is current international interaction in fact unequal? Is the problem simply linguistic inequality? If so, could Esperanto, created to equalize international relations, eliminate such inequality? Are its claims as an instrument of equality correct? And if we are dealing with more than inequalities of language, what role might Esperanto or other alternative solutions play in the construction of a more equal world?

Finally, and not least importantly, how can we depart from the current hegemonic situation to move toward a less hegemonic one? How can we convince those who now control international relations to pursue a different path? Personally, I am convinced that the only way is to forge an alliance among those whose languages are discriminated against – even if these languages have official standing in international contexts – to insist on a new, revolutionarily simple solution, namely the International Language Esperanto. But it is not enough just to glory in the advantages of Esperanto: we must confront the current situation realistically, and we must scientifically, intentionally, set about changing it. For ages, Esperantists have rightly gloried in their language: now the time has come to take action from the modest political base at their disposal, by realistic advocacy of the readiness of Esperanto to play a new international role.

Nitobe Inazô (1862-1933) and the Language Problem in the League of Nations

KOBAYASHI Tsukasa

JEI, Tokyo

The Under-Secretary General of the League of Nations, Dr. Nitobe Inazô, was born in Morioka City, in northern Japan, in 1862. This was three years later than Dr. Zamenhof, the creator of the international language Esperanto, and their views on the question of an international language were also similar. Dr. Nitobe studied agriculture and politics in Japan, the USA and Germany, and later became a professor in the University of Tokyo (the most famous university in Japan) and the rector of the Tokyo Womens College, which he founded.

He worked strenuously in the League of Nations for international friendship and world peace. When the League of Nations was established in the 1920s, he was invited to take up the position of Under-Secretary General. The purpose of the League was to maintain world peace, but the United States did not join, which limited its effectiveness. A total of 56 countries joined the League, which employed more than 500 officials in the Palace of the League in Geneva.

In December 1920, at the first Convention of the League, the following proposal was read aloud:

"The League of Nations, confirming that language difficulties interfere with direct relations between peoples, and affirming the urgent necessity to eliminate such barriers to understanding among nations;

Follows with interest the experimental official teaching of the international language Esperanto in public schools in several member nations of the League of Nations;

Hopes that this teaching will spread throughout the world, so that children of all countries should know at least two languages, their mother tongue and an easy means of international communication; and

Requests the General Secretary to prepare, for the next conference, a detailed report on the results achieved in this field."

The French representative Gabriel Hanoutaux spoke against the proposal, asserting that the French language (and its literature) were "already universal in the whole educated world".

The chairman declared postponement of the conclusion on the proposal in accordance with the subsequent vote.

In 1921, the 13th Universal Congress of Esperanto in Prague, Czechoslovakia, with 2561 participants, officially invited a representative of the League as an observer. The representative was Dr Nitobe. He addressed the Congress as follows:

"The League of Nations is interested in all important international affairs, and the search for a language of international communication is one of the important themes of the League. The most important purpose of the League should be the prevention of war. Esperanto will help our task… Someday Esperanto may well become something like the official language of the League. It is a matter of time. Although this is not an official speech, I believe that the human race will unite at some time, and at that time Esperanto will make a great contribution. To understand only the language would be not sufficient, but to understand the internal idea of the Esperanto movement is crucial. I am attracted strongly to this internal idea."

The internal idea refers to "the fraternity and justice among nations" of Dr. Zamenhof. Of course the language itself does not possess any internal idea, but many users of Esperanto do. The atmosphere of the Universal Congress of Esperanto was very warm, which made a strong impression on Dr. Nitobe.

He returned to this matter in his essay "Contact between the Orient and the Occident" (1929). "The reason for my interest in Esperanto was the ideal of Dr. L.L. Zamenhof, the creator of Esperanto. He hoped for happiness of peoples through reciprocal understanding by means of an international common language." Dr.Nitobe submitted a detailed report favourable to Esperanto to the League on the 15th of September, 1921. His "Proposal on the Teaching of Esperanto" was read by the Chairman at the General Convention of the League. It started:

"This representative proposes the introduction of the international auxiliary language Esperanto into public schools to facilitate direct understanding of all the peoples of the world." The thirty-page report "Esperanto and the Language Question at the League of Nations" written by Dr. Nitobe was distributed to all participants. The proposal was accepted at the general convention of the League, with no objection.

In April 1922 the "International Conference on the Teaching of Esperanto" was held in the Palace of the League, in Geneva. After that Conference, favourable reports on Esperanto were distributed at the General Convention of the League. However, the French representative, Senator Raynald, who privately sympathized with Esperanto, was instructed to object at the direction of the French Minister of Public Education, Leon Bérnard. The representatives of Sweden and Norway supported English as the most appropriate language. The Brazilian Minister, Rio Branco, attacked Esperanto as "a language of riffraff and communists". At that time they were afraid the spread of Esperanto might lead to class struggle.

Although Finland, Iran, China, Japan and Bulgaria accepted the proposal, it was referred to the "Intellectual Cooperative Commission" of the League without any conclusion, due to opposition from the great powers.

At the Commission the poet Gonzague de Reynold opposed Esperanto in favour of Latin. The French Inspector for Education, Luchaire, also objected to Esperanto. The Chaiman of the Commission, the French philosopher Bergson, also did not wish to accept Esperanto. Dr. Nitobe advised them that their refusal would be disrespected twenty years later. Despite this, the Commission declined the use of Esperanto in favour of French and English.

In 1924, the League accepted Esperanto as a "plain language" for international communication. The proposal to teach Esperanto in schools, however, was not implemented.

Looking back on the history of the language problem in the League, we can see how the intention of the great powers, such as France, was to maintain the pre-eminent position of their own language, with no regard to the expectations of other countries. They thought that education in French or English would facilitate cultural development in the world. Nowadays history attests to the fate of French. The fate of English may well be the same.

Dr. Nitobe's favourable assessment of Esperanto was in advance of his time. Perhaps it still is. Do people still hold the view of pre-eminence of English, as the pre-eminence of French was argued at the League of Nations? If we go along that path, what will be the situation in twenty years time? Or should we heed the advice of Dr. Nitobe?

(Polished by Daniel Kane)

The Aim and State of Human Civilization: Equality and Diversity of Language and Culture

YANG Guang[1]

China State Language Commission

Language is the most important means of human communication and the main carrier of culture for passing it on from generation to generation and developing it. It is also a cultural phenomenon. Language, both spoken and written, has an irreplaceable basic role in human production and life, and in the age of information, with constant development of science and technology, language problems increasingly demand attention.

1. For Diversity of Language and Culture in Economic Globalization

Presently in the world of transnational material production, commerce, financial investment and other economic activities, interaction and interinfluence and collision and clashes between ideological concepts, cultures and values are becoming more and more frequent and more and more evident. Despite all of the noise raised against it and despite the fact that the global village has in no way brought happiness to those who live in it, globalization, particularly its economic face, has become a real tendency.

Globalization is led by the superpower and other powerful Western countries; interests and the right to be heard are divided up on the basis of strength and power. Presently 80% of internationally influential media and the Internet uses one language and communicates one cultural set of values. English takes the lion's share of the world communications system, very much limiting the activity space of other languages and even threatening some weak languages and cultures with extinction. We know that the language and culture of all nations and regions are creations of those who live there and that they contribute to human cultural pluralism. If a nation loses its culture, it loses its own character and spirit, and also lost is one of the types of culture in the whole culture of mankind. Equality of language and culture is a basis for equality of states and nations and closely relates to state sovereignty and national dignity. At the same time, languages decide who have a right to be heard in the media, and thus to explain their views and give clarifications, even to make accusations against others. The impression made on those who read, hear or view what is thus presented is strong and lasting, strong enough to form prejudices. The

[1] General Director, Department of Language Planning and Administration, China State Language Commission (Ministry of Education)

feelings, attitudes and concepts contained in one's language form one's cultural "genes" and the home of one's spirit. Because of that, today all countries and peoples pay more attention to their language traditions than ever before.

In our opinion, in a situation in which all countries depend on each other more and more economically, economic globalization and cultural diversity should be developed in harmony with one another. Thinking that it is a good thing for the world to have just one language and just one culture and working toward that kind of hegemony is entirely unrealistic and even pernicious. Equality, diversity and harmonious coexistence of languages should be a cultural ideal and value based on mankind's common sense. Having many different languages means having many different ways of looking at things, and existence of many different cultures makes for cultural richness and color, tolerance, and more willingness to try to understand others who are different. That is why we must do everything we can to create a new international political and economic order characterized by democracy, equality, coexistence and mutual advantage, and to accelerate promotion of language and cultural equality and diversity in economic globalization. Research has shown that whereas there are only about 6,000 languages remaining in the world today, there were some 12,000 in prehistoric times. Decrease in the number of surviving languages is continuing, at an even more rapid pace, for various complex reasons. Actually, disappearance of any language is a loss for human civilization. We therefore call for great attention to protection and saving of languages threatened with extinction and intensification of international cooperation in that field. We want to work with all of you toward a more peaceful, more equal, more harmonious, more colorful world.

2. For Language Equality, Diversity and Harmony

China is a developing country with many different ethnic groups, languages and dialects. Besides the majority Han ethnic group, there are 55 minorities speaking more than 80 languages, some 30 of them with their own writing systems. The cultures of those ethnic groups have long histories based on their languages. Those different cultures learn from one another, develop together, and form the individual cultural traits of the multiethnic Chinese nation. Concerning that, China's legislative branch and governments at different levels have long striven for language equality, diversity and harmony. The Constitution of the Chinese People's Republic clearly stipulates that all ethnic groups can freely use and develop their spoken and written languages, that Chinese citizens of all ethnic groups have the right to use their own spoken and written language in courts of law, and that in their work the authorities of minority autonomous regions must use one or more languages commonly used locally in accordance with the provisions of autonomous regulations. That basically guarantees use and development of ethnic languages. The Law Concerning Autonomy of Minority Regions of the Chinese People's Republic, the Law Concerning Commonly Used Languages, the Education Law, the Compulsory Education Law, and other laws and regulations have stipulations concerning both

the principles and specifics of use of minority languages. Those laws and regulations are everywhere strictly observed. Particularly since China adopted its reform and open-door policy, for the sake of the high principles of development of democratic constitutional government, building of "civilized governance", respecting and guaranteeing human rights and furthering socialist culture, the Chinese government has increased attention to defense of language diversity and unified harmony and has firmly maintained the policy of equality of languages in China. It prohibits all language discrimination and promotes learning of each other's language among all Chinese for the sake of jointly overcoming the language barrier. At the same time, in accordance with the pertinent provisions in the Constitution, the government promotes national standard Chinese (Mandarin Chinese), dubbed *putonghua* (literally "the ordinary language"), to facilitate communication and exchanges among all Chinese. In China today, language equality of the different ethnic groups is an important constituent part of government policy concerning minorities, which aims at equality, unity, and common prosperity, and language equality has become an important basic element in the principle of equality among all Chinese. All Chinese, regardless of what ethnic group they belong to, should trust each other, learn from each other, help each other, respect each other's language, mores, customs and religious beliefs, and together defend national unity and solidarity.

In past years the Chinese government has defended and promoted the development of the spoken and written languages of minorities, chiefly in the following respects: (1) ongoing improvement of the pertinent laws and regulations guaranteeing the legal equality of all languages in China; (2) energetic promotion of instruction in two languages in the ethnic minority autonomous regions so that minority boys and girls can first and foremost master their own language and on that basis master the common language of all of China; (3) making clear provisions in regulations, and implementing them, concerning use of the ethnic languages spoken and written in the minority autonomous regions: in government offices, in civil, criminal and administrative proceedings and investigation and trying of such cases and publication of legal documents, in registration of companies and trademarks, in contract arbitration and in issue of citizen identification cards; and (4) support and help to ethnic minorities in sorting out their spoken and written languages, intensification of research on languages and application and practice thereof and accomplishment of much productive work for adaptation of minority languages to computer use, Internet communication, etc. All of the above efforts will be continued and strengthened in the future.

As for the Han majority ethnic group, which numbers more than a billion (a thousand million), it itself has been formed from many different ethnic groups in the melting pot of Chinese history. Due to geographical diversity and economic, social and other limiting factors, the Han, too, have many different dialects such as Cantonese, Fukienese, the Jiangsu dialect, the Hunan dialect, Hakka and many different dialects in north and southwest parts of the country as well as a multitude of subdialects and indigenous dialects, all of which are different enough to make it hard for their respective speakers to understand each other. This creates a serious

language barrier which hampers China's economic development and modernization. Because of that, it is necessary to energetically popularize *putonghua*, the common spoken language of all of China, also in places with a concentration of Han inhabitants. But local culture is based on the dialects. In China there are hundreds of local opera and song-and-storytelling forms using local dialects, and locals have a special place in their hearts for their own dialect and all of its cultural manifestations. So popularizing *putonghua* does not mean wiping out dialects. The aim is for all citizens to acquire also a working command of the country's common language while continuing to use chiefly their own dialect in communication with their fellow locals in everyday life, thus realizing harmony between language unity and language diversity in society. It is necessary to note that although the Han language has many dialects, they all use the same written language that consists of Chinese characters, and that ties the dialects together as one language. The Southern Fukienese dialect widely used in Taiwan Province is certainly one of the Han dialects in spite of what some say about its not belonging to the Han language, about its being a "Taiwanese language." That assertion is simply unscientific, and it is easy to discern the political motive behind it.

As early as 1989, UNESCO approved a resolution for safeguarding folk creations that stipulates that languages are an element of oral and other intangible cultural heritage. China is a signatory to the UN Convention on the Intangible Heritage of Mankind as well as being a country with a very long history of 5,000 years and a brilliant civilization and culture. That makes it particularly important when it comes to safeguarding the diversity of human culture and languages. For many years the Chinese government and people have made great efforts in the way of protecting culture, historical remains and languages and have achieved remarkable successes, but there are still problems that need to be urgently solved, particularly as regards public consciousness, systems, mechanisms, and appropriation of funds. Recently the Chinese government formally decided to include safeguarding of national and folk cultural heritage, including languages, in its overall budget and to appropriate from it each year a sufficiently large sum of money for such work. We believe that in China language diversity will be defended and respected, and that the harmony and unity of the different languages and their development in accordance with the norms for that will continue to be supported.

3. For Popularization, Standardization and Internationalization of the Chinese Language

Here "the Chinese language" does not mean all languages used in China, but rather the spoken and written languages used in common, i.e. *putonghua* and Chinese characters. As a basic instrument for regulating human production and life, languages must necessarily conform to the needs of economic and social development. The Chinese position regarding language regulation is just that. In accordance with what the present development of China requires, popularization, standardization and internationalization of the Chinese language are a part of

China's general goal of building a prosperous and well-faring society in all respects, and of its modernization.

First of all, popularization of *putonghua* is objectively needed for national industrialization and modernization. In order to realize a market-economy system and build a large unified market that encompasses the entire country, to narrow the gap between the cities and rural areas and between different parts of China, and to accelerate broad and harmonious development of the economy and society, we have to eliminate the language barrier and language discord and generalize use of the common language *putonghua*. Much progress has already been made in that respect, but popularization of *putonghua* still remains a difficult task in some remote border regions and minority autonomous regions. Subject to the premise of defending and promoting the development of the different ethnic minority languages and good treatment of the different dialects of the Han language, we must adopt effective means and do everything possible for the sake of basically popularizing *potonghua* so that it can become the common spoken language of China in the full sense of the word within ten to twenty years.

Secondly, control and standardization of the spoken and written languages is a necessary requirement of economic and social computerization. In today's world communication and exchange are necessary not only between humans but also between humans and machines and between machines. Speech synthesization, speech recognition, machine indexing, machine translation and other technologies are rapidly developing, and that will revolutionize human communication and flow of information and have an enormous impact on human production and lifestyle, which means that complete digitalization and intelligentization of human life is not some far-off imagined thing. The spoken and written languages are the chief carrier of information and one of the main objects of treatment by machine. Under the new conditions of science and technology, computerization of languages requires a comparatively high degree of control and standardization of the spoken and written languages. That being the case, we must intensify scientific research and construction of basic language engineering, gradually improve the standards for regulation of the spoken and written languages, combine modern information-science technologies with the Chinese written language, and make efforts to raise public awareness of the need for standardization of the spoken and written languages and to raise the level of information-science technologies and the level of standard use of the language in all of society in order to meet the needs of the information age. At the same time we must carefully consider and correctly understand the relationship between language standardization and language development, establish and implement a correct concept of standardization and a scientific concept of development, and accelerate standardization, enrichment and development of the spoken and written languages.

Thirdly, internationalization of the Chinese language is necessary for furtherance of China's open-door policy and for intensification of relations and exchange with other countries, as well as being a sign and symbol of revival and peaceful development of the Chinese people. In order to learn from the experience of other countries and be able to assimilate all of the fruits of human civilization, we

encourage the public, especially children and young people, to learn and use foreign languages. Foreign languages now have an important role in instruction in many places in China, and learning them has become extremely popular in all Chinese society. At the same time we are conscious of the fact that "singularization" and "homogenization" of language can have a negative influence, and therefore we plead that children and young people most importantly learn their own language thoroughly so as to elevate and cultivate the spirit of the Chinese people. We think that it is possible to suitably arrange the relationship between globalization and national character, and that it is also possible without contradiction to have both prioritization of own's mother tongue and thorough learning of foreign languages at the same time. However, in the course of incessant further carrying forward of the reform and open-door policy and continuous raising of the level of internationalization, foreign languages are coming to be used more and more in many areas of society, and as a result there is constantly more mixing in Chinese of words and abbreviations written in letters of foreign languages. Some experts and public figures have become concerned that this might be adversely affecting the overall harmony and sound development of the Chinese language. We must actively introduce and promote sinization of foreign words. We must also reinforce research on, and expeditiously and effectively control and correct, incorrect use of foreign languages. We think that it is both rational and practical to apply minimal legal and administrative limits regarding language use and standardization. At the same time, along with China's vigorous development more and more people in the world are learning and using Chinese. Now around the world there are 3,000 universities that have a Chinese department or subdepartment, and some 25 million people in other countries are learning Chinese. Quite a few countries have adopted Chinese as a subject that students can take in their compulsory education system. The Chinese government has intensified its efforts to popularize the Chinese language in the world in terms of planning, systemization, grooming of instructors, preparation of instruction materials and examinations, and arrangement of related social activities. Gradual internationalization of the Chinese language is an ongoing process in the twenty-first century, the aim of which is not exportation of Chinese language and Chinese culture, but rather: building of a two-way bridge, with Chinese learning foreign languages and foreigners learning Chinese; intensifying communication, exchanges, mutual understanding and cooperation with other countries in defense of equality and diversity of the cultures of the whole world in the context of economic globalization; and constructing a rational cultural ecology of the whole world, thereby contributing to the noble goal of human civilization, progress and peaceful development. For that very purpose we are eager to establish bilateral and multilateral contacts, exchanges and cooperation with language establishments, related organizations, and officials and experts and scholars of other countries.

(Translated from Esperanto by Miĥaelo Sedgley)

Principles for Communication within a Multilingual Community like the European Union

Conclusions of a Symposium in the European Parliament on May 6, 2003

Michael CWIK

European Commission

In order to discuss the European Constitution drafted by the Convention of the European Union during 2003, a one-day symposium was organised in the European Parliament in Brussels by a number of NGOs[1] in collaboration with parliamentarians from various political groups (Richard Corbett, Willy De Clercq, Jean-Maurice Dehousse, Michael Gahler). The topic for discussion was "A Language Policy for a Multilingual European Union".

Under the chairmanship of Michael Gahler, MEP, the participants adopted some principles in regard to the question: "What kind of communication rights and duties for citizens should be written into a Constitution of a multilingual community like the European Union?"

In contrast to the present formulation in the constitutional project of the Convention, where only the rights of EU citizenship are mentioned (Article 8), the recommended principles also include duties which citizens should be aware of in dealing with public authorities when travelling, working and settling in another member state of the EU.

In total, eight major principles for interpersonal communication in a multilingual community were formulated. It was recommended that these principles be legally enshrined in the constitution in order to determine the limits of constitutional rights, and to clarify duties citizens have in their language contacts with public authorities at different political levels (local, regional, national, Pan-European) within the multilingual European Union.

- Everybody is free in the choice of the language for communication with others, **but**, in communication with public services and authorities, everyone should conform to the legal and linguistic provisions applied at the place concerned. (**territorial principle**)
- In the private sphere, everybody has the right to communicate in their language of choice, **but**, those standing for election to public office should master communication in the local language(s) and recognise the legal and linguistic provisions of the place concerned. (**principle of integration**)

[1] see www.europe-citizen.net/symposium.htm

- In the field of private activity, everyone can organise their communication in their preferred language, **but**, in dealing with public authorities, the use of language for communication has to be in conformity with the legal and linguistic provisions in force at the place concerned. (**principle of local self-government**)
- In the internal organisation of one's own business, everyone is free to determine the language of communication, **but**, in applying for a job, everyone has to meet certain professional requirements, including the necessary linguistic qualifications required by the employing firm, association or institution. (**principle of professional qualification**)
- Communication within public services and administration in member states depends on the legal and constitutional framework of the country concerned. (**principle of sovreignty**)
- Communication of the institutions of the European Union should be non-discriminatory, rational and efficient. As a general guideline it can be said that communication with the citizens of a political union has to include all official languages of the member states, while internal and professional communication needs a common means of communication. As long as such a working language is a particular national language, discrimination in communication persists. (**distinction between communication with external citizens and internal 'professional' communication**)
- As discrimination in the internal communication of the institutions of the EU exists, relevant bodies at the EU level and educational authorities in member states should undertake research into the conditions, capacities and limits of a non-discriminatory, universal, planned language, and undertake feasibility studies and linguistic experiments with a view to ultimately eliminiating discrimination in internal and inter-ethnic communication. (**principle of equality and non-discrimination**)

  Finally, it is in the responsibility of competent authorities in the member states and of competent bodies at the EU level to co-ordinate best practice, to organise language instruction in schools, to offer and guarantee diversity in language learning, and to safeguard the distinctive cultural and linguistic identities within the multilingual Union. (**principle of diversity in unity**)

This is the first time such principles for communication within a multilingual community like the European Union have been discussed between NGOs and parliamentarians of the European Parliament.

A. The participants of the symposium suggested that:

EU citizens be informed about their rights and duties in regards to linguistic communication in the multilingual EU; and

members of the Convention be reminded about major principles which should be enshrined in a European Constitution in regard to linguistic communication rights and duties in a multilingual community like the EU.

B. All politicians and relevant authorities in the member states and at the EU level were invited:

- to investigate the concept of 'neutral' multilingualism;
- to investigate the feasibility of a common non-discriminatory language for communication;
- to support linguistic research in schools aimed at improving the learning of the first foreign target language; and
- to set up a committee to monitor language communication within the EU, and the protection of the cultural and linguistic identities of the member states.

It would be worthwhile to publicise these conclusions and recommendations in interested circles, and to promote these principles for interpersonal communication within multilingual communities and multicultural federations, especially to politicians and social groups in European and other international organisations, which are confronted with language discrimination on a daily basis.

Notes of Michael Cwik

Meeting on July 25 and 26, 2004 within the framework of the 89th World Esperanto Congress in Beijing, the Third Nitobe Symposium, which gave experts in interlinguistics and non-Esperanto experts in communication and languages an opportunity to exchange ideas, common interests and experiences, discussed "Language Problems in International Relations".

As international relations cover a wide range of private, economic, social, political, institutional and organizational aspects, the major conclusions taken from the written and oral contributions of the participants should deal only with the deficiencies of the present situation (facts), try to find some guidelines (principles), and aim to formulate some targets to be achieved (strategy).

"Facts":

1. In international relations communication – or, in other words, the use of language – plays an important role for the persons involved.
2. Communication – the use of a commonly understood language – is particularly necessary for international organizations and meetings, federal and confederal states, and multilingual communities or unions.
3. From the standpoint of equality and equal treatment, communication in international relations is more and more biased by the increasing tendency to use certain dominant languages or even one national language (as working or reference language) which is the mother tongue of one language community, thus giving undue economic and political advantages in negotiations to a specific group of people.
4. More and more complaints of language discrimination are therefore heard in the field of international relations, particularly in relation to language use (communication) with and within international and European organizations and institutions.
5. As the privileged language speakers and their governments are not ready or willing to give up their privileged position in international communication, the trend in the present situation of discrimination in international communication is towards increasing use of one specific language which belongs to the English-speaking community.
6. There is an increasing desire to change this situation of language discrimination and to establish a new order in international communication.

"Principles":

1. International relations must be based on universal and nondiscriminatory principles. (**principle of equality and non-discrimination**)
2. Legally binding decisions and texts for the citizens must be communicated in the language(s) of the place they live. (**territorial principle**)
3. Communication of international and supranational organizations, institutions and associations should be nondiscriminatory, rational and efficient; as a general guideline, official external communication to the citizens or communication within the framework of a political mandate has to cover all the official languages of the members of the international or supranational organization, institution or association concerned, while internal communication needs a common effective means of understanding. As long as such a working language consists of a national language, discrimination in communication persists. (**distinction between external 'human rights' communication and internal professional communication**)

4. Everyone aiming to work in the field of international or supranational relations has to meet the professional requirements, including the linguistic qualifications, required by the firm, association, organization or institution concerned. (**principle of professional qualification**)

5. As long as the mother tongue of a specific group or community is used in international communication, there is language discrimination. (**principle of equal treatment**)

6. In the medium- and long-term view, linguistic diversity and nondiscrimination in the field of communication (language use) can only be guaranteed by adopting the principle of learning two languages besides the mother tongue; one universal auxiliary language or language model for international, transnational and interethnic communication, and one other language (national or regional) according to the private or professional preference of the speaker. (**principle of diversity in unity**)
7. The present legal situation of language use in international organizations and transnational institutions can hardly be changed, as in nearly all cases unanimity is required for any amendment. (**principle of national sovereignty**)

"Strategy":

1. The present legal situation regarding communication (language use) in international organizations and in the European institutions must therefore be the starting point for rethinking the establishment of a new order in international and supranational communication.
2. As to the working language(s) within these organizations and institutions, all those who cannot write and speak in their mother tongue should be given an alternative in the form of a neutral universal auxiliary language as an additional working language.
3. Feasibility studies about the capacities and limits of universal language models or planned languages should be undertaken by the competent bodies of the organization, institution or association concerned in close and efficient cooperation with its members.
4. This process of learning a universal auxiliary language should be on a voluntary base.
5. After scientifically controlled and successfully completed language experiments, a universal auxiliary language should added to the existing working language(s) in the international organizations and in multilingual states, unions and communities.
6. An observatory on language use and communication problems in international relations should be established between the UN, UNESCO and the EU.
7. The whole process of selecting a "world auxiliary language" should be placed under scientific and democratic control (public transparency).

International Language Equality against the Background of Language Diversity

SU Jinzhi

Institute of Applied Linguistics, Ministry of Education, China

1. Close relationship between language equality, on the one hand, and national sovereignty and language rights of mankind, on the other hand

Language equality is a necessary basis for social equality. Without language equality there cannot be political, economic or cultural equality, not to mention ethnic equality and respect for human rights. In other words, language equality is closely related to national sovereignty and to language rights of mankind. Recently, international society has been studying the language problem from the standpoint of human rights, and has arrived at the opinion that language rights are basic human rights. That thesis influences society to a certain extent. Language equality is an important part of language rights. Where language equality does not exist there is no guarantee of language rights, and there are complications concerning human rights. In international contacts languages are the most important means of communication. The question of what language is best suited to guarantee the equal positions of different countries in international communication and not to impinge upon their sovereignty is a difficult one perplexing international society. Some countries define their national language in their constitution as something just as important as their national flag, emblem or anthem and take that language as a symbol of the country itself. In international contact respect for the languages of other countries is a basic quality required of everyone. Naturally, languages function chiefly in communication. We must not equate the problem of language use with those of sovereignty and human rights. Otherwise we will complicate simple matters and impede normal language use. In a nutshell, solving the problem concerning language inequality is not simply an academic problem of language planners, but rather a legal problem that has to be solved by all of society.

2. International society has long followed with interest the problem of language equality.

International society has long paid considerable attention to the problem of language equality. Many laws and regulations have articles concerning language equality. They are meant chiefly to protect languages so as not to cause inequality due to language diversity. Those laws and regulations can be classified into three

categories: (1) international documents such as the UN documents "Universal Declaration of Human Rights" (1948), "UNESCO Convention Against Discrimination in Education" (1960), and "International Convention on Civil and Political Rights" (1966); (2) regional documents such as the "Charter of Paris for a New Europe" (1990), the "American Convention on Human Rights," (1969) and the "African Charter on Human and Peoples' Rights" (1986), all of which clearly define opposition to unequal treatment and discrimination on account of difference in languages spoken; and (3) the constitutions of the different countries. We checked the constitutions of 186 countries and regions. Those of 26 countries did not mention languages: Angola (1992), Australia (1900), Bhutan (1998), Chile (1980), Czech Republic (1992), Denmark (1953), Dominican Republic (1994), Gambia (1970), Ghana (1992), Guinea-Bissau (1996), Iceland (1991), Israel (1994), Japan (1946), Birma (Myanmar; 1974), the Netherlands (1983), the Republic of Korea (1948), San Marino (1926), Sierra Leone (1991), Swaziland (1968), Tanzania (1984), Tonga (1988), Trinidad and Tobago (1980), Sao Tome and Principe (1998), the United Kingdom (1998), Uruguay (1997), and the United States (1992). In the constitutions of those countries there are no articles concerning language, but in the case of some of those countries other laws have such an article. For example, some states of the United States stipulate their official language, and the United States Congress passed the "Native Languages Act" to protect native languages. The constitutions of 160 countries and regions have articles concerning language, and 68 of them have defined the content of the languages similarly to the case of the UN in its constitution. Other countries and regions may not have an explicit article in their constitution, but nevertheless have similar content. For example, the constitution of the Chinese People's Republic does not have such an article as that of the UN, but Article 4 of the General Program of the Constitution stipulates that "all ethnic groups are equal" and that "all ethnic groups are free to use and develop their own spoken and written languages." Also, the "Law on Ethnic Regional Autonomy in the Chinese People's Republic," the "Law on Common Spoken and Written Languages of the Chinese People's Republic," and other laws have similar content. The details on the articles concerning language in the constitutions of different countries are presented in the table at the end of this article.

In the UN documents and the constitutions of many countries, we noted that international society puts a great deal of stock in language equality. But in spite of that we think that it will take a long time for language equality to become a reality. Meanwhile, it is not surprising that there is language inequality in international contacts before establishment of an international common language. For example, the UN has six working languages – English, French, Chinese, Russian, Spanish and Arabic – but for the most part UN documents are written in English, and the other languages are used considerably less. People who do not understand English cannot understand the documents, and without versions in their languages they are not able to get important international information. Thus, their language rights are not sufficiently guaranteed, and it is hard for them to enjoy real language equality.

3. The principle of language diversity is an important and effective means of solving the problem of language inequality in international relations.

(1) Ways of solving language inequality

There are two ways of solving the problem of language inequality internationally. One is to look for or create an international common language. The other is to firmly uphold the principle of language diversity. Choosing one of the natural languages as the international common language would be useful in terms of economic and information globalization, but would detract from the principle of language and cultural diversity. It would even result in the withering away and even death of many languages and cultures, and in the destruction of world cultural pluralism. According to incomplete statistics, there are roughly 6,700 languages in the world today. Some linguists estimate that 90% of them will disappear in the twenty-first century. Others put the figure at around 80% or at least 70%. In other words, some 4,700 languages will vanish. Disappearance of many weak languages will certainly lead to linguistic and cultural uniformity and will homogenize even human thought. Needless to say, we do not want to see that. In March of 2003 UNESCO held an symposium of experts in Paris on disappearing languages, in which the role UNESCO should play in regard to that problem and to related coordination with government, nongovernment and academic institutions was discussed, as well as the protection of dying languages, the determination of an optimal linguistic system, the promotion of international cooperation, and the elaboration of a language-oriented UNESCO action plan for 2004-2005. Owing to an acceleration of economic integration, however, the English language is becoming more and more influential, so much so that the tendency for weak languages to become debilitated and perish is becoming increasingly evident. The principle of language diversity favors language and cultural diversity but not economic and information globalization or free social exchange. The UN has to spend a great deal of money for translation in its six working languages. Before, the European Union consisted of 15 countries and had 11 official languages, but now it has 25 member nations and 9 more official languages, making 20 official languages in all, and every year it has to spend thousands of millions of euros just for translation. In view of the complex situation of language use in international society today, it is unimaginable that it will be possible to solve the problem of language inequality and finally completely realize language equality in international society in only one of those two ways; rather, it will be necessary to combine the two in practice – only then will that be possible. An international common language is an important means of radically solving the problem, but it is neither the only means nor the most important one. The principle of language diversity is not only the chief means of solving language inequality in international society but also an important principle that must be observed after the final solution of an international common language, and therefore it is the most important means of solving the problem of language inequality and also the most effective means of solving that problem in international relations.

(2) What is the principle of language diversity?

This principle means that there are many languages in the world, and that all of them have value and should continue to exist. For that they have to have equal rights; the difference is only in how they function. Languages with different functions can play a role in different areas of life in society. Regarding human equality, for example, all people are born equal, and the difference lies only in that they play different roles in different areas of society. They should not be treated differently because they function differently. The same holds for languages. Users of language should not be treated differently on account of the different functions of their languages. The principle of language diversity does not exclude the use of one or more international common languages; on the contrary it demands it, though with the simultaneous requirement that it not eliminate other languages not common to everyone. That means that there must be formation of a pluralistic language order in which the international common language is the chief language, but in which many other languages also continue to exist. Presently in the world the mainstream of language use is language diversity, and while formation of an international common language has not yet been finalized, we must continue to abide by the principle of language diversity because only in that way is it possible to achieve language equality.

An international common language is necessary for language equality. However, after adoption of an international common language the other languages that are not used in common by everybody must be given equal treatment. That is why it is difficult to handle the problem concerning language equality in our society. Because of difference in people and places, languages have different functions. Some function as common languages, others do not. Common languages, too, are different according to whether they are used generally internationally or only in some countries or regions. Generally speaking, there is only one or just a few common languages, but languages that are not used in common also exist, some of them the mother tongues of their users. Though using the common language, one must not give up one's mother tongue, which embodies the culture and mode of thinking accumulated and formed by one's ethnic group over a very long time. Protection of mother tongues and giving them the same treatment as the common language is something that has to be worked for internationally.

(3) English-language hegemony is disquieting international society.

Hegemony of the English language is destructive of the principle of language diversity and causes language inequality in international relations. Because of its considerable use internationally, some consider it to be the actual international common language. International society is aware of that. Experts who concern themselves with language equality are of the opinion that this detracts from language equality. Of the 186 countries and regions we surveyed, 112 have clear stipulation of the national or official language or languages of their country. Generally, the national and official languages are those of the country in question. The annexed table shows that 78 countries have adopted their own language as the

official language. But there are also many that have adopted a foreign language is their official language: 15 have adopted English, 20 French, 12 Spanish, 5 Arabic, 3 Portuguese, 3 German, 2 Turkish, 1 Italian and 1 Greek. Although English is more used internationally, it is not used as the official language in as many countries as French is. In that, one can see a tendency against English internationally. Even in the constitutions of the United States, the United Kingdom and Australia, where mostly English is used, there is no stipulation of English as the official language. The United States government has not been able to stipulate English as the official language because there are differing opinions there concerning that. Up to the end of 2000 twenty states of the United States had made a legal stipulation of English as their official language, whereas in twelve others such a proposal was defeated. In 1988 the State of Arizona passed an "Official Language Law" in which English was stipulated as the official language. However, in 1998 the Arizona Supreme Court ruled that this law conflicted with the First Amendment of the United States Constitution, which guarantees freedom of speech, and with its Fourteenth Amendment concerning equality. The language legislation of France and Canada opposes English-language hegemony. The Dominican Republic, Grenada and Malawi have stipulations in their constitutions that members of parliament must have a command of the English language, whereas Micronesia, though having a stipulation in its constitution that English is the working language of the parliament, not only has not stipulated the language level that members of parliament have to have but even allows them to use their own ethnic language, if they are unable to speak English fluently, and requires that the parliament provide translation. Many countries have stipulated a national or official language but also protect all mother tongues and languages of ethnic minorities. The aim is to prevent intrusion of strong languages, thus protecting both national sovereignty and the language rights of their citizens.

(4) Upholding the principle of language diversity and rejection of English-language hegemony

The six working languages of the UN should be important languages in international communication and play a full role. Hegemony of English in international communication must be eliminated. Chinese is used by more people in the world than any other language. It has a long history and is a part of a magnificent culture. Modern Chinese assimilates not only dialects of many places in China and rational elements of languages of ethnic minorities of China, but also useful elements of Chinese language used abroad and some useful elements of languages of other countries of the world. The level of standardization and control of the Chinese language is gradually rising, as is its effectiveness in actual communication. More and more people are learning it internationally, which means that it is fully possible for it to become one of the international common languages. In international communication non-Chinese persons respect, use and promote the Chinese language. Needless to say, we in our turn respect their languages, and learn and apply them because of a need to do so. In international communication, learning each other's

languages helps to form international language pluralism and achieve language equality in international relations.

(5) *Adopting Esperanto as an international common language contributes to the principle of language diversity.*

Esperanto is the best choice for an international common language because it is not the language of any ethnic group or any country or state. It was created by a man who loved world peace and democracy. It is an artificial language that is comparatively easy to learn and that has clear communicative traits. Learning it detracts from no other language; that is to say, it cannot cause another language with a certain cultural charge to disappear; and, even more importantly, it does not detract from national sovereignty, and at the same time it helps achieve language equality. However, its use has not yet reached the level necessary in order for it to serve as an international common language, and it therefore is not yet able to solve the language-equality problem. Esperanto was created more than 100 years ago, and in that period it has developed and spread considerably, with many enthusiasts energetically learning and disseminating it. Esperanto has come to have a considerable influence on intellectual circles, and now the number of people having attained a command of Esperanto has exceeded ten million. That number is certainly no less considerable than that of some groups that speak minority languages, but ten million is only a small percentage of the population of the entire world throughout this period. In other words, it still has a long way to go in order to become a real international common language. Unfortunately, I, and many others, have not had a chance to learn Esperanto. Maybe therein lies the reason why Esperanto is not considered to be a real international common language. In order for Esperanto to become a fully international common language, it has to become a working language of the UN, a language used in official international communication and particularly in diplomatic activities. For that it is necessary for it to be more widely learned, particularly in the schools. If it cannot become a language of instruction, it should at least become a required subject. If all middle-school and high-school graduates are able to understand, speak, read and write Esperanto, that will mean considerable increase in the number of users of Esperanto in the world, and then it will have a firm footing in international communication. That certainly requires government support and particularly the support of government educational departments, including financial support. Language learning has its own rules, and progress in it has to be gradual. It will still take quite some time for the majority of the population of the world to have a command of Esperanto. How long? Maybe no one can say yet. Esperanto should become a leading language in international communication. I believe that more and more people will learn it and that it will become more and more widely used. Esperanto can become a language of everyone in the world in a real sense. That is certainly not just a dream, but rather a reality that is becoming clearer and clearer. The Chinese people have long fought for language equality in international relations. Many famous Chinese such as Luxun and Bajin have actively supported the Esperanto movement. Many intellectuals such as Cai Yuanpei, Hu

Yuzhi and Chen Yuan have contributed to the dissemination of Esperanto in China. This shows how much the Chinese people hope for from Esperanto, how much they wants language equality. I believe that, thanks to the untiring efforts of peace-loving people with democratic values who plead for equality, the prospects for Esperanto are certainly getting better and better and that Esperanto will eventually become a leading language in achieving language equality throughout the world.

Articles Concerning Language in the Constitutions of Different Countries

Country (date of publication or revision of the constitution)	**Main content of the article on language(s) in the constitution**	**Yes/No**[1]
Afghanistan (1987-11-30)	Stipulation concerning the languages used in education, publishing and the legal system	No
Albania（1998-08-04）	Albanian is the official language	Yes
Algeria（1976-11-19）	Arabic is the official language	Ne
Andora（1976-04-28）	Catalan is the official language	Ne
Antigua and Barbuda（1981-11-01）	Stipulation of the language of the courts and the English language level of members of parliament	Ne
Argentina (constitution of 1853, amended in 1998)	Policy concerning bilingual education	Ne
Armenia（1995-07-05）	Armenian is the official language	Yes
Austria（1929）	German is the official language	Yes
Azerbaijan（1995-11-12）	Azerbaijani is the national language	Yes
Bahamas（1973-07-10）	Stipulation of the language of the courts	No
Bahrain（1973-05-26）	Arabic is the official language	Yes
Bangladesh（1972-11-04）	Bengalese is the national language	No
Barbados（1966-11-30）	Stipulation of language of the courts	No
Belorussia（1994-03-15）	Belorussian is the official language	Yes
Belgium (Constitution of 1831, amended Feb. 17, 1994)	Detailed stipulation of multilingual policy	No
Belize（1981-09-21）	Stipulation of language of the courts	No
Benin（1990-12-11）	Concerning language rights	No
Bolivia (constitution of Feb. 2, 1962, amended Appropriate 1, 1994)	Stipulation of language of the courts and language equality	Yes
Botswana（1966-09-30）	Stipulation of language of the courts and the English language level of members of parliament	No
Brazil（1988-10-05）	Portuguese is the official language; protection of the mother tongue of Indians	No

[1] Is there clear stipulation of language equality in that article of the constitution? (”Yes” or ”No”)

Brunei（1959-09-29）	Malajan and English as the official languages and the conditions of use thereof	No
Bulgaria（1991-07-12）	Bulgarian is the official language; language rights of citizens	No
Burkina-Fas（1977-11-27）	French is the official language	No
Burundi（1992-03-13）	Kirundi is the ethnic and official language	No
Cambodia（1993-09-21）	Khmer is the official language	Yes
Cameroon (constitution of June 2, 1972, amended Jan. 18, 1996)	English and French are the official languages	No
Canada (constitution of March 29, 1867, amended April 17, 1982)	English and French are equal official languages	No
Cape Verde（1992-09-25）	Special friendly relations with Portuguese-language countries	Yes
Central African Republic（1995-01-14）	Sangoa and French are the official languages	No
The People's Republic of China (constitution of Dec. 4, 1982, amended March 14, 2004)	All ethnic groups are free to develop their ethnic language; the government works for wide use of the common spoken language and language of the courts, and people have the right to use their ethnic languages in minority autonomous regions	No
Colombia（1991-07-05）	Castilian (Spanish) is the official language	Yes
The Comoros（1996-10-20）	Comoran is the official language, and French and Arabic are the national languages	No
Ivory Coast（1960-11-03）	French is the official language	No
Democratic Republic of Congo（1998-11-14）	French and English are the official languages, and four local languages are the ethnic languages	Yes
The Congo（1992-03-15）	French is the official language, and two local languages are the ethnic languages	Yes
Costa Rica (constitution of Nov. 9, 1949, amended in 1997)	Spanish is the official language	No
Croatia（1990-12-22）	Croatian and Latin are the official languages	Yes
Cuba (constitution of Feb. 24, 1976, amended in July 1992)	Spanish is the official language	No
Cyprus（1960-04-06）	Greek and Turkish are the official languages	No
Djibouti（1992-09-04）	French and Arabic are the official languages	Yes
Dominican Republic（1978-11-03）	Stipulation of language of the courts; members of parliament must be able to read and speak English	No
East Timor（2002-03-22）	Portuguese is the official language	Yes
Ecuador（1998-06-05）	Spanish is the official language	Yes
Egypt（1971-09-11）	Arabic is the official language	Yes
El Salvador（1983-12-20）	Spanish is the official language	No
Equatorial Guinea（1988-09-01）	Spanish is the official language	Yes

Eritrea（1996-07）	Stipulation of language equality and the language of the courts	Yes
Estonia（1992-06-28）	Estonian is the official language	Yes
Ethiopia（1994-12-08）	Amhara is the working language	Yes
Fiji（1997-07-25）	English, Fijian and Hindustani have equal rights; stipulation of language of the courts	Yes
Finland (new constitution of June 11, 1999)	Finnish and Swedish are the national languages	Yes
France (constitution of Oct. 4, 1958, amended June 25, 1992)	French is the national language	No
Gabon（1991-03-26）	French is the official language	No
Georgia（1995-08-24）	Georgian is the national language	Yes
Germany (constitution of May 23, 1949, amended in 1995)	Stipulation of language equality	Yes
Greece（1975-06-11）	Stipulation concerning biblical language	Yes
Grenada（1973-12-19）	Stipulation concerning language of the courts and the fact that members of parliament must be capable of speaking and reading English	No
Guatemala(constitution of May 31, 1985, amended in 1993)	Spanish is the official language; stipulation of bilingual policy	No
Guinea (constitution amended Dec. 23, 1990)	French is the official language	Yes
Haiti（1987-03-10）	Creole and French are the official languages	No
Honduras（1982-01-20）	Spanish is the official language	No
Hungary (constitution of Aug. 2, 1949, amended in 1996)	Stipulation concerning protection of mother tongue	Yes
India (constitution of Nov. 26, 1949, amended in 1996)	Hindi is the official language	Yes
Indonesia（1945-08）	Indonesian is the official language	No
Iran（1979-10-24）	Farsi is the official language	Yes
Iraq（1970-07-16）	Arabic is the official language	Yes
Ireland（1937-07-01）	Irish is the first official language, and English the second	No
Italy（1947-12-22）	Stipulation concerning protection of ethnic minority languages and language equality	Yes
Jamaica（1962-07-24）	Stipulation of language of the courts	No
Jordan（1952-01-01）	Arabic is the official language	Yes
Kazakhstan（1995-08-30）	Kazakh is the official language	Yes
Kenya（1963-12-12）	Swahili and English are the official languages	No
Kiribati（1979-07-12）	Stipulation of language of the courts	No
DemocraticPeople's Republic of Korea (amended April 9, 1992)	Stipulation concerning protection of the national language	No

Kuwait（1962-11-11）	Arabic is the official language	Yes
Kirghizstan（1993-05-05）	Kirghiz is the official language	Yes
Layouts（1994-08-15）	Laotian is the official language	No
Lebanon（1926-05-23）	French is the official language	No
Liberia（1986-01-06）	Stipulation concerning language of legislative institutions	No
Libya（1969-12-11）	Arabic is the official language	No
Lichtenstein（1921-10-06）	German is the official language	No
Lithuania（1992-10-25）	Lithuanian is the official language	Yes
Luxemburg（1968-10-17）	The language of the courts is stipulated by law	No
Macedonia（1991-11-17）	Macedonian is the official language	Yes
Madagascar（1992-08-19）	Malagasy is the official language	No
Malawi（1994-05-16）	Stipulation of the language of the courts; members of parliament, ministers and vice ministers must be able to read and write English	Yes
Malaysia（1957-08-31）	Malay is the official language	No
Maldives（1997-11-27）	Divehi is the official language	No
Mali（1992-02-27）	French is the official language	Yes
Malta（1964）	Maltese is the national language	No
Marshall Islands（1979-03-01）	Stipulation concerning language equality	Yes
Mauritania（1991-07-12）	Arabic, Pulaar, Soninke, and Wolof are the national languages; Arabic is the official language	No
Mauritius（1968-03-12）	English is the official language of the parliament	No
Mexico (constitution of 1917, amended in 1992)	Stipulation concerning protection of local languages	No
Micronesia（1978-07-12）	It is not necessary to have a command of English to become a member of parliament	Yes
Moldova（1994-07-29）	Moldovan is the national language	Yes
Monaco（1992-12-24）	French is the official language	No
Mongolia（1992-01-13）	Mongolian is the official language	Yes
Morocco (constitution of March 10,1972,amended Sept. 4, 1992)	Arabic is the official language	No
Mozambique（1990-11）	Portuguese is the official language	No
Namibia（1990-02）	English is the official language	Yes
Nauru（1968-01-29）	Stipulation concerning the language of the courts	No
Nepal（1990-11-09）	Nepali is the official language	Yes
New Zealand（1990）	Stipulation concerning protection of ethnic minority languages and the language of the courts	No
Nicaragua（1987-01-09）	Spanish is the official language	Yes
Niger（1996-04-20）	French is the official language	Yes
Nigeria (amended Oct. 1, 1979)	Stipulation of the language of parliament and the language of the courts	No

Norway（1814-05-17）	Government officials must be able to speak the national language	No
Oman（1996-11-06）	Arabic is the official language	Yes
Palau（1980-07-09）	Palauan is the national language; Palauan and English are the official languages	Yes
Pakistan（1973-04-10）	Urdu is the national language	No
Panama（1972-10-11）	Spanish is the official language	No
Papua New Guinea(1975-09-16)	Stipulation of language of the courts	No
Paraguay（1992-06）	Spanish and Guarani are the official languages	No
Peru（1993-12-29）	Castilian is the official language; Quechua and Aymara and other local languages are the ethnic languages	Yes
Philippines（1987-02-02）	Pilipino is the national and official language	No
Poland（1997-04-02）	Polish is the official language	Yes
Portugal（1976-04-02）	Stipulation concerning the position of the Portuguese language	Yes
Qatar（1970-04-02）	Arabic is the official language	No
Rumania（1970-04-02）	Rumanian is the official language	Yes
Russia（1993-12-12）	Russian is the national language	Yes
Rwanda（1991-05-30）	Kinyarwanda is the national and official language; French, too, is an official language	No
Saint Lucia（1979-02-22）	Members of parliament must have a command of the English language	No
St. Kitts and Nevis（1983-09-19）	Stipulation of language of the courts	No
St. Vincent and the Grenadines（1979-10-27）	Stipulation concerning the language of the courts and that members of parliament must have a command of English	No
Samoa	Stipulation concerning the language of the courts and language equality	Yes
Saudi Arabia（1992-03）	Arabic is the official language	No
Senegal（1992-03-03）	French is the official language; four local languages are ethnic languages	No
Seychelles（1993-06-08）	English, Creole and French are the national languages	No
Singapore（1963-09-16）	Members of parliament must have a command of at least one of the following four languages: English, Malay, Chinese and Tamil, which are also used in parliamentary activities	No
Slovakia（1992-09-03）	Slovakian is the official language	Yes
Slovenia（1991-12-23）	Slovenian is the official language	Yes
Solomon Islands（1978-07-07）	Stipulation of language of the courts	No
Somalia（1979-09-23）	Somalian and Arabic are to official languages	Yes

South Africa（1996-05-08）	The official languages are Pedi, Sotho, Tswana, Swazi, Venda, Tsonga, Afrikaans, English, Ndebele, Xhosa and Zulu	Yes
Spain（1993-12-12）	Castilian is the official language	No
Sri Lanka（1978-08-31）	Sinhalese and Tamil are the ethnic and official languages	No
Sudan（1998-06）	Arabic is the official language	No
Surinam（1987-10-30）	Stipulation concerning language equality	Yes
Sweden（1975-01-01）	Stipulation concerning protection of the languages of weak groups	No
Switzerland（1874-05-29）	German, French, Italian and Romansch are the national and official languages	No
Syria（1973-03-12）	Arabic is the official language	No
Tadzhikistan（1994-11-06）	Tadzhik is the national language	Yes
Thailand（1997-09-27）	Stipulation concerning language equality	Yes
Togo （1992-09-27）	French is the official language	No
Tunisia（1959-06-01）	Arabic estas nacia lingvo	No
Turkey（1982-11-09）	Turkish is the national language	Yes
Turkmenistan (1992-05-18)	Turkmen is the national language	Yes
Tuvalu（1986-09-15）	Stipulation of language of the courts	No
Uganda（1962-01-01）	English is the official language	No
Ukraine（1996-06-28）	Ukrainian is the national language	No
United Arab Emirates (1971-12-02)	Arabic is the national language	No
Uzbekistan（1992-12-08）	Uzbek is the national language	Yes
Vanuatu（1961-01-23）	Bislama is the national language; English and French are the official languages	Yes
Venezuela（1961-01-23）	Spanish is the official language	No
Vietnam (constitution of April 15, 1992, amended Dec. 25, 2001)	Stipulation concerning the position of all ethnic languages and concerning the language of the courts	No
Yemen（1994-09-29）	Arabic is the national language	No
Yugoslavia（1992-04-27）	Serbian is the official language	Yes
Zambia（1991-08-24）	English is the official language	No
Zimbabwe（1979-12-21）	Stipulation of language of the courts	No

(Translated from Esperanto by Miĥaelo Sedgley)

Translation Services at EU

Noel MUYLLE

Director of Translation Service, EC

Mr President,
Ladies and Gentlemen,

May I first thank you for your invitation.

If you ask a historian, a sociologist or a student of politics briefly to describe his country and its principal characteristics, he will undoubtedly begin with a description of its geographical location and of which countries are its neighbours, to north and south, east and west.

He will trace out its borders, which may have moved over the years at the whim of its leaders or its people. He will mention its natural resources, the scenery – flat, undulating or mountainous – the lakes and the rivers which thread their way across the country. Then he will come to the societal aspects, with man at their centre; how he has moulded the country, using all the resources nature has placed at his disposal and which he needs to survive and advance individually and collectively, to be able constantly to meet the new challenges thrown up by the evolution of the community and society in which he lives.

The philosopher would tell you that man needs to demonstrate his ability to face up to these challenges by creating external signs and symbols in the form of palaces, churches, monuments or industrial complexes to reflect the kind of intellectual adaptability.

Indeed, man fashions with varying degrees of success, depending on the vicissitudes of the economy, the foundations and the contours of his culture in all its manifestations: architecture, music, literature, painting, sculpture, song, theatre and the cinema.

This has always been the case, from prehistoric times to today, and for all peoples.

Man has neither wanted nor been able to content himself with the fruits of his cultural and economic evolution within the confines of the community to which he belongs. He has always felt the urge to communicate, to transfer his knowledge to others, to be in contact with others, and in order to do so, he uses that essential instrument for communication: language.

Language is the expression of man, such as he is; rich or poor, colourful or bland, subtle or neutral, deliberately or unintentionally precise or vague.

Tell me about your language and I will tell you who you are, what are your deepest convictions, your real intentions, your ultimate goals.

Sadly, my language is not necessarily your language, nor is it implicitly more important or more beautiful than yours; to claim otherwise would be to impose a value judgement, a judgement based on relative strength.

Yet there are a thousand reasons – political, economic, commercial, cultural and certainly touristic – why we have to understand one another and be able to communicate across the language boundaries of our countries.

Thus it is that since time immemorial, man has always wanted to know and use the language of his neighbour, and, if he was unable to do so himself, he would rely on the services of scholars, scribes or diplomats or messengers.

This has not always been without its problems. Insufficient understanding or mastery of a language was the cause of the confusion surrounding the building of the tower of Babel and explains why it was never finished. Pythia of Delphi, who had the task of explaining to the good people of Greece the babblings of the Oracle, was threatened with death if the message did not come over clearly enough. Likewise, if the military messenger left any doubt as to whether the home army had been defeated, he could expect to lose his head.

Whilst these events may lie far in the past, they bring us to the very heart of the matter: multilingual communication and its importance in international affairs today.

Although the professions of the highly skilled linguist, whether he be a translator of the written word or an interpreter of the spoken word, are as old as man, they are coming increasingly to the fore in world affairs as globalisation advances.

Let us put aside the common premises – of language as the identity of a country, or, without questioning their appeal or their value, of Latin as the lingua universalis, or Esperanto as the lingua neutralis. Can we really imagine today's world, a world of daily discussions, meetings and negotiations in all manner of fields – politics, diplomacy, the economy, trade, tourism – and the bewilderingly diverse contracts, agreements and treaties they give rise to, without the instrument of language?

The experts, the businessmen, the politicians are undoubtedly highly skilled in their own fields, but they are not necessarily linguists.

The founding fathers of Europe and its institutions were well aware of this, which is why, as early as the 1950s, they gave pride of place in the treaties to languages and equal treatment for all languages.

It goes without saying that the practical, day-to-day organisation of language provision in the European institutions and in their meetings is no easy task.

From the four official and working languages of its inception, to the eleven of today following the successive enlargements, the Union moved to 20 official languages on 1 May. This means that all definitive official documents, the so-called "acquis communautaire", all the regulations and directives will have to be translated into these 20 languages, so that every citizen can read them, understand them and comply with them.

You will understand that the key role in this process will be played by the translator.

The Union is also engaged in an ongoing process of integration and hence is involved in an endless round of debates, meetings and conferences. I do not need to

explain the pivotal role played in this context by the conference interpreter, the multilingual communicator, the man or woman who gets the message over from one expert to another, from one delegation to another, and without whom those experts and delegations would not understand one another.

It is not uncommon for people to have a second or even a third language as a result of their upbringing or education, yet few are as precise and at ease as when they are speaking their mother tongue, the language in which they have complete mastery over all registers and all subtleties. For proof, we need look no further than the sixty meetings our services organise every day in Brussels for delegates like these.

This is not to say that we can provide every language in every one of our sixty or so meetings a day. The SCIC (the Joint Service of Interpretation and Conferences for the European Commission, the Council of Ministers, the Committee of Regions, the Economic and Social Committee, and other agencies of the Union) has always operated a policy of real needs, which means that we will provide precisely the interpretation needed for the meeting to function properly and for the debates to take place. For instance, if the Swedish delegate feels able to express himself competently in another language, such as English, there is no reason for us to waste scarce interpreting resources by providing him with interpretation to enable him to speak Swedish. That said, if he prefers to speak Swedish, but is willing to listen to interpretation into English or another language, this can be arranged also. This kind of asymmetrical language cover, where delegates may speak any one of, say, ten languages but listen to interpretation into only three or four is likely to become more common in the future.

But the above considerations also explain why the training of the translator or interpreter who facilitates this process of integration, these debates, the drafting of treaties and agreements, the drawing up of contracts, is important, complex, lengthy and of university or post-university level.

Even though these professions call upon different but equally valuable talents, the translator or interpreter is not a person who has learned the dictionary by heart or who can recite a grammar book. To be a multilingual communicator means having exercised one's intellectual curiosity over many years, to have become imbued with the history and culture of another people, to know how to listen, to analyse and to express oneself accurately, and to have the talent to adapt to a changing society.

Put simply, no matter whether you are involved in a political negotiation or doing a business deal, it is better to do without translators for your texts and interpreters for your discussions if the quality of what they produce is bad.

It is against this backdrop and with a view to having highly qualified linguistic staff at its disposal for the purposes of serving its ever-expanding multilingualism that the European Commission, and more specifically the Directorate General for Interpretation, launched almost ten years ago a Master's in Conference Interpreting. Its curriculum has been accepted and is now being applied by fifteen universities within the Union. A Master's in translation, based on the same principles, is currently in preparation.

Earlier, I briefly referred to the number of meetings organised in Brussels by the Commission. To this total should be added the meetings of the other institutions such as the European Parliament and the Court of Justice. The translating and interpreting activities of all of the institutions taken together require a staff of almost 4000, a figure which will rise with the linguists from the new member states from 1 May onwards, translating now over 1 300 000 pages per year with an increase of 5,3% per year. As was the case with previous enlargements, not all of them will be there from day one. It is up to the new member states of the union to train them in their universities, in some cases with the assistance of our services, and for the individuals to pass the open competition which enables them to join the staff of our institutions or the selection test to be placed on our list of freelance interpreters.

Ensuring that the negotiating and decision-making activities within the institutions run smoothly demands a significant physical, IT, and organisational infrastructure capable of performing well even under pressure, as well as a skilled and experienced management team. Furthermore, the facilities and equipment must meet exacting standards, often laid down by the ISO (International Standardisation Organisation), as regards ergonomics, sound quality, ventilation and so on.

Our institutions have their own in-house teams of professional conference organisers (PCOs) and as I am sure you are aware, associations of specialist organisers such as Meeting Planners International or the International Association of Professional Conference Organisers (IAPCO) are to be found all over the world.

It is in this same context that our services are working with a number of European universities on the development of a Master's in Conference Organisation, a qualification which will be of use not only in our institutions but also in the private sector. There are cities all over the world which have made a name for themselves as favourite conference venues, and Beijing is on the way to joining them. But if a seminar or congress is to be effective and productive, then its planning is best left to the professionals.

To sum up:

Language is the expression of a people's identity and the instrument a citizen uses when participating in debates within the concert of nations. Language is an element of value added, an economic, commercial, political and artistic factor of some considerable importance.

Through his upbringing and education, man is exposed to cultures other than his own, to languages other than his mother tongue. Yet he may not necessarily combine within himself the know-how of the expert with that of the linguist.

Unless he is perfectly bi- or trilingual, a truly rare phenomenon, it is very much in the interests of the delegate, the representative or the participant in any negotiation or discussion to deploy his most potent, but peaceful, weapon: the language he knows best and in which he expresses himself most accurately – in the majority of cases, his mother tongue.

It is a fact that there are thousands of languages in the world, a very small number of which are deemed to be more widely used than others and which people resort to to make themselves understood. That is the way of the world. Put simply,

there is no point speaking Greek in China if you wish to make yourself understood or do business. But as we all know, the organisation of education and thus language learning amongst others is still the remit of the Member States of the European Union, not of the European Commission.

There can be no doubting the value added by highly skilled language professionals, whom I would call multilingual communicators, in the political, economic or commercial decision-making process.

As past experience and practice in the current member states of the Union has shown, it is better to focus such training in a few centres of excellence, the number being determined by the size of the country, rather than scattering resources thinly over too many establishments.

The practice of translation and interpreting is not what it used to be. Sentence-by-sentence consecutive interpreting is no longer used in our institutions, the bulk of the work is in simultaneous mode and, sad to say, the reading out of written texts is increasingly prevalent. The meetings tend to deal with economic, scientific or financial technicalities, with the final political discussion or negotiations more than likely taking place around a lunch or dinner table or in a small, select group.

The introduction of new computer and information technologies has revolutionised not only the teaching of these language experts but also the way they exercise their professions.

Contrary to the widely held view, the solution of a single language – or should I say a single thought process? – is far from being the miracle answer. To those of you who think that one single spoken lingua franca, understood all over the world, would solve all of our problems of comprehension, let me ask you this:

- Which language?
- How is it learned?
- How proficient do you need to be?
- Will it be understood by everyone?

Bad interpretation and translation have led to major diplomatic incidents and legal deadlocks which it has been left to courts to untangle. We can see the effects every day. Consequently, there are employment opportunities for the young beginners. They are the ones who will be called upon in the coming years to replace an entire generation of experienced translators and interpreters as the latter drift gradually into retirement. This is true of all of the international organisations; for instance I am often told that there is a desperate shortage of Russian/Chinese/Arabic/Japanese-language interpreters capable of interpreting back into English.

Ladies and Gentlemen,

I sense it is time for me to conclude in order to leave room for the discussion, during which I am sure we will have an opportunity to clarify the cost of multilingualism (700 000 000 EUR per year, 1,51 % budget, i.e. 1 coffee in the past, 1 capuccino per citizen in Europe after enlargement) – a subject which is debated ad

nauseam in the European media – and the way it works in practice in our institutions.

In my speech, I started off from a global and somewhat philosophical perspective, discussing the structures of society and communication and the pivotal role of language, and concluded with a number of observations culled from my day-to-day experience of negotiating practices during my long career of over forty years in the service of the European institutions.

I should have liked to say a few words to you in Chinese or Esperanto.

Allow me to say just one word

XIEXIE

for your invitation and for your attention.

Language Equality in International Relations: The Role of China

LIU Haitao

Communication University of China, Beijing

Literally, "international relations" means relations between countries. In documents concerning international relations there is often consideration of relations between countries, but the relations discussed hold not only between countries or governments but also between legal citizens, firms and organizations. Such relations include relations in the fields of politics, economy, culture and science. It is clear that language plays an important role in such relations. Language not only exists objectively between the subjects but also is a tool and means of realizing other relations. For that reason the language factor should not be ignored in international relations. Likewise, the language problem has to be studied within the framework of basic principles of international relations.

Chinese President Hu Jintao spoke at the Moscow Institute of International Relations on May 28, 2003. According to him the following are necessary for the sake of building a new international political and economic order:

- Promotion of democracy in international relations
- Maintenance and respect of global diversity
- Establishment of a new concept of security and mutual trust and advantage, equality and cooperation
- Acceleration of balanced development of the global economy
- Respect for and further development of the important role of the United Nations and particularly its Security Council.

We call those principles the principles of "equality, diversity and balance in international relations." In fact, they are also basic principles that the Chinese government frequently emphasizes in various forums. In this presentation those principles play a leading role in analysis of the present situation of language used in international relations and in advocacy of building a new international order regarding language.

Unfortunately, the problem of language is insufficiently treated in works on international relations. That being the case, I am pleased to find a small chapter in a work by Henderson entitled "English as a Global Language." According to him the effectiveness and efficiency of global communication depends particularly on the English language. He asserts that English has already become the *lingua franca* of the whole world, the universal language of peoples of different languages and cultures, that a fifth of the people in the world can speak English and that many politicians and scientists are able to communicate in it fluently. He says that English is

progressively becoming the number-one candidate for the second language for the whole world and that English is the common language of citizens of the world. Is that the truth? Yes, the reality of the matter is that serious.

To summarize, you don't have to look too far to find inequality in international relations. Kofi Annan recently said that it is an unfortunate fact that the world today has more inequality than it had forty years ago. He is certainly right. The present international order concerning language is characterized by inequality and imbalance. Language is mankind's most important means of communication. It plays an irreplaceable role in national economic life and in formation of the national economic system. English-speaking countries that simply use their local-language advantage are able to enormously profit from it in cultural and economic terms. Such asymmetry of language development is a big obstacle to progress of mankind over the long run. Language is not just a tool. The history of the spread of certain languages is a history of policies of force. If language were only a tool, there would not be so many conflicts in the world due to language differences. If language were only a tool, immigrants to North America before the founding of the United States of America would not have destroyed the Indian languages. Language is also a means of spreading culture, and it is also a means of profiting. If it were not, they wouldn't say that Britain's "black gold" is North Sea oil, but rather that it is really the English language. This shows that the language order based on English is in contradiction with the principles of equality, diversity and balance in international relations. That being the case, it is urgently required that politicians, linguists and scientists of various disciplines study how to build a new international language order based on equality and other basic principles.

Language inequality in international relations also causes inequality in other relations, among which inequality in cultural exchange should be noted. Statistics show that in 2002 China imported the copyrights of 8,782 publications of other countries, the United States and the U.K. accounting for 4,544 and 1,821 of them, respectively. In the same year China exported a mere 190 copyrights to other countries, 9 of them to the United States and 6 to the U.K. That fact shows that those two countries are not very interested in Chinese attainments. There is great imbalance in cultural exchange between China and English-speaking countries. Particularly disturbing to us is that the imbalance continues to grow. According to statistics of the Beijing Municipality, 3,536 copyrights were imported in 2002, and in the following year the number rose to 4,640. Just today I read in the newspapers that many well-known Chinese writers are calling for efforts to save the Chinese language, and the writer Yu Guangzhong says that English is just a means of keeping in touch with the rest of the world, whereas Chinese is our roots.

Language is a collective commodity. This means that "the more the users, the greater the exchange value." In other words, the more speakers of the language there are, the greater the communicative value it has for the individual speaker. That also enhances its cultural value as a commodity. Its high value entices more people to learn it, and that positive feedback has a snowballing effect.

It is possible to classify a language into the following levels according to field of use and social function: ethnic language, common official language, regional common international language and international language. Study shows that mankind's language system has a "star" structure. At each level of the system there is one language that functions as an "interlanguage." Those interlanguages play the mentioned roles: common official language, regional common language and international language. Theoretically it is not linguistic characteristics that decide which languages play the lead role at each level, but rather economic and political factors. Here is a simplified network of the world language system:

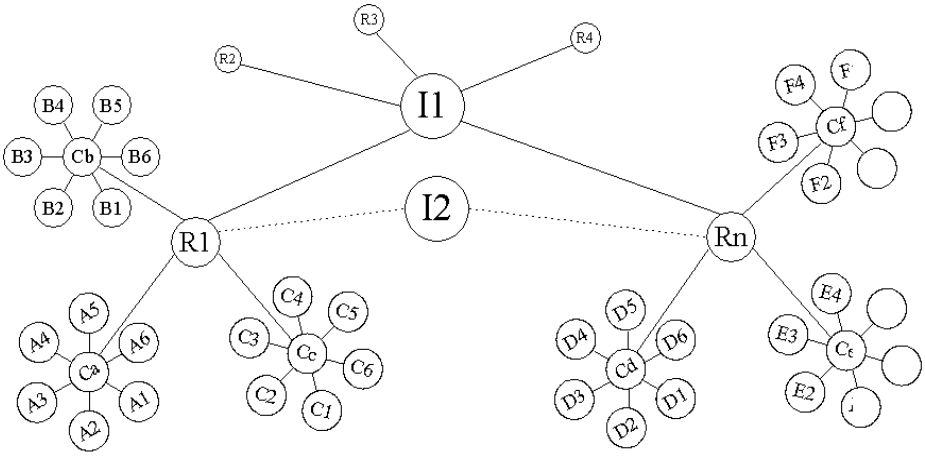

The elements of the language system, i.e. the different languages, are not equal. Such inequality between them results in inequality between their respective speakers. It is clear that if all interlanguages were ethnic languages, some people in the world could communicate on each level only by means of their mother tongues. But there are also those who have to learn even three other languages in order to accomplish the same task! Structurally such a system is unstable and fragile. For the sake of improving the quality of the system we can convert the star structure to a distributed structure. Here it is a matter of how to do away with "level" in the system so as to make communication between all languages possible. That is doubtlessly impossible because no one can be expected to have a command of 6,000 languages or more! Another possible method would be that of "compacting" the levels in the system. That means that everyone would have to be able to speak two languages, his mother tongue and a common language. In that way a universal dual-language system would be built. The modified network:

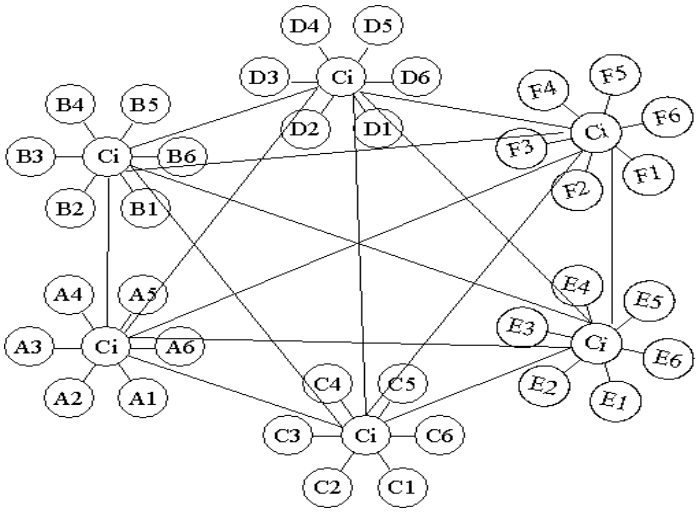

From the viewpoint of complete equality everyone would have to learn another language besides his mother tongue, a common language. Only subject to that condition is it possible to attain complete equality and universal bilingualism. Certainly, the common language that everyone would have to learn would not be the mother tongue of anyone in the world. Otherwise, the principle would fall apart. The required language can only be a neutral language. That idea was proposed to the League of Nations back in 1920. It is now time to implement it.

Presently the English language plays the role of such a common language. Maybe the system is effective and practical, but it certainly is neither characterized by equality nor ideal because it has within it the many problems just mentioned. One can oppose English as the common language because it is not neutral, but also because of the fact that a very powerful country lies behind it. The history of that giant of a country is a cause for concern: It favors with respect to the peoples of the whole world a process that the American Indians have already been subjected to: assimilation. Some scholars think that if those who speak "powerful" languages could monetarily compensate the cost of learning them by those who speak "weak" languages, the system would be acceptable. But reality tells us that English has already become and is becoming increasingly a tree on which money grows and will continue to become increasingly so. In such a situation if you think that they are going to pay for that, you are dreaming! More frightening, just about all of the peoples of the whole world are actively getting in line to become part of the English snowball. And the bigger the snowball gets, the wider the gap of inequality gets. But if diversity is fundamentally necessary to mankind and if unity is viable only in diversity, no unity can last without diversity. In other words, the enormous snowball is also pregnant with enormous danger.

But if English and other ethnic languages are not suitable as a common language for the whole world, how can the growing need for communication between peoples of different languages be met?

The only solution that is at least theoretically unproblematic is adoption of a neutral planned language as the common language for the world. That idea may not yield much profit in the near future, but it is of value and necessary for mankind's

ongoing stable development. Because of that we have to look through the possibilities regarding the building of a new order as regards an interlanguage or interlanguages, even if it is still only an ideal. In such a new order people of different languages would be able to communicate with one another on an entirely equal footing. It would not only preserve the diversity of languages and cultures and respect the human rights of all peoples regarding language, but would also be useful in terms of accelerating balanced development of the global economy.

To be sure, the planned-language solution is not without problems. But they can be solved. At least we now know that the problems can be solved and that the solution is rational, that it can meet all of the conditions required by the problems. That is because the solution is in consonance with the fundamental principles of equality, diversity and balance in international relations. In other words, there is a language movement of the following description:

It is a movement for democratic communication, a movement for effective language instruction, a movement for provision of a dual-language opportunity, a movement for language rights and a movement for language diversity.

That movement is the Esperanto movement.

The fundamental principles of international relations proposed by the Chinese government can suitably be applied in building of a new interlanguage order within the broader framework of a new order of international relations, and that suggests that China will play an important role in building a new interlanguage order.

According to the Chinese National Statistics Bureau in 2003, the numbers of students in China were as follows: postgraduate students 651,000; undergraduate students 11,086,000; technical-high-school students 12,402,000; high-school students 19,648,000; and middle-school students 66,906,000, of which 22,201,000 in their first year. In the Chinese educational system students generally first receive foreign-language instruction in middle school. Today the foreign language is almost always English. An impressive statistic is the figure of 20 million students starting to learn English in middle school each year. That is just the beginning of a long road ahead for them. They absolutely must acquire a working knowledge of English along the way in order to get a Ph.D. Another impressive figure: 100 million students learning English at one level or another in the Chinese educational system at any particular time. I consider that a big strength as regards the need to build a new interlanguage order, but it is necessary to work out a more rational redistribution of limited resources.

According to the formula for calculation of the communicative value (K) of language mentioned by De Swaan (2003), the K-value of a language is the product of two numbers: P and C. Here P is the prevalue of the language; it stands for the percentage of the total world population that are fluent speakers of it. C is the language's value as a common interlanguage; it stands for the percentage of the speakers of the language that have a command of more than one language. It is a generally appreciated fact that bi- and multilinguals connect the multilanguage world into a whole. That being the case, C also expresses the connecting capacity of the language. It is clear that the C value of English is enormously greater than that of

Chinese or of any other language. We Chinese ourselves contribute to the strength of English!

It is easy to see that those three languages in the same system are closely interrelated[1]. Chinese has a stupendous P, but that factor is now contributing to making English even stronger. It is therefore urgently necessary to redistribute resources, that being a precondition for making a big contribution to a new interlanguage order.

China is a good model of protection of languages and language rights of minorities as an important part of human rights. In the Chinese constitution and other Chinese laws it is clearly declared that all ethnic groups have the right to freely use and develop their own language. The administrations of minority regions have the right to use their own language as a working language. What is even more important, in schools and courses with mainly minority students the government encourages use of textbooks in the minority language for instruction.

The Chinese government supports the Esperanto movement because Esperanto has made and makes a useful contribution to Chinese national liberation, to the Chinese new culture movement and to cultural communication between China and other countries. The Chinese linguist Chen Yuan has said that spread of Esperanto in China is closely linked with reform of society in this country and that this sustains the Chinese Esperanto movement. He is certainly right about that.

In 1963 the Chinese Ministry of Education proposed Esperanto as an optional second foreign language for foreign-language majors in universities, and in 1982 it declared again that Esperanto can figure as a second foreign language in many fields. If China shares such good experience with the whole world, that will doubtlessly help to build a new interlanguage order.

To be sure, it would be better if we would do the following:

1. Preserve the present place of Chinese in international organizations and relations and work for enhancement of its position. Value and love our mother tongue because self-esteem is a precondition for gaining the respect of others. If China were to join in the English snowball with all of its people, that would send the K-value of English soaring astronomically, in which case you can forget about building any new order: it's a cinch that English would then rule the world.

2. It is necessary to beef up the K-value of Chinese by supporting learning and instruction of Chinese as a foreign language throughout the world. Statistics put the present number of people learning Chinese as a foreign language at 25 million. Plans call for raising that to 100 million in the next five years. It is important to make sure that such activity not become a movement to establish another extremely powerful language that could erode other languages. We are aiming at another method for stabilizing the world's language system if you remember that we as yet still have only one interlanguage on the international level of the language system.

3. As I just mentioned, there will be 20 million middle-school children in China this year starting to take classes in English. That not only raises the K-value of

[1] Please see p. 72-73 and p. 201-202of this book.

English but also lowers that of Chinese and that of Esperanto. If foreigners are able to communicate well in English in China, why should they bother to learn Chinese? That being the case, China must urgently work out a policy concerning foreign-language instruction in order to avoid unnecessary investment in learning of English and limit the expansion of English.

4. It is necessary to intensify instruction of other foreign languages so as to stem the tide toward English and turn it away from it. That will not only lower the K-value of English but also raise that of other languages, making the system more stable and also contributing to language diversity in the world.

5. It would be a good idea to introduce Esperanto into all levels of the Chinese educational system. Studies have shown that learning Esperanto facilitates subsequent learning of other languages. If all or a part of the 20 million students that start middle school each year were to receive instruction in Esperanto, it could prove to be interesting to them because of its simplicity and could mean better results than those obtained so far with English. Learning of other foreign languages, including English, could be postponed until later, in high school, when students could choose the language they want to learn. Since they would already have a basic knowledge of Esperanto, it is to be expected that they would be able to learn the other languages better than if that were not the case, including better than they have learned English up to then. At the university level the main aim of foreign-language instruction is reinforcement of ability to understand English special languages to facilitate reading of technical literature. It is recommendable that students attain an active command of Esperanto and a passive command of English. That would make it possible to reduce the time that has to be devoted to learning foreign languages so as to have more time to acquire specialized knowledge. That presupposes:

- Establishment of an Esperanto department in universities to train teachers and scientists. The goal should be acquisition of a fluent command. That is important in order to be able to implement Phillipson's proposal that Esperanto be used in international organizations as an internal language and as an interlanguage in conference interpretation (the language of the "main interpretation booth").
- Establishment of research organizations for esperantology and interlinguistics for delivery of theoretical nutrition and energy to practicians.
- Giving Esperanto a place in the educational system on a par with or even above other foreign languages.
- Supporting publication of various documents and specialized and technical publications in Esperanto.

6. Education is basic to any activity and the key to building a new interlanguage order. If and when we someday have a sufficient quantity of speakers of Esperanto, i.e. when Esperanto has a significant K-value, then we should strongly speak out for adoption of Esperanto as the language of international relations.

Through such efforts we raise the K-values of Chinese and Esperanto while at the same time lowering that of English and making it possible to leave more time to students for acquisition of specialized knowledge.

Eighty-three years ago Dr. Nitobe Inazô, then Assistant Secretary General of the League of Nations, set Esperanto on the long road to international relations following his return from the 13th Universal Congress of Esperanto (Prague, 1921). Fifty years ago UNESCO passed a resolution recognizing the value of Esperanto to mankind. Today the world needs Esperanto more than ever, at least theoretically.

China today already fully appreciates the importance of equality, diversity and balance in international relations. The idea of a new interlanguage order, too, is based on exactly those same three principles. It can therefore be considered an integral part of the new order of international relations.

If the language problem continues to be ignored in international relations, what awaits us is the world dominion of English. Is that really the new world, the new order, that the peoples and statesmen of the world are longing for?

(Translated from Esperanto by Miĥaelo Sedgley)

Esperanto and the World Federalist Movement

Etsuo MIYOSHI

World Federalist Movement, Japan

Dear Fellow Idealists,

Permit me to use this term to address you. We all share the same ideal of world peace, do we not? The Director's Conference of the World Federalist Movement was held three years ago on a small island, Ventotene, near Naples, Italy. Ventotene was chosen because it is the site of the prison where the famous politician Altiero Spinelli wrote the Ventotene Manifesto, sixty years ago. So it has ties with the present European Union.

The President of the World Federalist Movement was the late Peter Ustinov, the famous British film actor and author. The Ford Foundation, the MacArthur Foundation and others support the WFM with a budget of millions of dollars annually. Fifty-five directors from 26 countries attended the conference.

The minutes of this meeting contain a statement I made near its close:

"In Japan applications for patents are around 400,000 annually, twice that of the United States. However, when we look at the winners of the Nobel Prize in the sciences, we find there are 198 from the US, 79 from England, 69 from Germany and only 7 from Japan, which ranks 13th on the list. This prize is for science, but the order of the winners is the order of English speakers. While we are learning English, English speakers can study advanced technology, films, literature, sports and so on. Because of this privilege they can speed ahead in these fields. The choice of work or occupation, salary levels and even marriage prospects depends on one's level of English. I needed ten years of learning English to sell gloves, but I still didn't reach a high-enough level. Then I became captivated by the idea of Esperanto.

Esperanto is a language with only 16 rules and no exceptions. It is phonetic. It requires only a fifth of the effort needed for learning English. It has existed for more than a hundred years, and has spread through the whole world. Now Esperanto on the Internet is available in more than a hundred countries, over ten radio stations broadcast in Esperanto, and many schools and universities teach Esperanto throughout the world.

English-speaking countries are becoming rich, but other countries are suffering. They feel they need to learn English, but they are unhappy about this. This can be avoided by uniting the Esperanto movement with the World Federalist Movement."

It required a lot of courage for me to stand up against English in the English-speaking conference. Finally they took notice of my words: "to achieve a world federation we must first speak Esperanto throughout the world." So the

administration agreed that an Esperanto booth and a seminar on Esperanto would be conducted at the 2002 World Conference in London.

Before the Ventotena Conference I made the same request at the World Conference in San Francisco and at the World Director's Conference in Japan. Unfortunately I was not successful. Now after many years of effort, they finally consented. A seminar on Esperanto was organised and an Esperanto booth was manned at the World Federalist Conference in London in July, for the first time. Two hundred fifty participants from 36 countries attended this conference. It was there that a WFM representative from the US announced to Esperantists "Your Movement is Wrong!" at the entrance of the conference venue.

The aim of the World Federalist Movement is to "eliminate borders between countries and unite the world". The Esperanto Movement calls for "a common world language to breakdown language barriers". Although they have the same ideas about world peace, the movements are separate. Only a few people, like me, belong to both. WFM meetings are always conducted in English, and no one even thinks that a language problem exists.

Fifteen Esperantists and 45 World Federalists attended the Seminar. First Professor Glossop, of the University of South Illinois, who has been active in both movements for many years, basically stated: "If we connect Esperanto to the World Federalist Movement the gap will be closed. Without this there is no hope for the future."

"Why don't they use Esperanto in the Congress?" asked a local Esperantist. An English Federalist and ex-member of the British Lower Chamber answered: "Only people who can speak English participate in these meetings. There is no budget to translate into Esperanto." "Esperanto makes translation expenses totally unnecessary," the other argued. "These meetings are totally controlled by native English speakers," said a Norwegian delegate. However, a Japanese delegate let us know that although almost 40 Japanese attended, most of them went on a sightseeing tour of Paris because it was so tedious for them, owing to their not understanding English.

To prepare a resolution, a committee of four Esperantists, five Federalists and seven or eight observers met the next morning. I had the honour of attending. The Italian committee member said, "Esperanto is a created language. It is impossible." The British committee member argued: "English and German were created by our ancestors, so why should Esperanto be considered strange?" A United States VIP from the World Bank showed his true colours by saying: "Hell! I would have to study another new language!" In this way the arguments of the previous evening continued for two hours, with a text of only a few lines being achieved.

I stated: "If Esperanto were to become the common language of the world, English speakers would also have to study it, and linguistic equality would become possible. Esperanto only needs one fifth of the effort that learning English requires. In the multilingual European Union one third of the total administration budget, an enormous sum, has to be spent on interpretation and translation. A language common to all mankind would bring about immeasurable advantages to the

economy, culture and interpersonal relationships." Finally the following sentence was added to the resolution: "Federalists should learn the non-national language, Esperanto."

I am not able to forget what a young English Esperantist said: "I can't hide my indignation on witnessing the arrogant stand taken by people who say that English is the international language, and the lack of consideration for non-English speaking people. I feel the importance of the neutral language Esperanto deeply."

In Japan, too, there are people who think that English should be the second official language. Leaders need to be made aware of the deep existing discrimination and encouraged to change the language policy to one that supports the use of the national language plus Esperanto. If it continues as now, the whole world will become only English speaking. The Third World War might happen before then, however, and it will probably be between English-speaking countries and other countries in which English is not widely used.

A couple of months ago the French Minister for Culture, Jean Aillagon, said on the radio that Esperanto doesn't have a culture, so it is not a suitable common language for the EU. During more than 100 years, about 1,000 children from international marriages between Esperantists have been born, who speak Esperanto from birth. With sufficient communication and love, the number of native speakers will increase. Not long ago an official of the Interpretation and Translation Service of the European Union said that in principle their working languages should be limited to English, French and German, with smaller languages having to be interpreted via one of these. He said that the total cost is only two euros for each EU member per year, and that is only the cost of a cup of coffee. This statement does not count the total cost to 450 million Europeans. He only considered the cost of EU administration. The EU guarantees the conservation of cultural diversity, including languages, but its practices negate that fundamental right.

I visited Poland in May to establish a company in Malbork. Last summer I was invited there to attend the unveiling of the Japanese Memorial Stone in the Park of the World. While I was there, the Lord Mayor enthusiastically suggested that I should invest there. The important port of Gdańsk is close, so I could import materials from Asia at low cost. I could also hire English, German and French speakers for organising the retailing side of the business, which is not possible in Japan. The salaries are sufficiently low for producing our rolling suitcases, and we would also give work to many unemployed locals. An important point was that Poland was about to join the EU, so I wouldn't need to pay duty when I sell to EU countries.

I visited a lot of delivery companies for materials, with my representative, Dr Eduard Kozyra, the driving force behind the Esperanto movement there. Almost everyone I met admired my ability to speak Esperanto, and half of them promised they would start learning our language. I negotiated about fabrics, thread and plastic parts for the bags, about the investment with the city authorities and banking negotiations, etc. I used only Esperanto and was able to express everything fully and

in detail, although I am no expert in the international language. This was the first time I have used Esperanto commercially, and it impressed me greatly.

The spiritual leaders of the Oomoto religion have taught that the international language Esperanto is the most concrete way for achieving world peace. So I have dedicated all my energy into attaining it. God has given us a tiny chance to instigate a bloodless language revolution in the European Union right now. If it happens it will flow on to the whole world. Billions of people spend so much effort learning English with such little result. We are able to help them. If we pass over this chance, English will dominate the world, and the tolerance will explode in injustice and hopelessness in non-English-speaking lands. So, the world will sink into tragedy.

With heartfelt thanks.

(Polished by Daniel Kane)

The Bahá'í View on World Language Problems

Kimiko SCHWERIN

Bahá'í International Community (BIC)

1. Introduction

The theme of this symposium resounds loudly in the minds and hearts of all members of the Bahá'í International Community (BIC), given the emphasis in that community upon the eventual adoption of a universal auxiliary language which would be acquired by all the citizens of our planet together with their mother tongues. In addition, these same members have a special relationship with the Esperanto language and with the Esperantists themselves. There are two reasons for this. First, the son of the founder of this community, 'Abdu'l-Bahá, praised the efforts of the Esperantists in trying to create a universal auxiliary language that would be easy for virtually any human being on our planet to learn. The adoption by the peoples of the earth of such a language would resolve the many problems and misunderstandings that arise out of the fact that different peoples use different languages and, at the same time, would facilitate global communications and cooperation on an unprecedented level. But there is a second, more subtle reason: the daughter of Dr. Ludwig Lazarus Zamenhof, the inventor of the Esperanto language, Lidia Zamenhof, was herself a cherished member of the Bahá'í community. [1] So, members of the Bahá'í community have great respect for the efforts of the Esperantists on the one hand, and an enormous respect for the moral fiber and spirit Dr. Zamenhof helped instil into his daughter, who devoted herself to helping others less fortunate than herself, even during her last two years under the unspeakable conditions of the Warsaw ghetto. This is a fundamental theme of all great humanitarian enterprises: to sacrifice oneself for the benefit of others.

2. The Bahá'í View on World Language Problems

According to Bahá'u'lláh, the founder of the Bahá'í International Community, "the greatest instrument for promoting harmony and civilization" [2] is the realization of a universal auxiliary language. Bahá'u'lláh urges the leaders of the world to select a single language for the use of all on earth and to adopt a common script. He further states that this universal auxiliary language will be the cause of unity and one of the signs of "the coming of age" [2] of the human race:

> "From the beginning of time the light of unity hath shed its radiance upon the world and the greatest means for the promotion of unity is for the people of the world to understand each others' writings and speech." Bahá'u'lláh did enjoin upon the world leaders "either to choose one language from those existing or to adopt a new one, and, in like manner to select a common script, both of which should be taught in all the

schools in the world. Thus will the world be regarded as one country and one home." [3]

In the following sections an overview is given of the language challenges faced by the Bahá'í International Community followed by comments on the purpose of a universal auxiliary language. A vision will be outlined of the effects upon world civilization of the choice of such a language. The question of which language should be selected and who should do the selecting is addressed, and some comments will be devoted to the issue of a global commitment to a universal auxiliary language and a universal script. Finally, some concluding remarks are made concerning the urgent need for such a language to promote peace and understanding.

3. Language Challenges Confronting the Bahá'í International Community (BIC)

Language challenges with which the BIC must deal on a practical, intensive, and on-going basis include the following:

a – **Intercontinental and international conferences:** The Bahá'í International Community often holds conferences beyond national borders. When such conferences are held, the translation to many languages is always a weighty but sincere consideration.

b – **Preparation of documents and correspondence between international, national, and local bodies:** At present, English has been adopted as the broadest means of communication. This policy, however, limits the communication with non-English speaking people and countries. It is difficult, moreover, to keep a fair balance of understanding between the English-speaking and non-English-speaking populations.

c – **International conventions:** Once every five years an international convention is held for the purpose of electing the Bahá'í World Governing Council, which is the world head of the Bahá'í International Community. Approximately 1,500 national representatives from 180 countries around the world gather there to consult on the affairs of the faith and to share their experiences. Although English is used as the primary language of communication at these international conventions, a large corps of translators, and a great number of documents prepared in advance at the national and international level in various languages are required.

d – **Travelling and living abroad:** The Bahá'ís who travel to, and settle in, other countries for the purpose of providing spiritual education and who, as educators, scientists, physicians, and business people, try to contribute positively to the peoples of those countries, often suffer from problems that arise out of unfamiliarity with the local language and from the need to learn the language(s) of the country. How much easier will be their lives once the universal auxiliary language comes to reality.

e – **The broad diversity of the Bahá'í community:** Given the breadth of the ethnic and national composition of the Bahá'í community, which is comprised of

people representing more than 2000 nations, ethnic groups, and tribes, there are as many languages spoken by Bahá'ís. This, of itself, raises challenges, like those faced by international organizations and communities everywhere, of resources dedicated to the translation of correspondence, books, reports, external-affairs documents, websites, and other public information materials. Additionally, as a religion with a large body of sacred scriptures, the Bahá'í community faces the challenge of providing translations of the holy texts that carefully, accurately, and truthfully mirror the original as closely as possible. As for the steps being taken to resolve such problems, the Bahá'í administration is dealing with them as best it can, employing translators, usually on a volunteer basis. Bahá'í literature is now translated into more than 800 languages, though often only small portions due to the lack of resources.

As to the question of whether specific **language policies** have been established for application within the Bahá'í community, there have been none taken on a global scale. Within some contexts, purely practical considerations give rise to decisions on language use. In international communication, for evident reasons, mainly English is used. The two official languages of our Bahá'í World Governing Council are English and Persian. Certain National Councils, for example, may require the use of a single language from among many for use at Bahá'í institutional gatherings, or have a list of select languages targeted for translations [4].

Thus, the language problem is not at all solved inside the Bahá'í community and probably will not be anytime in the near future. The Bahá'í World Governing Council has stated, "The difficulties of international communication in a polyglot world are strikingly evident to any Bahá'í who has gone to foreign lands or has attended international conferences." Further, it feels that "choosing any language for the Bahá'ís to use as an international auxiliary language would give rise to greater difficulties than would thereby be solved at the present time." Nevertheless, it admonished the Bahá'ís that they, "remembering that this is one of the very important principles of the Faith, would do well to support the concept, whenever possible, and to pray that the time is not far removed when the governments of the nations will adopt a single language to be taught in all the schools of the world as an auxiliary to the pupils' mother tongue." [5]

4. Towards a Universal Auxiliary Language

Now we examine some of the factors to be considered concerning a universal auxiliary language.

<u>The Purpose of a Universal Auxiliary Language</u>

For the Bahá'ís, the necessity of a universal auxiliary language is a *sine qua non*. 'Abdu'l-Bahá states that "Unless the unity of language is realized, the 'Most Great Peace' and the oneness of the human world cannot be effectively organized and established; because the function of language is to portray the mysteries and secrets of human hearts. The heart is like a box and language is the key." [6] Moreover, the auxiliary language is not to be merely for the purpose of speeding and simplifying the exchange of information, but also for

the purpose of facilitating true *consultation*, the *modus operandi* of the BIC and which lies at the heart of the functioning of the Bahá'í community. The "law of consultation" is a key instrument given by the Founder for bringing about true unity among the diverse peoples of the world. The Bahá'í world, whose membership covers every corner of the earth, utilizes this instrument on a daily basis for solving their problems, even at the international level. The practice of consultation logically requires a common tongue that everyone can understand and use in order to solve the problems before them. The Bahá'í community quite naturally produces many interracial and international marriages and families. For them, a common language which all members of the family speak fluently is a source of unity and well-being.

'Abdu'l-Bahá, in speaking of this auxiliary language, said, "Through this means, international education and training become possible.… The spread of the known facts of the human world depends upon language. The explanation of the divine teachings can be spread through this medium. As long as diversity of tongues and lack of comprehension of other languages continues, these glorious aims cannot be realized. Therefore, the very first service to the world of man is to establish this international means of communication. It will become the cause of the tranquility of the human commonwealth. Through it, the sciences and arts will be spread among the nations. It will prove to be the means of the progress and development of all races. We must endeavor with all our powers to establish this international language throughout the world." [7]

A Vision of the Effects of Adopting a Universal Auxiliary Language

The teachings of the founder of the BIC lead to a vision of the future of humankind which may be brought about, at least in part, by the adoption of a universal auxiliary language. Elements of this vision are implied by the following statements:

"The unity of the human race, as envisaged by Bahá'u'lláh, implies the establishment of a world commonwealth in which all nations, races, creeds, and classes are closely and permanently united. This world commonwealth must consist of a world legislature, whose members will, as the trustees of the whole of mankind, enact such laws as shall be required to regulate the life, satisfy the needs, and adjust the relationships of all races and peoples."

"A world executive, backed by an international force, will carry out the decisions arrived at, and apply the laws enacted by, this world legislature, and will safeguard the organic unity of the whole commonwealth." "In this earthly society, a mechanism of world inter-communication will be devised, embracing the whole planet, freed from national hindrances and restrictions, and functioning with marvelous swiftness and perfect regularity.… A world language, a world script, a world literature, a uniform and universal system of currency, of weights and measures, will simplify and facilitate intercourse and understanding among the nations and races of mankind."

"In such a world society, science and religion, the two most potent forces in human life, will be reconciled, will cooperate, and will harmoniously develop.

The economic resources of the world will be tapped and fully utilized, its markets will be coordinated and developed, and the distribution of its products will be equitably regulated."
"National rivalries, hatreds, and intrigues will cease, and racial animosity and prejudice will be replaced by racial amity, understanding, and cooperation. The causes of religious strife will be permanently removed, economic barriers and restrictions will be completely abolished, and the inordinate distinction between classes will be obliterated. Destitution on the one hand, and gross accumulation of ownership on the other, will disappear. The enormous energy dissipated and wasted on war, whether economic or political, will be consecrated to such ends as will extend the range of human inventions and technical development, to the increase of the productivity of mankind, to the extermination of disease, to the extension of scientific research, to the raising of the standard of physical health, to the sharpening and refinement of the human brain, to the exploitation of the unused and unsuspected resources of the planet, to the prolongation of human life, and to the furtherance of any other agency that can stimulate the intellectual, the moral, and spiritual life of the entire human race." [8]
To such a world, humanity is moving by the unifying forces of life. It must come about, Bahá'ís are firmly convinced, even though it might be reached only after phases of severe trials and tests and many setbacks. A universal auxiliary language will form a vital element of this future state of human society. And it will be one of the mightiest means to bringing it about.

Which Language is Most Suitable to become the Universal Auxiliary Language? [9]

Now that we know clearly the need and effect of the universal auxiliary language, we will wonder which language is most suitable to become our common tongue. The following comments based on the Bahá'í writings shed light on this topic.

English: As has been said, at present, mainly English provides the base of communications for the Bahá'í International Community. This, however, occurs solely for practical reasons and it cannot be concluded that the Bahá'ís would be especially in favor of English to become the universal auxiliary language. For English to become the universal auxiliary language, one can imagine that certain characteristics may need to be addressed: that it be governed by simple rules, with no irregularities of grammar, spelling, rules of gender or divergent dialects, which will be easy for the peoples of the world to learn.

Arabic and Persian: Bahá'u'lláh revealed the word of God mainly in Arabic and to a lesser extent in Persian. While Bahá'u'lláh, in none of His writings, states that His followers are required to learn these or any other language, He praises especially the vastness, expressiveness, and eloquence of the Arabic language and remarks that no other language can match its vast possibilities. Of course, some Bahá'ís study both of these languages in order to get direct access to the originals of their holy writings.

Esperanto: Esperanto has been in wide use, more so than any similar language, all over the world, and Bahá'ís have been encouraged… to learn it and to translate Bahá'í literature into it. [10] Actually, in the Bahá'í writings there can be found quite many very positive statements about Esperanto, like the following by 'Abdu'l-Bahá: "Now, praise be to God, Dr. Zamenhof has invented the Esperanto language. It has all the potential qualities of becoming the international means of communication. All of us must be grateful and thankful to him for this noble effort, for in this way he has served his fellow men well. He has invented a language which will bestow divine benefits on all peoples." [11]

And we also can find the following interesting prophetic statement about Esperanto: "This language will be spread and universalised to a certain degree, but later-on a language more complete than this, or the same language will undergo some changes and alterations and will be adopted and become universal." [12]

However, as has been stated, the Bahá'í community so far has made no pronouncements as to which language should be selected as the international auxiliary tongue. And even in relation to Esperanto, we Bahá'ís do support it not because we "feel it will be chosen as the auxiliary language, but because we champion the principle of the need for such a language in the future world civilization". [13]

"We, as Bahá'ís, are very anxious to see a universal auxiliary tongue adopted as soon as possible." However, "we are not the protagonists of any one language to fill this post." The position of the Bahá'í community is, that "whenever a language is adopted by the nations of the world as the international medium, no doubt we too will adopt and use it. If it should happen to be Esperanto we would be very pleased because of our long and friendly association with Esperantists and the great contribution their language has already made to a better understanding among peoples." [13]

Who will Choose the Universal Auxiliary Language?

While Bahá'ís firmly believe that necessarily the time must come for an international language to be introduced universally, we also feel that "it is not possible now to foresee exactly how this will come about." [15] Either a language could "naturally emerge as the universal world language" or, "it would seem reasonable to suppose that events will compel the governments, either progressively or all in concert, to select an international auxiliary language to be taught as a second language in all schools and to be used in all international commerce." [16]

What the Bahá'í community would like to see is that "the governments of the world through their parliaments … effect this momentous enactment." [17]

"If the governments of the world agree on an existing language, or a constructed, new tongue, to be used internationally, we would heartily support it because we desire to see this step in the unification of the human race take place as soon as possible." [18]

5. Conclusion: Global Commitment to a Universal Auxiliary Language and a Common Script

In conclusion, we see the urgent necessity for the creation and adoption of a universal auxiliary language that all the world's peoples will learn in addition to their native language. By no means do we propose supplanting any of the currently used languages of the world. The auxiliary language is intended as a vehicle for international communication and for communication across linguistic barriers everywhere. Bahá'ís, when trying to promote the ideas of their faith for the transformation of society from its current state of unrest and upheaval into one of peace and harmony, quite naturally also promote the idea of an international auxiliary language, as this is one of the major principles of ourfaith. Apart from this, our ties to the Esperanto movement have been close almost since the birth of Esperanto and are now upheld mainly by the Bahá'í Esperanto League with its members in more than 50 countries. The Bahá'í International Community as an NGO is collaborating with the Esperantists and other NGOs in the New York based NGO-coalition for the adoption of an international language. The Bahá'í community stands ready to continue to advocate the idea of an international auxiliary language.

Let me close my remarks with a quotation from a document issued by the BIC on the occasion of the 50th anniversary of the United Nations. This document contains a number of quite far-reaching suggestions on the reform, improvement, and further development of the UN. One of these proposals also addresses the language issue as follows:

The United Nations, which currently uses six official languages, would derive substantial benefit from either choosing a single existing language or creating a new one to be used as an auxiliary language in all its fora. Such a step has long been advocated by many groups, from the Esperantists to the Bahá'í International Community, itself. In addition to saving money and simplifying bureaucratic procedures, such a move would go far toward promoting a spirit of unity.

We propose the appointment of a high-level Commission, with members from various regions and drawn from relevant fields, including linguistics, economics, the social sciences, education, and the media, to begin careful study on the matter of an international auxiliary language and the adoption of a common script. We foresee that eventually, the world cannot but adopt a single, universally agreed-upon auxiliary language and script to be taught in schools worldwide, as a supplement to the language or languages of each country. The objective would be to facilitate the transition to a global society through better communication among nations, reduction of administrative costs for businesses, governments, and others involved in global enterprise, and a general fostering of more cordial relations between all members of the human family. [19]

References

[1] Heller, Wendy, **Lidia: The Life of Lidia Zamenhof, Daughter of Esperanto**, George Ronald.

[2] Bahá'u'lláh, **Kitáb-i-Aqdas**, #189, p.88.

[3] Bahá'u'lláh, **Tablets of Bahá'u'lláh Revealed After the Kitáb-i-Aqdas**, p.165-167.

[4] Office of Public Information, Bahá'í World Centre, 2004.

[5] From the introduction to a compilation prepared in Jan 1985 at the instruction of the Bahá'í World Governing Council; included also in a Memorandum of 16 Aug 1995 prepared on their instruction by the Research Department at the Bahá'í World Centre for an individual believer.

[6] 'Abdu'l-Bahá, **Promulgation of Universal Peace**, 2nd Edition, 1982, p.60.

[7] Ibid.

[8] Bahá'í International Community, **The Bahá'ís,** 1992 Edition, p.75.

[9] A Compilation by the Research Department at the Bahá'í World Centre, 1995, p.2-4.

[10] Shoghi Effendi, from a letter written on his behalf to an individual believer, 17 Oct 1944; **Principles of Bahá'í Administration**, pp.27-28.

[11] Address by 'Abdu'l-Bahá at the Esperanto Banquet given at Hotel Moderne in Paris, France, 12 Feb 1913; cited from **The Bahá'í Movement and Esperanto**, compiled by Jeanne Bolles, in Star of the West, Vol-11, No-17, 19 Jan 1921, pp.287-291.

[12] **Tablets of 'Abdu'l-Bahá**, Vol. III, p.692.

[13] Shoghi Effendi, from a letter written on his behalf to an individual believer, 17 Oct 1944; **Principles of Bahá'í Administration**, pp.27-28.

[14] Shoghi Effendi in a letter of 31 Mar 1948 to an individual believer.

[15] The Bahá'í World Governing Council in a letter of 8 Jun 1980 to an individual believer.

[16] ibid.

[17] Bahá'u'lláh, note #193 to §189 of the **Kitáb-i-Aqdas**.

[18] Shoghi Effendi, from a letter written on his behalf to an individual believer, 17 Oct 1944; **Principles of Bahá'í Administration**, pp.27-28.

[19] Bahá'í International Community, **Turning Point for All Nations**, 1992 Edition, p.14.

Towards a New International Language Order

LEE Chong-Yeong

Vice-President, Universal Esperanto Association

"The limit of my language is the limit of my world."
Ludwig Wittgenstein, Austrian philosopher

1. Language Integration

When Esperanto was created a century ago, the world's main language problem was a lack of communication among different nationals because of language differences. Therefore Zamenhof created Esperanto, aiming at easier communication between different nationals.

The differences between national languages are still the basic linguistic problem in the world. But nowadays another world language problem is, in addition to the differences of national languages, the unifying tendency of different languages towards a particular ethnic language – that is, English, or more precisely American English. In fact, English has become the unofficial but yet de facto international common language not only among people and in international trade, but also in intergovernmental organizations. The UN officially uses six languages for official meetings, but for daily administration mainly English is used as the "working language".

The proliferation of English as the world's common language is due to political, economic, technological and mass-communication forces of the USA. In the modern world, English almost monopolizes the world's mass-communication system, especially satellite-television broadcasting and computer languages.

The intrusion of English as the de facto international common language brings with it cultural problems and various others. An ethnic language has its own culture and tends to replace the culture of those accepting it.

But la most destructive problem is that the ethnic language is "cannibalistic". American English devours other national languages in the fields of international meeting, trade, science, technology and tourism. For international discussions, trade negotiations, scientific discussions, and mixed-national tourism, most often English is used. Even in non-native-English-speaking countries, English is occasionally used for precise scientific and technological expressions.

Soon national languages will be spoken only at home and in the café. This is a symptom of the beginning of the death of national languages. Even "English" English is devoured by American English.

2. Linguistic Hegemony

The unifying tendency of the world languages towards English, an ethnic language, creates problem of linguistic hegemony, and this tendency causes ticklish but serious problems in world language politics.

Language policy is becoming a more and more unstabilizing factor for world peace and justice. Linguistic hegemony and linguistic egoism cause conflicts in many countries of the world and sometimes create tumults in many countries.

Because of the dominant proliferation of English, forces against such linguistic hegemony in international organizations are gaining momentum.

Some years ago, France prohibited use of English words in commercial advertisements. To strengthen the forces against English, more than thirty francophone countries convened in 1997 in Hanoi, Vjetnam, and established the International Organization of Francophone Countries, appointing Mr. Butros Butros Ghali, former UN Secretary General, as the General Secretary of the new francophone international organization.

Seeing that all of Moscow was covered with commercial advertisements in English, Russian president Yelzin said in 1997 that he was considering a law prohibiting use of English in commercial advertisements.

The Chinese Ministry of Foreign Affairs said in 1997 that "China is a great country and the language of the great country must be respected," and began to use only Chinese for its weekly press conference.

The UN uses six official languages (English, French, Spanish, Russian, Chinese, and Arabic) for translation and simultaneous interpretation for all official meetings. One says that about US$ 100 million per year is necessary to translate one language. Then the question becomes: why do linguistically weak nations (Germany, Japan, Italy, Korea, etc.), who do not benefit from the translation, have to pay for the translation included in the membership fees?

In the European Union, all the languages of its member states are considered equal, and therefore 15 languages are used for simultaneous translation for parliamentary discussions. It is said that about 1,500 translators translate about a million pages a year.

Ironically, the real language problems in the UN and EU lie not in the lack of understanding among state delegations owing to language difficulties, but in the fact that English is becoming a de facto common language of the world. In fact, it is practically possible to have all the meetings of UN only in English, because almost all its delegates know English. In the UN, for all unofficial and staff meetings, and for speaking with strangers in corridors of UN buildings, English is used. But when it comes to the question of an official recognition of English as the international common language, the forces of language politics come into play, and non-native-English-speaking states cannot agree.

Linguistic hegemonism hampers linguistic equality and touches the national pride of non-native-English speakers. In 1998 at an EU foreign ministers' meeting in Finland, German minister Joschka Fisher, who knows English very well, insisted on

speaking in German. Then Spanish minister Abel Matutes said that he would speak in Spanish if the participants did not speak in English or French, which were the official working languages for such informal meetings.

In fact, the forces against English are becoming strong, especially in Europe. At a seminar on the challenges of globalisation, 19 March 2001, at the University of Sorbone, Paris, French president Jacques Chirac appealed to the participants saying, "The language community of the Latin tradition must unite to resist the dominance of English." Also on 22 March 2001, at an international seminar, "Universal Voices of the Latinity", Portugese ex-president Mario Soares asserted that "countries with Latin-based languages cannot accept English as the international language."

3. Human Rights

Recognition of the essential dignity and the equal rights of every member of human society is the foundation of freedom, justice and peace in the world. Human rights are basic rights of all people in the world and may be neither given nor taken away. The United Nations proclaimed 56 years ago the Universal Declaration of Human Rights and officially recognized their basic principles. This was one of the great achievements in the world history. Since then the UN has contributed much to improve, or to prevent degeneration of, human rights in many parts of the world.

To protect human rights, free linguistic communication is one of the essential conditions. But we often see that international refugees, new immigrants, and linguistic minorities suffer from inability to communicate linguistically and cannot protect their own rights in economic, legal and social matters. Therefore, Article 2 of the Universal Declaration of Human Rights clearly declared that, "Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind," that of language explicitly included.

Unfortunately the United Nations, fifty-six years after the Declaration of Human Rights, still has not done enough to protect those human rights violated by language differences. The influential forces of the world continue to ignore the problems of language rights, and it seems that even the UN hesitates to recognize the problems of human rights violated due to language differences. Respect of human rights and observation of the UN Declaration of Human Rights are not complete without equality, observation of language rights, and recognition of world language problems in international life. The UN Declaration of Human Rights proclaimed the principles, but does not specify measures to protect the linguistic aspects of human rights. A linguistic egoism therefore dominates world linguistic policies, and this situation is an important factor hampering efforts to protect human rights violated due to language differences.

Contemporary world language problems, in relation to language rights and human rights, have three aspects: linguistic communication difficulty, linguistic injustice and linguistic cannibalism. Linguistic communication difficulty among different peoples in the world causes economic, social and legal injustice to the peoples of minority languages. These linguistically "handicapped" people cannot

stand equally with linguistically "normal" people. Linguistic injustice disadvantageously affects linguistically weak people who must express themselves in the languages of linguistically dominant group. The problems become serious when the use of a particular minority ethnic language is outlawed, or when it is deliberately excluded from the national education system. Linguistic cannibalism is more serious problem. In today's world, a critical world language problem is, in addition to the communication difficulty between different peoples due to their language differences, the cannibalistic tendency of an influential ethnic language. The intrusion of an ethnic language as an effective common language in international communication carries with it various problems, such as cultural intrusion. But the most critical and even destructive problem is the fact that ethnic language is cannibalistic: it devours other national languages in the fields of international meetings, commercial trades, sciences, technologies and tourism.

(Table 1) Linguistic Aspects of Human Rights

Linguistic Aspects	Description	Violation of Human Rights
Linguistic communication difficulty	Inability to communicate due to language differences	Legal, economic and social disadvantage
Linguistic injustice	Restriction of use or teaching of particular language	Linguistic inequality
Linguistic cannibalism	An ethnic language devoured by an intruding language	Degeneration or death of the devoured language

4. Need for a New International Language Order

We can clearly see from the above analysis that an international common language is needed for human rights and linguistic democracy and to enable people with different languages to communicate on a linguistically equal basis. We can also see that the idea of English as the official international common language cannot be accepted politically and is not justifiable from the point of view of human rights and linguistic democracy.

What, then, are the required conditions for an international common language? It must meet three basic conditions: 1) it must not be an ethnic natural language, but must be neutral; 2) it must be easy to learn; and 3) it must be linguistically sophisticated enough to be able to express delicate human feelings.

(Table 2) Required Conditions for an International Common Auxiliary Language

Conditions	Description
1. Neutrality	Must be a neutral language which does not belong to any ethnic group
2. Easy to learn	Must be easy to learn and to speak by common people
3. Linguistic capability	Must be able to express well delicate and complex feelings of human beings

To uphold human rights based on equality and justice, and to promote international understanding for world peace, it is essential that linguistic democracy and human rights be observed. To assure linguistic equality and human rights, a new international language order is necessary. Human rights cannot be considered apart from linguistic equality. The new international language order for linguistic equality and human rights must be based on four principles. First, it should help maintain linguistic and cultural diversities of the peoples in the world. Second, it should encourage education in minority languages within a country, along with its official national language. Third, it should help preserve and develop ethnic languages, without their being devoured by an influential ethnic language. Fourth, it should help peoples with different languages communicate efficiently and intelligently at an international level.

(Table 3) Requirements of the New International Language Order

Requirements	Description
1. Maintain diversity	Help maintain linguistic and cultural diversity of the peoples of the world
2. Preserve minority languages	Encourage education in minority languages within a country, along with its official national language
3. Protect ethnic languages	Help preserve and develop ethnic languages, without their being devoured by an influential ethnic language
4. Help communication	Help peoples with different languages communicate efficiently and intelligently at an international level

We can clearly see from the above analysis that an international common language is needed for human rights and linguistic democracy and to enable people with different languages to communicate on linguistically equal basis.

Due to the fact that English is already widely used as the unofficial international language, let us compare English and Esperanto as candidates for an international common auxiliary language. In addition to ease of learning and neutrality, let us compare the two languages based on certain criteria: number of languages, justice and equality, influence on national language and influence on national cultures. As

the following table indicates, certainly English should not be the international common language for the new international language order.

(Table 4) English and Esperanto as International Common Language

Comparison	English	Esperanto
Number of languages	One language for everyone in the world	Principle of "One nation, two languages"
Justice and equality	Advantages to native English speakers	Equality among all Esperanto speakers
Impacts on languages	Weakening or death of non-English languages	Protection and defense of non-English languages
Impacts on cultures	Americanization of cultures and value systems	Unity in diversity in cultures and value systems

Esperanto, which was created 117 years ago and is spoken in more than 120 countries in the world, has sufficiently proved its suitability as an internationally neutral common auxiliary language. Esperanto values protection of human rights by means of democratic linguistic communication, respects and defends linguistic rights of linguistically weak nations, and aims at "unity in diversity" of languages and cultures of different nations. The use of Esperanto favors linguistic equality between its speakers. It protects rather than devours national languages, and it conserves unity in diversity rather than attempting to fuse all the national languages into a single ethnic language.

5. The Role of China in the New International Language Order

We see clearly the need for a new international language order. Then where do we start?

First, for a political decision at the level of intergovernmental organizations, we must stimulate the UN so that it officially recognizes language problems in international communications and places these problems on the agenda of a meeting of its Economic and Social Council. If an official discussion on world language problems takes place, this will be the beginning of the solution. For example, after such a discussion the UN can appoint a fixed-term ad hoc Working Group on Language Problems to study and recommend solutions. During this period (say, five years), the Working Group may 1) study contemporary world language problems; 2) examine existing international common auxiliary languages, such as Esperanto, regarding their suitability as official international common language; 3) experiment with translation and interpretation; and 4) conduct trial teaching to see how easily the auxiliary language can be learned. Based on such studies and experiments, the Working Group may make a recommendation to the UN regarding the possibilities of using an international language in a new international language order.

Who can influence the UN, then, to discuss the language problem? Governmental representatives, especially of politically and economically influential states such as China, Japan, Germany, etc., can certainly provide such influence. If the delegations of such governments ask the UN Secretary General to place "World Language Problems" on the agenda of a forthcoming UN meeting, this will be the beginning of official recognition of world language problems, and of the establishment of a new international language order.

China is a prestigious permanent member of the powerful UN Security Council, and Chinese is one of the six privileged official UN languages. But Chinese is much more threatened than the other five official languages by the proliferation of English. If China officially raises the issues of language problems in international organizations, everyone will listen to it and all countries, including those using the other five official languages though excluding those of native English speakers, will support the proposal. The proposal itself will become the beginning of the establishment of a new international language order. On this issue China can play a leading role for many years to come in the field of the world language order, and almost all the linguistically weaker nations will support it. We expect the largest country in the world to play a leading role in the creation of a new international language order, which is an important factor for international understanding and peace.

In conclusion, creation of a new international language order is necessary in the twenty-first century, and Esperanto, a neutral language that has proved itself as a living language for more than a century, has a good chance of contributing toward the development of the new international language order.

Finally, let us appreciate the basic idea of Lazaro Ludvic Zamenhof, who dedicated his entire life to the elimination of discrimination among persons of different nationalities and to the protection of linguistic aspects of human rights through the construction of a democratic and just international language order:

On the basis of a neutral language,
Understanding one another,
The peoples will form in agreement
One great family circle.

开幕词

雷纳多•科尔塞蒂

国际世界语协会主席

能够在新渡户稻造研讨会的开幕式上讲几句话,我感到很高兴也很荣幸。

首先，我要感谢所有前来参会的人，他们的出席给了国际世协很大的荣誉，我也感谢中国政府、本届大会的地方组委会，以及为这次研讨会提供赞助的日本政府及个人。正是他们的财政支持使得这次研讨会得以在北京大会期间成功地召开。当然，我们也不能忘记这一切的组织者、新渡户稻造研讨会的灵魂、现任国际世协副主席、原国际世协主席李種永先生。由于他曾经是联合国国际组织的官员，所以对同是亚洲人，同样在国际组织工作的新渡户稻造有着亲近感。

下面请允许我进入今天的主题。

人们常常问自己，有时还去问世界语者或是支持世界语的人：到底什么是世界语？为什么有这么多严肃的成年人从事这项看似游戏的活动和这种原本并不存在的语言？如果这些发问者知道，在历史上曾经有世界语者将其全部的时间、精力和金钱投入到这项事业中，甚至还有一些人为此付出了自由与生命，他们也许会更加困惑。

当然，对于这个问题的回答是多种多样的；因为对不同的人来说，世界语有着不同的含义，但核心的回答只有一个：人们从事世界语，是因为他们是从事语言、文化的温和的、和平的工作者，但对国际关系中的正义有着强烈的、执著的，甚至是狂热的感情。而这人与人，民族与民族之间的公平与平等正是我们大厦的基石。

当然为了支持公正与平等不一定要成为世界语者。新渡户稻造博士就是这样的例子，还有很多，包括今天的参会者也是这样。但遗憾的是在这个后现代化带有越来越多前现代化欧洲中世纪影子的时代，即强权者拥有各种权利，而普通人只能服从的时代，这种想法在当今社会并不普遍，甚至有些越来越落伍。现在，与中世纪不同的是，人们有权看电视。这种强权是真实的，反映在不同的层次，甚至在国际范围内，由新渡户稻造时代开始的国际组织从来没有像现在这样软弱无力，因为那些奉行帝国逻辑的国家正在削弱国际组织的力量。

当然，在人性中有试图控制别人，不顾道德、伦理追求最大私利的可能。但我相信在人性中也有对真、善和正义的追求。今天我们正是出于这种追求而来到这个会议室。也许你们对我们的事业不太理解，我们的会议正是那种很具体的，可能很小的，不重要的和不被注意的一系列斗争的一环，这斗争就是用权势来决定一切，还是在公平的基础之上决定问题的斗争。这种努力来自于所有的国际组织，至少这些组织的章程、宣言和他们创立者的愿望是这样的。我们不能忘记，在欧洲，在一些导致欧洲一体化的国际协议的背后，有着很多值得尊敬的政治人物，他们反思二战中依靠武力而造成的后果，而这种武力的手段在今后百年中仍然会让人感到羞愧。

但遗憾的是当一部分人为着二战的野蛮而羞愧时，另一部分人似乎已经忘记了历史，而要重蹈覆辙。而这一次战场似乎更大，覆盖整个世界。

世界语者们在过去的一个世纪中，无论在战争中还是紧张的国际关系中，一直努力引导人们宽容、承认事物的不同，相互理解，了解对方的意图。这就是我们的历史，我们为之骄傲的历史。有了这种自豪，我们在现在困难的条件下也能有勇气走进世界，并且说，我们既不喜欢用后现代的方式，也不喜欢用史前方式来安排国际关系。

我们的基本信仰是：人是生而平等的。

这难道不是被很多国家写进法律中的条文吗？但其中一些国家却自认为有权利定义某个国家的好与坏；这一点不是写在人权宣言中吗？但人权宣言却被一些高唱平等的人所随意践踏。

若人是生而平等的，那么每个人群、种族和民族，不管贫富、肤色、文化和语言等方面的差异，都应该是平等的。作为世界语者我们无疑是平等的倡导者。我们坚信，每一种文化都有广泛的价值。我们认为，如果认为某种文化与人民的落后、下等或者与现代世界格格不入就判定它们消亡，这是一种犯罪。

几百年来，人们实际上主要是欧洲人在试图挽救世界上落后的民族和不发达的文化。但这绝不能成为继续这种错误行为的借口。这种行为，虽然带来一点好处，却造成很多灾难。

语言和文化领域正是我们这次会议的主题。在这个领域中，同其他更广泛的领域一样，有人总是排斥一切与帝国模式不符的东西，逐步排斥一切语言，而热衷于世界帝国的语言。也就是说，只有一种文化和一种语言是重要的，其他的就让它们消失吧！我个人过去、现在和将来都反对这种逻辑，整个世界语运动也如此。我们并不是要反对英语或者是美国。在新渡户稻造时代，我们曾经反对过法语，如果将来，阿拉伯语成为帝国语言的时候，我们也会反对阿拉伯语。我们提倡语言与文化的平等，所以我们提倡使用中立的国际语。我们并不是人们想象的那么天真。我们知道，文化与语言的关系是国与国之间，民族与民族之间政治、经济等关系的反映。如果马克思健在的话，他会说我们对这些问题的重要性理解的不错。我们是国际组织的支持者，因为我们认为只有这些组织才能对抗这种强势逻辑。新渡户稻造先生也有这种天真，他在国际联盟的全部的活动是寻找各国人民之间的良好的、和平的和平等的关系。

正因为如此，我们是联合国教科文组织热心的支持者，是欧盟热情的支持者，是呼吁加强联合国的忠实支持者。如果这些国际组织想摆脱不能使它们成为自由的、平等的民间组织，而只能是以合法的形式将强势的意志强加给弱国的工具这一命运的话，我们大胆的认为，在语言文化领域里，在国际关系中，使用对人人平等的语言的建议，是值得国际组织关注的。请允许我提及“拉丁联盟”的命运，这就是那个我居住的罗马附近地区的人民联盟。它接受了罗马，同时也接受了它的逻辑。就像现在的联合国成员一样，当年的联盟成员认为，只要天地的位置不变，他们能够同强国平等相处。他们将这一陈述写进了他们的协议中。尽管有这一庄严的陈述，接受罗马和承认它的强大并且比别人拥有更大的决定权，但最后联盟本身结束了，它所代表的人民也不存在了。人们对于这些人甚至都不记得了。因此，我们更加期盼，现在的国际组织应该是有勇气拒绝强势逻辑的。我们想他们应该接受一个事实，即世界语和世界语者是他们活动的忠实的支持者。尝试运用世界语至少证明，这些组织是独立的，是为全人类的利益着想的。正是出于此，我特别欢迎今天在座的国际组织的代表，我相信那些在我之后发言的来宾会给我们提出很多高明的见解，而这些见解可以成为未来我们思想和行动的基础。

（翻译：陈吉 改稿：陆彬生 审读：谭秀珠）

国际关系中的语言平等

汉弗莱·汤金

美国哈特福德大学

1．世界语：国际生活中的推广语言

新的传媒方式既有它的广泛性，也有它的局限性。当欧洲人发现活字印刷技术以后（那时，中国已发明了印刷术，但仅限于汉字），印刷费用的降低使都市大市场的崛起成为可能，语言同时也得到了广泛使用（替代拉丁文，那时，人们已经习惯使用手写稿）。印刷产品在相关国家内部得到发展的同时，地方语言却受到排斥并逐渐弱化。在语言统一的影响同时，各种民族语的文字也多起来，国际拉丁文在衰落，但民族语的崛起也带来了许多不和谐声音，造成了某些边缘地区语言的萎缩。

在 19 世纪，交通运输领域发生了重大的革命，军事进入了工业化生产阶段，人们先是发明了电报，然后是电话，这给那些特定的人群带来了好处。然而，一些人，如产业工人和不得不生活在殖民地国家的居民仍处于这种繁荣之外。不论是为了贸易，还是为了就业，人们相互之间的交往更广泛了。国际语的境况也发生了深刻变化，许多资产阶级在相互交往中意识到语言多样性带来的不便，东北欧伟大的幻想家，一位资产阶级的代表——柴门霍夫，也面临着本阶级的其他成员由于语言多样化所感受的麻烦。为此，他创造了如今我们在这个大厅里还在使用的国际语。

在上世纪 80-90 年代出现了遍布全球的互联网。其全球化特性拉近了人们的距离，消除了地理上的语言差异，与其他大语种相比，英语无疑是最强大的，并无可争议地在世界各国被广泛应用和学习。与此同时，小语种也借助这个不需要高昂代价就可获得的平台，在相互之间也建立了史无前例的合作联系。特别是世界语，虽说它是小语种，但却很国际化，在教材、文字、活动等方面曾有过和现在仍有着许多优势，并作为语言的辅助工具被不断地开发。尽管其革命性在传统的组织结构框架内，如国际世协、传统的出版工作和课堂教学等不能被证实其有效性，但学习和使用世界语的人群却在不断地扩大。特别是间接的无组织的学习世界语的人越来越多，而且学习人数很难估计。现在摆在世界语运动面前的问题是，如何使用新方法推广世界语和从非世界语者的角度，使他们对世界语有一定的认可，而在世界语发展的历史上这对矛盾一直存在。在 1905 年，世界语者在法国布伦召开了第一届国际世界语大会。当时的代表们大部分人是乘火车去的，还有部分人乘的是轮船，那些都是那个时代的发明，它们让各地的人们有条件聚到一个地方开会，人们可以使用同一种语言相互对话。这种语言很快被大家灵活地运用了。他们可以借助现代化的交通工具，比较方便地跨越国界和语言障碍相聚在一起。

在世界语出现的早期，国际邮政网的建立（1875 年，建立了万国邮政联盟；1887 年世界语方案公布）使信息的快速交换成为可能，接着世界语的语言标准也建立了起来。书面文字借助邮政的渠道得到繁荣发展，由于交通的便利，人们的口语水平也不断提高：没有这些便利，语言的快速传播和稳步发展几乎是不可能的。

2. 世界语仍在推广之中

中立语言在讲不同语言的人们之间架起了一座桥梁，作为一种语言它很快地成熟起来了，这是事实，但这并不意味着，作为运动，它也成熟了。更精确地说，它作为传播的工具实现了语言创造者的梦想，但它并不会自动地发展。作为语言它有着非常强的灵活性和可操作性；它在说不同语的人中建立了新的平等。使用世界语，这一方不会统治另一方，这一方也不会向说别的语言的另一方屈服。一方面，中立语已经为在国际间广泛运用做好了准备；但另一方面，使用这种语言的人数相对还是比较少的。虽然世界语运动在 20 世纪在知识界有着强烈的反响（包括从结构主义到中国的文字改革运动），但对整个国际社会的影响仍然不够。教育界对它不太重视，各国政府对它的发展不感兴趣, 学术界的权威人士不赞成马上推广它：事实上，它是建立在语言平等的原则基础上的，但这点对劝说政府使用它没起任何作用。当有人建议在国际联盟使用中立语时，来自日本的副秘书长新渡户稻造递上了一份报告，对世界语做了积极的评价。但一些国家，主要是受到法国的影响，对他的报告没有给予足够的支持，法语和英语依然是国联的工作语言。日内瓦绝大多数的外交人员都能说英语或法语。也正是基于这一点，他们才被自己的政府选上的。很显然，母语是英语或法语的人在语言方面有优势。让语言的不平等现象存在，要比他们为了追求语言平等而下大力气去学一门新的语言—世界语感到更为轻松。

谈到法国人，他们在日内瓦是不会甘愿屈服使用英语的。在 1919 年凡尔赛宫召开和平会议之前，法语一直是公认的外交语言：它被正常地运用在各国政府间的往来中。至上世纪初，它渐渐地失去了其在许多领域的影响，特别是在贸易方面，英语大行其道，当然美国政权和经济的强大也是原因之一。在凡尔赛，有两位主要人物没讲法语——英国首相劳合·乔治强调自己的平民出身，而没有受过良好的教育，而美国的伍德罗·威尔逊则称在学校时很少学习法语。由于他们的坚持，英语也像法语一样被使用了。这样，英语开始在国际联盟中有了一席之地，于是，国联决定采用双语体制，使用英、法语互译。法国人误以为自己的语言力量足以抵制其语言地位的下滑，而拒绝在使用世界语的问题上作妥协，实际上是放手让英语任意扩大自己的影响。

第二次世界大战后，联合国成立，一些人认为，似乎又有可能促使联合国使用中立语了，但由于同声传译技术设备的应用，能用 5、6 种语言同声互译，就这样，世界大战的最终胜利者的语言——英语、汉语、法语、俄语、还有西班牙语成为了联合国大会上平等的工作语言。翻译技术设备的发展使互译变得简单，更加巩固了最强语种的地位。在联合国成立的最初几年里，国际世协尽管做出了很大努力，但最终没有能使联合国接受使用世界语这个最经济最有效的方案。联合国从一开始就把世界语的问题交给了新成立的教科文组织去解决。但教科文组织对此淡然处之。

1954 年，整整 50 年前，联合国教科文组织通过了一份有利于世界语发展的决议——联合国教科文组织认定世界语是可学的，世界语运动是支持教科文组织的宗旨的。但是，世界语肯定不能作为在国际组织间的中介语言，关于这一点，世界语者甚至没有进行辩解，联合国教科文组织对此也就保持了沉默。1954 年的联合国教科文组织蒙得维的亚大会在国际世协与教科文组织和联合国之间打开了正式对话的渠道，但没有谈及在工作中如何使用世界语的问题。在这两个组织中，大语种的霸权地位是存在的，尽管这对母语为其它语种的人来说并不太合适，但是还是被人接受了。世界语者尽管做了很多工作，但没有能说服那些组织的领导人哪怕是试用，实际上已经具备了试用条件的这种语言，从长远的观点看，用这种语言要比用 6 种不同语言口、笔互译更节省费用（也更为有效），而且中立语也将大大简化人与人之间的交往。

提到语言平等问题，对很多人来说好像充满了逻辑上的矛盾。语言，按照一些人的观点，应当是民族间竞争的武器，他们把特定环境下的特定的地理区域、特定的国家、特定的人群联系起来，（按怀疑论者的观点）他们认为没有能力去创造人与人之间的平等，因为这些人表现自己思想的形式是各不相同的..... 如果人们把语言看成是地域和政治表象的反映，那么没有地理位置，没有政治统一，就不可能有语言，因此，世界语是不存在的，也就是说，世界语者发明了不用语言的语言交流方式，这显然是极其荒谬的！

3．极端的语言多样性阻碍语言平等问题的解决

在上世纪 20 年代法国决定支持自己的语言并阻挠对世界语的一切讨论，虽然这种讨论的基点是文化（世界语是人造语，而非自然语，这就意味着它不是“真正的”语言），但它是有政治目的的。如果人们以世界上各自独立的语言都与国家有关为前提的话，那么，人们就会不可避免地面对各种民族语扩大自己影响的问题。经济的强大就有更多的成功机会（不是文化最强大：法国人总是错误地领会这个观点）—— 反对霸权的力量越分散，它就越容易向前走。英语的地位就是这样，它悄无声息却坚持不懈地在与法语抗争中赢得了胜利。虽然在二战以后，法兰西帝国依然存在，尽管法兰西战胜了德国，它的经济几乎可以与美国，在早期甚至可以与大英帝国竞争。一战以后，法国人接受了英语；二战后，法国人在联合国大会上接受了四种。之后是五种其他语言。法语在联合国秘书处保持了自己的地位，是两种工作语言之一，但即使在那里人们也会看到它的影响在持续下降，而英语的影响在上升，联合国大量的新老成员国，都把英语作为自己的官方语言。2000 年，只有 4 种语言被 10 个以上的成员国使用，即英语、法语、阿拉伯语和西班牙语。其中有 74 个国家用英语，比使用其他三种语言的国家的总和还多：25 个国家用法语、19 个国家用阿拉伯语、18 个国家用西班牙语。在联合国、联合国教科文组织以及欧盟原文用英语起草文件的数量还在上升。

在国际关系中两种主要语言——英语和法语，两者间的相互摩擦是显而易见的。二战之后，联合国中又增添了四种比较强势的语言，但现在的语言体制使得英语能放任地增强自己的地位：语言区分越细，则大语种的势力也就越强大，它们的影响也就越大。法语、俄语、汉语、西班牙语、阿拉伯语为巩固自己的地位，极力去限制更弱小的语言的发展，而他们忘记了应联合起来应对最强大的语言。在小语种之间竞争的时候，英语却在继续增强自身的地位，特别在没有正式规则的非正式的活动中，英语的触角伸向所有的领域。尽管世界上有 12 亿人的母语是汉语，尽管只有 4 亿人的母语是英语，还有很大数目的人英语也讲得比较流利，而更多的人，估计得有上亿的人，把它作为外语来学习和使用。人们不接受这个现实，认为这个统计是完全不能相信的，但人们不能逃避这个现实，英语在国际语言使用中有自己绝对的优势。把法语作为第二外语的人数量也很大（它在这方面像英语，一定程度上像俄语），但在非洲，说法语的人与说英语的相比还是比较少的。

当今，互联网的普及，加快了英语使用的步伐，国际化和全球化的进程又使人们更愿意使用英语。今天，大多数使用英语的人，他们的母语不是英语：他们使用英语有各种目的，甚至要用英语向美国的霸权主义和帝国主义宣战。同时，以英语为母语的人保持并扩大自己的影响。最近，国际世界语协会向欧盟提出抗议，因为欧盟的许多岗位要求由母语是英语的人担任，以此歧视那些母语不是英语的人。母语是英语的人有与生俱来的优势，这些人在国际贸易国际传媒和国际舆论等方面享受着巨大好处，这对母语为非英语的人来说是不公平的。是的，人们可以学会如此复杂的英语，他们掌握的的相关知识甚至可以和以英语为母语的人一样多，但这是需要付出巨大的时间和金钱的。所有

国家都在为达到这种相等的英语水平，付出巨大的财力，这是不公平的，在很大程度上甚至是虚幻的，这种现象在中国尤为突出。这样下去，在未来的某一天人们是否会因为学英语，而影响到自己的文化、价值标准的程度呢？这些不利的因素会自己消失吗？英语不仅仅是一种语言，它是文化的载体，它是一种具有垄断性质的软件系统。今天，学习这种语言是有意义的，但这不能以牺牲参与国际生活的其他方式为代价。

4．多语种存在的不利因素

如果审视各国在投资语言学习方面的情况，人们会发现学习外语的教材、为经贸目的学习的支出、书籍和文件的翻译，以及由于多语种造成联络困难增加的费用，投资最大的是那些不使用大语种的国家；其次是不使用英语但使用某一种大语种的国家；而资金投入最小的是把英语作为母语的国家，如美国、英国、加拿大、澳大利亚、新西兰。

这些国家拥有的优势不仅在于他们在外语学习上还不用付出资金，由于他们的语言是被广泛使用的，他们可以享受诸多方面的优势。一批又一批的国外学生带着金钱和知识来到英语国家的大学里；旅游者来到他们的城市旅游；他们有强大的出版产业；他们向国外出口各种文化产品，他们的文化标准越来越影响着国际社会。但问题在于：世界上其他国家越是适应英语国家的标准，越是努力与说英语的国家分享他们的优势，这些非英语国家最终就会丢掉自己的文化。

在最近出版的一本关于欧盟语言地位的书中，语言学家罗伯特·菲力浦逊指出，欧盟成员国没能确立行之有效的语言政策，这将使强势语言——英语，同它的文化产品一起大行其道。官方语言越多，其主要语种就能越自由地扩展自己的影响。正像菲力浦逊断言的那样，没有政策本身就是政策。强势语言——英语在没有政策的政策中，靠牺牲其他语言而扩大自己的影响，而这些弱势语种由于分裂和竞争，而变得无能为力。

1996 年，人们正好看到这样的情形，南非确立了自己新的语言政策。在南非，在以前的种族分离政体下有两种语言作为官方语言，即英语和阿非利卡语，但 1996 年，宪法规定，有 11 种语言作为官方语言：2 种白人语言加上 9 种非洲当地语言。 按照 1991 年的人口统计，21.9%的人母语是祖鲁语, 17%的人母语是科萨语, 15%的人母语是阿非利卡语, 9.6%的人母语是北索托语, 9%的人母语是英语。公开宣布所有的 11 种语言都是平等的，不能再让英语和阿非利卡语成为最有威望的语言，不能再让英语成为人们受教育、经贸往来和国际交往的敲门砖。人们为了南非的繁荣而学习和使用英语。南非政府即使想改变这一状况，无论在理论上，还是在实践中都无法使这 11 种语言享有完全平等的地位。增加官方语言的数目，恰恰给了英语更加宽松的发展环境，而其它语言是无法与之抗衡的。

英语的影响在欧盟与日俱增，而法语等其他语言却在衰败。这种趋势的发展速度似乎极快，新加入欧盟的国家，因自己的语言大多没有国际影响，所以在国际活动中都要使用英语，因此就像在南非一样，为缓解对立，在理论上主张语言的多样性，可实际上各国领导们是在为英语敞开了大门。

法国著名的传道士拉科代尔（1802-1861）曾说过：“在强者和弱者之间，强者永远拥有着居高临下的地位。”在完全自由的游戏场里，如果有规则，这规则一定是由强大的一方制定的。因此，有强大经济地位的西方政府热衷于提倡信息的充分自由交换，市场的彻底开放等等。如果与无休止的等级制度和审查相比，这些言论尤其优点，但它们会使强者更强，弱者更弱。为了保护弱者不被吞并，仅有开放是不够的，还要制定平衡的规则。在保护和自由中间找到准确的平衡是困难的，但没有这些，系统无法运行。在语言的自由市场中，我们也面临着类似的境地。

5．世界语言体系和世界语的角色

荷兰社会学家艾布拉姆·斯旺认为，全球语言市场是存在的。按照他的理解，语言的全球系统也是存在的，长期的竞争影响是有的：一种语言获得了胜利，就意味着另一种就会丧失地位。一种语言获得了发展机会，另一种就会萎缩。这个系统中是有等级制度的，并相互运动的，弱小语种要围绕着强大语种转，主要是围绕着英语转。这种竞争程序是在人类社会一开始就有的，但事实是，它不是自身的原因得以向前发展的。清晰的国际语言政策是需要的，比如联合国除了英语以外的常用大语种，应当在没有恶意的情况下，团结起来对抗英语不断强大的势头。

首先，必须接受这个原则，语言有差异性是一件好事。但极端的差异在人们广泛交流的现代社会中会带来不便。现假设，在国际交流中选择用英语，而在其他情况下选择用自己的母语或地方语言，那就是错了。因为世界语不像其他语言那样，它只是一个扮演国际中介语的角色。在它的后面是相对弱小的运动，在原则上它是中立的，它没有与权力集团的结合。即使是对欧洲以外的人来说，它也比其他欧洲语言，包括英语，更加容易学习。如果它被运用在相关的特定环境中，它会为政府节省学习外语的大量开支。更重要的是，如果把投资英语的钱投到世界语上，可以使你了解更多的相关语言的知识，并可以与其他国家学习同样语言的人进行交往，获得更多的知识。我不是建议，像中国这样的国家应当停止教授英语，并立即开始教授世界语，而是主张在国际组织的协议中应该使用世界语，比如，可以平衡在组织中的权力关系，或者决定在 5-6 个国家中的学校里教授世界语，这样可以加强国家政府之间的相互理解，这会形成新的文化和经济力量。

最近，在国际联盟纪念活动的决定中，欧盟拒绝考虑用世界语作为现在语言混乱状况的解决方案。似乎他们相信只有英语是最合适的，或只有现在的法语、德语或意大利语的影响应该受到保护。该组织的官员们拒绝对使用世界语需要多少费用和有什么优势做科学研究，而这种研究对所有严肃对待语言规划的人都是必须要做的。比如进行此类研究的方法以广为人知了，而且诸如加拿大的一些国家在制定语言政策时也使用了这些原则。但好像只有特别有勇气的政府准备在目前的标准下迈出一步，尝试改革现在的国际语言秩序。

可能中国正好是这样的国家，尽管以汉语为母语的人在世界上是最多的，但它作为全球化的语言是有很大局限性的。中国是全球经济增长速度最快的国家之一，但国际大环境还是被北美和欧洲所主导着。中国正好可以为国际语言平等，公平的国际竞争环境及国际合作创造条件。中国多年来同情世界语、支持世界语广播、用世界语出版了大量图书和通过中华全国世界语协会全力支持世界语运动的发展。作为与欧洲传统不一样的国家，努力寻找着改革之路，而在世界语里具有类似的想法。AFG Mohiuddin 先生最近在孟加拉报上发表文章说，世界语是“具有深远意义的全球化”语言，而东亚和南亚所有的新、老国家正是以这种全球化为目的的，现在这些国家把古老文明与现代世界连接起来。

本次大会的议题是“国际关系中的语言平等”。我希望，在回答这个问题时，我们不仅在理论上探讨，更应当去实践，“什么是语言平等？”和“怎样在国际间建立语言平等的秩序？”。我觉得在中国讨论这个话题比在任何其他一个国家更合适。

对这个议题可以从不同的方面去诠释。首先，人们可以自问，什么是国际关系，在国际关系方面有什么值得期待的国际生活？不同国家在文化标准上有不同的解释。以

前，国际活动在许多方面是被政府限制的，或被政府严密监视的，但今天它是多彩的。各国的标准已不能像以前那样地实施，因为国际文化联系形式已更加多样化。

如何在复杂的人际交往中建立平等呢？在这里提到平等，难道在当今的国际活动中真的不平等吗？可以只单说语言不平等吗？如果是，那么以实现国际关系的平等为目的而创造的世界语可以在国际关系中消除不平等吗？世界语为解决语言平等问题所想出的主张正确吗？如果不仅仅讨论语言不平等，世界语扮演着什么角色，以及为建设平等的世界有没有什么其他的选择？

最后，不是最不重要的，怎么把霸权模式变成不太霸权的模式？如何说服那些在国际关系中占统治地位的人走另外的路？就我个人而言，我深信，解决这个问题的惟一方式是组织一个语言受到歧视者的联盟，在国际舞台上亮出自己的主张，坚持用最简单的革新方式使用国际语——世界语。但仅赞扬世界语的优势是不够的：必须现实地面对目前状况和科学地、有意识地改变目前的状况。长期以来世界语者赞扬自己的语言，可现在是开始行动的时候了，要以当今社会政治为基准，在凡是能涉及的范围内开展说服宣传工作，让人了解：世界语完全有能力扮演新的国际角色。

（翻译：蒋利民 改稿：刘才盛 审读：祝明义）

国际联盟语言问题和新渡户稻造（1862-1933）

小林司

日本世界语学会

国际联盟副秘书长新渡户稻造博士 1862 年生于日本北部的盛岡市，比国际共同语—世界语的创始人路多维克·拉扎罗·柴门霍夫博士晚出生 3 年。他们两人对国际共同辅助语持类似的观点，新渡户早年学习农业政治学，后来成为东京帝国大学（日本最著名的大学）的教授，创建东京女子大学，任校长。

新渡户稻造博士在国联致力于国际友谊和世界和平的工作。1920 年国联成立时，他被邀请担任国联副秘书长。国联的宗旨是维护世界和平，共有 56 个国家加入了国联，但是美国没有加入，这限制了国联的行动。国联总部设在日内瓦，共有 500 多位工作人员。

在 1920 年 12 月的国联第一次大会上，宣读了一份大会决议的建议："国际联盟鉴于妨碍各国人民之间直接联系的语言困难，及扫除这种障碍以帮助各民族间充分了解的迫切需要，以极大的兴趣关注在若干国联会员国的公立学校中，正式教授世界语这一国际语的试验。国联的会员国希望世界语教学能在全世界普及，以使各国儿童从现在起能够掌握至少两种语言，母语和一种简单的作为国际交际工具的语言，请求秘书处为下次会议准备一个在这方面已经取得结果的详细报告。"法国代表加布里埃尔·阿努多反对这一提议，说法语和法国文化"已经植根于全世界"。大会主席宣布推迟对这一提议的投票表决。

1921 年第 13 届国际世界语大会正式邀请国联代表作为观察员出席这次在捷克的布拉格召开的世界语大会。此次大会共有 2561 名世界语者参加。国联派新渡户博士参加了这次国际世界语大会。会上新渡户博士发表了下面的祝词："国际联盟对重大国际事务感兴趣，寻求国际交流的语言是国际联盟的重要工作之一。国际联盟的最重要的目标是消除战争。世界语可在这方面给我们提供帮助。将来世界语会成为类似于国联的正式语言。那只是时间问题。虽然我现在说的并不代表官方，但我坚信，在人类统一时，世界语会发挥其重大作用的。对于世界语，光掌握这种语言是不够的，理解世界语的内在理想对全面了解世界语是必要的。我被这种内在理想所深深吸引了。"内在理想是柴门霍夫提出的"人民之间的博爱和正义"。当然，语言本身并不带有这种理想，是世界语的传播者拥有这种理想。可以说，是国际世界语大会和谐的氛围打动了新渡户博士。

新渡户博士在他的论文集"东西方接触"（1929 年）中再次论述了世界语。"世界语创始人路多道维克·拉扎罗·柴门霍夫博士的理想是我对世界语感兴趣的原因。他希望通过国际共同语的相互交流给人们造福。"

新渡户博士向国联呈交了关于世界语的亲切详细的报告。1921 年 9 月 15 日，在国联大会上主席宣读了"教授世界语的提案"，议案如下："为了便于世界各国人民之间直接的相互了解，代表们建议在公共学校课程中加入国际辅助语—世界语"。这次大会上，新渡户博士写的"世界语和国际联盟的语言问题（30 页）"分发给了每位代表，但是它只是新渡户博士报告中的第三部分。这个议案毫无反对地被大会通过了。

1922 年 4 月，在日内瓦国联大厦举行了"关于世界语教学的国际会议"。之后关于世界语的报告散发给了国联大会。但是法国代表议员雷纳，虽然他个人同情世界语，还

是不得不按照法国公共教育部部长莱昂·贝尔纳的指示，对世界语提出异议。瑞典和挪威代表认为英语是最适合的语言。巴西部长里奥·布兰科抨击世界语是“穷人和共产主义者的语言”。当时人们害怕世界语的推广会导致阶级斗争。尽管芬兰、波斯、中国、日本、保加利亚代表支持世界语，由于害怕强国的反对，会议还是在没有做出任何结论的情况下，把这一提议转交给了国联的“知识合作委员会”处理。

知识合作委员会中，瑞士弗里堡诗人贡扎哥·德·雷诺抨击世界语，支持拉丁语。法国教育视察员吕谢尔反对世界语。委员会主席法国哲学家贝格松不愿接受世界语。新渡户博士告诫他，20 年后这种反对态度将被人们鄙视。但是知识合作委员会拒绝了世界语，因为他们希望支持法语或英语。

1924 年国联承认世界语为明码电报语言，但是在学校教授世界语的提案被无结论地搁置了。

回顾国联语言问题的这段历史，人们不难看出，像法国这样的利己主义的大国，只考虑到捍卫自己国家的语言，完全不考虑其他国家的人民。他们认为只有学习法语或英语才能发展世界的文化。现在，世界历史见证了法语的命运。不久英语也会步法语的后尘。

新渡户博士支持世界语的观点确实早于大众观点，但是今天的世界已经发生了变化。人们喜欢重蹈法国和英国 82 年前在国联的覆辙呢，还是赞成新渡户博士为我们指明的道路呢？

（翻译：刘子佳 改稿：刘才盛 审读：谭秀珠）

人类文明的目标与状态：语言文化的平等与多样化

杨光

中华人民共和国教育部语言文字应用管理司司长

语言是人类交际的最重要的工具，是文化传承与发展的主要载体，其本身也是一种文化现象。语言文字在人类生产和生活中具有无可替代的基础性作用。在科技不断发展的信息化时代，语言问题越来越引起人们的关注。

1. 在经济全球化条件下推动语言文化的多样化

当今世界，物质生产、经济贸易、金融投资等经济活动的跨国界运行日益突出，经济全球化带来的思想、文化、价值观等方面的相互影响和相互撞击日益明显。尽管反对“全球化”的声音不绝于耳，“地球村”并未给所有的人带来福祉，但是，经济全球化已成为一种现实的趋势。

全球化由超级大国和西方强国所主导，是以实力来分配利益和话语权的。目前，具有国际影响力的主流媒体和互联网络 80%以上在使用同一种语言，在传播着同一种文化价值观，英语在世界传播体系中占据着强势地位，给其他语言文化留下的话语空间十分有限，一些弱势语言文化面临着“失语”的危险。我们知道，各个民族、地域的语言文化都是自己一方水土独自的创造，都是对人类多元文化的一己贡献。一个民族如果失去了自己的文化，就失去了个性特征乃至一种精神，从人类文化整体上说，也就失去了其中一个独特的文化个性。语言文化的平等是国家与民族平等的基石，与国家主权、民族尊严密切相关。另一方面，语言决定着媒体，决定着先入为主的话语权、阐释权和诉求权，语言中所包含的情感、态度和观念将形成人的文化基因和精神家园。因此，今天各国家、各民族都比以往任何时候更加珍视自己的语言文化传统。

我们认为，在世界各国经济相互依存度不断加大的情况下，经济的全球化与文化的多样化应当得到统一和协调发展。主张语言文化的单一化，追求语言文化的片面强权是不切实际和有害的。语言的平等、多样化与和谐共处应当成为基于人类良知的文化理念和价值目标。多语言才能多视角，多文化才能多色彩，多包容才能多理解。因此，我们应当致力于建立民主、平等、共存、共赢的国际政治、经济新秩序，在经济全球化的条件下推动语言文化的平等和多样化。据研究统计，史前人类有 12000 余种语言，今天剩下 6000 余种，而且正以极快的速度在减少，其中原由十分复杂，但是，任何一种语言的消失都是人类文明的损失，我们呼吁重视并加强濒危语言的保护和抢救工作，并在这一领域不断加强国际合作，我们愿意与各位一道，为创造一个和平、平等、和谐、丰富多彩的世界而努力。

2. 坚持语言的平等、多样性与和谐统一

中国是一个多民族、多语言、多方言的发展中国家。中华民族大家庭由 56 个民族共同组成，除了汉民族以外，还有 55 个少数民族，共有 80 余种语言，30 余种文字，以民族语言为依托的各民族文化源远流长，异彩纷呈，各民族文化相互交流借鉴，共同

发展，形成了多元统一的中华文化特性。针对这种情况，中国的立法机关和各级政府为坚持语言的平等及维护语言的多样化与和谐统一做出了长期不懈的努力。《中华人民共和国宪法》明确规定："各民族都有使用和发展自己的语言文字的自由。各民族公民都有使用本民族语言文字进行诉讼的权利。民族自治地方的自治机关在执行职务的时候，依照本民族自治地方自治条例的规定，使用当地通用的一种或者几种语言文字"。这就从根本上保障了各民族语言的使用和发展。《中华人民共和国民族区域自治法》《国家通用语言文字法》《教育法》《义务教育法》等法律以及其他各种相关法规、条例，都对各民族语言的使用做出了原则的或是详尽具体的规定。这些法律在各个地区、各个方面得到了认真地贯彻实施。特别是自中国实行改革开放以来，中国政府从发展民主宪政、建设政治文明、尊重保障人权、繁荣社会主义文化的高度，更加重视维护语言的多样性与和谐统一，继续坚持各民族语言一律平等的政策，禁止任何形式的语言歧视，提倡各民族相互学习语言，共同努力克服语言隔阂。与此同时，依据《宪法》规定，国家推广全国通用的普通话，以促进各地区、各民族间的沟通和交流。在当代中国，各民族语言平等政策是平等、团结、共同繁荣发展的成功的国家民族政策的重要组成部分，语言平等已经成为民族平等的基础之一。各民族互相信任、互相学习、互相帮助、互相尊重语言文字、风俗习惯和宗教信仰，共同维护着国家的统一和各民族的团结。

多年来，中国政府主要从以下四个方面来保护和发展少数民族语言和文字：第一，不断完善相关法律法规并依法保障各种语言一律平等的法律地位；第二，在民族自治地方的教育体系中，通过大力发展双语言教学，使少数民族青少年在首先学好本民族语言的基础上学习、掌握国家通用语言。第三，在民族语言使用方面做出明确规定并付诸实施，如在民族自治地方的自治机关执行职务时；在民事、刑事、行政诉讼以及在检查和审理案件、发布法律文书时；在企业名称登记、商标注册、经济合同仲裁以及居民身份证等社会用语用字的各个方面，均根据本地区实际情况，使用本民族的语言文字。第四，支持、帮助各民族整理语言文字、制定规范标准，加强语言及应用研究，特别是在适应信息化、网络通讯方面做了大量工作，取得明显进展。今后在上述几方面的工作仍将继续得到加强。

另一方面，拥有十多亿人口的汉民族，本身也是在历史上由多民族融合而成的，由于地域、经济社会发展局限等多方面原因，形成了种类多样，纷繁复杂的地方方言，有粤、闽、吴、湘、赣、客家、北方、西南等大的方言区域，还有许多种次方言和数不清的地方土语。不少方言彼此间不能互通，存在着严重的语言隔阂和语言障碍，这种状况对发展经济，建设现代化是不利的，需要大力推行、积极普及国家通用语言——普通话。但是，方言是各具特色的地域文化的基础，比如中国数百种地方戏曲和说唱艺术形式都是以当地方言为依托的。方言本身也是一种文化，甚至是一种情结，具有相当的使用价值和文化价值。因此，普及普通话，不是要消灭方言，而是要使公民在说方言的同时，学会使用国家通用语言，从而在语言的社会应用中实现语言的主体性与多样性的和谐统一。在这里需要指出的是，汉语方言众多，但都使用同一种文字符号系统，同属于一种语言。中国台湾广泛使用的闽南话，就是汉语中的一种方言，台湾有人说闽南话不属于汉语，是所谓"台语"，这显然是反科学和别有有心的。

联合国教科文组织早在 1989 年就通过了《保护民间创作建议案》，规定在人类口头和非物质文化遗产中，语言是重要的遗产形式。中国是联合国人类非物质文化遗产公约的缔约国，又是具有五千年辉煌文明和灿烂文化的古老国度，在人类文化和语言多样性保护方面，负有重要责任。多年来，中国政府和人民在文化、文物和语言保护方面做了大量工作，取得了有目共睹的积极成果，但是仍然存在着一些亟待解决的问题，尤其是在认识、制度、机制、投入等方面迫切需要加强。目前，中国政府已正式将包括语言

在内的中国民族民间文化保护工程列入了中央财政预算项目，每年度拿出相当数量的资金开展此项工作，我们可以相信，在中国，语言的多样性将会受到保护，多语言的和谐统一、规范发展将会得到持续的政策支持。

3. 促进中国语言的通用化、规范化和逐步国际化

这里所说的中国语言，不是泛指目前中国境内使用的所有语言，而是特指中国法定的国家通用语言文字——普通话和规范汉字。作为协调人类生产与生活的最基本的工具，语言必须能够适应经济、社会发展的需要。国家语言规划的立足点亦在于此。就中国目前的发展要求来看，语言的通用化、规范化和逐步国际化与中国全面建设小康社会，实现现代化的总体目标是一致的。

首先，语言的通用化是工业化、现代化的客观需要。要实现市场经济体制、建立全国统一的大市场，要缩小地区、城乡差别，促进经济社会全面协调发展，就必须彻底消除语言隔阂和语言障碍，就必须按照“大力推行、积极普及、逐步提高”的方针，依法大力推广国家通用的普通话。目前，推普工作虽然取得了很大进展，但是在重方言地区、特别是偏远农村地区和一些少数民族地区，普及普通话仍然任重道远。我们将在保护、发展各少数民族语言，处理好汉语方言问题的前提下，采取切实有效的措施，争取在10-20 年的时间内，基本普及普通话，使普通话成为名副其实的国家通用语言。

其次，语言文字的规范化、标准化是经济和社会信息化的必然要求。当今时代不仅人与人之间需要沟通和交际，人与机器，机器与机器，人通过机器与人的信息交换越来越多。语音合成、语音识别、机器检索与机器翻译等技术的不断突破，将给人类交际以及信息流动方式带来革命性的变化，并且将深刻地影响人类的生产和生活方式，人类生活的数字化、智能化将不再是遥远的想象。语言文字是信息最主要载体，是机器处理的主要对象之一。在新的科技条件下，语言的电算化要求语言文字达到较高的规范化、标准化水平。因此，我们要加强科学研究和语言基础工程建设，不断完善语言文字规范标准体系，将现代信息技术与中国语言文字结合起来，在全社会积极宣传推动，努力提高公众的语言文字规范意识，提高全社会信息技术及规范使用语言文字的水平，以适应信息时代的需要。另一方面，还要注意把握好语言规范与语言发展的关系，树立并落实正确的规范观和科学的发展观，促进语言文字的规范、丰富和发展。

第三，中国语言的逐步国际化，是进一步扩大开放，加强与世界联系与交往的实际需要，也是中华民族复兴与和平发展的标志和象征。为了学习借鉴外国的经验，为了汲取人类一切文明成果，我们鼓励、提倡公众，特别是青少年学习使用外国语言，目前，外国语言课程在我国各级各类教育中均占有重要的位置，全社会学习外语的热潮也方兴未艾、经久不衰。另一方面，我们也意识到语言文化的单一化、同质化可能带来的负面作用，主张并严格要求青少年首先要学习好本民族的语言，学习好自己的国家语言，以弘扬培育民族精神。我们认为，全球性与民族性的关系是可以妥善处理的。母语第一和学好外国语也是可以并行不悖的。但是，随着中国的不断改革开放和国际化程度的不断提高，外国语言尤其是英语在社会各领域、各层面的使用越来越多。使用外来字母词、缩略语过多过滥的现象时有出现，以至于一些专家学者和社会人士担心其影响汉语的整体和谐与健康发展。对于外来语，要积极引导并提倡中国化。对于外语的使用不当要加强研究，进行及时有效地规范引导。我们认为，对语言文字的使用和规范进行最低限度的、必要的法律和行政干预是合理的、可行的。另一方面，随着中国的蓬勃发展，世界上学习、使用中国语言的人也越来越多，目前世界上约有 3000 余所大学开设了关于中国语言的专业或课程，约有 2500 余万人正在学习汉语。不少国家已将中国语言作为提

供学生学习的外语课程之一，纳入了国民教育体系。目前，中国政府有关机构加强了向世界推广汉语的工作，在规划、机制、投入以及师资、教材、项目、考试、活动等众多方面都在强化，中国语言的逐步国际化在本世纪将成为一种不断扩大、深化的过程，其目的不是要输出中国的语言文化，目的是要构建中国人学外语、外国人学汉语的“双向之桥”，以加强与世界各国的沟通、交流、理解与合作；目的是在全球经济一体化的环境中，维护世界文化的平等和多样化，以建构合理的地球文化生态；目的是与世界人民一道，为人类文明进步与和平发展的崇高事业做出应有的贡献。为此，我们愿意与世界各国语言机构、相关组织及官员、专家学者等建立双边的、或者是多边的联系，以进行交流与合作。

欧盟多语种共同体的交往原则

2003 年 5 月 6 日欧洲议会研讨会结论

米凯尔 · 奎克

欧洲委员会

各类非政府组织和不同政治团体的议员在欧洲议会所在地比利时布鲁塞尔共同举办了为期一天的研讨会，讨论 2003 年欧盟国民议会制定的欧洲宪法，主题为“什么样的语言政策适合于多语种的欧盟？”。

在欧洲议会议员米凯尔 · 加勒的主持下，参会者就 “应该把什么样的交往权利和职责写入欧盟多语种共同体的宪法？”等问题通过了几项原则。

与国际公约推荐的只在第八章提及了欧盟的公民权利的宪法草案不同，此次研讨会通过的原则中还包括了对欧盟每个公民提出的有关要求，这是他们到欧盟其他成员国旅游、工作或就职时与当地公共机构接触时必须了解并遵守的原则。

此次研讨会共总结出了在多语种共同体内交往的 8 条主要原则，并认为有必要将其写入宪法，以表明每个公民应享受的权限，尤其在与多语种欧盟不同政治级别的公共职能部门进行语言沟通时所要了解的要求。

1. 每个人在与他人交往中有使用任何语言的自由，但是与公共服务部门或地方当局接触时，则需遵守当地的法律和语言方面的规定。
2. 非正式场合，每个人都有权自由选择交谈用语。但是，如打算在公共或政务部门任职，则必须精通当地的语言，并承认当地的法律和语言方面的规定。
3. 在非官方活动中每个人都可以用自己的民族语进行交往，但是，在同地方政府打交道时，语言的使用要服从所在地区的法律和语言的有关规定。
4. 在内部商业活动中，人们可以使用任何语言，但是在求职活动中，每个人必须要达到必要的专业条件，包括雇佣公司、社团或机构所要求的语言资格。
5. 在与欧盟成员国公共服务和管理部门接触时，要遵守该国的宪法和法律法规。
6. 与欧盟机构的交往应当是没有歧视的，理性的和有效的。因此，欧盟的指导思想应该是，对外与公民交往或公布相关政策时，要采用欧盟所有国家的正式语言，但是在内部或专业活动中则需使用一种共同的语言。如果欧盟的工作用语还是民族语，那么交往中的语言歧视将仍继续存在。
7. 鉴于欧盟机构内部在交往中长期存在着不平等现象，欧盟有关权威机构与欧盟成员国的教育机构应在平等的基础上寻求一种通用语言模式，如计划语言，研究它的条件、能力、限度，探讨其可能性和为语言试验创造条件，以达到最终解决目前在欧盟内部和民族间交往中存在的不平等。
8. 最后，欧盟成员国的权威人士和欧洲有资格的机构有责任制定政策，在学校开展必要的语言教学，以确保语言教学的多样性，保护多语种的欧盟文化和语言的一致性。

关于欧盟多语种共同体内部的交往原则，第一次在非政府组织和欧洲议会议员中进行了讨论。

结论是多样的：

与会者希望，

- 把在欧盟这样多种语言共存的共同体交往中每个公民应享有的权利和义务向欧盟全体公民通报
- 提醒国际公约成员将这些主要原则写入欧洲宪法

邀请政治家及欧盟成员国专业机构

- 探索关于“中立的多语主义”的概念
- 鼓励人们对使用一种没有歧视的共同交往语言的可能性进行探讨
- 支持在学校开展语言试验，使学生的第一外语学得更好、更快
- 创建监督这些语言在欧盟使用情况的观察站，以此来保护和支持欧盟成员国文化和语言的一致性

这次研讨会的价值不仅是在语言学家的圈子里对语言问题做了一些探讨，也不仅是会议所达成的共识，它还向政治家和社会团体贡献了在多语种共同体和多文化联盟中人民之间交往的原则，这些政治家和社会团体每天都会遇到很多欧盟和国际组织中的语言歧视问题。

（翻译：牛雪琴 改稿：王丽华 审读：谭秀珠）

会议纪要

Michael Cwik 收集整理

在北京召开的第 89 届世界语大会期间，国际世界语协会于 7 月 25－26 日组织召开了第三次新渡户研讨会。这次研讨会为国际语学的专家和非世界语者的有关交际和语言领域的专家交流看法和经验提供了一个机会。会议的主题为“国际关系中的语言问题”。

由于国际关系涉及个人、经济、社会、政治、机构和组织等众多领域，以下来自与会者书面和口头发言的结论只关心这样一些问题：现状（事实），寻求某些指导方针的努力（原则）和某些可实现目标的制定（策略）。

事实：

1. 在国际关系交往中，对当事人而言，语言扮演着重要的角色。
2. 无论是对于国际组织和国际会议，对于联邦和邦联国家，还是对于多语的社区和联盟，使用一种大家都可以理解的语言是非常必要的。
3. 按照平等和没有歧视的观点看，由于某些强势语言或者某种民族语言作为工作或参考语言使用的趋势日渐明显，国际关系中的交流也越来越误入歧途。这些作为某个语言社区母语的语言，为某些人群带来了巨大的经济和政治利益。
4. 在国际关系中，人们正听到越来越多对语言歧视的抱怨。在国际和欧洲的组织和机构中，情况尤为严重。

5. 由于强势语言的使用者和他们的领导人不愿放弃他们在国际关系中的特权地位，所以国际交流中的语言歧视态势越来越趋向于一种特定的民族语的使用，这种语言属于讲英语的国家和地区。

6. 改变这种语言歧视，建立国际交流新秩序的呼声越来越高。

原则：

1. 国际关系应该建立在普遍和没有歧视的原则之上。（**平等和无歧视原则**）
2. 具有法律意义的决定和文本，必须用公民所在地的语言告知公民。（**属地原则**）

3. 国际和超国家的组织、机构和协会的交流应该是无歧视的，理性的和有效的。作为一种原则，与公民正式的外部交流和有关政策性文件的交流应该使用有关组织、机构和协会所有成员的语言。出于内部交流的需要，有效的相互理解的工具是必须的，但只要此类工作语言是民族语，交流过程中的歧视就必然存在。（**区分对外的‘人权’交流和内部的职业交流**）

4. 所有愿意工作在国际关系领域的人员应该具备相关的职业知识，其中包括有关公司、协会、组织和机构所要求的语言知识。（**职业资格原则**）

5. 只要某一语言社团的母语被用作国际交流的语言，语言歧视就会存在。（**平等条件原则**）

6. 从长远来看，语言多样性和无歧视的语言交际只能用以下原则来保证，即，除母语外，学习其它两种语言：一种是用于国际交流的通用的辅助语，另外一种依个人喜好或职业要求的区域共同语或国家共同语。 （**统一性中的多样性原则**）

7. 目前国际组织中的语言使用状况是难以动摇的，因为任何修改都需要所有成员的一致同意。（**国家主权原则**）

策略：

1. 当前国际组织和欧洲联盟有关机构的（语言）交流状况应该成为考虑建立新的国际交流秩序时的起点。
2. 这些国际组织和机构应该为那些自己母语不是工作语言的人提供一个选择使用中立的通用辅助语言作为附加工作语言的机会。
3. 有关通用语言模型或计划语言的可行性、能力和局限的研究，应该由有关组织、机构或协会的称职的部门在与其成员的有效合作中进行。
4. 通用辅助语的学习应该在自愿的基础上进行。
5. 经过严格科学试验后成功的通用辅助语应该被增添为国际组织、多语国家、联盟和社区的工作语言。
6. 联合国、联合国教科文组织和欧洲联盟应该共同建立一个有关国际关系语言使用和交流问题的观察机构。
7. 选择“世界辅助语”的这个进程应该严格按照科学、民主的方式公开、透明地来进行。

论语言多样性背景下国际间的语言平等

苏金智

中华人民共和国教育部语言文字应用研究所

1. 语言平等关系到国家主权和人类的语言权

语言平等是社会平等的基础。没有语言平等，就不会有政治的平等，经济的平等，文化的平等，更谈不上民族的平等和尊重人权。也就是说，语言平等关系到国家的主权和人类的语言权。最近一段时期，国际社会从人权角度研究语言问题，认为语言权是最基本的人权，这一观点在社会上已经产生了一定的影响。语言平等是语言权的重要内容，哪里没有语言平等，哪里的语言权就没有保障，哪里的人权就必然会出现问题。在国际交往中，语言是最重要的工具。用什么语言来交流才能保证国际交往双方国家的平等地位不受到影响，尤其是不影响双方的主权地位，这也是长期以来困扰国际社会的难题。有些国家在宪法中规定国家的语言，把它看成与国旗、国徽、国歌一样，是国家的象征。在国际交往中互相尊重对方的语言，是人们必须具备的一种基本素质。当然，语言的主要功能是交际，我们也不要把语言的使用问题都与主权和人权联系起来。那样的话，就会把简单的问题复杂化，影响人们正常的语言生活。总之，解决语言不平等问题，不只是语言规划工作者纯粹的学术问题，而是一个已经上升到法律层面上的问题，是一个需要全社会关注的重要问题。

2. 国际社会长期以来关注语言平等问题

国际社会很早就注意语言平等问题，因此许多法规文件都有语言平等的条款。这些条款主要是从保护语言权的角度出发的，其实质是不应该因为所讲语言的不同产生不平等现象。这些法规文件大体可以分为三个层次：第一个层次是国际性的，如联合国文件《世界人权宣言》（1948）（Universal Declaration of Human rights），《联合国教科文组织反歧视教育协定》（1960）（UNESCO Convention Against discrimination in Education），《公民与政治权利国际公约》（1966）（International Covenant on Civil and Political Rights）。第二个层次是区域性的，如欧洲的《新欧洲巴黎宪章》（1990）（Charter of Paris for a New Europe），拉丁美洲的《美洲人权公约》（1969）（American Convention on Human Rights），非洲的《非洲人权宪章》（1986）（African Charter on human and Peoples' rights）。这两个层次的文件都明确规定不应因所讲语言的不同而受到不平等的待遇或歧视。第三个层次是各国的宪法。我们考察了 186 个国家和地区的宪法，其中宪法没有涉及语言内容的有 26 个：安哥拉（1992）、澳大利亚（1900）、不丹（1998）、智利（1980）、捷克（1992）、丹麦（1953）、多米尼加（1994）、冈比亚（1970）、加纳（1992）、几内亚比绍（1996）、冰岛（1991）、以色列（1994）、日本（1946）、缅甸（1974）、荷兰（1983）、韩国（1948）、圣马力诺（1926）、塞拉里昂（1991）、斯威士兰（1968）、坦桑尼亚（1984）、汤加（1988）、特利尼达和多巴戈（1980）、圣多美和普林西比（1998）、英国（1998）、乌拉圭（1997）、美国（1992）。这些国家宪法虽然没有语言条款，但有的国家在其他法规中涉及到，如美国

除有些州规定自己的官方语言外，国会 1990 年也出台了一部《美国本土语言法案》（Native American Language Act），要求保护本土语言。160 个国家和地区的宪法都有语言的条款，其中 68 个国家在语言条款中明确规定了类似联合国有关语言平等的内容，其他一些国家或地区虽然没有明确的条款，但有些内容是相关的，如《中华人民共和国宪法》虽然没有类似联合国的有关语言平等条款，但在总纲第四条中有“各民族一律平等”，“各民族有使用和发展自己的语言文字的自由”等内容，《中华人民共和国民族区域自治法》、《中华人民共和国国家通用语言文字法》等法律文件中也有相关内容。各国宪法有关语言条款详细情况请见文后附表。

从联合国文件到各国宪法我们可以看到国际社会对语言平等的重视。尽管这样，我们仍然认为，语言平等要真正在全世界全面实现为期还很早。尤其是国际间的交流，在公认的事实上的国际通用语产生以前，难免存在着这样或那样的事实上的语言不平等现象。例如，联合国的工作语言是英语、法语、汉语、俄语、西班牙语、阿拉伯语，但是联合国的文件大多数是英语的，其他语言与英语相比数量很小。不懂英语，是看不懂联合国英语文件的，如果没有翻译文本，就无法了解重要的国际社会的有关信息，这些人的语言权就没法得到充分保证，要享受到事实上的语言平等就会有困难。

3. 语言多样性原则是解决国际关系中语言不平等现象最重要和最有效的方法

3.1 解决语言不平等的方法

解决国际间语言不平等的方法主要有两个，一个是通过寻找或创造国际通用语的途径来加以解决，另一个是坚持语言多样性原则来实现语言平等。这两个方法各有利弊。如果只采用一种来自自然语言的国际通用语，这有利于经济的全球化与信息全球化，但它对语言和文化的多样性会产生威胁，甚至会导致大量语言和文化的消亡或萎缩，因而破坏世界的多元文化格局。全球据不完全统计有 6700 多种语言，有的语言学家估计在 21 世纪会消失 90%，有的估计会消失 80%，较保守的估计也要消失 70%。也就是说，21 世纪将会有 4700 种语言消失。大量弱势语言的消失必然造成语言的单一化，从而导致文化的单一化，甚至导致人类思维模式的单一化。这无疑是我们不希望看到的。联合国教科文组织于 2003 年 3 月在巴黎召开濒危语言问题专家会议，研究联合国教科文组织在世界濒危语言问题上的作用（并与其他政府、非政府、学术机构相协调）；评价保护和推动濒危语言继续生存的实践活动和创造性等；讨论保护濒危语言的机制以及开展国际合作的可能性；制定联合国教科文组织 2004-2005 年度开展保护濒危语言工作的行动计划。尽管这样，由于世界经济一体化进程的加速，英语的势力在进一步扩张，弱势语言的进一步弱化乃至消失已经呈现出必然的趋势。语言多样性原则有利于语言和文化多样性，但不利于经济和信息的全球化，不利于人们自由地进行各种社会交流。联合国使用六种工作语言每年需要大量的翻译费用。欧盟过去 15 个国家有 11 种官方语言，扩大为 25 个国家后，又要增加 9 种官方语言，总共有 20 种官方语言，每年耗费翻译经费超过 10 亿欧元。这是大家都知道的事实。当前国际社会语言文字使用的复杂情况看来，只使用一个方法是行不通的，要把这两种方法结合起来使用，才能解决国际间当前存在的语言不平等现象，直至最后在国际社会完全实现语言平等。国际通用语是最后解决语言不平等的重要手段，但并不是唯一的手段，也不是最重要的手段。语言多样性原则不仅是解决当前国际间语言不平等现象的主要方法，也是国际通用语问题最后得到解决以后需要奉行的一个重要原则，因此它是最重要的一种解决语言不平等的方法，也是解决国际关系中语言不平等现象的最有效的办法。

a) 什么是语言多样性原则

语言多样性原则的含义是：世界语言是丰富多样的，各种语言都有其存在的价值，都应该有平等的语言地位，所不同的是它们的功能，不同功能的语言可以在不同的社会生活领域发挥其作用。拿人类的平等来说，人生下来都是平等的，都有平等的地位，所不同的是人在社会生活的不同方面有不同的作用。人类不应该在社会生活中的作用不同而受到不平等的待遇，语言也同样，不应该其在社会生活中功能的差别而导致使用它的人受到不平等的待遇。语言多样性原则并不排斥国际通用语，而是主张在使用国际通用语的同时还不应该放弃非国际通用语。应该形成国际通用语为主导，其他多种语言并存的世界多元化的语言格局。当前国际社会的语言使用情况主流仍然是语言的多样性。在国际通用语还没有最后形成的情况下，更应该坚持语言多样性原则，因为只有在国际交往中坚持语言的多样性原则才有利于语言平等的实现。

语言平等需要国际通用语，有了国际通用语之后还要平等对待其他非国际通用语，这就是我们这个社会难于处理的语言平等问题。不同的语言由于其使用人口和地域的差异而具有不同的语言功能。有些语言具有通用语的功能，有些语言不具备这种功能。通用语有不同层次：国际通用，国家通用，地域通用。通用语一般只有一个或几个，但无论是在哪个层次，都还会有非通用的语言存在。这些非通用语言往往是人们的母语，在使用通用语的同时不应该放弃作为非通用语的母语，这是因为母语包含着自己民族长期积累下来的文化和思维方式。保护母语，给这些语言平等的地位是全社会应该关注的问题。

b) 英语独尊给国际社会带来不安

英语独尊会破坏语言多样性原则，造成国际关系中的语言不平等。由于英语在世界上的广泛使用，英语被一些人看成是事实上的国际通用语。这种现象引起了国际人士的关注，尤其是从事语言平等研究的学者认为这不利于语言平等。在上面我们考察的 186 个国家和地区中，有 112 个国家和地区明确规定了自己国家的国语或官方语言。国语和官方语言一般都是本国的语言。附表中各国宪法把本国语言作为官方语言的有 78 个，不是本国语言被规定作为官方语言的国家或地区数量如下：英语 15 个，法语 20 个，西班牙语 12 个，阿拉伯语 5 个，葡萄牙语 3 个，德语 3 个，土耳其语 2 个，意大利语和希腊语各 1 个。虽然英语在国际上使用比较广泛，但作为官方语言的国家没有法语的多。可以看到国际社会有一股力量在同英语抗衡。就是在美国、英国、澳大利亚等使用英语最多的国家宪法也没能把英语规定为官方语言。美国联邦政府没有把英语规定为官方语言，没有规定并不是没有必要规定，而是因为有不同意见无法规定。到 2000 年为止，美国有 20 个州规定英语为官方语言，12 个州有提案但没有通过。1988 年亚利桑那州（Arizona）以 51%的投票通过英语作为官方语言的“官方语言法”，1998 年该州最高法院判“官方英语法”违反宪法第一修正案的言论自由保障和第十四修正案的有关平等条款。法国和加拿大的语言立法主要是针对英语的霸权地位。多米尼加、格林纳达和马拉维等国家的宪法规定国会议员应该具备英语的语言能力，但是密克罗尼西亚宪法虽然把英语作为议会的工作语言，却没有规定议员应具备英语的语言能力，而是规定如果议员的英语不流利，应该使用自己的语言，议会要提供翻译。各国规定本国语言作为国语或官方语言，规定保护母语或少数群体的语言，起到了防止强势语言入侵，保护自己国家的主权和公民语言权的作用。

c) 坚持语言多样性原则才能克服英语独尊的不正常现象

联合国的六种工作语言应该成为国际交往中的重要语言，应该充分发挥其作用。应该改变目前英语占主导地位的现状。汉语是世界上使用语言人口最多的语言，她包含着丰富悠久的人类历史文化。现代汉语不仅吸收了中国境内汉语方言、少数民族语言的合理的语言成分，也吸收了海外汉语的有益成分和世界上主要语言的一些有用的语言成分。汉语的规范化和标准化程度在逐步提高，汉语的交际效益也在逐步提高。国际社会学习汉语的人数也在不断增多，汉语完全也有条件成为国际上通用的一种语言。国际交往中外国友人都充分尊重我们的语言，使用我们的语言，传播我们的语言。当然我们也十分尊重他国的语言，在需要的时候也乐于学习和使用他国的语言。国际交往中相互学习不同的语言有利于世界多元语言格局的形成，有利于国际关系中语言平等的实现。

3.5 选择世界语作为国际通用语有利于坚持语言多样性原则

世界语作为国际通用语是最佳的选择，最重要的是它既不是任何一个民族的语言，也不是任何一个国家的语言，它是爱好世界和平和民主的人士创造出来的，是一种比较简明易学的人工语言。这种人工语言的工具性特征尤其明显，学习这种语言没有所谓文化归附问题，也就是不会影响到其他语言所负载的文化的消失问题，更重要的是它不会损害任何国家的主权，有利于语言平等的实现。但是目前世界语的流通面还没有达到作为国际通用语应该达到的程度，还不可能真正解决当前语言平等中存在的问题。世界语的诞生、发展及其在国际上推广已经一个多世纪了。一个多世纪以来许多热心者学习它，传播它。在知识界产生了很大的影响，掌握世界语的人数已经超过 1 千万，这个数字与讲一些少数群体语言的人数相比并不小，但在全世界人口中的比例还很小，或者说，距离作为事实上的国际通用语还有一定差距。很遗憾，笔者就没有机会学习世界语。这大概也就是因为世界语还不能作为国际交流中事实上的通用语的原因。世界语要能够名副其实成为国际通用语言，应该做到：（1）联合国的最重要的工作语言；（2）国际正式交往中使用的语言（尤其是外交活动）。要达到这两个目的，首先要在学校中推广，如果不能成为教育语言，至少也应该成为必修课程之一。也就是说，如果每个中等学校毕业的学生都能在听说读写四方面掌握世界语，那么世界语的使用人口在国际上一定会大量增加。在国际交往中大量使用也就有了基础。不过这既需要有关政府部门，尤其是教育部门的支持，更需要有关部门在经济上的大力支持。语言学习有自己的规律，需要循序渐进，不可一蹴而就。要让世界上大部分人都掌握世界语，那需要较长的时间，究竟有多长，大概谁也说不好。

世界语应该成为国际交往中的主导语言。学习世界语，传播世界语的人会越来越多。世界语真正成为世界人民的语言，这已经不是梦想，而是显得越来越清晰的现实。中国人民一直在为实现国际关系中的语言平等而奋斗，中国许多名人如鲁迅、巴金积极支持参与世界语运动，著名学者如蔡元培、胡愈之、陈原等为世界语的传播作出了贡献。中国的世界语运动是国际社会世界语运动的一个重要组成部分。这充分说明中国人民对世界语的向往和追求，对语言平等的向往和追求。我们相信，在一切爱好和平、爱好民主、主张平等的国际人士的努力下，世界语的未来一定会越来越好，它一定会最后成为实现国际间语言平等的主导语言。

参考文献

苏金智 《论语言权》，载《语言与法律研究的新视野》pp.20-27，北京：法律出版社，2003 年。
施正锋编《语言权利法典》，台北：前卫出版社，2002 年。
Eduardo FAINGOLD，Language Rights and Language Justice in the Constitutions of the World，The theory and the practice of Linguistic Policies in the World，pp.213-224, Edited by Genoveva Vrabie& Joseph G. Turi, Editura CUGETAREA, Iasi, 2003.
DAVID C. S. LI, Between English and Esperanto:what does it take to be a world language?, International Journal of the Sociology of Language 164(2003), pp.33-63, Mouton de Gruyter.

世界各国宪法有关语言条款情况表

国家（宪法制定和修订时间）	宪法中语言条款主要内容	有/没有[1]
阿富汗（1987-11-30）	规定教育、出版、司法事务语言	没有
阿尔巴尼亚（1998-08-04）	规定阿尔巴尼亚语（Albanian）为官方语言	有
阿尔及利亚（1976-11-19）	规定阿拉伯语为官方语言	没有
安道尔（1976-04-28）	规定加泰罗尼亚语（Catalan）为官方语言	没有
安提瓜和巴布达（1981-11-01）	规定司法事务语言和议员需具备使用英语能力	没有
阿根廷（1853 制宪，1998 修订）	规定双语教育政策	没有
亚美尼亚（1995-07-05）	规定亚美尼亚语（Armenian）为官方语言	有
奥地利（1929）	规定德语为官方语言	有
阿塞拜疆（1995-11-12）	规定阿塞拜疆语（Azerbaijan）为国语	有
巴哈马（1973-07-10）	规定司法事务语言	没有
巴林（（1973-05-26）	规定阿拉伯语为官方语言	有
孟加拉（1972-11-04）	规定孟加拉语（Bangla）为国语	没有
巴巴多斯（1966-11-30）	规定司法事务语言	没有
白俄罗斯（1994-03-15）	规定白俄罗斯语（Belarusian）为官方语言	有
比利时（1831 制宪，1994-02-17 修订）	详细规定多语政策	没有
伯利兹（1981-09-21）	规定司法事务语言	没有
贝宁（（1990-12-11）	规定语言权利	没有
玻利维亚（1962-02-02 制宪，1994-04-01 修订）	规定司法事务语言和语言平等	有
博茨瓦纳（1966-09-30）	规定司法事务语言和国会议员必须具备使用英语的能力	没有

[1]宪法语言条款中是否明确规定语言平等条款。

巴西（1988-10-05）	规定葡萄牙语为官方语言，保护印地安人母语	没有
文莱（1959-09-29）	规定马来语、英语两种官方语言及其使用场合	没有
保加利亚（1991-07-12）	规定保加利亚语为官方语言和公民的语言权利	没有
布基纳法索（1977-11-27）	规定法语为官方语言	没有
布隆迪（1992-03-13）	规定克伦地语（Kirundi）为国语和官方语言	没有
柬埔寨（1993-09-21）	规定高棉文（Khmer）为官方语言文字	有
喀麦隆（1972-06-02 制宪，1996-01-18 修订）	规定英语和法语为官方语言	没有
加拿大（1867-03-29 制宪，1982-04-17 修订）	规定英语和法语为官方语言并具有同等地位	没有
佛得角（1992-09-25）	规定与葡萄牙语国家维持特殊的友谊关系	有
中非（1995-01-14）	规定桑戈语（Sango）和法语为官方语言	没有
中华人民共和国（1982-12-04 制宪，2004-03-14 修订）	规定各民族有发展自己语言文字的自由，国家推广全国通用的普通话，司法事务语言，民族自治地方语言文字的使用。	没有
哥伦比亚（1991-07-05）	规定卡斯提尔语（Castilian）为官方语言	有
科摩罗（1996-10-20）	规定科摩罗语（Comorien）为官方语言，法语和阿拉伯语也是国语	没有
科特迪瓦（1960-11-03）	规定法语为官方语言	没有
刚果民主共和国（1998-11-14）	规定英语和法语为官方语言，当地四种语言为国语	有
刚果（1992-03-15）	规定法语为官方语言，两种当地语言为国语	有
哥斯达黎加（1949-11-09 制宪，1997 修订）	规定西班牙语为官方语言	没有
克罗地亚（1990-12-22）	规定克罗地亚语（Caroatian）和拉丁文为官方语言文字	有
古巴（1976-02-24 制宪，1992-07 修订）	规定西班牙语为官方语言	没有
塞浦路斯（1960-04-06）	规定希腊语与土耳其语为官方语言	没有
吉布提（1992-09-04）	规定法语和阿拉伯语为官方语言	有
多米尼加（1978-11-03）	规定司法事务语言，国会议员需具备说读英文能力	没有
东帝汶（2002-03-22）	规定葡萄牙语为官方语言	有
厄瓜多尔（1998-06-05）	规定西班牙语为官方语言	有
埃及（1971-09-11）	规定阿拉伯语为官方语言	有
萨尔瓦多（1983-12-20）	规定西班牙语为官方语言	没有
赤道几内亚（1988-09-01）	规定西班牙语为官方语言	有
厄立特里亚（1996-07）	规定语言平等和司法事务语言	有
爱沙尼亚（1992-06-28）	规定爱沙尼亚语为官方语言	有
埃塞俄比亚（1994-12-08）	规定阿姆哈拉语（Amharic）为工作语言	有

斐济（1997-07-25）	规定英语、斐济语（Fijian）和印度斯坦尼语（Hindustani）有同等地位、司法事务语言和语言平等	有
芬兰（1999-06-11 制订新宪）	规定芬兰语和瑞典语为国语	有
法国（1958-10-04 制宪，1992-06-25 修订）	规定法语为国语	没有
加蓬（1991-03-26）	规定法语为官方语言	没有
乔治亚（1995-08-24）	规定乔治亚语（Georgian）为国语	有
德国（1949-05-23 制宪，1995 修订	规定语言平等	有
希腊（1975-06-11）	规定圣经语言	有
格林纳达（1973-12-19）	规定司法事务语言和国会议员需具备说读英语的能力	没有
危地马拉（1985-05-31 制宪，1993 修订）	规定西班牙语为官方语言和双语政策	没有
几内亚（1990-12-23 修订）	规定法语为官方语言	有
海地（1987-03-10）	规定克里奥语和法语为官方语言	没有
洪都拉斯（1982-01-20）	规定西班牙语为官方语言	没有
匈牙利（1949-08-20 制宪，1996 修订）	规定保护母语	有
印度（1949-11-26 制宪，1996 修订）	规定印度语（Hindi）为官方语言	有
印尼（1945-08）	规定印尼语（Indonesian）为官方语言	没有
伊朗（1979-10-24）	规定波斯语（Persian）为官方语言	有
伊拉克（1970-07-16）	规定阿拉伯语为官方语言	有
爱尔兰（1937-07-01）	规定爱尔兰语为第一官方语言，英语为第二官方语言	没有
意大利（1947-12-22）	规定保护少数民族语言和语言平等	有
牙买加（1962-07-24）	规定司法事务语言	没有
约旦（1952-01-01）	规定阿拉伯语为官方语言	有
哈萨克（1995-08-30）	规定哈萨克语为官方语言	有
肯尼亚（1963-12-12）	规定斯瓦希里语（Kiswashili）和英语为官方语言	没有
基里巴斯（1979-07-12）	规定司法事务语言	没有
朝鲜人民民主共和国（1992-04-09 修订）	规定保护本国语言	没有
科威特（1962-11-11）	规定阿拉伯语为官方语言	有
吉尔吉斯斯坦（1993-05-05）	规定吉尔吉斯语为官方语言	有
老挝（1994-08-15）	规定老挝语和老挝文为官方语言文字	没有
黎巴嫩（1926-05-23）	规定法语为官方语言	没有
利比里亚（1986-01-06）	规定立法机关语言	没有
利比亚（1969-12-11）	规定阿拉伯语为官方语言	没有
列支敦士登（1921-10-06）	规定德语为官方语言	没有

立陶宛（1992-10-25）	规定立陶宛语为官方语言	有
卢森堡（1968-10-17）	指明由法律规定行政司法语言	没有
马其顿（1991-11-17）	规定马其顿语为官方语言	有
马达加斯加（1992-08-19）	规定马尔加什语（Malagasy）为官方语言	没有
马拉维（1994-05-16）	规定司法事务语言，议员和正副部长应具备英语读写能力	有
马来西亚（1957-08-31）	规定马来语为国语	没有
马尔代夫（1997-11-27）	规定迪维希语（Dhivehi）为官方语言	没有
马里（1992-02-27）	规定法语为官方语言	有
马耳他（1964）	规定马耳他语为国语	没有
马绍尔群岛（1979-03-01）	规定语言平等	有
毛里塔尼亚（1991-07-12）	规定阿拉伯语、保拉语（Poular）、索宁克（Soninke）和奥洛吉语（Wolof）为国语，阿拉伯语为官方语言	没有
毛里求斯（1968-03-12）	规定国会以英语为官方语言	没有
墨西哥（1917 制宪，1992 修订）	规定保护当地语言	没有
密克罗尼西亚（1978-07-12）	规定使用英语的能力不应成为国会议员资格	有
摩尔多瓦（1994-07-29）	规定摩尔多瓦语为国语	有
摩纳哥（1992-12-24）	规定法语为官方语言	没有
蒙古（1992-01-13）	规定蒙古语为官方语言	有
摩洛哥（1972-03-10 制宪，1992-09-04 修订 0	规定阿拉伯语为官方语言	没有
莫桑比克（1990-11）	规定葡萄牙语为官方语言	没有
纳米比亚（1990-02）	规定英语为官方语言	有
瑙鲁（1968-01-29）	规定司法事务语言	没有
尼泊尔（1990-11-09）	规定尼泊尔语为官方语言	有
新西兰（1990）	规定保护少数族群语言和司法事务语言	没有
尼加拉瓜（1987-01-09）	规定西班牙语为官方语言	有
尼日尔（1996-04-20）	规定法语为官方语言	有
尼日利亚（1979-10-01 修订）	规定司法事务语言和议会语言	没有
挪威（1814-05-17）	规定公务员任职需具备会说本国语言的资格	没有
阿曼（1996-11-06）	规定阿拉伯语为官方语言	有
帕劳（1980-07-09）	规定帕劳语（Palauan）为国语，帕劳语和英语为官方语言	有
巴基斯坦（1973-04-10）	规定乌尔都语（Urdu）为国语	没有
巴拿马（1972-10-11）	规定西班牙语为官方语言	没有
巴布亚新几内亚（1975-09-16）	规定司法事务语言	没有
巴拉圭（1992-06）	规定西班牙语和古纳尼语（Gurani）为官方语言	没有
秘鲁（1993-12-29）	规定喀斯特语（Castellano）为官方语言，贵乔语（quechua）、伊艾玛语（El aimara）和其他当地民族语言为国语	有
菲律宾（1987-02-02）	规定菲律宾语（Filipino）为国语和官方语言	没有

波兰（1997-04-02）	规定波兰语为官方语言	有
葡萄牙（1976-04-02）	规定葡萄牙语的地位	有
卡塔尔（1970-04-02）	规定官方语言为阿拉伯语	没有
罗马尼亚（1970-04-02）	规定罗马尼亚语为官方语言	有
俄罗斯联邦（1993-12-12）	规定俄语为国语	有
卢旺达（1991-05-30）	规定卢旺达语（Kinyarwanda）为国语，卢旺达语和法语为官方语言	没有
圣路西亚（1979-02-22）	规定国会议员需具备使用英语的能力	没有
圣基茨和尼维斯（1983-09-19）	规定司法事务语言	没有
圣文森特和格林纳丁斯（1979-10-27）	规定司法事务语言和议员需具备使用英语的能力	没有
萨摩亚	规定司法事务语言和语言平等	有
沙特阿拉伯（1992-03）	规定阿拉伯语为国语	没有
塞内加尔（1992-03-03）	规定法语为官方语言，当地四种语言为国语	没有
塞舌尔（1993-06-08）	规定英语、克里奥尔语、法语为国语	没有
新加坡（1963-09-16）	规定国会议员至少会读写英语、马来语（malay）、华语（Mandarin）和泰米尔语（Tamil）四种语言之一种，这四种语言也是国会活动使用的语言	没有
斯洛伐克（1992-09-03）	规定斯洛伐克语为官方语言	有
斯洛文尼亚（1991-12-23）	规定斯洛文尼亚语为官方语言	有
所罗门群岛（1978-07-07）	规定司法事务语言	没有
索马里（1979-09-23）	规定索马里语和阿拉伯语为官方语言	有
南非（1996-05-08）	规定西比地语（Spedi）、西索托语（Sesotho）、色瓦纳语（Setswana）、西瓦地语（siSwati）、齐泛达语（Tshivenda）、齐松格语（Xitsonga）、南非荷兰语（Afrikaans）、英语、地比利语（isiNdebele）、索萨语（isiXhosa）和祖鲁语（isiZulu）为官方语言	有
西班牙（1993-12-12）	规定卡斯提尔语（Castilian）为官方语言	没有
斯里兰卡（1978-08-31）	规定辛哈拉语（Sinhala）和泰米尔语（Tamil）为国语和官方语言	没有
苏丹（1998-06）	规定阿拉伯语为官方语言	没有
苏里南（1987-10-30）	规定语言平等	有
瑞典（1975-01-01）	规定保护弱势群体语言	没有
瑞士（1874-05-29）	规定德语、法语、意大利语和拉丁罗马语为国语和官方语言	没有
叙利亚（1973-03-12	规定阿拉伯语为官方语言	没有
塔吉克斯坦（1994-11-06）	规定塔吉克语为国语	有
泰国（1997-09-27）	规定语言平等	有
多哥（1992-09-27）	规定法语为官方语言	没有
突尼斯（1959-06-01）	规定阿拉伯语为国语	没有
土耳其（1982-11-09）	规定土耳其语为国语	有

土库曼斯坦（1992-05-18）	规定土库曼语为国语	有
图瓦卢（1986-09-15）	规定司法事务语言	没有
乌干达（1962-01-01）	规定英语为官方语言	没有
乌克兰（1996-06-28）	规定乌克兰语为国语	没有
阿拉伯联合酋长国（1971-12-02）	规定阿拉伯语为国语	没有
乌兹别克斯坦（1992-12-08）	规定乌兹别克语为国语	有
瓦努阿图（1961-01-23）	规定比斯拉马语（Bislama）为国语，比斯拉马语、英语和法语为官方语言	有
委内瑞拉（1961-01-23）	规定西班牙语为官方语言	没有
越南（1992-04-15 制宪，2001-12-25 修订）	规定各民族语言的地位和司法事务语言	没有
也门（1994-09-29）	规定阿拉伯语为国语	没有
南斯拉夫（1992-04-27）	规定塞尔维亚语为官方语言	有
赞比亚（1991-08-24）	规定英语为官方语言	没有
津巴布韦（1979-12-21）	规定司法事务语言	没有

有关欧盟的翻译工作情况

（摘要）

诺埃尔·穆伊尔

欧洲理事会翻译服务部主任

1. 语言是人自身的一种表现，也是人参与辩论的手段。语言是经济、贸易、政治和艺术的重要因素，语言也含有附加值的成分。
2. 通过外语的培训和教育，人们能够向别的民族的文化和别的语言展示自己，但人们不需要像语言学家那样专业地使用它。
3. 要是能精通两、三种语言，当然这并不多见，对参与讨论者来说再好不过的了，他就可以选择使用自己最强大的语言武器了。人们掌握得最好、表达得最精确的语言，一般来说是自己的母语。
4. 虽然世界上有几千种语言，但为了便于交流只有少数几种语言被广泛使用。这就是现在的状况。简单地说，如果你在中国与人交流或做生意，你不能讲希腊语。正如你们所知，现在的语言培训、学习组织仍然隶属欧盟成员国，而不是欧洲委员会。
5. 真的，能用多种语言进行交流的有经验的专业语言工作者，在政治、经济、商贸活动方面，在作出决定的过程中起着很大的作用。
6. 以往的经验和现在欧盟成员国的实践表明，有必要将翻译培训工作集中到几个条件较好的培训中心进行，而不必在许多国家分散开办许多培训班。
7. 现在的笔译和口译，已不同于过去了。逐字逐句连续翻译的方式在我们的组织内已经不用了。而现在大量的翻译是同声传译。遗憾的是，现在人们多是阅读事先准备好的文字材料。人们主要在正式的会议上，讨论经济、科学、财务专业事务，但最后有关政策性的讨论或协议的达成往往是在早餐或晚餐时，或在选定的几个小组内进行。
8. 计算机和信息技术的运用不仅改革了语言专业人士的教学工作，而且也改革了他们的工作方式。
9. 并不像一般人认为的那样，用一种语言解决问题的说法不奇怪。我要问问那些认为世界上只有一种共同语就可以解决人们相互理解问题的人：
   - 是什么语言？
   - 怎么学？
   - 要人具备什么条件才能学？
   - 说这种语言别人能懂吗?
10. 蹩脚的翻译经常会造成重大的外交事故和法律纠纷。这种事情几乎每天都在发生。

因而，现在对年轻的翻译人员有很多的工作机会。这些年轻人在未来的几年里就可以用来顶替那些有经验的、退役了的老翻译。

在所有的国际组织中，情况都是如此。我常听说，现在严重缺少把俄语、汉语、阿拉伯语和日语译成英语的人才。

（翻译：蒋利民 改稿：祝明义 审读：谭秀珠）

国际关系中的语言平等: 中国的作用

刘海涛

中国传媒大学

按照字面理解，“国际关系”指的是国家与国家之间的关系, 即，rilatoj inter nacioj。在今天一般认为国际关系中的国家指的是主权国家(ŝtato)，但国际关系的主体不仅仅限于国家，也包括国家法律认可的公民、法人或组织。这些主体之间关系有政治关系、经济关系、文化关系、思想关系等。显而易见，在实现这些关系的过程中，语言扮演着一种双重的角色，它不但是客观存在于主体之间的一种关系，而且还是实现其它关系的工具和手段。因此，在国际关系研究中，忽视语言关系是不可取的。而研究国际关系的语言问题，也应该从国际关系的基本准则出发。

二〇〇三年五月二十八日，中国国家主席胡锦涛在莫斯科国际关系学院的演讲中指出，为了建立一个公正合理的国际政治经济新秩序：

- 我们应该促进国际关系民主化。
- 我们应该维护和尊重世界的多样性。
- 我们应该树立互信、互利、平等和协作的新安全观。
- 我们应该促进全球经济均衡发展。
- 我们应该尊重和发挥联合国及其安理会的重要作用。

我们把这些原则归结为国际关系中的平等性、多样性和均衡性原则。在随后的讨论中，我们将力图用这三条原则来分析目前国际关系中的语言问题并将它们作为建立国际语言新秩序的指南。

很遗憾，在国际关系的著作里，我们很难看到有关语言方面的讨论。汉得森的著作可算作是一个例外。在他的“国际关系”一书中，他单列了一节“英语作为全球语言”来讨论这个问题。他说“**全球通讯**的**有效性**部分取决于英语语言。目前，英语已经成为**全球**范围的法兰克语，即全球许多**不同文化**的人们之间的**通用语言**。全球大约有五分之一的人都能使用英语，许多政治领袖和学术界精英们可以毫无障碍地进行交流。…它正越来越成为全世界**首要**的外语选择。英语是全球新闻记者、学术人士、外交官和科学家使用的最多的语言。英语也是全球公民社会的通用语言” (2004：423－425，着重是我加的) 。彼得·伯杰(Peter Berger)在其主编的《全球化的文化动力》（2004，新华出版社）一书的前言中对此做出了回答“现在的确正在出现一种**全球文化**,它的确在很大程度上是源于**美国**，具有大量美国式的内容。我们现在见到了一场文化地震的景象，它几乎涉及地球的所有地方。…这种姿态（力图抗拒）是要付出很高昂的代价的，因为要完全孤立于**全球文化**之外，就必然会几乎完全**孤立**于**全球经济**之外。”（着重是我加的）从这里我们可以看到这样一些信息或观点：全球文化正在席卷整个世界；全球文化基本上就是美国文化；语言是文化扩散的重要工具；**抗拒全球文化，就会被孤立于全球经济外**。既然如此，各国所能做的就是在全盘接受或完全拒绝之间寻求可承受的折衷点。在这种经济驱动的寻求过程中，人们往往将自己的注意力放在了语言的工具性方面。显然，这样做是有问题的。因为语言在文化传播的过程不可能只是一个简单的工具。英语的普遍使用，正引导着其它国家的人民逐步接受以英美文化为背景的思维方式和行为方式。英语的胜利不是因为它简单易学，而是“讲

英语的美国作为世界强国的胜利”[1]。简言之，全球化就是英语化。

联合国环境署在题为“Globalization Threat to World's Cultural, Linguistic and Biological Diversity”（全球化威胁世界文化、语言和生物多样性[2]）的报告中对全球化给人类多样性带来的危害做了很好的分析，报告认为“语言及其文化的消亡，如同烧毁一本关于自然世界的孤本参考书。” 环境署的负责人 Klaus Toepfer 说“如果这些文化消失了，它们和自然之间形成的密切关系也就一去不复返了。为此，我们必须竭尽全力保护这些人们。没有了他们，世界会变得更贫瘠”。从这种角度看，“英语的胜利不仅消灭了其它的语言，也隔绝了母语为英语的人与其他民族的文学、历史和思想的联系。简言之，这是一种非常值得怀疑的胜利”[3]。

难道这就是国际关系中语言使用的现实图景吗？ 回答是肯定的，实际情况只能是有过之而无不及。这一点，大家也可从本书中的其它文章中看到。

按照Crystal(1997)的不完全统计，目前世界上有85%的国际组织使用英语作为自己的工作语言。为了分析目前国际组织的语言使用情况，我们访问了20个最重要的国际组织的互联网网站，并对网站使用的语言做了如下统计。其中，使用英语的为20个，法语18个，西班牙语14个，阿拉伯语7个，俄语6个，汉语6个。值得注意的是几乎所有的网站的首页都是用英语的，然后才可以选择其它语言。因为这些组织的名称缩写差不多都来自其英语全称，这样用英语来表示它们的域名也就不足为奇了。

有人说只用一个例子，就可说明英语的国际地位有多么强大“20世纪90年代以后，全世界尖端科学文献的共同语言和绝大多数国家研究生以上的教育基础，基本上都是以英语为语言轴心进行的”（董健 2002：256）。

我们认为，在讨论国际关系的语言问题时，必须考虑到跨国公司的语言交流问题。因为，一个国家的竞争力取决于企业的竞争力已经成为人们衡量国家力量的一个共识了。美国的《财富》(Fortune)每年对全世界最大的 500 家企业进行排名，产生所谓的“世界 500 强”企业。我们对 2003 年的“全球 500 强”进行了所属国别的统计，其中属英语国家的企业总数为 254 家，占 50.8%。这些企业大多是跨国公司，我们从非英语国家的企业中抽取了 50 个公司，并访问了它们的互联网网址。除了极少数面向本国国内市场的大公司外，发现几乎所有的企业网站都有英语版。因为追求利益的最大化是企业的根本目标，所以企业更有可能选择能够带来利益的共同语言，而忽视其它非经济的因素。研究跨国公司的经济学家们在跨国公司的经济模型中，也引入了语言变量。他们认为如果公司在跨越的国家间具有一种共同语言，则无疑会降低建立子公司的成本，从而有利于跨国公司的生产和运行。在今天跨国公司的这种共同语言毫无疑问也是英语。英语正在成为越来越多的国际性大公司的日常语言和高层管理语言。如果考虑这些大公司在世界经济中的发展，相信会在利益的驱动下，有越来越多的人学习英语，因为这几乎成了一个人过好日子的必要条件了。所以我们说，跨国公司交流的英语化，是目前人们追捧英语的主要动力。

总之，国际关系中的(语言)不平等现象真可谓是随处可见，无所不在。联合国秘书长安南最近说“当今世界比 40 年前更加不平等”[4]。他说的很对。英语作为一种强势语言，正在成为全球政治、经济、社会、学术的交际共同语，在国际关系中英语也已经成了事实上的共同语。**目前的国际语言秩序，基本上处于一种经济驱动下的不平等和不平衡的状态**。语言作为人类最重要的交流工具，在民族共同经济生活及国家经济体系形成

[1] The Economist, 2001-12-20, A world empire by other means.
[2] United Nations Environment Programme, Press Release,February 2001. http://www.unep.org/Documents/Default.asp?DocumentID_192&ArticleID_2765.
[3] The Economist, 2001-12-20, A world empire by other means.
[4] http://www.cnn.com/2004/WORLD/americas/06/12/annan.un/index.html

发展中具有无可替代的作用。英语国家仅靠自己的语言"位租"（location rent），就能获得丰厚的文化和经济利益。尤为令人担心的是，语言系统是一种正反馈系统。这种语言发展中的非对称现象极大地破坏了世界语言生态环境，破坏了人类语言、文化的多样性，侵犯了母语为其它语言人们的语言权，造成了经济的非均衡发展。虽然受短期和个人利益驱动人们争先恐后投身于英语学习的热潮，这件事本身是无可非议的，但长期以往却不利于世界的可持续发展。因为：语言不仅仅是交流工具，一部语言的扩散史就是一部政治和强权史；语言不仅仅是交流工具，否则世界上许多由于语言的不同而引起的冲突就不会存在了；语言不仅仅是交流工具，否则美国的先驱们也就不会不遗余力地要消灭印第安语言了(蔡永良 2003)；语言也是传播文化和价值观的工具，而它所传播的这种文化和价值观，首先是它的依附国的；语言也是赚钱的工具，否则就不会有人说“英国真正的黑色金子不是北海的石油，而是英语”了（转引自 Phillipson 2003：150）。英语无限制的扩张，显然违背了国际关系中应该遵循的平等性、多样性、均衡性原则。因此，如何在平等的基础上，构造一种符合国际关系基本准则的国际语言新秩序应该成为政治家、语言学家和其它领域学者的一个努力目标。

伴随国际关系中语言不平等的是其它关系的不平等，其中最值得关注的是文化交流的不平等。据统计[1]，2002 年中国从国外共引进 8782 种图书的版权，其中美国 4544 种, 英国 1821 种，占 72%。而在当年中国向国外出口的 190 种图书版权中，美国只引进了 9 种，加上英国的 6 种，占 8%。这一事实说明，在中国和英语国家的交流中存在着极大的不平衡和不平等。令人担忧的是，这种文化交流中的不平衡，还有逐年递增的趋势。拿中国北京市[2]来说，2002 年从美国引进了 3536 种，2003 年为 4640 项，增加了 1104 项。在写这段文字时[3]，我读到《中国青年报》的一则消息说，中国一些著名作家呼吁“我们的华语世界，已经到了濒临失落与拯救的边缘！”。作家余光中说“英文充其量是我们了解世界的一种工具而已，而汉语才是我们真正的根。”[4]

语言是一种集体商品，使用者越多，交换价值就越大。与别的商品不同，广泛的使用反而会增加语言的稀缺性。说某种语言的人越多，它对某一个个人的交流价值就越大，每个人对它的需求因此反而会更迫切，它作为个人的文化资本的市值也就越大，这反过来使更多的人去学习它。每一位学习或者打算学习外语的人，都会计算自己的投入回报率。这种对语言的基本投资会形成一种广泛的集体效应（雪球效应）。

根据语言的使用范围和社会功能，我们可将人类语言分为这样几个层次：民族语言－国（家共同）语（言）－区域（性共同）语－国际（性）语。据此，我们可以做出一个世界语言系统网络的示意图：

---

[1] http://www.ncac.gov.cn/servlet/servlet.info.StatiServlet?action=list&id=189&issue=2002

[2] http://www.pep.com.cn/200403/ca384486.htm

[3] 2004-05-27

[4] http://cul.sina.com.cn/t/2004-05-27/58970.html

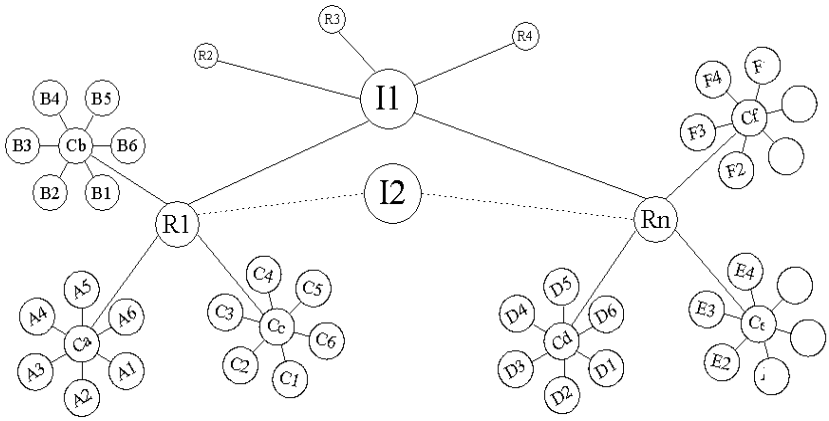

图中的每一个圆圈都表示一种语言，为了使得讲不同语言间的人可以交流，出于政治、经济、交际效率等方面的考虑，语言系统基本呈一种星形网络结构。也就是说，在网络结构的每一层上都有一种语言作为中心节点。这些担当中心节点功能的语言分别就是我们所说的：国语（C）、区域性共同语（R）和国际语（I）。从理论上讲，任何语言都可以担当这四种功能。但在现实世界里，由于决定某种语言社会功能的因素主要在政治和经济方面，所以可以说C、R、I等中心语言的变迁史，便是一部世界政治史。

语言网络不是一种对等的网络，每一种语言的地位不同，导致了语言使用者之间的不平等；显然，如果每一层次的语言都由民族语来担任的话，就会有一些人只用母语就可享用各个层面的语言的交流功能，而有一些人可能除了母语外还要学习其它三种语言才能在交际方面达到那些只使用母语就能达到的交际效果；该网络不是一种结构稳定的网络，易毁坏；理论上，可以通过将星形网络转变为分布式网络的办法来改善网络的性能，具体就是取消语言的功能分级，使得每一种语言之间都可平等互通，这显然是不现实的，因为没有一个人可以学会6000种语言！另外一种增强网络性能的办法是压缩网络的层次，每一个人都只讲自己的母语和一种相同的跨语交际共同语言，也就是构造一种普遍的双语系统。这样上图就变成了：

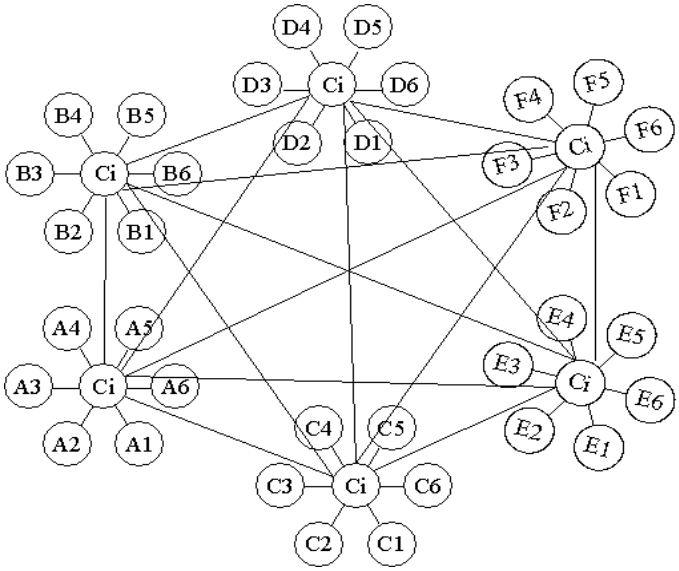

按照网络理论的观点，这种结构显然要比上一种要好的多了。即使我们无法达到这种理想的双语状态，也可以减少网络的层次，从而增加语言网络系统的鲁棒性。从完全平等的角度看，每一个人除了自己的母语之外，都应该学习另外一种语言，只有这样才能达到完全意义的平等和普遍意义上的双言系统。换言之，这种大家都要学习的语言不

能是任何人的母语，否则规则就无效了。这样的语言只能是一种中立的语言。在国际关系领域，这一思想早在1920年，就被提到国际联盟的议事日程上了。今天，是实现这种思想的时候了。

目前的状况是英语正在行使这种跨语交际共同语言的权利。坦白的说，这种方式可能是有效的，但一定不是公正的，它隐含着我们前面所述的诸多问题。人们反对英语的主要原因在于它不但不是中立的语言，而且在其后面还有一个超级大国，这个大国的历史叫人担心它正在用对付印第安人的手段同化全世界其它国家的人们。有学者认为，可以通过经济补偿来继续现存的方式，即：在任何非对称的双语交际中，强势语言的一方应该承担弱势语言群体学习这种强势语言时所花的费用。现实情况是，对于以英语为母语的国家而言，英语已经成为他们的一棵“摇钱树”了，怎么再可能为其他学习英语的人买单呢？更可怕的是，受利益的驱动几乎全世界的人都参与到了这场“滚雪球”的运动中来了，越来越大的雪球，使得不平等的鸿沟也越来越大。如果多样性是人类的根本属性，如果同一性只能存在与多样性之中，那么没有多样性支持的同一性也不可能存在。换言之，雪球越大隐含的危险也就越大。

如果英语，或其它民族语言没有资格担当全世界的跨语交际共同语言。那么如何来解决不同语言间人们交流的需要呢？

唯一有可能，至少从理论上解决这个问题的是采用中立的计划语言作为跨语交际共同语言，应该承认这是一种基于理想的解决办法。任何理论的或理想的方案，虽然可能对于眼前利益的增长，没有多大用处，但却是人类社会长期稳定发展必不可少的。所以，我们有必要探讨建立一种国际语言新秩序的可能性，即使它是一种理想。这种新的国际语言秩序，能使讲不同语言的人在平等的基础上进行跨语交流，并且有利于维护人类语言和文化的多样性，可以保护母语为弱小语言人们的语言人权，在一定程度上也可促进世界经济的均衡发展。

正如法国语言学家Martinet所言：今天的国际语之争，实际上归根结底就是英语和世界语之争。我们说这两种语言之争，是理想和现实的较量，是短期利益和长远发展的斗争。Wright在自己关于民族国家构建和欧洲统一进程中语言所起作用的专著中，也承认从理想的角度看世界语有能力解决欧洲联盟面临的绝大多数语言问题，那些反对采用英语的理由没有一条是可以用在世界语身上的。问题在于，世界语的使用者太少，没有人愿意学习一种鲜有人用的语言，而为了推广世界语，需要有一定的经济力量做后盾，而这正是世界语所缺乏的。这是一个难以打破的怪圈（2000: 246-247）。我们认为，这个问题不难解决，如果能够拿出联合国和欧洲联盟每年用在语言服务方面所用的经费的一小部分，用于世界语的推广和普及，不出几年情况就会有大的改观。关键还在于，对他们而言语言问题是一颗政治炸弹，还是不碰为妙。但是我想遗憾的告诉他们，这是一棵定时炸弹，一定要在它爆炸之前排除。我们似乎没有理由要求跨国公司放弃他们现在选择的语言交流，因为在企业里，平等得让位于经济利益。但是我们有理由请那些国际组织考虑这个问题，因为平等、人权、多样性原本就是他们应该追求的目标。

应该承认采用计划语言也不是没有问题的，但这些问题都是可以解决的。我们认为，只要大家认为这个问题真正是一个问题，应该得到合理的解决，那么问题是有解的。因为这种解决办法符合平等性、多样性和均衡性的国际关系基本准则。换言之，有这样一种语言运动，它是民主的运动，是有效的语言教育运动，是维护语言权利的运动，是维护语言多样性的运动[1]。这种运动就是世界语运动。

从中国政府制定的国际关系的基本准则看，我们所说的国际语言新秩序是更广泛的

[1] 见国际世界语协会 1996 年的《布拉格宣言》。

由中国政府所倡导的国际关系新秩序的有机组成部分。因此，在建立一个语言平等的国际关系新秩序中，中国将扮演重要的角色。

按照中国国家统计局 2003 年的统计公报[1]，本年度在学研究生 65.1 万人，全国普通高等教育在校生 1108.6 万人，各类中等职业教育在校生 1240.2 万人。全国普通高中在校生 1964.8 万人。全国初中招生 2220.1 万人，在校生 6690.6 万人。就目前各类学校的课程设置情况看，一般在初中阶段即开始外语的教学，除极小一部分学校可能开设其它外语课程外，所谓的外语学习就是英语的学习，也就是说每年在正规教育领域，就有约 2000 万人开始学习英语。此后，一直到博士研究生英语都是一门必修课，这样我们可以得出在各级各类学校学习英语的人数大致在 1 亿左右。正规教育每年新增的 2000 万外语学习者，是建立国际语言新秩序进程中最宝贵的资源，我们需要重新考虑资源的分配。

每一种语言都有自己的市场价值或交际价值。一种语言要吸引别人来学习，就应该努力提高自己的市场价值。为了便于讨论，我们按照 De Swaan 提出的语言交际值计算公式，分别列出汉语、英语和世界语作为全世界的跨语交际共同语言的 K 值计算式：

汉语：$Kc = p_c \cdot c_c = \frac{Pc}{N} \bullet \frac{Cc}{M}$

英语：$Ke = p_e \cdot c_e = \frac{Pe}{N} \bullet \frac{Ce}{M}$

世界语：$Kes = p_{es} \cdot c_{es} = \frac{Pes}{N} \bullet \frac{Ces}{M}$

上式中的 p_c, p_e 分别是两种语言的原始价值，也就是能够流利地讲这种语言的人 P 在世界总人数 N 中所占的比例，注意计算 P 值时用的数字是能够流利地讲这种语言的人数，而不仅仅是以这种语言为母语的人数，为把问题看的更清楚一些，我们将 P 分为两部份：P_n 和 P_f，P_n 为以这种语言为母语的人数，P_f 为以这种语言作为外语（或第二、第三语言…..）的人数。按照 Gradoll(1999, 2004) 汉语的 P_n 约为 11.13 亿，英语的 P_n 约为 3.72 亿，预计到 2050 年，在 15－24 岁的人中母语为汉语的人将有 1.66 亿，而讲英语的人只有 0.65 亿。但英语的 P_f 则要远远大于汉语了，第二语言的英语人口有 3.75 亿，以英语作为外语的人口有 7.50 亿，而以汉语作为外语的人口肯定不会多于 1 亿。C 值表示了一种语言作为交际共同语的价值，因为是能够讲多种语言的人将世界联结在一起的，所以 C 值又表示了一种语言的联结力。c_c, c_e 分别表示的是汉语、英语的这种联结力，其中 Cc 和 Ce 为全球将汉语、英语作为外语学习的人数，M 为全球除母语外还懂其它语言的总人数。显然，英语的 C 值要远远大于汉语和其它语言。这中间我们中国人又为英语的普及和推广做出了多大的贡献啊！现在该算世界语的 K 值了，因为世界语是一种中立的语言，这就意味着几乎没有人拿它作为母语，它是人类有意识创造的一种国际辅助语或全人类的第二语言，所以我们有理由将它的 p_{es} 定为满分 1，也就是说它有最高的理论价值，这是为它的理想打的分数。但是，语言毕竟是用来交流的，所以我们仍然需要计算它的交际值。简化后的世界语 K 值计算公式，主要衡量的是它的联结力，而这种联结讲不同语言人的力量也是世界语运动本身说追求的。换言之，如果要将世界语作为国际语言新秩序的基础，那么必须想办法增加 p_{es}，具体而言就是提高讲这种语言的人数。

据此，不难看出在同一个语言系统中，这三种语言的价值是密切相关的。中国有

[1] http://www.stats.gov.cn/

强大的 P 值，很遗憾这个值正在为英语的普及做着贡献。为了能够在国际语言新秩序的构建中发挥重要的作用，我们必须考虑如何合理地利用这个资源。在保护少数民族语言和少数民族语言人权方面，中国可以说是世界的楷模。中国的宪法和其它一系列法律，明确规定了各民族都有使用和发展自己的语言文字的自由，各民族自治机关有选用当地语言作为工作语言的权利，更重要的是在少数民族学生为主的学校或班级，鼓励采用少数民族文字的课本，并用少数民族语言讲课。世界语在中国得到的良好待遇，在其它国家也是少见的。当然这是它应该得的，因为不论是在中国的民族解放运动中，还是在新文化运动和中外文化交流中，世界语都贡献了自己的力量。语言学家陈原说这是由于世界语在中国的传播是和社会改造事业紧密联结在一起的，这种说法是有道理的。早在 1963 年，中国教育部就发文，建议在外文系开设世界语第二外语课，在其它系科开世界语选修课。1982 年，教育部又重申了此规定，并将世界语作为学生毕业、干部考核和研究生入学考试的第二外语科目。如果中国能将这些良好的经验推向世界，将有助于国际语言新秩序的建立。除此之外，我们还可以做的更好，如果我们能够：

1. 在国际组织和其它国际关系中，珍视汉语已有的地位，努力争取更高的地位。尊重和热爱自己的母语，自尊才能赢得别人的尊重。首先提高对自己母语的自信心，只有这样才能谈得上为建立国际语言新秩序做贡献。如果中国这样一个历史悠久，文化丰厚的大国都全民加入到“滚英语雪球”的活动中，那么英语的 K 值就会达到一个不可想象的数字，在这种情况下，谈什么新秩序都是没有意义的。这一点很重要，是基础和根本。
2. 大力提高汉语的交际价值，广泛开展对外汉语教学。有关统计表明，目前在国外约有 2500 万人学习汉语，中国有关部门打算在未来 5 年内使海外学习汉语的人数达到 1 亿人。这样做的主要目的，不是要搞出另外一个强势语言来吞噬其它的语言和文化，而是想尽可能地提高汉语作为国际语的资本，从而在世界语言系统中增加最高节点的中心节点数量，进而达到稳定语言系统的目的。
3. 统计数据表明，在中国，每年有 2000 万左右的人，加入到英语学习者的行列。这不但大大增加了英语的 K 值，而且也降低了增加汉语 K 值的可能性。中国懂英语的人越多，外国人就学习汉语的必要性就会越小，因为已经存在语言交流的通道了，别人怎么会花钱费力地再去学习你的语言呢？为此必须制定切实可行的英语教育政策，避免在英语学习方面不必要的投入，特别要控制那种脱离应用的英语学习和没有必要的考试。这样可以在一定程度上限制英语语言价值的扩张，达到维护和稳定国际语言秩序之目的。
4. 加强其它外语的教学，分流学习英语的人群。这样不但可以降低英语的 K 值，增加其它语言的 K 值；不但使得语言网络的结构更加合理和稳定，而且也为维护世界语言和文化的多样性做出了一个提倡建立国际关系新秩序的大国应做的贡献。
5. 在中国各级教育体系中，正式引入世界语教学。研究表明世界语的学习有助于进一步学习其它外语。如果将一部分或全部初中学生（每年约 2000 万）的外语定为世界语的话，其易学性可能会大大提高学生学习外国语言的兴趣，学习效果也应该会比现在要好一些。从高中阶段开始，根据学生的情况增设其它外语，其中也包括英语，一部分人继续学习世界语，由于学生已有世界语基础，所以学习效果应该好于目前的情况。在大学阶段，

外语教育的重点应是加强专业外语（英语）的学习，以便学生能够方便地获取国外最新的专业技术知识。在对外语言的口头交流方面，提倡用世界语。这样可以缩减学生用在外语学习上的时间，而将大多数时间用在专业知识的获得上。为了实现这一目标，我们需要：

- 在大学设立世界语专业，培养世界语教学和科研人才。为 Phillipson 所提议的采用世界语作为国际组织（EU）内部语言和翻译的媒介语言培养人才；
- 设立专门的国际语学和世界语科研机构；研究面向国际级的语言交流问题和计划语言作为这一问题解决方法的策略；
- 将世界语列为升学、晋升职称的第一外语；
- 支持创办采用世界语的各种专业刊物，支持世界语的出版活动，增加世界语的 K 值；

6. 教育是根本，是实现国际语言新秩序的关键。有了大量掌握中立语言世界语的人才，就可以逐步在国际关系中采用世界语，向国际组织提出采用世界语的议案等。

通过以上努力，不但增加了汉语的 K 值，也增加了世界语的 K 值，削减了英语的 K 值，增加了学生学习专业知识的时间，而且也向着国际关系新秩序迈进了一步。

83 年前，时任国联副秘书长的 Nitobe Inazô(新渡戸稲造)先生在参加完第 13 届国际世界语大会后，向国际联盟的秘书长递交了一份报告[1]，让世界语踏上了进入国际组织的漫漫长路。50 年前，联合国教科文组织作出了承认世界语价值的决议。今天，我们更需要的是实际行动。

中国政府已经充分认识到在国际关系中平等性、多样性和均衡性的重要性，而建立在中立语言世界语基础上的国际语言新秩序充分体现了平等性、多样性和均衡性，因此有理由成为国际关系新秩序的有机组成部分。我们期待着这个古老而伟大的国家在构建新的国际语言新秩序的进程中发挥更重要的作用。

最后，我们要说的是：无论是在哪一种国际关系中，如果人们继续对国际关系中的语言问题采取不闻不问的政策，那么等待我们的可能就是一个英语的世界。难道这就是全世界人民和各国领导们所期待的新世界和国际新秩序吗？

参考文献

蔡永良（2003）语言·教育·同化：美国印第安语言政策研究，北京：中国社会科学出版社。
董健（2002）超越国家：从主权破裂到新文明朦胧，北京：当代世界出版社。
康威·汉得森（2004） 国际关系，金帆译，海口：海南出版社。
徐世旋（2001）濒危语言研究，北京：中央民族大学出版社。

David Crystal (1997) *English as a Global Language.* Cambridge: Cambridge University Press.
De Swaan, Abram (2001) *Words of the World. The Global Language System.* Cambridge: Polity Press.

[1] 见 Fettes, Mark/ Bolduc, Suzanne: Al lingva demokratio. Towards Linguistic Democracy. Vers la démocratie linguistique. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 第 62－78 页。

Graddol, David (1999) *The Future of English*. Beijing: Waiyu jiaoxue chubanshe.
Graddol, David (2004) The Future of Language. *Science*, 303:1329-1331.
Phillipson,Robert (2003) *English-Only Europe? Challenging Language Policy.* London/New York: Routledge.
Wright, Sue (2000). *Community and Communication: The Role of Language in Nation State Building and European Integration*. Clevedon: Multilingual Matter.

把世界语与世界联邦主义者运动联系在一起

三好銳郎

世界联邦主义者运动

亲爱的同志们，

我之所以把你们称为“同志”，是因为我认为，我们所有人的共同目标是世界和平，不是吗？

三年前，在意大利那不勒斯附近的文托特内小岛上召开了世界联邦运动负责人会议。选择在该岛召开此次会议是有它的历史背景的，因为六十年前著名的政治家阿尔蒂罗 • 斯皮内利在这个岛上从监狱中散发出了“文托泰内宣言”。因此，该宣言与现在的欧盟产生了联系。

世界联盟主义者运动的主席是英国著名电影演员、作家彼特 •尤斯蒂诺夫。“福特基金会”、“麦克阿瑟基金会”和其他组织都支持世界联盟主义者运动，每年的预算达几百万美元。

来自 26 个国家的 55 个负责人出席了此次会议。

我在会议结束前向与会者宣布：

“在日本每年申请专利 40 万项，是美国的两倍。然而，在科学领域的诺贝尔获奖者中有 198 个美国人、79 个英国人、69 个德国人，日本人仅有 7 个，在世界排名第 13 位。虽然该奖项是科学方面的，但是，获奖者中绝大部分是讲英语的人。在我们学习英语的时候，那些英语国家的人则可以研究先进的技术、电影、文学及体育等等。有了这种便利条件，他们就可以以我们想象不到的速度向前迈进。你的职业、工资乃至婚姻等都取决于你的英语水平。为了卖手套，我花费了 10 年的时间学习英语，才勉强应付手套的销售，即使这样，英语的水平也不是很高。在这种情况下，世界语的理想让我陶醉。

世界语仅有 16 条规则，而且没有例外。其特点是按读音拼写。因此，学习世界语要比学习英语快 5 倍。100 多年来，世界语已传遍整个世界，并通过网络传输到 100 多个国家。有 10 多家电台用世界语广播，全世界很多所普通学校和大学都开设了世界语课程。”我是这样向他们解释的。

“结果是，由于这种遗憾的‘英语至上’，讲英语的国家变得非常富有，其他国家则非常贫困。为了避免这种现象，请把世界语运动与世界联邦运动结合起来。”这是我对他们的请求。

在英语会议上提出反对英语对我来说需要很大的勇气。但是，最终他们接受了我的“为了实现世界联邦，我们首先应该开创世界语运动”这个呼吁。世界联邦管理部门同意在 2002 年在伦敦召开的世界大会上可以设立世界语展台并开办世界语研讨班。

早在文托特内会议之前，在旧金山召开的世界会议和在日本召开的世界总裁会议上我就提过同样的请求，但均未被采纳。经过我多年努力后，他们终于接受了我的请求。

于是，在 7 月于伦敦举办的世界联邦主义者大会上我们拥有了展台并首次开办了世界语研讨班。此次大会共有来自 36 个国家的 250 名代表参加。一位美国代表在会场出口处向世界语者高喊“你们的运动是错误的”。

世界联邦运动的宗旨是“消除国界，统一世界”。世界语运动号召“用共同的世界语言消除语言障碍”。虽然他们对世界和平有着相象的理想追求，但是他们还是独立地开展各自的运动。很少有像我这样与两个组织都有联系的人。世界联邦运动一直使用英语，没有人想到存在什么语言问题。

此次研讨会有 15 位世界语者和 45 位世界联邦主义者参加。多年从事两项运动的南伊利诺伊大学教授格洛索普先生首先发言说：“如果我们把世界语与世界联邦运动联系在一起，缺口将会合拢。否则，未来没有任何希望”。

一位当地的世界语者问“为什么不能在会上使用世界语？”一位曾任下院议员的英国代表回答说：“只有会讲英语的人才能参加这个会议。没有世界语翻译的经费预算”。另一位代表反驳道：“用世界语就可以完全不需要翻译费用”。

挪威代表说“这个会议完全被母语为英语的人所控制”。一位日本代表的说法更是一针见血：“大约有 40 位日本人出席会议，但是他们都很厌烦，因为他们不懂英文，很多人索性到巴黎去旅游了”。

第二天早晨，组委会开会起草决议。与会者中有 4 位世界语者，5 位联邦主义者和 7-8 位观察员。我也有幸出席会议。一位意大利委员说：“世界语是人造语言，因此不可能存在” 。但是英国委员反驳说：“英语和德语也是前人创造的，为什么轮到世界语就大惊小怪呢？”来自世界银行的要员，一位美国人用一句话表达了自己根深蒂固的利益：“去它的，我还要学一种新的语言！”如此继续着前一天晚上的讨论，乃至为了几行文字花费了 2 个小时的时间。

我宣布说：“如果世界语成为世界共同语言，那么英语国家的人也应该学习，这样才能实现语言平等。花费学习英语五分之一的精力就可以学好世界语。在多语种的欧盟，用于口头和文字翻译的费用要占欧盟全部经费支出的三分之一，这是极不正常的开支。但是，如果共同语推广到全人类，将会给经济、文化和人际交往带来不可估量的便利”。最终，决议中加上了这样一句话：“联邦主义者应该学习非民族语 -- 世界语”。

一位年轻的英国世界语者的话令人难忘，他说：“一些人丝毫不考虑非英语国家的人，就说把英语作为国际语。看到这些人的狂妄的态度，我就忍不住心中的愤怒。我深深地感到中立语言 — 世界语的重要性。”

在日本也有人建议把英语作为第二正式用语。世界各国领导人应该意识到语言歧视的严重性，把语言政策向自己的民族语和世界语转变。如果还像现在这样继续下去，整个世界将只讲英语，这一定会引发英语国家和其它国家之间的严重的政治问题。

几个月前，法国文化部长让 • 阿拉贡在广播电台说世界语没有文化，因此不适合作为欧盟的语言。但是，100 多年来，大约有 1000 名出生后就讲世界语的儿童在世界语者国际家庭中出生。在充满理解和爱的环境中他们出生后就讲世界语！

在其它地方，不久前，欧盟口头和书面翻译部门的官员要求把他们的工作用语仅限于英语、法语和德语。而那些讲小语种的人只能通过这几种主要语言再翻译为自己的语言。他说，翻译费用平均到每个欧盟成员一年才 2 欧元，仅相当于一杯咖啡。这个说法是一个很大的阴谋，因为其中隐瞒了重要的信息，他们没有计算 4.5 亿欧盟成员的总数，他仅仅计算了欧盟的管理费用。欧盟曾保证要维护文化的多样性，其中也包括语言的多样性，但是，这样的态度否定了他们最基本的前提。他有意淡化了严重的语言不平等问题。

为了在波兰马尔堡市建立公司我于 5 月访问了波兰。去年夏天，我收到了 “世界公园” 日本纪念碑揭幕仪式的邀请函。在我参加活动时，市长先生热情地建议我在那里投资。在格但斯克市有一个港口，我们可以从亚洲低价进口原材料。我们还可以很容易地雇到讲英语、德语和法语的人，以便成立销售部。这在日本是不可能做到的。生产

旅行箱的成本是很低的，此外，我们可以让众多的失业者就业。重要的一点是，波兰加入欧盟后，我们向欧盟国家销售产品就不需要上税。

我和我的代理人，也是当地的世界语运动积极分子 Eduard Kozyra 博士拜访了很多旅行箱原材料供应商。我见到的人几乎都赞叹我的世界语口语水平，其中有一半的人向我保证他们将学习我们的语言。在有关旅行箱的布料、线材和塑料配件的谈判中，在与市政当局和银行的交谈中，我都只用世界语。虽然我不是世界语专家，但是世界语能够表达所有我想表达的东西。我第一次用世界语经商的经历给我留下了很深的印象。

我的大本教精神领袖们教导说，国际语世界语是实现世界和平的最具体方式。因此，我为这个目标奉献了我的全部精力。上帝给了我们一个小的机会以实现欧盟不流血的语言革命。如果真能这样，这将对整个世界产生影响。现在，有十多亿人正在为学习英语而头痛不已，而且收效甚微。我们应该帮助他们。如果我们错过了这个唯一的机会，英语就会称霸世界。一旦非英语国家由于不公正和失去希望，而采取极端行为，世界将面临一场灾难。

谢谢！

（翻译：牛雪琴 改稿：王士荣 审读：于涛）

巴哈论世界语言问题

基米科·什威林

巴哈国际公社

1. 导言

此次研讨会的题目在巴哈国际公社全体社员的心灵和内心深处都产生了极大的反响。因为巴哈国际公社关注采纳国际辅助语，使我们星球上的每个人在学习母语的同时也学习这种语言。此外，我们的社员还与世界语和世界语者有着特殊的关系。原因有两个。其一：巴哈公社的创办者之子--阿扑杜勒－巴哈称赞世界语者为创造几乎适合我们星球上所有人学习的国际辅助语所做出的努力。如果这种语言被世界人民接受，很多由于语言差异而引起的矛盾与误会将会得到解决，同时，还可以使世界各国人民之间的交往与合作比过去任何时候都更加容易。但是，还有一个更微妙的原因，这就是世界语的创始人柴门霍夫博士的女儿也深受巴哈国际公社的爱戴。因此，我们公社社员敬重世界语者为事业的尽力，如同我们敬重柴门霍夫赋予给她女儿的精神道德力量。柴门霍夫女儿的一生都致力于帮助时运不如自己的人，即使在她生命的最后两年，居住在华沙犹太人定居点，生活在不可想象的恶劣条件下她也是依然如此。这是热爱人类伟大事业的基本主题：为他人做奉献。

2. 巴哈教对世界语言问题的看法

以巴哈国际公社创始人阿扑杜勒－巴哈的观点，推进和谐与文明的最重要工具是国际辅助语的实现。阿扑杜勒－巴哈极力向世界各国领导人推荐选择一种语言，也包括共同的文字在世界上应用。他还断定，这种国际辅助语将促进人类统一，并成为人类“成长”的标志之一。

“自从时间开始存在，天下一家的思想光芒就普照世界，人类统一的重要方法是世界各国人民彼此了解对方的文字和语言。” 阿扑杜勒－巴哈向世界各国领导人强烈推荐，请他们或者在现有的语言中选出一种，或者选择一种其他的新语言，同样还要选择一种共同的文字，在世界各地的学校中开展教学活动。这样，整个世界就可以看成是一个国家和一个大家庭了。

下面，我就对巴哈公社遇到的语言问题做一概描述，然后，对国际辅助语的宗旨做一点评述，再对选择这种语言对世界文明所起的作用阐述我们的一些观点。我还将对应该选择哪种语言、谁来做出有关决定等问题做一些探讨，并对全世界达成共识接受国际语言和文字的必要性做一些阐述。最后，我将在评论的基础上对促进世界和平与理解而迫切需要国际共同语做一些推断。

3. 巴哈国际公社遇到的语言问题

巴哈国际公社在实际工作中大量地并在今后还会遇到的棘手的语言问题大致可概括如下：

(1) 国际重要会议。巴哈国际公社经常举行跨国会议。在这些会议中，把相关内容通过口、笔译译成多种文字是一项繁重的，但又必须完成的工作。

(2) 不同国家、民族和地区之间的文件及通信。现在，英语已经成了被人们最广泛地用来作为语言交往的工具。然而，这种习惯限制了与不讲英语人们的交往。因此，讲英语的人们与不讲英语的人们之间很难找到一种平衡。

(3) 国际一般性会议。巴哈国际公社每 5 年召开一次国际会议选举领导巴哈国际公社的巴哈全球理事会。大约有 1500 名各国代表出席会议讨论有关巴哈教信仰问题并交流彼此的经验。在这些会议上，尽管英语是主要的语言工具，但是还是需要很多书面和口语翻译人员，会议之前，还要把有关的会议文件翻译成多种文字。

(4) 国外旅游及住宿。为了传授巴哈精神一些巴哈教徒经常会到国外旅游或住在国外。比如，一些教师、科学工作者、医生及商人到一些国家试图为那里的人们做一些事情时常常会由于不懂当地的语言而遇到很多困难，这就需要他们学习某种语言或所在工作国家的语言。如果有了国际辅助语，他们的生活就会方便多了。

(5) 巴哈公社的多样性。巴哈公社是由一个多种族、多民族的组合，由来自不同国家、不同民族和部落的 2000 多个成员组成，语言也是多种多样的。因此，巴哈公社同其他国际组织和公社一样会遇到很多困难。为了与非巴哈教组织沟通，为了给网站及普通公众提供信息材料，要花费大量财力用于有关信件、书籍、报告及文件的翻译工作。此外，作为一个拥有大量经书的宗教团体，巴哈公社有责任认真、准确地、把原文地经书翻译出来。巴哈管理人员在翻译，其中绝大多数是志愿者的帮助下尽力对这些事情进行了处理。现在有关巴哈教和经书的信息已经被译成 800 多种文字，但是由于缺乏财力，有时只能翻译其中很小的一部分。

如果谈及巴哈教是否对语言问题制定了确切的行动计划，我可以告诉大家，到目前为止，还没有在世界范围内做出任何决定。由于实际问题，有些时候在有些地方，人们会决定使用一种语言用于国际交往，这种语言通常是英语。巴哈全球理事会的两种正式语言是英语和波斯语。各国理事会也应该从众多语言中选出一种作为巴哈教工作会议用语，而现在常用于书面和口头翻译的语言有一大串。

因此，语言问题并不是在巴哈教内部可以得到解决的，而且，看来在近期也不会有任何结果。巴哈全球理事会已经宣布：“对于到国外旅游或出席国际会议的巴哈教徒来说，在多语种的世界中进行交往是困难的。”另外，理事会还认为，“对于巴哈教来说，目前选择一种语言作为国际辅助语在巴哈教内部使用比解决语言问题难度更大。”然而，巴哈全球理事会提醒巴哈教徒“要记住，语言统一是信仰的重要原则之一，要支持这种理想，并祈祷不久的将来各国政府会选择一种语言作为辅助语，并与民族语一样列如到世界各地学校的教学计划中。”

4. 为国际辅助语的实现而努力

下面我将我所考虑到的几个有关国际辅助语的事实做以下验证。

(1) 国际辅助语的宗旨

对巴哈教徒来说，国际辅助语言是绝对不可缺少的。阿扑杜勒－巴哈宣称“只有实现了语言统一，才能实现和建立‘伟大的和平’和‘人类的统一’。语言可以表达人们心中的奥秘和秘密。人的内心世界就好比是一个盒子，而打开它的钥匙是语言。”进一步地讲，国际辅助语不仅仅是为了加快和简化了信息的交流，而且是为了使巴哈公社职能部门之间的协调变得真正容易。“咨询法”是它的创始人为实现世界各国人民之间的真正统一而制定的重要措施。巴哈教徒分布在世界各地，他们每天用这种措施解决自己的问题，甚至要达到国际水准。从逻辑上讲，彼此交往要求有一种每个人都能懂，而且能应用的共同语言。在巴哈公社内部自然而然地形成了很多不同种民族、不同国籍的跨国夫妻和国际家庭。对他们来说，每个家庭成员都能讲一口流利的共同语言会给他们带来一种统一和舒适的感觉。

谈到国际辅助语时，阿扑杜勒－巴哈说：“有了国际辅助语，国际教育才有可能实现…… 语言决定世界这个众所周知的事实越来越受到更多人的认可。神灵的旨意也要靠国际辅助语来推广。如果语种过多，彼此不能了解对方语言的状况仍然这样下去，我们的崇高的目标将不可能实现。因此，对人类世界来说最急需要的工作是建立一种有利于国际交往的共同语言。它能够给人类社会带来安定。利用这种语言人们可以在世界各国推广科学及艺术。它将有利于各个民族的进步与发展。因此，我们应该尽可能地为在世界范围内建立国际共同辅助语而努力。”

(2) 接受国际辅助语的结果

巴哈国际公社创始人的教诲提出了对人类社会在未来接受辅助语的构想，这种构想是可以实现或至少在一定程度上实现的。下面我将对这个构想的其他方面做一些说明。

“如阿扑杜勒－巴哈所预见的那样，要想实现人类的统一必须建立世界共同体，在这个共同体中，所有国家、民族、所有教派和所有阶层都无一例外地被统一在一起。世界共同体要有自己的政府，其成员作为全人类的监护人，负责制定法律，安排人们的生活，满足人们的需要并协调各种族及人民之间的关系。”

“世界各国政府在国际军队的支持下制定有关决策、执行世界共同体的法律，保护整个共同体的统一。”在这个世界大家庭中要确定人们彼此交往的方式。这种方式应该是不受国界限制，适用于整个世界的，并能以惊人的速度和完美的规则开展工作。世界语言、世界文字、世界文学及有关币制、重量和长度标准的统一将会使全世界不同国家、不同民族人民之间的交往更加容易。”

“在那样的社会世界，科学和宗教这两大人类生活中的强势力量将不再敌对，而彼此合作并和谐地向前发展。那时，世界经济财力也将得到充分利用，市场将会得到治理和发展，产品配送也将更加规范。”

“各国之间的争强好胜、彼此不和、勾心斗角将会消除，友谊、理解与合作将会取代不同民族之间的敌意和偏见。各宗教派别之间不和的根源也将消除，各阶层之间不公正的差异也就不复存在了。贫富差距也会随之消失。人们可以把浪费在无论是为经济的，还是为政治的战争上的巨大精力奉献给我们伟大的目标，即为扩大发明和科技成果，提高生产力，消除疾病，提高科研能力，改善健康状况，充实、净化人的思想，外星未用和未知资源的开发利用，延长人的寿命，开展各项有利于提高人类智商、提高伦理道德和精神生活的活动。”

现在人类正在借助这种有活力的寻求统一的力量朝着理想的目标前进。巴哈教徒坚信，那样的世界一定会来到，即使经过一段艰难的历程、实验错误或失败。国际辅助语

必将成为未来人类社会核心的一部分。它还将成为实现这样的人类社会最有效的途径之一。

(3) 哪种语言最适合作为国际辅助语呢？

在承认建立国际辅助语的必要性的前提下，我们很想知道，究竟哪种语言最适合作为国际共同辅助语。以下来源于巴哈教著作的一些阐述或许能对此问题做一些解释。

英语：正如我前面所讲的，目前英语已经在巴哈国际公社交往中广泛应用。但是，仅从这实用的原因人们可不能得出结论：巴哈教徒特别愿意把英语作为国际辅助语。如果想使英语成为国际辅助语，那么人们还应该注意到英语是否具有下列特征，比如，它的语法应该简单，并且没有任何不规则的语法现象、拼写、构词及方言，以确保这种语言对世界各国人民来讲都是简单易学的。

阿拉伯语和波斯语：阿扑杜勒－巴哈传达上帝的旨意绝大多数是用阿拉伯语，而很少数是用波斯语。阿扑杜勒－巴哈从不在他的作品中要求其信徒必须学习上述两种或其他某种语言。他称赞阿拉伯语的宽泛、富于表达性而且声音优美，他还发现，任何一种语言都不能在宽泛性方面与阿拉伯语相比。当然，为了直接读懂原文经书，那么巴哈教徒还是要学习上述两种语言的。

世界语：世界语已经在全世界范围内推广，而其他任何类似语言则不然。巴哈教徒为此受到鼓舞…… 并开始学习这种语言和将巴哈的有关信息翻译成世界语。在巴哈教的著作中有很多称赞世界语的评论。例如，阿扑杜勒－巴哈所讲道："现在，上帝受到了称赞。柴门霍夫博士创造了世界语。它有可能会成为国际交往的共同语。我们应该感谢他所做的崇高尝试，因为他以这种方式为人类服务。他发明的这种语言会把上帝的祝福带给世界上的所有人。"

我们还可以看到一位预言家对世界语的有趣谈论："这种语言将会得到推广并一定程度地走向国际化，但是，随后，一种更完美的语言或者还是这种语言但经过一些变化而会被人们接受并最终成为国际语。"

然而，如我以上所述，到目前为止巴哈公社还没有就究竟选择哪种语言作为国际辅助语言提出建议。至于世界语，我们巴哈教徒支持这种语言并不是因为我们认为它有可能成为国际辅助语，而是因为我们支持未来世界文明需要这种语言的有关原则。

作为巴哈教徒，我们焦急地期待着国际辅助语的尽早实现。然而，我们不是一种语言或其他某种语言的主角。巴哈国际公社的态度是，"当一种语言被世界上某些国家确定为国际交往的工具时，我们无疑会引进并使用这种语言。如果该语言是世界语，我们将非常高兴。因为我们同世界语者有着长期友好的关系，况且世界语已经为促进世界各国人们的交往做出了贡献。"

(4) 谁来选择国际辅助语？

巴哈教徒坚信，世界上所有人使用同一种语言的那一天一定会到来，但是我们也认为，目前尚不能准确推断，这一天究竟会什么时候到来。"或许有一种语言自然而然地成为世界通用语言"，或者"一些事件迫使某些政府单独或与其他政府一道选择一种国际辅助语在世界各地的学校开展教学，并在国际商务活动中应用。"

巴哈教徒希望"世界各国政府通过国会来完成这一历史性抉择"。

无论各国政府把现有的一种语言，还是创立一种新的语言作为国际语在世界上应用，我们都会表示由衷地支持，因为我们希望，走向人类统一的这一天早日到来。

5. 结论：全世界对国际辅助语及共同文字的支持

我们看到了创造国际辅助语，使各国人民在学习本民族语言的同时也学习这种国际语言的迫切需要。我们完全不赞成用这种语言代替现有的任何一种语言的观点。辅助语将作为国际交往的工具，旨在消除语言障碍。巴哈教徒努力宣传自己的信仰，力争把世界从动荡与冲突走向和平与和谐，就这点而言，自然会支持国际辅助语的理想。因为，它是我们信仰的基本准则之一。此外，我们与世界语运动的联系是很密切的，几乎从世界语的创始开始就有联系，现在也不断得到其成员遍布在 50 多个国家的巴哈世界语协会的关照。为了采用国际共同语，作为非政府组织的巴哈国际公社与世界语者及驻纽约的一些非政府组织进行了合作。今后，巴哈公社将继续支持国际辅助语的理想。

请允许我引用巴哈国际公社在联合国成立 50 周年时出版的文献中的一段话。该文献就有关联合国的改革、改善和未来的发展提出了一些很好的建议。其中一条建议谈到了语言问题：

“现在联合国采用 6 种语言作为工作用语，如果能从中选择一种或创造一种新的语言用于相关会议中，将会给联合国的工作带来很多便利。世界语者和巴哈教徒等很多团体曾多次提出过这样的建议。真要那样做，不仅可以减少支出，简化行政手续，还能加强思想统一。

我们建议成立高水平的委员会，其成员应该由各地区，来自不同领域，如语言学、经济学、社会科学、教育以及关注国际辅助语学习、公共文字使用的公众。我们预见，最终世界将别无选择，除非它选出一种可被人们接受的国际辅助语言和文字同一种或几种民族语一道列入全球所有学校的教学计划。其目的是通过国家之间的良好交往方便人们进入国际社会，减少在商务、政府和其他机构在国际事务方面的管理支出、从整体改善人类大家庭中所有成员之间的友善关系。

（翻译：牛雪琴 改稿：王丽华 审读：谭秀珠）

为国际语言新秩序而努力

李種永

国际世界语协会副主席

“我的语言极限就是我的世界极限”
—— 路德维希 · 维特根斯坦 （奥地利哲学家）

1. 语言统一

一个世纪前，世界主要语言问题是各国之间语言不通。为了解决这个问题，柴门霍夫创造了世界语，旨在使各国之间的交往更加容易。

不同民族的语言差异现在仍然是世界上基本的语言问题。但是，当今世界的语言问题是各国语言向一种民族语，也就是英语，更确切地说是美国的英语统一的趋势。实事求是地讲，英语已经成为了非正式的，但事实上的国际共同语。它不仅在民众之间、在国际贸易中，而且在国际组织中广泛使用。尽管联合国有 6 种工作语言，但是在处理日常事务时，还是把英语作为主要“工作用语”。

英语之所以能够作为国际共同语在世界上推广，主要是源于美国在政治、经济、科技及传媒等方面的实力。在当今世界，英语几乎垄断了所有媒体，尤其是卫星电视传输及信息技术领域。

强行把英语作为国际交往的公共用语会带来很多问题，其中也包括文化方面的问题。尽管这种民族语已拥有了自己本民族的文化，仍然有取代其他民族文化的趋势。

但是最重要甚至可怕的问题是这种民族语是具有吞并其他语言的能力的。美国的英语在国际会议、商务、科技和旅游活动中吞并其他的民族语。在国际研讨会、商贸活动、科技论文、科技研讨会及由不同国家的游客组成的旅游团的导游服务中最常用的语言是英语。即使是在非英语国家里，人们也常常用英语来表达准确的科技术语。不久的将来，民族语只能在家中及咖啡馆里使用！这是民族语开始死亡的征兆。甚至“英国”的英语也会被美国的英语吞噬掉。

2. 语言霸权

世界语言向一种民族语，也就是英语统一的趋势，会产生语言霸权问题，而语言霸权的强势又会给世界语言政策带来棘手的、严重的问题。

语言政策越来越成为世界和平和公正的不安定因素。语言霸权主义和语言利己主义导致世界上许多国家发生冲突，语言问题还会引发各国的社会动乱。

由于一种民族语的统治的不断扩大，国际组织中反对这种语言霸权的力量也越来越壮大。

早在几年前，法国就禁止在商业广告中使用英语。为了汇集反对英语的力量，1997 年 30 多个讲法语的国家的代表在越南河内开会，成立了“讲法语国家国际组织”，前任联合国秘书长布特罗斯 · 布特罗斯 · 加利先生当选为该组织的秘书长，总部设在法国巴黎。

1997 年，当时的俄罗斯总统叶利钦看到莫斯科到处都是英文的商业广告后，提出将考虑用法律手段来制止在商业广告中使用英语。

中国外交部于 1997 年发表声明说，中国是一个大国，大国的语言应该受到尊重，并从此开始在每周一次的新闻发布会上只使用中文。

联合国把英语、法语、西班牙语、俄语、汉语和阿拉伯语等 6 种语言作为联合国会议笔译和同声传译的正式用语。据说，每年仅一种文字的翻译费用就高达 1 亿美元。那么，我要问的是，为什么德国、日本、意大利、韩国等许多在语言方面处于弱势的国家并没有享受这种翻译特权，却仍要支付翻译费呢？

在欧盟，每个成员国的语言都享有平等的权利。欧盟在其正式会议中使用 15 种文字，据说，每年 1500 个翻译人员要翻译大约一百万页的文件。

具有讽刺意味的是，联合国和欧盟真正的语言问题并不是由于语言不同而使各国代表团缺乏相互了解，而是英语实际上充当了国际共同语。实际上，联合国所有会议是只使用英语的，因为几乎所有与会代表都懂英文。目前联合国的非正式会议、高级官员的会谈、高层人物与其秘书的对话甚至在走廊中与陌生人打招呼都是直接采用英文并不配翻译的。但是如果要正式承认把英语作为国际共同语，这种语言政策是不会得到非英语国家认可的。

这种语言霸权不利于语言平等，并且伤害了不讲英语人们的民族自尊心。据有关媒体报道，1998 年 9 月 4 日，欧盟各国外交部长会议对芬兰会议应使用何种语言展开了激烈的讨论。德国出于对同年 8 月在芬兰召开的两次会议不设德文翻译表示不满，便提出了关于语言的问题。尽管德国外长约施卡 · 菲舍尔能够流利地讲英文，他故意用德文表述。随后，西班牙部长埃布尔 · 马图特斯也表态说，如果参会者不使用作为非正式会议工作用语的英语和法语，他将坚持讲西班牙语。

实际上，反对英语的呼声在拉丁语系国家也非常强烈。2001 年 3 月 19 日，法国总统希拉克在巴黎大学举办的“全球化的挑战”研讨会上号召与会者联合拉丁语族力量，共同反抗英语的统治。2001 年 3 月 22 日葡萄牙前总统马里奥 · 苏亚雷斯在“国际拉丁文明之声”国际研讨会讲话中指出，拉丁语族国家不能接受英语作为国际语。

3. 人权

承认人类大家庭中每个成员的基本尊严和平等权利是自由、公正和世界和平的基础。人权是世界上所有人应享有的既不可以交出又不可以夺走的基本权利。早在 1948 年，联合国就颁布了《国际人权宣言》。《国际人权宣言》第二条中明确指出，“本宣言中规定的权利和应享受的自由不分人种，肤色、性别、语言、宗教信仰等适用于所有人”。

自由的语言交往是保护人权的一个基本条件。但是我们经常可以看到一些国家的难民、初到某个国家的移民和一些小语种国家的人由于语言不通而发生不愉快的事情，致使他们不能在经济、法律和其他社会活动中保护自己应有的人权。

遗憾的是，《国际人权宣言》公布 56 年之后，联合国仍然未能有效地保护由于语言差异而被忽略的人权问题。现在，世界上一些有影响的势力仍在继续忽视语言权利问题，甚至联合国似乎也不敢承认由于语言差异而被忽略的人权问题。如果不讲语言权利平等、不讲尊重语言权利、不承认国际生活中的世界语言问题，再讲尊重人权、遵守《国际人权宣言》就不全面了。《国际人权宣言》只是颁布了有关的原则，而没有涉及如何保护人权方面的语言问题。因此，语言利己主义统治了世界语言政策，阻断了人们为保护人权所做的努力，并致使人权宣言因语言方面的问题而得不到广泛遵守。

目前，在语言权利和人权方面主要存在以下三方面的语言问题：语言的不可交往性、语言的不公正性和语言的野蛮性。

语言的不可交往性：不同国家之间语言的不可交往会给语言弱势群体带来经济、法律和社会的不公正。一些弱小国家及外来务工者经常由于语言不通而遭受痛苦，致使这些“语言残疾人”不能与语言正常人平等。

语言的不公正性：语言的不公正给小语种国家带来不利影响，因为他们不得不用统治国家的语言来表达自己的看法。当一些民族语被禁止使用或不被列入正规的教育体系时，这个问题就变得更加严重。例如，在殖民统治时期，日本在韩国就采取了这样的教育政策。

语言的野蛮性：语言的野蛮性是一个更严重的问题。占统治地位的民族语会同化相对弱小民族国家的文化。民族语来源于民族文化，语言强势国家的文化无疑将同化小语种国家的文化。

但是最重要甚至可怕的是这种占统治地位的民族语会吞并弱小语言，结果是这些语言越来越弱小，除了在家里和咖啡馆中使用外最终只能消失。

（表 1）人权的语言现象

语言现象	内容	违背人权
语言的不可交往性	语言不同导致语言不可交往	给法律、社会和经济活动带来不利
语言的不公正性	限制某种民族语的教学及应用	剥夺人们使用或学习某种语言的权利
语言的野蛮性	语言受到其他民族语言的吞噬	削弱或扼杀某种民族语

4. 建立国际语言新秩序的必要性

以上分析表明，为了保护人权和语言民主，有必要建立国际共同辅助语。因为，无论从人权，还是从语言民主的角度来看，把英语作为国际共同语都是不公正的，这一点是显而易见的。再则，国际语言政策也不会让英语成为国际共同语的。如果英语真成为国际共同语，整个世界将出现以下三种局面：美国英语一体化；文化和价值的单一化，即美国化；在强大英语传输网络下的媒体单一化，也就是美国的 CNN 和英国的 BBC。

显然，国际共同辅助语既不应该是英语，也不应该是任何一种民族语言。那么，国际共同辅助语应该具备哪些条件呢？我认为，应该具备以下三个方面的条件：首先，它应该是中立的；其次，它应该是简单易学的；再次，它应该是足以表达人的情感的。

（表 2）国际共同辅助语应具备的条件

条件	说明
中立性	应该是中立的，不属于任何民族的
简单易学	应该是简单易学的，普通人可以讲的
语言表达能力	应该具备足以表达人的复杂情感的能力

为了保护建立在平等、公正基础上的人权，增进国与国之间的相互了解，促进世界和平，尊重语言民主和语言人权是至关重要的。为了语言平等和人权，建立国际语言新秩序是十分必要的。

这种国际语言新秩序在语言民主和人权方面应具备以下三个条件。首先，国际语言新秩序应该为保护和保持世界上不同民族的语言和文化的多样性做贡献。第二、国际语

言新秩序应该通过支持小语种语言的教学为保护和推广人权的语言现象做贡献。第三、国际语言新秩序应该保证各国之间能够进行高水平的语言交往。

（表 3）国际语言新秩序的条件

条件	说明
1、多样性	保护不同国家语言和文化的多样性
2、语言权利	保护并推广语言弱势国家的人权
3、高水平的交往	易与不同语种国家之间人们的感情交流及高水平的交往

由于英语已经作为非正式的国际语广泛推广，我们不妨把英语和作为国际共同辅助语的世界语做一个比较。我们从以下几个标准，即语言的数量、公正性、平等性、对民族语的影响力、对民族文化的影响力，加上简单易学和中立性来衡量这两种语言。按下表所示，英语肯定不应该作为国际语言新秩序的国际共同语。

（表 4）英语和世界语作为国际共同语的比较

现象比较	英语作为国际语	世界语作为国际语
语言数量	一种单一语言	每个民族两种语言
公正性和平等性	对讲英语的人有利	对所有讲世界语的人都平等
对语言的影响	削弱或扼杀民族语	保护、捍卫民族语
对文化的影响	文化与价值的统一（美国化）	各种文化和价值的融合

创始于117年前而且在世界上120个国家都有人讲的世界语足以证明是适合作为国际共同辅助语的。世界语通过民主的语言沟通来维护人权，它尊重并捍卫弱小民族的语言权利，把各种语言、各个民族的文化融合在一起。应用世界语可以保证世界语者的语言平等。它不但不吞并，而且还能保护民族语言；它既不把所有民族语统一为一种民族语，又保证了“多样性的统一”。

5. 中国应该为国际语言新秩序的建立发挥作用

我们已经清楚地看到了建立国际语言新秩序的必要性。那么，我们应该从哪里做起呢？

首先，我们应该鼓励联合国正式承认语言问题，其经济及社会理事会把讨论这个问题正式提到议事日程上来以寻求国际组织做出相关政策决定。联合国正式讨论语言问题并探讨采用国际辅助语的必要性之时，即是联合国解决语言问题的开始。比如，联合国可以成立一个临时语言委员会，讨论语言问题并提出解决办法。该委员会可以对世界语的现状做一些研究，并试着把世界语作为翻译的媒介。该委员会还可以开展世界语的实验教学活动，以此来证明世界语的预备教育价值。在上述探讨的基础上，语言委员会将可以举荐，世界语是否可以作为国际共同辅助语。

那么，谁能对联合国这样的国际组织产生影响，使其讨论语言问题呢？中国、日本、德国、意大利等政治或经济上有影响力的国家可以促成联合国讨论语言问题。如果这些国家的代表团向联合国秘书长提议把“国际辅助语”列入联合国大会的议事日程，这将意味着建立国际语言新秩序的开始。

中国是联合国安全理事会常任理事国，在联合国有一定的威望。汉语又是联合国 6 种享有特权的语言之一。但是由于英语的强势，汉语比其他 5 种语言面临着更多的威胁。如果中国代表团正式向国际组织提出语言问题，除了英语国家外，包括联合国其他 5 个享有联合国会议正式用语特权的国家在内的所有国家都会支持中国的建议。提出这个建

议的本身就是建立国际语言新秩序的开始，在未来的年代里，中国政府能够在建立国际语言新秩序方面发挥主导作用，几乎所有语言弱势国家都会支持中国的建议。我们预测，中国这个世界上最大的国家能够在建立有利于国际友谊与和平的国际语言新秩序方面发挥主导作用。

因此，建立国际语言新秩序是 21 世纪的需要，被实践证明了的活生生的中立的语言世界语在本世纪内有很好的机会为发展国际语言新秩序做贡献。

最后，让我们共同鉴赏为通过建立民主的、公正的国际语言秩序而寻求达到消灭民族间的种族歧视，保护力量薄弱者的人权语言状况，并为之奋斗一生的柴门霍夫的崇高理想：在中立语言的基础上彼此相互了解，在和谐中形成全世界的大团圆。

（翻译：牛雪琴 改稿：刘才盛 审读：陆彬生）

Kontribuintoj

Renato CORSETTI (1941-)

Studis ekonomikon kaj lingvistikon. Dum la unua parto de sia vivo laboris kiel organizestro en itala banko. Poste laboris en la Universitato de Romo, "La Sapienza", kiel instruanto pri psikolingvistiko kaj apudaj fakoj. Estis kaj restas aktiva en la Esperanto-movado je la niveloj loka, nacia kaj internacia. Prezidanto de TEJO en la komenco de la 70-aj jaroj kaj poste Honora Prezidanto de ĝi. Estrarano de UEA dum kelkaj mandatoj kaj prezidanto de ĝi ekde 2001. Interesiĝas aparte pri lingvopolitiko kaj pri disvastigo de Esperanto al ĉiuj landoj de la mondo. Aperigis kelkajn verkojn pri esperantologio, lingvopolitiko kaj psikolingvistiko.

Michael CWIK (1940-)

1961-63 – Standard Elektrik Lorenz AG, Stuttgart; formado kiel industria komercisto; diplomo 1963. 1963-64 – Freie Universität Berlin (ekonomiaj studoj, transnacia ekonomio kaj komerca administrado). 1965-68 – Freie Universität Berlin; diplomo: Diplom-Volkswirt 15.12.1967. 1966-67 – diploma temo: "Al la diskutado kiel enkonduki komunan monon en la Eŭropan Ekonomian Komunumon". 1968-69 – Europa-College, Brugge; diplomo pri superaj Eŭropaj Studoj 1969. 1969-70 – Eŭropa Komisiono, spertula kontrakto kun DG II pri "La federala centra bank-sistemo en Germanio kaj Usono". 1970-78 – Eŭropa Komisiono (EK), DG II (ekonomiaj kaj financaj aferoj), internaciaj monaj aspektoj. 1978-79 – membro de la gazetara inform-grupo de KEK por la teamo de la Komisionano Ortoli. 1988-2002 – DG ECFIN, ekonomia informado (interna/ekstera), specife pri Ekonomia kaj Mona Unio kaj la Eŭro. Ekde junio 2002 – DG ECFIN, studoj kaj ekonomika esplorado; komunikad-projekto "Historia dokumento pri Ekonomia kaj Mona Unio kaj la Eŭro same kiel la rolo de la Komisiono en tiu proceso".

KOBAYASHI Tsukasa (1929-)

Psikiatro kaj verkisto, i.a. de 130 libroj. Studanto pri Sherlock Holmes. Esperantistiĝis en 1943, ĉefredaktoro de *La Revuo Orienta* (1972-75). Unu el la estraranoj de Japana Esperanto-Instituto. Tradukis "Historio de la lingvo Esperanto" de E. Privat (1957). Verkis "Fundamenta vortaro de Esperanto" (1957), "Unu lingvon en la mondon: biografio de Zamenhof" (1976), "Globlingvo Esperanto lernebla en 4 horoj" (1995). Kompilis japanan kuntradukon de "La Zamenhof-Strato" (2004).

LEE Chong-Yeong (1932-)

Studis ĉe Universitato Yeungnam (Koreio), Universitato de Hawaii (Usono), Universitato Harvard (Usono). Doktoriĝis pri komerca ekonomiko ĉe Kobe-Universitato (Japanio). Ĉefo de la Merkatuma Grupo de la Nutraĵa kaj Agrikultura Organizaĵo de UN. Profesoro kaj dekano de la komerca fakultato de Ŝtata Universitato Kyungpook (Koreio). Prezidanto de Universala Esperanto-Asocio

(1995-1998). Prezidanto de Korea Esperanto-Asocio (1995-96, 1998-2001). Vicprezidanto de Universala Esperanto-Asocio (2001-2004). Honora Prezidanto de Korea Esperanto-Asocio (2002-). Honora Membro de Universala Esperanto-Asocio (2004-). Verkis librojn "Esperanto en la 21-a jarcento" (2001, Korea Esperanto-Asocio), "Esperanto en internaciaj organizaĵoj" (2003, UEA), "La 80-jara historio de Korea Esperanto-movado" (2003, Korea Esperanto-Asocio).

LIU Haitao (1962 -)

Universitata profesoro pri komputa kaj aplikata lingvistiko en Komunikada Universitato de Ĉinio (antaŭa Guangbo-Universitato Beijing), ano de la redaktaj komitatoj de *Language Problems & Language Planning* (LPLP) kaj *Esperantologio – Esperantic Studie*s（EES）. Liaj esploraj interesoj: komputa lingvistiko, interlingvistiko, lingvoplanado kaj lingvopolitiko, kaj dependa gramatiko. htliu@yeah.net, http://htliu.nease.net.

MIYOSHI Etsuo (1939-)

Diplomitiĝis de Sambonmatsu-Altlernejo, Kagawa-gubernio, Japanio. 1958 – eklaboris ĉe Swany-Kompanio (fabrikanto de sportaj kaj vintraj gantoj) kaj vendveturis ĉirkaŭ la mondo pli ol 100 fojojn. Lernis Esperanton en 1965, instigite de "Mia Vojaĝo en Esperanto-Lando" de DEGUCHI Kyotaro (Oomoto-Konsilanto). Prezidanto de Swany-Kompanioj (Japanio, Novjorko, Ĉinio). Membro de la Direktoraro de Esperanto-Propaganda Asocio de Oomoto. Membro de la Direktoraro de la Monda Federalista Movado (New York).

Noel MUYLLE (1940-)

Naskiĝis en Ichtegem, Belgio. Studis la klasikajn lingvojn (latinan kaj grekan), ekonomikon kaj komercajn sciencojn. Poste sekvis postdiploman kurson pri tradukado kaj konferenca interpretado ĉe la Universitato Sorbonne en Parizo. En 1964 aliĝis al la stabo de la Eŭropa Komisiono de la tiama Eŭropa Ekonomia Komunumo, nun la Eŭropa Unio. Komencis sian karieron en la Eŭropa Komisiono kiel konferenca interpretisto, plue fariĝis konsilisto kaj estis promociita al direktoro de la interpreta servo, kun manaĝeraj respondecoj kiel Direktoro de Multlingvismo. Vizitanta profesoro ĉe multaj universitatoj en Eŭropo kaj aliloke, kun intimaj kontaktoj en ĉiuj lingvaj kaj konferencaj servoj de internaciaj organizaĵoj en la tuta mondo.

Kimiko SCHWERIN (S-ino)

Bakalaŭro pri lingvistiko kaj literaturo, de Japana Ŝtata Universitato. Magistro pri Edukado kaj Konsilado de Ŝtata Univ. de Kalifornio, Usono. Instruisto, gimnazio en Japanio, Univ. de Havajo, Usono. Prezidanto de New Day Language Academy, Japanio. Konsilanto por Azia Kontinento, Bahaa Internacia Komunumo. Estrarano de Internacia Instrucentro, Bahaa Monda Centro, Haifa. Israelo. Membro de Japana Bahaa Nacia Asembleo. Reprezentis BIK ĉe religia pintkunsido, Windsor, 1996.

Reprezentis BIK ĉe religia pintkunsido pri medio, Japanio, 1995. Reprezentis BIK ĉe UN EKOSOK, Tokio, 1984.

SU Jinzhi (1954-)

Studis ĉinajn literaturon kaj lingvon ĉe Amoj-Universitato dum 1978-1982 kaj gajnis bakalaŭrecon. Studis sociolingvistikon sub la gvido de Prof. Chen Yuan ĉe Departemento de Aplikata Lingvistiko, Postdiploma Fakultato de la Ĉina Akademio de Sociaj Sciencoj dum 1985-88, kaj gajnis magistrecon. Poste laboris en la Instituto de Aplikata Lingvistiko de la Ĉina Akademio de Sociaj Sciencoj ekde 1988. Nun estas esploranto ĉe Instituto de Aplikata Lingvistiko de la Ministerio de Edukado kaj estro de la sociolingvistika sekcio de la Instituto, kaj profesoro de la Postdiploma Fakultato de la Ĉina Akademio de Sociaj Sciencoj. Fakulo pri sociolingvistiko, lingvoplanado kaj la historio de la moderna ĉina lingvistika filozofio.

Humphrey TONKIN (1939-)

Universitata profesoro pri humanistiko kaj Emerita Prezidanto ĉe la Universitato de Hartford, Usono, kie li instruas kursojn pri angla literaturo de la 16-a jarcento kaj pri lingvo kaj socio. Estas redaktoro de *Language Problems & Language Planning*, supera bibliografo de *Modern Language Association* kaj eksprezidanto de Usona Forumo pri Tutmonda Edukado (Novjorko). Dufoje prezidanto de Universala Esperanto-Asocio. Verkis, artikole kaj libre, pri literaturaj temoj, pri Esperanto, pri usona lingvopolitiko kaj pri internacia edukado. Publikigis tradukojn en kaj el Esperanto kaj el la franca. Membro de la Akademio de Esperanto.

YANG Guang (1955-)

Magistro de edukado, asista esploristo (en rango de vicprofesoro). Ĝenerala direktoro de la departemento de lingva planado kaj administrado de la Ĉina Ministerio de Edukado. Diplomitiĝis en 1982 ĉe Pekina Normala Universitato (PNU). Ekde 1982, vicdirektoro de la soci-scienca fako de Pekina Normala Universitato (PNU), asista ĝenerala sekretario de PNU; ĝenerala direktoro de la departemento de lingva planado kaj administrado de la Ŝtata Lingva Komisiono de Ĉinio. Ĝenerala direktoro de la departemento de lingva planado kaj administrado de la Ĉina Ministerio de Edukado. En 1995-1996, vizitanta esploristo ĉe White-Universitato de Ohio-Ŝtato de Usono. Verkoj: "Kiel altigi la organizan kaj administran kapablon", "Etapoj kaj principoj de edukado", "Fokusaj demandoj pri la ekzamena sistemo de Ĉinio", "Gravaj problemoj en la instruado de la ĉina lingvo eksterlande", "Revelacio el la financa embaraso de usonaj kolegioj'.

Contributors

Renato CORSETTI (1941-)

Studied economics and linguistics. During the first part of his life worked as organization manager for an Italian bank. Later on worked in the University of Rome, "La Sapienza", as a professor of psycholinguistics and related subjects. Has been active in the Esperanto movement at local, national and international levels for thirty years. Was president of TEJO, the World Youth Organization, in the early 70s, and is still its honorary president. Has been on the board of directors of UEA, the World Esperanto Association, for several mandates, and has been president since 2001. Is interested in language policy and in the promotion of Esperanto in all countries of the world. Has published many works in the fields of Esperantic studies, language policy and psycholinguistics.

Michael CWIK (1940-)

1961-63 – Standard Elektrik Lorenz AG, Stuttgart; apprenticeship, Industriekaufmann, 1963. 1963-64 – Freie Universität Berlin (economic studies, national economy, business administration). 1965-68 – Freie Universität Berlin; degree: Diplom-Volkswirt 15.12.1967; 1966-67 university thesis: "Concerning the controversy of introducing a common currency in the EC". 1968-69 – College of Europe, Brugge; Diploma of advanced European Studies 1969. 1969-70 – European Commission., Expert contract with DG II on: "The federal banking system in Germany and USA". 1970-78 – European Commission (EC), DG II (Economic and Financial Affairs), international monetary questions. 1978-79 – member of the Commission's speaker group (Cabinet Ortoli). 1988-2002 – DG ECFIN, Economic information (internal/external), in particular on Economic and Monetary Union and the Euro. Since 2002/June – DG ECFIN, Studies and Economic Research, communication project: "Historic documentation on EMU and Euro and the role of the Commission in this process".

KOBAYASHI Tsukasa (1929-)

Psychiatrist and writer, i.a. of 130 books). Sherlock Homes student. Learned Esperanto in 1943. Chief editor of *La Revuo Orienta* (1972-1975). Member of Board of Directors of Japan Esperanto Institute. Translated "History of the Language Esperanto" of E. Privat (1957). Authored "Fundamental Dictionary of Esperanto" (1957), "One Language in the World: Biography of Zamenhof" (1976), "Global Language Esperanto Learnable in 4 hours" (1995). Edited the Japanese translation of "Zamenhof Street" (2004).

LEE Chong-Yeong (1932-)

Studied at Yeungnam University (Korea), Univ. of Hawaii (USA), Harvard Business School (USA). Doctor of Commercial Science, Kobe University (Japan).

Marketing Group Senior Officer, Food and Agriculture Organization of UN. Professor and dean of Graduate School of Business Administration, Kyungpook National University. President of Universal Esperanto Association (1995-1998), President of Korean Esperanto Association (1995-1996, 1998-2001), Vice President of Universal Esperanto Association (2001-2004). Honorary President of Korean Esperanto Association (2002-). Honorary Member of Universal Esperanto Association (2004-). Has written the books: "Esperanto in the 21st Century" (2001), "Esperanto in International Organizations" (2003), "The 80-year History of Korean Esperanto Movement" (2003).

LIU Haitao (1962-)

University professor of applied and computational linguistics at Communication University of China (former Beijing Broadcasting University). Member of the editorial board of *Language Problems and Language Planning* (LPLP) and *Esperantologio – Esperantic Studies* (EES). His research interests include computational linguistics, interlinguistics, language planning and langauge policy, dependency and valency grammar. htliu@yeah.net, http://htliu.nease.net.

Etsuo MIYOSHI (1939-)

Graduated from Sambonmatsu High School, Kagawa Prefecture, Japan. Began working in 1958 at Swany Corporation, a manufacturer of sports and winter gloves, eventually travelling around the world more than 100 times as sales representative. Learned Esperanto in 1965, inspired by "My Voyage in Esperanto-Land" by DEGUCHI Kyotaro (Oomoto Advisor) . Presidents of Swany Corps (Japan, New York, China). Board member of Esperanto Propaganda Association of Oomoto. Board member of the World Federalist Movement (New York).

Noel MUYLLE (1940-)

Born in Ichtegem, Belgium. Studied classics (Latin and Greek), economics and commercial sciences. Subsequently followed a post-graduate course in translation and conference interpreting at the Sorbonne University in Paris. In 1964 joined the staff of the European Commission of the then European Economic Community, now the European Union. Began his European Commission career as a conference interpreter, went on to become Adviser and was promoted to Director of the Interpretation Service, with managerial responsibilities as Director of Multilingualism. Visiting professor to many universities in Europe and beyond, with close contacts in all language and conference services of international organisations the world over.

Kimiko SCHWERIN (Mrs.)

BA degree in linguistics and literature from Japanese National University. MA degree in education and counseling from State University of California, USA. Teacher at secondary level in Japan, and at the University of Hawaii USA). President of New Day Language Academy in Japan. Continental Counselor for Asia of the

Baha'i International Community. Member and Counselor of the Board of Directors, International Teaching Center at Baha'i World Center, Haifa, Israel. Member of Japan's Baha'i National Assembly (the National Board of Directors). Represented BIC at religious summit held in Windsor Castle in 1996. Represented BIC at religious summit for environment held in Japan, 1995. Represented BIC at the UN ECOSOC held in Tokyo, 1984.

SU Jinzhi (1954-)

Studied Chinese literature and language at Amoy University from 1978 to 1982, where he earned his bachelor's degree. He studied sociolinguistics under the supervision of Professor Chen Yuan in the Department of Applied Linguistics, Graduate School of Chinese Academy of Social Sciences from 1985 to 1988, and earned his MA degree there. Has worked in the Institute of Applied Linguistics of the Chinese Academy of Social Sciences since 1988. Is now a research fellow in the Institute of Applied Linguistics of the Ministry of Education, director of the sociolinguistics section of the Institute, and a professor of the Graduate School of Chinese Academy of Social Sciences. He specializes in the fields of sociolinguistics, language planning, and the history of modern Chinese linguistic thoughts.

Humphrey TONKIN (1939-)

University professor of humanities and president emeritus at the University of Hartford, USA, where he teaches courses on 16th-century English literature and on language and society. He is editor of the journal *Language Problems and Language Planning*, senior bibliographer for the Modern Language Association, and former chair of the American Forum for Global Education (New York). He was twice president of the Universal Esperanto Association. Has written books and articles on literature, Esperanto, US language policy, and international education, and translations into and out of Esperanto, and from French. Member of the Academy of Esperanto.

YANG Guang (1955-)

Master of Education, Assistant Research Fellow. Director General of the Department of Language Planning and Administration, Chinese Ministry of Education. Graduated in 1982 from Beijing Normal University (BNU). Deputy director since 1982 of Social Sciences Division of Beijing Normal University (BNU). Deputy Secretary-General of BNU; Director General of the Department of Language Planning and Administration of State Language Committee; Deputy Director General of the Department of Language Planning and Administration of Chinese Ministry of Education. Visiting scholar 1995-1996 to White University, Ohio, USA. Works: "How to Improve Organization and Administration Ability", "Educational Stages and Principles", "Several Topical Issues in Chinese Examination System", "Several Problems in Overseas Chinese-Language Education", "Revelations from American Collegiate Financial Straits".

作者简历

Renato CORSETTI (1941-　　)

出生于意大利罗马。他研习过经济学和语言学。曾任意大利银行的部门经理。随后成为罗马 La Sapienza 大学教授，讲授心理语言学及其相关课程。他是当地、本国和国际世界语运动的积极活动者。1970 年代初任 TEJO（国际世界语者青年组织）的主席，后有任名誉主席。担任过几届国际世界语协会的领导成员，从 2001 起，任国际世界语协会主席。对于语言政策和世界语在全世界的推广尤感兴趣。他发表过不少有关世界语学、语言政策和心理语言学的著作和文章。

Michael CWIK (1940-　　)

1961-63 斯图加特洛伦兹电器公司见习。1963-64 柏林自由大学学习国际经济和工商管理。1965-68 继续在自由大学学习，并于 1967 年 12 月 15 日获得硕士学位，论文题目：在欧洲经济共同体中引入共同货币问题的研究。1968-69 在 Brugge 欧洲学院学习，并获得欧洲研究高级证书。1969-70 在欧洲委员会研究有关"德国和美国的联邦中央银行体系"问题。1970-78 欧洲委员会，从事国际货币问题研究。1978-79 为欧洲委员 Ortoli 的新闻发言人之一。1988-2002，在欧洲委员会 DG ECFIN, 从事有关经济信息，特别是经济货币联盟和欧元的工作。2002 年 6 月至今，在 DG ECFIN，从事有关经济方面的研究，题目为："经济货币联盟和欧元的历史文献以及欧洲委员会在此进程中的作用：。

小林司 (1929-　　)

心理医生和作家，已有 130 种著作问世。福尔摩斯研究者。1943 年开始学习世界语，曾任"La Revuo Orienta" (1972-75)主编。日本世界语学会领导成员。翻译过 E. Privat 的《世界语史》(1957)。著作有《世界语基础词典》(1957)，《柴门霍夫传》(1976)，《4 小时学会世界语》(1995)。编辑日语版的《以柴门霍夫命名的街道》(2004)。

李種永 (1932-　　)

就学于嶺南大學（韩国）、夏威夷大学（美国）和哈佛商学院（美国），获日本神戶大學商學博士。曾任联合国粮农组织流通首席擔當官，韩国國立慶北大學工商管理学院院長和教授。国际世界语协会主席(1995-1998)，副主席(2001-2004)，名誉会员(2004-)。韩国世界语协会主席(1995-96, 1998-2001)，名誉主席(2002-)。著作有：《二十一世纪的世界语》（2001，韩国世界语协会），《世界语和国际组织》（2003，国际世协），《韩国世界语运动 80 年》（2003，韩国世界语协会）。

刘海涛 (1962-　　)

中国传媒大学（原北京广播学院）播音主持艺术学院应用语言学系教授。主要研究领域为：计算语言学，国际语学，语言规划和语言政策，依存和配价语言理论，生态语言学。已发表学术论文 50 余篇。国际性学术刊物 Language Problems & Language Planning (语言问题和语言规划，LPLP) 和 Esperantologio-Esperantic Studies（世界语学研究，EES）编委会成员。htliu@yeah.net, http://htliu.nease.net/

三好鋭郎 （1939-　 ）

毕业于日本香川縣三本松高等学校。从 1958 年开始工作在专门生产运动和冬季手套的 Swany 公司，曾在世界各地推销过公司产品。受大本教教师出口京太郎的《我的世界语国度之行》的激励，于 1965 年开始学习世界语。目前为日本、纽约和中国 Swany 公司的董事长。大本教世界语推广协会领导成员。世界联邦主义者运动（纽约）领导成员。

Noel MUYLLE (1940-　)

生于比利时 Ichtegem。曾学习过古典语言（拉丁语和希腊语）、经济学和商学。在巴黎索邦大学学习过有关笔译和口译的研究生课程。1964 年成为欧洲经济共同体之欧洲委员会的工作人员，开始自己作为欧洲委员会会议口译的职业生涯。后又被提升为顾问和口译服务部主任，负责多语方面的管理工作。他是多所位于欧洲及其它地区大学的客座教授，与世界各地国际组织中的语言和会议服务部门有着密切的联系。

Kimiko SCHWERIN (女士)

国立日本大学语言学和文学学士。美国加利福尼亚州立大学教育硕士。日本中学和美国夏威夷大学的教师。日本"新日语言学院"校长。巴哈国际社区（BIC）亚洲大陆理事。以色列海法巴哈世界中心之国际教育中心领导成员。日本巴哈国家组织领导成员。曾代表 BIC 出席：1996 年在 Windsor 召开的宗教峰会，1995 年在日本召开的有关环境问题的宗教峰会，1984 年在日本召开的联合国 ecosoc 会议。

苏金智 (1954-　)

出生于中国福建省。1978-1982 年在厦门大学中国语言文学系学习，获文学学士学位，1985-1988 年在中国社会科学院研究生院语言文字应用系跟随陈原教授学习社会语言学，获哲学硕士学位。1988 年以后在中国社会科学院语言文字应用研究所工作,现任教育部语言文字应用研究所研究员，社会语言学研究室主任，中国社会科学院研究生院教授。主要从事社会语言学、语言规划和中国现代语言学学术思想史等方面的研究。

Humphrey TONKIN (1939-　)

哲学博士。曾任美国哈特福德大学校长，现为该校人文科学教授，主讲 16 世纪英国文学以及语言和社会课程。*Language Problems & Language Planning* 主编, 美国现代语言学会（*Modern Language Association*）研究书目高级编著人，曾任美国世界教育论坛主席。担任过两届国际世界语协会主席。著述颇丰，内容涉及文学，世界语，美国的语言政策和国际教育。翻译过世界语和法语的作品。世界语学院院士。

杨光 (1955-　)

教育学硕士， 副研究员。教育部语言文字应用管理司司长。1982 年毕业于北京师范大学。1982 年起，历任北京师范大学社会科学处副处长、北师大校副秘书长;国家语言文字工作委员会语言文字应用管理司司长、教育部语言文字应用管理司副司长、司长等职。1995 年至 1996 年，曾在美国俄亥俄州立莱特大学作访问学者。公开出版发表著作 200 余万字，主要有:《如何提高组织管理能力》、《教育的阶段性和教育方针》、《我国考试制度中的几个热点问题》、《海外中文教育中的几个问题》、《美国高校财政拮据给我们的启示》等。

Aneksaĵo – Annex – 附件

FORUM

FOR LANGUAGE RIGHTS

AND

CULTURAL DIVERSITY

on

"Language Options in the European Union"

POSITION PAPER OF THE WORKING GROUP :

The communication and language problem in the EU

Forum@europe-citizen.net

POSITION PAPER OF THE WORKING GROUP :
The communication and language problem in the EU

(Contribution to the European Convention in the framework of the structured dialogue)

LANGUAGE OPTIONS IN THE EUROPEAN UNION (EU)
OR
WHAT ARE THE OPTIONS TO SOLVE THE COMMUNICATION AND LANGUAGE PROBLEM IN A MULTI-NATIONAL AND MULTI-CULTURAL COMMUNITY LIKE THE EUROPEAN UNION?

1. GENERAL BACKGROUND:

THE CHALLENGES AHEAD:
In the near future important decisions have to be taken in the field of communication and languages in the EU, such as,

- how to cope with the communication, translation and interpretation problem of a European Union of 25 Member States or more with an equivalent number of languages?
- which language or languages should be added on the "Euro" bank notes for the abbreviations of the European Central Bank?
- which language for efficient communication, for example, within mixed military units (EUROCORPS) or for common urgent actions like those necessary within the framework of the European Police Agency (EUROPOL)?
- how the citizens of this Union should communicate with and understand each other, should there be at least a common language for a non-discriminatory communication, should a universal language model be taught already at school in order to facilitate the learning of the first foreign language, can this safeguard cultural diversity and create an incentive to learn the language of one's neighbour?

The constitutional debate within the "Convention" about the future of Europe will not only have to shape the institutional structures of the European Union, but also have show a long-term view in relation to communication and language aspects within such a multi-lingual Union of 25 and more members, taking into account **basic targets and principles** such as:

> EQUALITY

All languages and cultures, including regional or minority languages[1], are essentially of equal value; therefore, the European Communities and later the

[1] "...the right to use a regional or minority language in private and public life is an inalienable right in conformity with the principles embodied in the United Nations International Convention on Civil and Political Rights, and according to the spirit of the Council of Europe's Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms" (Preamble of the European Charter for Regional or Minority Languages of 1992, Council of Europe); if all regional language groups in the member countries of the EU were allowed to form culturally and linguistically sovereign Cantons or States, there, where they are in majority, this would lead to much more languages than the present 11 "official" ones for the 15 Member States.

European Union had already declared at many occasions in the past that, at the European level, all official languages of its Member States should be treated equally and without discrimination.

> DIVERSITY

The preservation of linguistic and cultural diversity[2], the safeguarding of each cultural and linguistic group's identity as well as the guarantee of everybody's civic rights are preconditions for sound and peaceful inter-ethnic coexistence and for the long-term political cohesion of this Union.

> NON-DISCRIMINATION

The application of the principle of equality and non-discrimination in the field of language and communication plays, in particular, an important political role within the institutions of the European Union, because everybody can best read, write, express himself, or, "fight" for his ideas in his mother tongue.

> DEMOCRACY and EFFICIENCY

Every citizen of the European Union must maintain the right to communicate with the European institutions in one of the official languages of the Member States (aspect of democracy), but, if he wants to work as a civil servant or employee in one of the European Union institutions, he must fulfil certain professional and linguistic conditions (aspect of efficiency). Communication between people of different mother tongues is only possible either in a common language or at least, if every partner of a conversation understands the language of the other. The second solution (passive knowledge of all other languages) is already impossible in a Community with 11 official languages and even more in the future. Therefore, for reasons of rationality and efficiency, one common language must take over the function of inter-ethnic and inter-cultural communication.

> A MULTI-CULTURAL UNION OF PEOPLE WITH EQUAL RIGHTS AND OBLIGATIONS

Today, **within most European institutions,** as staff members are required to speak two or more languages, **there is not so much a communication problem,**

[2] see point 9, section III, of the Presidency conclusions of the European Council, Cannes, 26/27.6.1995: "The European Council emphasizes the importance of linguistic diversity in the European Union" and also the recent decision of the Council of the Union (12.6.1995, doc. 7755/95) on the language use in the European institutions and the request to the Commission to organize a study group on this subject.

but a language problem[3], i.e., the language problem starts where one person can work and discuss in his mother tongue and the other can not (two categories of people)! Under **the present use of so-called working languages within the European institutions**, this conflict between equality and efficiency will undoubtedly escalate as the number of EU members increases to 25 or more. A political Union based on linguistic discrimination within its institutions and in daily life carries the germ of its dissolution!

2. THE THEORETICAL OPTIONS

If one intends to guarantee linguistic and cultural diversity combined with efficiency, equal rights and non-discrimination for each language group in a multi-national Community, there are **only**, from the theoretical and logical point of view, **three fundamental options for solving the language and communication problem**:

Option A: All official languages have to be treated in the same way!

Remark:
The wording "official" does not even solve the problem of regional or minority languages within the Member States.

Advantages of this option:
People get the assurance {feeling} that they are part of the Union.
Equal treatment and non-discrimination in the linguistic and cultural field is a fundamental element for the long-term political cohesion of the European Union; fears of loosing one's cultural, linguistic or national identity have no ground!

Disadvantages of this option:
Neither citizens of the Union nor qualified staff member of the European institutions are able to acquire a passive knowledge of **all** the official Member States languages!
Even from a technical point of view, equal treatment of and non-discrimination against all official languages can not be realised **in practice**, when considering the communication **within** the institutions of a European Union of 25 or more Member States (translation and interpretation services). There are clear physical, human and financial constraints evident, such as to costs, time and human resources (capacities) which are needed to translate all internal documents in time. This also applies to the interpretation done from and into all languages in

[3] Although the Interim report (4.9.1995) of the 'Reflection group for the IGC 1996' presided by Carlos Westendorp reconfirms the target to respect strictly the equality in the treatment of the official languages of the Union (Theme 2, A. Basic elements, Languages) and does not foresee the need to modify the present Treaty of the European Union, a discriminatory practice in the use of (internal) working languages within the European institutions and organizations often gives rise to national complaints and must be subjected to an objective analysis.

hundreds of daily meetings between the multi-national staff members, the experts or the national delegates.

The need for efficiency in the daily work and in the decision making therefore requires a more rational, but also non-discriminatory approach in the communication and language field.

Option B: One common language must take over {fulfil} the function of general inter-ethnic communication!

Remark:
The often proposed **solutions to use two national languages, or even three to five, as official working languages** within European institutions are no real options since they do not comply with the criteria of equality and non-discrimination. They would even make discrimination in the fields of language and culture worse; in such cases, two, three or even five national language groups would be privileged within the EU institutions in speaking and writing in their mother tongue while all the remaining language groups would have to master these dominant languages, at least, all of them passively and one actively, as in internal meetings of staff members there are no interpreters (99% of this kind of meetings).
The concept of '**receptive multilinguism** ' is often favoured by politicians of the large countries with a wide-spread national language; it says that people shall have a passive knowledge of other languages while speaking in their mother tongue. This concept can only work on an equal and non-discriminatory basis within a community of two or three languages at most. With three, four, five or more official languages it becomes impossible for everybody to possess a passive knowledge of all languages. Furthermore, all those who cannot express themselves in their mother tongue, because their language is not an official working language, would be discriminated again in two ways, first, they would have to know one more foreign language than the others and, second, they would not be allowed to speak and write in their mother tongue.
More personal and professional dissatisfaction would be the result and a two class language system would exist not only in the European institutions, but also eventually among the citizens and countries of this Union. This would neither improve the public's image of the European integration process, nor would it make the European institutions more acceptable to the tax-payer in those member states whose language would not be recognised as an official working language of the European institutions.

Advantages of this option:
Rationality, efficiency and logic as to time, costs and minimum of discrimination are leading to the option: 'one language for multilateral communication purposes'.

With view to the **organisatory** (internal) aspect of the European institutions, the often negative public image of a tower of 'Babel' and of a heavy bureaucracy, because of 11 official languages, could be replaced by a **positive recognition** of a rationally organised and efficiently working organisation. This and a quicker decision making process might lead to greater public support and a better image of these institutions in Member States and outside.
If the common language is nobody's mother tongue, the equality and non-discrimination conditions would be fulfilled.

Disadvantages of this option:
First, the citizen of the European Union who did not learn the common language might not **feel involved in this Union**.
Second, this option does **not stimulate the learning of one´s neighbour's language** and consequently the integration into local and regional communities.
Third, the largest part of the citizens of the Union might **feel discriminated against** in relation to their colleagues and neighbours, if this common language is the official language of one or the another Member State. An increasing group of citizens and countries might therefore become hostile to this peaceful integration process in Europe.
Finally, if a Member State's language becomes the language for inter-ethnic communication within the Union, it will, in the long run, lead to a **"cultural one-way-street"** for all those citizens who do not have that language as their mother tongue. This will not only lead to a cultural domination of those who can speak and write in their mother tongue, but also bring economic advantages to this language group, thus creating a feeling of uneasiness amongst most people who might not identify themselves with such a European Union anymore. Under these conditions, **the long-term political cohesion of the European Union will come under strain**.

The **only alternative** (to get out of this dilemma) is: **the use of**

a) a neutral language which is not the language of a member country or state, like Latin in the Middle Ages (although it is the official language of the Vatican state) or

b) a universal language system; but a universal language model like a "planned language" for the purpose of inter-ethnic communication has not yet been taken seriously under consideration by the political decision makers[1].

[1] Such a politically sensitive subject was publicly discussed, for the first time, between representatives of the European Institutions and experts in the field of inter linguistic (language planning and planned languages) during a symposium on September 29, 1993 around the question: "Communication and the language problem in the European Community - To what extent a ´planned language´ could contribute to its solution?"´; see under the same title publication of the Hanns-Seidel-Stiftung, Rue de Pascale 45-47, B 1040 Brussel/Bruxelles; examples of successful language planning in Europe and Asia were shown and attention was given to the use of ´´planned languages´´as an efficient pedagogical instrument for easier learning the first foreign language at school. Dr. Detlev Blanke, Berlin, revealed in his

Option C: Two languages, besides the mother tongue, obligatory for everybody,

one for assuring/guaranteeing equality, efficiency and inter-ethnic (multilateral) communication, that is, a non-discriminatory universal language model (planned language),

and one for guaranteeing diversity, cultural and linguistic identities, better understanding of one's neighbour, his culture, background and his position; this can be any (foreign) national/regional/minority language in accordance with the persons' private or professional preference.

Remark:

In the 80's, the Ministers responsible for education in the Member States of the EU had already decided within the framework of the European Community that pupils in school should learn at least two foreign languages. Why cannot one of these languages be a universal language model which even makes the learning of a first foreign language easier and quicker? (See the function of Latin in traditional education and the results of a "language orientation course" of the Institute of Cybernetics at the University of Paderborn (D) in the years 1976 to 1984 and similar experiments in other countries (A, GB, FIN).)[2]

Advantages of this option:

It is the best solution in language learning and use; it combines non-discriminatory multilateral communication with conserving cultural identities and linguistic diversity.

Disadvantages of this option:

For the moment, no political decision has been made in looking into serious studies of universal language systems or models (existing or new ones) as a means of a feasible daily inter-ethnic communication, nor has any official research been done into the question of which existing universal language model would be the most appropriate for such a purpose.

---

contribution "Internationale Plansprachen" (p. 64 of the mentioned document) that since the middle ages more than 900 attempts for a standard language system ("lingua universalis") have been registered for a non-discriminating inter-ethnic communication; according to his research, since 1973, 25 (!) new language systems have been proposed for rendering communication between people of different cultures and languages on an equal footing, among others, Neoispano, Uni, Glosa, Adli, Unitario. For older 'planned languages' like Volapük (1879), Internacia lingvo/Esperanto (1887), Latino sine flexione (1903), Ido (1907), Occidental-Interlingue (1922), Novial (1928), Basic English (1930) and Interlingua (1951) scientific analyses do exist. The most wide-spread 'planned language' in the world, Esperanto, attracts about 95% of these studies, probably due to the fact that it has already existed for more than four generations and is practiced today by nearly all social groups in society around the globe.

[2] Prof. Dr. Helmar Frank, "Das Paderborner Experiment zum Sprachenorientierungsunterricht", p. 105ff, same publication.

Conclusion from the theoretical options:

The practicality, i.e. feasibility in daily life, of these three theoretical options must finally be tested in two major areas in which the daily communication or language problem is particularly manifest. In such a multi-national political community as the European Union these two areas are its common institutions and its professional and educational system.

a) **Within the context of the common institutions of this Union**, efficiency, democracy, equality and non-discrimination must be in the foreground (main criteria) thus replying to the practical needs of daily co-operation and living together of people with different cultures and languages;
b) **Within the educational system,** democracy, cultural and linguistic diversity, equality and non-discrimination must be in the foreground (main criteria) particularly concentrating on foreign language learning, an efficient non-discriminatory inter-ethnic communication as well as on the question, how to safeguard cultural and linguistic identities within an interdependent world.

Therefore, the European institutions and the education systems in each Member State are the two major public frameworks within which these general options now have to be examined.

3. THE OPTIONS IN PRACTICE

Question: In which fields of daily practice in the European Union can one or the other of the theoretical options mentioned under point 2 be applied?

31. ... IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN UNION'S INSTITUTIONS ?

Remark:

As to the conditions of daily activities within a multi-national Community like the European Union, **two aspects have clearly to be distinguished:**
Its **contacts with the citizen (external aspects)** and its **own internal organisation (internal aspects)**.

a) External aspects:

External aspects in this context should be seen as all contacts between the institutions or organisations of the European Union and its citizens including its political representatives; as there are: all official decisions, regulations, recommendations that the citizen needs to know, his/her correspondence with these bodies, his/her right to become an elected member of the European Parliament and to practise his/her mandate on a non-discriminatory basis.

Major criteria in this context: diversity, democracy, equality and non-discrimination

As everybody must have the right to read a decision or an official document of the European level in his or her mother tongue, the only solution which is non-discriminatory in this context is:

Result: OPTION A (all official languages)

Comment: The lack of efficiency, i.e. the necessity of translation and interpretation in the external context of the European institutions (including all tasks in relation to the mandate of a Member of the European Parliament), is the price for democracy in diversity.

b) Internal aspects:

Internal aspects in this context should be seen as all activities within the institutions or organisations of the EU which can be seen as not finalised for the public, for other institutions or which are linked to the question: What kind of qualification does a citizen need to become a staff member of one of the EU institutions?

For all **internal aspects** of EU Institutions, in particular, for reasons of efficiency (time, costs) and of a minimum of discriminatory conditions, the **best solution consists in one working language**.

This should not exclude the right and possibility of every staff member to write in his mother tongue, but he or she must accept the delay for translation into the working language; the conflict between a staff member's professional reputation as to his efficiency and the possibility to write in his/her mother tongue can only be resolved by the concerned official himself/herself.

As long as there is no decision about a neutral (non-discriminatory) solution in relation to inter-cultural and inter-ethnic communication, one national language has to take over the **function of an internal working language**; but with a view to compensate the discrimination of speakers of all other mother tongues, a "universal communication and language model" in the form of a 'planned' language should be added and introduced, first, on an experimental basis, and, if successful, be applied generally as a second official working language. This solution would also oblige the 'native speakers' to learn and know the second (non-discriminatory) working language.

In the long run, also all new staff members entering the institutions would need to possess the professional qualifications of that common (non-discriminatory) working language .

Apart from these aspects of efficiency leading to **one** inter-ethnic communication and working language in the European institutions, the option **'all official languages'** must be guaranteed in cases involving personal matters and external information. For example,
- the basic right of any citizen of the Union to address the European institutions in any official language in order to become a staff member of these institutions; if he or she qualifies on the basis of the professional requirements for the concerned service, the candidate also accepts the internal working rules;
- each staff member maintains the right to express himself in his mother tongue in personal matters, such as court cases or legal procedures in administration according to the staff regulations;
- official declarations prepared by EU services to the accredited press (speakers group);

Major criteria in this context:
For all internal activities of EU institutions, efficiency, equality and non-discrimination will lead to the optimal solution in the form of one common working language! - Therefore, the best solution would be:

Result: OPTION B (one common language for internal inter-ethnic communication)

Comment: As, for the time being, only a national language can fulfil this option, an agreement for a transitional phase has to be accepted!

As to a common (non-discriminatory) working language, the transitional period could be organised as follows:

Short term solution:

Until a study about a universal language model (planned language) has been successfully concluded (including practical experiments in such an inter-ethnic communication language, for example, in some services of the European Union's institutions, like, EUROPOL > in the field of common terminology, EUROCORPS > in the field of commands for multi-national units, the Commission > in the field of preparing a decision, or, in the Council > in the field of interpretation as a relay language), one national language as internal working language or the "Status quo" (no practical change) should be envisaged.

Medium term solution:

One national language and the finally chosen universal language model (planned language) as internal working languages.

Long term solution:

The universal language model (planned language) will become the only internal working language of the institutions.

Comment: Everybody who wants to apply for and work in a multi-national

institution should possess the necessary professional and linguistic qualifications. It goes without saying that a pilot has to present his pilot's license if he or she wants to be employed by an airline company; the same applies to a person who wants to become a staff member of the European institutions. The candidate would, therefore, need at least one foreign national language and the common working language besides his/her mother tongue.

c) Language options concerning a common currency:

As on bank notes or coins, the space language inscriptions is limited, and, because a common currency constitutes an important psychological element of identification, **languages, neutrality and common symbols** play a decisive role, not only in the acceptance of the currency by the population, but also for the whole European integration process. Therefore, the present "Euro" bank notes are identical for all member countries presenting windows and bridges, symbols bringing people together. They show only as text the central bank's abbreviation in the official languages.

According to the theoretical language options discussed under point 2, **only two options** remain feasible in this area:
All languages or one! - Considering that there is more space available on **bank notes**, **one side** can be **Option A** (all official languages, which is done in some countries), the **other side** can be **Option B** (one common language, whether this is Latin or a tested and agreed universal inter-ethnic communication language (auxiliary or planned language), this does not matter).
As to the limited space on **common coins**, both sides, under these criteria and targets, can only become: **Option B** (if at all there should be a text in a language; linguistically neutral symbols or hallmarks of the mints might even be better).

Remark: Any exclusivity of a national language or national symbol on common bank notes and coins will have the counter- productive effect of an increased national awareness about the origin of the bank note or coin. Due to the unpredictable regional distribution of the common currency within the Member States of the Monetary Union, especially because of cash payments by travellers and tourists, the 'indigenous people' in some regions or towns will have more 'foreign' Euro coins in their pockets than those with their national language or symbol. The impression people will have in these areas may be that of feeling 'dominated' by 'foreign economic powers'. Instead of introducing national symbols for an apparently greater acceptance of the common currency in Member States, it may have been better to use common values and personalities in European history who best represent the continent's common traditions and heritage on both sides of the Euro coins;

but this can still be decided by the competent EU bodies in the years to come for a "special European series of Euro coins" on the basis of EU-wide opinion poll about the question: Who are the personalities of European history for you who represent most the common heritage and unity of Europe?

d) Language options as to EUROCORPS, EUROPOL or other common institutions and offices in the context of the European Union (the results are similar to the options: internal and external aspects of the European institutions)

32. ... IN THE EDUCATIONAL SYSTEM ?

The knowledge of the neighbour's language and thus his culture, traditions and priorities is of major importance for inter-ethnic understanding and comprehension.

People, especially in Europe, need to know several languages, but the present movement towards a so-called 'multilingualism' is running in favor of the already dominating languages and cultures.

Major criteria in this context: democracy, cultural and linguistic diversity, equality and non-discrimination

In order a) to motivate people to learn one´s neighbour's language as a first foreign language at school, especially to achieve better integration and understanding, b) to stimulate diversity in language learning at school in the long run, and c) to ensure communication with other language groups in the Union on an equal footing, the best solution would be:

Result: OPTION C (two foreign languages at school; one universal for inter-ethnic communication, one national for private purposes, understanding the neighbour, professional ambitions or necessary qualifications)

Comment: According to experts, the learning of a universal language model like a planned language only needs a fraction of the time normally necessary for a first foreign language; such a language model without irregularities shall facilitate the learning of other languages in that the time spent on both languages is even shorter than the traditional instruction for the first foreign language (see language experiment, Frank/Paderborn); if, under scientific control, similar European wide language experiments could prove the same results, **Option C would then constitute a better and shorter solution than the present first foreign language instruction in school!**

4. SUMMARY AND CONCLUSIONS:

Option A: all official languages

can **only** be applied, in a non-discriminatory way, **in the field of external relations of the European institutions** (publication of decisions, contact of the citizen with the institutions, members of the European Parliament).

This option represents no feasible solution for the internal use within the European institutions and organizations !

Option B: one common language

gives **an unsatisfactory result as to three major considerations:**

1. **Externally,** that is in the contact with citizens, this solution would not only psychologically create more distance between the people and the European institutions, but also violate one of their fundamental civic rights to contact the institutions at the European level in their mother tongue (infar as their language is one of the official languages of a Member State).
2. **Internally,** for the moment, there is no neutral or non-discriminatory solution; the **only practical answer** would be the choice of a wide-spread national language as an official internal working language, which, **in fact,** then would **discriminate against all those who do not have this language as their mother tongue.** As there would be no interpretation done in staff meetings, this means that one language group would have a monopoly (be dominant) causing frustration and misunderstanding among the other language groups. {Motivation and efficiency will be reduced.}

This discriminatory situation will exist as long as the political decision makers have not analyzed the option of a 'planned' language as one possible internal working language in the European (and international) institutions and organizations in depth, and as long as they are not ready to experiment with such a solution under practical conditions within the EU institutions.

Although a common national language solution would approach the efficiency criteria, it would risk cultural and linguistic tensions in the medium term, not only among the staff members within the EU institutions, but the public image of the European integration process would also be discredited, jeopardizing the Union's political cohesion in the long run.

Therefore, this option gives a satisfactory answer to the internal aspects of the European institutions or international organization only in the case when a non-discriminatory universal language model is applied.

As, for the moment, **only a national language is at the disposal in taking over the function of one common working language within the European institutions, a temporary compromise of two working languages (one national and one planed language) has to be elaborated**. Such an approach could temporarily reconcile the disadvantages of all those who cannot write and speak in their mother tongue. In the medium-term, if the neutral and

universal language model has proven efficient and practicable in all fields of the institutions' daily activities, the remaining national working language in the European institutions can be phased out for internal use. All new staff members applying for work at the European institutions in the future would then need to master the common official (internal) working language as a prerequisite.

Two aspects should clearly be separated in this context: The **contacts** of the European institutions with its citizen and of the elected members of the European Parliament where all official languages have to be treated equally (**external relations**) and the **internal relations** where communication and equal treatment might be subject to professional criteria of qualification and efficiency.

3. As to **cultural diversity**, the **learning of only one common foreign language,** whether a national or universal (planned or auxiliary) one, presents a permanent threat to the **cultural and linguistic identity, especially of smaller language groups**, as there is no incentive to learn the language of one's neighbour.

Option C: two foreign languages; one universal language model and one national language

From a **theoretical point of view,** this option would **best** combine efficient inter-ethnic communication and the safeguarding of cultural and linguistic diversity.

From a **practical point of view**, this option presents **an unsatisfactory answer** in the **short run;** neither have universal language models officially been tested yet, nor has one been selected for propedeutical (educational) purposes and as a multilateral communication instrument.

In the **long run**, nevertheless, from the theoretical and practical point of view, for the European institutions as well as for the educational system in Member States, **this option seems to be the most appropriate solution** for stimulating multilingualism, efficient inter-ethnic communication and entering into the culture and understanding of one's neighbour, and at the same time protecting the existing cultural and linguistic diversity, while best safeguarding everybody's local, regional and national identity.

This would therefore best suit the principle of subsidiarity and the concept of

"Europe - from the bottom up!"

Brussel/Bruxelles, (original November 1996) June 2002 In the name of the working group:

H. Erasmus

ISBN 929017085-9
9 789290 170853